

ליקוטי מזרח הר"ן

תורה נ"ו
וביום הביכורים

וחונים עליה ליקוטי הלכות
ועוד הוספות חשובות

מהדורה מיוחדת
באותיות גדולות מאירות עיניים

כָּל יְמֵי חַיֵּי לְמַעַן
יֵאָרֶךְ יָמֶיךָ עַל מַמְלַכְתּוֹ

לשויל
בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בליקוטי מוה"ר"ן

וְהִיטָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ

וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הוד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.נ.צ.ב.ה.

קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

lb046277313@gmail.com

ל'טייל בתורתו' ע"ר 580769313

תוכן עניינים מורחב

והסבר על מבנה החוברת עם כל ההוספות לתועלת הלומדים

ז תורה נו באותיות גדולות עם סימונים והפניות

כל התורה באותיות גדולות ומאירות עיניים, בתוספת שוליים רחבים לכתיבת הערות, ביאורים, שאלות וחידושים. זהו חידוש של מערכת 'לטייל בתורתו' שרבים וטובים אהבו והעידו שהדבר שינה אצלם את כל הלימוד. בכדי להקל על הלומד לעבור במהירות מהלימוד במהדרה זו ללימוד בצורת הדף וכן להיפך, שורטטו סימונים מיוחדים במהדרת צורת הדף, עם אותיות בצירי העמוד, שם רשום בכל קטע מספר העמוד שבו מופיע קטע זה במהדרת האותיות הגדולות.

נג תורה נו בצורת הדף עם סימון מיוחד

התורה מוגשת גם בצורת הדף המקורית המודפסת ברוב הדפוסים המצויים, לתועלת אלו שאוהבים ללמוד מתוך המוכר והרגיל. הוספנו סימון מיוחד עם הפניה למהדרה הגדולה ומאירת העיניים (ראה לעיל).

סא תורה נו מליקוטי מוהר"ן מהדרת 'פסוק לי פסוקך'

מהדרה ייחודית בהוצאת 'פסוק לי פסוקך' המקלה על הלומד ללמוד במהירות ובבהירות, תוך שימת לב לפסוק קישוע וחלוקה מיוחדת של התורה, מועיל מאוד לשינון וזיכרון!

עז קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש

לתועלת סיכום התורה והבנתה בדרך פשוט הוספנו בחוברת זו את התורה מתוך הספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש', הכולל את קיצור ליקוטי מוהר"ן כפי שהדפיס מוהרנ"ת, ליקוטי עצות, וליקוטי עצות מהדורא בתרא.

פז לעשות מתורות תפילות

כפי שהורה רבינו לעשות מתורות תפילות, הובאה תפילה נו מתוך 'ליקוטי תפילות תנינא', באותיות גדולות ומאירות עיניים.

קג ליקוטי הלכות

הלכות המיוסדות על תורה זו מהספר 'ליקוטי הלכות' (ברכת השחר הלכה א + נשילת ידים שחרית הלכה א + קריאת התורה הלכה א + נשילת ידים לסעודה הלכה א + ערוכי תחומין הלכה ב + ראש חודש הלכה ג + פורים הלכה א + הכשר כלים הלכה ג + גישין הלכה א + יבום הלכה ב + סוטה הלכה א + אונס ומפתה + מאבד ממון חבירו ומסור הלכה ג + הלכות נזקי ממון הלכה ב).

מגיד שיחות

כל השיחות השייכות להתורה משוכצות לאורך כל החוברת

קסב דפי כתיבה

בסוף החוברת ישנם עמודים בסגנון דפי מחברת לכתיבת חידושים ביאורים ומהלכים.

הסבתא
הסבתא

הקדמה ומבוא

את החודשים הקרובים אנו עתידים, לבלות בטוב ובנעימים, ספונים עמוק עמוק בתוך שורותיה וצפונותיה, עצותיה ואמריה, של התורה 'ביום הביכורים' סימן נ"ו.

מעגל השנה עובר מתאריך אחד לתאריך אחר, מחג לחג, מיום טוב ליום טוב, ובאמצע ישנם את ימות החול.

בחודשים הקרובים - עד לסוף הקיץ הקרוב, בליווי צמוד של תורה נ"ו, אנו נפגוש אי"ה את אותם מועדים מרכזיים המדוברים בתורה נ"ו.

בעוד כחודש יגיעו ימי הפורים הקדושים שמהם עכשיו ההתחלה והתיקון של כל העולמות ושל כל אחד בפרטיות. חודש אחר כך באים ימי גאולה, חג הפסח וימי ספירת העומר, בהם יצאנו לחרות מבית עבדים - ארץ מצרים. ובסיומם של ימים אלו, בסוף הדרך הארוכה, אנו מקבלים מחדש את התורה, מקריבים מנחה חדשה, בחג השבועות יום מתן תורתנו.

בכל שנה, לקראת כל חג ומועד שבא, עלינו להתחדש בעבודה ובהשגה חדשה, ולא להישאר רק עם אותם השגות ולימודים אותם למדנו בשנה שעברה. וכך היא שיחתו הקדושה של רבינו;

"כל סדר הזמנים של כל השנה דהינו ראש השנה יום כפורים סבות הושענא רבא שמיני עצרת חנכה ופורים. ומקדם לו חמשה עשר פסח שבועות וכו' בכל זמן וזמן מאלו הזמנים אין אני כמו מקדם (ואמר בזו הלשון: אז סע קומט די צייט בין איך גיט דאס וואס פריער)

ומבאר מוהרנ"ת:

והמוכן מדבריו היה שכל אלו הזמנים הוא בא על השנה ודעת חדש לגמרי, ואינו עובד את השם ותברך באלו הזמנים עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה הוא בא על השנה חדשה לגמרי, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים.

וכך הם המשך דברי רבינו בעצמו:

בחנכה של אשתקד הייתי מדליק הנרות ושאר הנהגות חנכה בפנות של התורה שנאמר אז וכן בראש השנה ויום כפור וכו' היתה עבודתו בהם על פי הכונות של התורה שנאמרה בראש השנה זה רק שהיתה בדיקות יותר הינו שעבודתו היתה בדיקות יותר ממה שנאמר בהתורה הנ"ל.

גם אנו, כבואנו כל שנה לאותם זמנים, שומה עלינו להתחדש בעבודה חדשה, ואיך נעשה את זה אם לא על פי התורה איתה אנו הולכים. באמת הדברים אמורים גם אם אותה תורה אינה מדברת בפירוש על אותם זמנים ומועדים, אבל מכל שכן כשהתורה מדברת ועוסקת בפירוש מכל אותם זמנים ומועדים, אין לנו דרך ברורה יותר מזה, להתחדש באורם של אותם ימים יחד עם התורה אותה אנו לומדים.

כשנלך עם תורה נ"ו, נזכה בעזרת ה' להתחלה חדשה ופורים חדש, למגילת אסתר חדשה לגמרי, לסתרי תורה שמתגלים מתוך כל ההסתרות. משתה היין יהיה אחר, וכל מצוות היום יקבלו משמעות והשגה חדשה.

הפסח בליווי של תורה נ"ו יגלה לנו סודות ועצות חדשות כיצד לצאת ממצרים, מהי פנימיותה של המצוה אותה אנו אוכלים, איך ממשיכים שלום מתוך מחלוקת, וכיצד כל זה משפיע שפע של פרנסה דקדושה.

ספירת העומר תהפוך למסע אחר לקראת קבלת התורה בחג השבועות, והמשכת הישועה והטהרה מכל העוונות בחסד עליון ורחמים גדולים בליל שבועות ובמקווה של שער החמישים, תביא אותנו בעזרתו יתברך לדבקות בתורה ונותן התורה בבחינת "וקרא בו כל ימי חייו" שעל ידי הקריאה בתורה קוראים אותו יתברך ממש.

אך בל נטעה, ללכת עם התורה אין הפירוש רק לימוד כהכנה לימים קדושים. ללכת עם תורה זה להגות ולעיין היטב בתורה, להבין הדק היטב כל תג וכל אות, להעמיק ולהעמיק, ולשאוב משם מים חיים, להחיות כל יום ויום מכל סוג שהוא. להאיר את כל הימים בהארת ההשגות והעצות אותם אנו לומדים בתורה.

ללכת עם תורה זה להאיר כל פינה וכל מאורע בחיים הפשוטים, בימי החולין ובימי השבת, בקיום המצוות, בלימוד התורה ואף במלאכות החול ועולם המעשה הנשמי.

אכן, תורה זו ארוכה ורחבה מני ים, ורק אם נציין ונביט בה בהבטה קלה, נראה שהיא שייכת לכל אחד בכל מדרגה, לכל מצב בחיים ממש.

לדוגמה; רבינו מאריך לבאר, שאין מי שאין לו מעט מלכות וממשלה, אפילו האדם הפשוט ביותר. אצל אחד זה בא לידי ביטוי בחייו הפרטיים מול משפחתו וילדיו, אצל חברו זה יכול להיות תפקיד סמכותי מול עובדים שכפופים למרותו, ואצל מישהו אחר זה יכול להיות תלמידים ששותים בצמא את דבריו. לכל אחד ואחד מאותם אנשים, רבינו מגלה מהי המלכות המתקנת והראויה, כיצד תפקידו יכול להיות ולהאריך את ימיו במובן הפנימי. וחס ושלום מדוע עלולה המלכות לקבר ולהמית אותו מיתה פנימית.

כל זה הוא רק קצה קטן מתורה ארוכה שעוסקת במאות ואלפי מושגים ועניינים, שמרכיבים כמארג אחד גדול את כל חיי היומיום שלנו, ושוזרת את כולם למהלך אחד שלם של עליה מתכלית ההסתרה לגילוי הגדול של 'זהיתה לה' המלוכה'.

כל מה שנשאר לנו לעשות, זה רק לקבל החלטה להצטרף ולהימנות על לגיונו של מלך, לאמץ את החוכרת הזאת שאתה מחזיק בידך חזק לחיקך, בבחינת 'זהיתה עמו וקרא בו', ובכך להיות חלק מכלל הלומדים שהולכים לטעום טעם גן עדן בחצי שנה הקרובה, טעם ששמור רק לאלו שהולכים בלי שום שיור עם התורה הקדושה – תורה נ"ו.

תלמד טעם תבין.

ביקרא דאורייתא

מערכת 'לטייל בתורתו'

ליקוטי מזרחי"ן

תורה נ"ו
'וביום הביכורים'

באותיות גדולות ומאירות עיניים
עם שוליים רחבים לשאלות הערות וחידושים

לטייל
בתורתו
לידוד המעק והתבוננות
בליקוטי מזרחי"ן

פעם אחת באנו אליו אני וחברי רבי נפתלי סמוך לשבועות תקס"ה, ואמר לנו שעתה אינו יודע כלל, רק זאת נודע לי בעתים הללו שעל ידי לשון הרע שבעולם אין הצדיקים יכולין להיות ענוים וכו' כמבאר בסימן קצ"ז ויתר מזה אינו יודע ואמר בפרוש כמו שאתה אינך יודע, כך ממש אני איני יודע עכשיו כלום.

ואמר שעכשיו הוא מתנהג בפשיטות שעומד בבקר ומתפלל תפלתו, ואחר כך הוא לומד קצת, ואחר כך הוא אומר תהלים, ואחר כך אוכל אכילתו ומניח עצמו לישן קצת, ואחר כך הוא עומד ומפרש שיחתו קצת לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים. ויש לי רחמנות עלי (און איך האב אויף מיר רחמנות). ואלו הדבורים שיש לו רחמנות על עצמו אמר בתמימות ובלב נשבר עד שכל מי שישמע אלו הדבורים ראה והבין גדל הרחמנות העצום שיש לו על עצמו, כאלו היה רחוק בתכלית הרחוק מהשם יתברך חס ושלום וכו'.

וספר לנו אז שחלם לו שהיה שבועות והיינו כלנו כדרבנו בכל שנה להתקבץ אליו על חג השבועות. ולא היה יכול לומר תורה כלל והיה מבזה ומיסר אותנו מאד ואמר כי הכל בשבילנו שמחמת עביותנו וכו' אינו יכול לומר תורה (כמבאר אצלנו שהתורה של הצדיק נעשית מהאנשים הבאים ומתקבצים אליו). והוכיח אותנו מאד ועל ידי זה נתעוררנו כלנו בתשובה גדולה ואחר כך אמר תורה נפלאה ונורא מאד. והמובן מדבריו היה שנתגלה לו בחלום גם התורה שאמר אז.

אחר כך היינו אצלו בחג השבועות ואמר אז תורה נפלאה על פסוק וביום הפפורים בסימן נ"ו המתחלת כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות. אחר שאמר התורה הנ"ל ושם מדבר מענין בחינת מלכות שיש בכל אחד מישראל וכו' ויש מלכות באתגליא ובאתפסיא וכו' ויש אחד שאף על פי שבאתגליא אין לו שום ממשלה אף על פי כן באתפסיא וכו'. אחר כך אמר בפרוש על עצמו לכם נדמה שאין לי ממשלה כי אם עליכם, באמת אני מושל אפלו על כל צדיקי הדור רק שהוא באתפסיא.

תורה נו

"וביום הביכורים,

בהקריבכם מנחה חדשה לה'
בשבועותיכם, מקרא קודש יהיה לכם,
כל מלאכת עבודה לא תעשו" (במדבר כח) ♦

א

כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות,
וכל אחד לפי בחינתו כן יש לו
בחינות מלכות. יש שהוא שורר בביתו, ויש
שהוא מושל ביותר, וכן יש שהוא מושל על
כל העולם, כל אחד לפי בחינת המלכות שיש

לו, בבחינות "שְׂרֵי אֱלֹפִים, וְשְׂרֵי מֵאוֹת, וְשְׂרֵי

חֲמֻשִּׁים, וְשְׂרֵי עֶשְׂרוֹת" (שמות יח).

ובחינות המלכות הזאת שיש בכל אחד, היא באיתגליא ובאתכסיא. באתגליא, היינו הממשלה שיש לכל אחד לפי בחינתו, שהוא מושל על אלו האנשים באתגליא, כפי בחינת המלכות שלו כנ"ל. ובאתכסיא הוא, כי גם יש לכל אחד לפי בחינתו בחינת מלכות באתכסיא, דהיינו שאף שבאתגליא נראה שאין לו שום ממשלה על אלו האנשים, עם כל זה באתכסיא ובהעלם גדול, הוא מושל על אלו האנשים, כי נשמתם הם תחתיו, ונכנעים תחתיו. וגם זאת הבחינה של מלכות באתכסיא היא לכל אחד לפי בחינתו, בבחינת "שְׂרֵי אֱלֹפִים, וְשְׂרֵי מֵאוֹת וכו'".

וַיֵּשׁ אֶחָד שְׁבֹאֲתַנְגְּלִיא אֵין לוֹ שׁוּם מְמַשְׁלָה,
 וְאַף עַל פִּי כֵן בְּאַתְכַּסְיָא וּבְהַעֲלִים גְּדוּל, הוּא
 מוֹשֵׁל עַל כָּל הַדּוֹר, וְאַפִּילוּ עַל כָּל צְדִיקי
 הַדּוֹר, כִּי כָּל נְשִׁמוֹתֵיהֶם הֵם כּוֹלֵם תַּחַת
 מְמַשְׁלָתוֹ וּמַלְכוּתוֹ, וְכוֹלֵם נִכְנָעִים וְכַפּוּפִים
 אֵלָיו, רַק נֶשְׁהוּא בְּהַעֲלִים גְּדוּל, בְּבַחֲינֹת (מלאכי א*)
 "בְּכָל מָקוֹם מוֹקָטָר וּמוֹנֵשׁ לְשָׁמַי", שְׁאַף נֶשְׁהֵם
 עוֹבְדִים עֲבוֹדַת אֱלִילִים, עַל כָּל זֶה בְּהַעֲלִים
 גְּדוּל הֵם כּוֹלֵם נִכְנָעִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְעוֹבְדִים
 אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק נֶשְׁהוּא בְּהַעֲלִים גְּדוּל. כְּמוֹ
 כֵן זֹאת הַבְּחִינָה שֶׁל מַלְכוּת בְּאַתְכַּסְיָא, שְׁאַף
 שְׁבֹאֲתַנְגְּלִיא אֵין לוֹ שׁוּם מְמַשְׁלָה, עִם כָּל זֶה
 בְּהַעֲלִים גְּדוּל, הוּא מוֹלֵךְ עֲלֵיהֶם, וְהֵם כּוֹלֵם
 תַּחֲתָיו וְנִכְנָעִים אֵלָיו.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְבְלֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחִינֹת
הַמַּלְכוּת שֵׁשׁ לוֹ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ,
שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּחִינֹת הַמַּלְכוּת אֲצִלוֹ כְּעֶבֶד
לְמַלְאוֹת תַּאֲוֹתוֹ, רַק שֶׁתִּהְיֶה בְּחִינַת הַמַּלְכוּת
בְּבְחִינַת בֶּן חוּרִין, בְּבְחִינַת (קהלת *) "אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ
שִׁמְלֶכֶךְ בֶּן חוּרִין", שֶׁהַמַּלְכוּת יִהְיֶה אֲצִלְךָ "בֶּן
חוּרִין", לְבְלֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְהִנָּאֵתְךָ.

וְזֶה בְּחִינַת מְרֻדְכֵי, בְּחִינַת "מֶר דְּרוּר" (חולין
קלמ:), שֶׁהַמְּרוּת, הֵינּוּ הַמַּלְכוּת, יֵשׁ לָהּ דְּרוּר
וְחִירוֹת, שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצָרְכוֹ,
כִּי אִם לְהִשְׁתַּמֵּשׁ יִתְבָּרֵךְ, בְּבְחִינֹת (עובדיה א) "וְהִיתָה
לְה' הַמְּלוּכָה", דֵּהֵינּוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַמַּלְכוּת
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דֵּהֵינּוּ לְהִזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ
אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּכְנָעִים אֵלָיו, כָּל אֶחָד

וְאֶחָד לְפִי בְּחִינֹת הַמַּלְכוּת שְׂיֵשׁ לוֹ בְּאַתְנָלְיָא
 וּבְאַתְכַּסְיָא, הֵן אִם הוּא מוֹשֵׁל בְּבֵיתוֹ, צָרִיךְ
 לְהִזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת בְּנֵי בֵיתוֹ, וְאִם יֵשׁ לוֹ
 מִמְשָׁלָה יוֹתֵר, מוֹטֵל עָלָיו לְהִזְהִיר יוֹתֵר וְיוֹתֵר
 אֲנָשִׁים, לְפִי בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שְׁלוֹ.

וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ אֲרִיכוֹת יָמִים לְתוֹךְ
 הַמַּלְכוּת, שְׁלֹא תִהְיֶה בְּבְחִינֹת
 (פסחים פז:) 'הַרְבֵּנוֹת מִקְבָּרַת אֶת בְּעָלֶיהָ'. כִּי כָּל
 אֶחָד לְפִי בְּחִינַת הַמַּלְכוּת שְׂיֵשׁ לוֹ, הוּא בְּחִינַת
 "צוּפָה", שְׁמוֹטֵל עָלָיו לְהִזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת
 הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְשַׁרְשׁוּ, שְׂיֵשׁ לוֹ בְּחִינַת מַלְכוּת
 עָלֵיהֶם, וְאִם הוּא מְזַהִיר וּמוֹכִיחַ אוֹתָם, אֲזִי
 הוּא עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וּמְצִיל אֶת נַפְשׁוֹ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ג): "צוּפָה נִתְתִּיךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל

וכו', ואתה כי הזהרת רשע, ולא שב מרשעו
 וכו' הוא בעונו ימות ואתה את נפשך הצלת",
 אבל אם אינו מזהיר ומוכיח אותם אזי העונש
 עליו (כמו שכתוב שם). ועל כן הרבנות מקבצת את
 בעליה', ועל כן צריך לראות להמשיך אריכות
 ימים לתוך המלכות, דהיינו שיראה שיוכל
 להזהיר ולהוכיח אותם.

דף סה.

אך איך אפשר לו להזהיר ולהוכיח אותם, כי
 אינו יודע מה שצריך להם, וגם אינם אצלו
 להוכיח אותם. ועל כן צריך לזה דעת, כדי
 לידע איך להוכיחם. ולבא לדעת הזה הוא גם
 כן על ידי אריכות ימים בעצמו. וזה שאומרים
 העולם 'שאינו יודע מחייו', כי עיקר הידיעה
 הוא מחיים, מאריכות ימים.

כִּי לָבֵא לְאֲרִיכוֹת יָמִים הוּא עַל יְדֵי עֶסֶק
הַתּוֹרָה. כִּי 'אֲוֲרִייתָא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא'
(תיקון י' דף כה:), וְכִמּוּ בְּשִׁצְרִיכִין לְקָרוֹת אֶת אֶחָד
קוֹרִין אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ, כֵּן בְּשִׁצְרִיכִין לְקָרוֹת אֶת חֵי
הַחַיִּים, כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ חַיִּים וְאֲרִיכוֹת יָמִים,
צָרִיד לְקָרוֹת אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ כְּבִיכּוֹל, וְשֵׁמוֹ, הוּא
הַתּוֹרָה כִּנְ"ל, נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה,
קוֹרִין אֶת הָאֲרִיכוֹת יָמִים.

וְעַל כֵּן מוֹזְהָר הַמְּלֶךְ עַל עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר מִכָּל
הָעוֹלָם, מִחֲמַת שֶׁהוּא צָרִיד לְקָרוֹת אֶת הָאֲרִיכוֹת
יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת כִּנְ"ל. וְזֶה שֶׁכָּתוּב בְּפָרָשַׁת
הַמְּלֶךְ (דברים יז*) "וְהִיִּתָּה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו,
לְמַעַן יֵאָרִיד יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ". וְזֶה "וְקָרָא בּוֹ
כָּל יְמֵי חַיָּיו", "וְקָרָא בּוֹ" דִּיִּיקָא, הֵיִינוּ שֶׁעַל יְדֵי
עֶסֶק הַתּוֹרָה הוּא קוֹרָא אֶת הַחַיִּים כִּנְ"ל.

וְזֶה: "יְמֵי חַיָּיו", "יְמֵי חַיָּיו" דִּיִּיקָא, כִּי כְּשֶׁמְקַבְּלִין
אֶת הַחַיּוֹת, צָרִיד לְקַבְּלָם בְּמַדָּה, כִּי בְּלֹא מַדָּה

וְצַמְצוּם אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַחַיּוֹת מֵהַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת רַבּוּי אֹר, כִּי רַבּוּי הַנְּשָׁמָן גּוֹרֵם
 כִּיבּוּי הַנֵּר, עַל כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל הַחַיּוֹת בְּמִדָּה. וְזֶה
 זוֹכִין עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ
 שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַנֶּשֶׁם הוּא הַכֹּלִי שֶׁל
 הַדָּבָר, שֶׁבְּהַנֶּשֶׁם הַזֶּה נִגְבַּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַדָּבָר
 הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ב) "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ",
 שֶׁבְּהַנֶּשֶׁם נִגְבַּל הַנֶּפֶשׁ וְהַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר, וְעַל
 כֵּן כְּשֶׁקוֹרִין אֶת הָאָדָם בְּשֵׁמוֹ, הוּא מְזוּמָן תִּיכַף
 אֶצְלוֹ, מִחֲמַת שֶׁבְּהַנֶּשֶׁם נִגְבַּל כָּל הַנֶּפֶשׁ וְהַחַיּוֹת
 שֶׁלוֹ, וְכֵן הַתּוֹרָה הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, הַיְיָנוּ שֶׁשֵׁם נִגְבַּל הַחַיּוֹת מֵחֵי הַחַיִּים,
 כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת מִדּוֹת, כִּי יֵשׁ בְּהַתּוֹרָה
 אוֹתוֹת וְתִיבוֹת וּפְסוּקִים וּפְרָשִׁיּוֹת וּסְדָרִים,
 שֶׁהֵם בְּחִינַת מִדּוֹת, שֶׁבָּהֶם נִגְבַּל הַחַיּוֹת בְּמִדָּה.
 וְעַל כֵּן, עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִדּוֹת, יְכוּלִים לְקַבֵּל
 אֶת הַחַיּוֹת, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה קוֹרִים אֶת

הַחַיִּים, וּמְשִׁיכִין אֶת הַחַיּוֹת לְתוֹךְ הַמְּדוֹת,
שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמִים.

וְזֶה נְשֻׁכָּתוֹב (תהלים לט*) "וּמַדַּת יָמֵי מָה הוּא", הַיֵּינוּ
שֶׁהַתּוֹרָה נְשִׁיבָה בְּחִינַת "מָה", כְּמוֹ נְשֻׁכָּתוֹב
(דברים ו) "מָה הָעֵדוּת וְהַחֻקִּים וְהַמְּשֻׁפְּטִים", הִיא
בְּחִינַת מִדּוֹת וְיָמִים כַּנִּלְלוֹ, שֶׁעַל יְדֵי קוֹרִין אֶת
הַחַיּוֹת לְתוֹךְ הַמְּדוֹת וְהַיָּמִים, שֶׁבְּלֹא זֶה לֹא
הָיָה אֲפֻשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַחַיּוֹת מִחַמַּת רִיבּוּי אֹר.

וְזֶה: "וְקָרָא בּוֹ כָּל יָמֵי חַיָּו", שֶׁעַל יְדֵי הַתּוֹרָה
קוֹרָא אֶת הַחַיּוֹת לְתוֹךְ הַיָּמִים וְהַמְּדוֹת כַּנִּלְלוֹ.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְעִסּוֹק בַּתּוֹרָה בַּפֶּה דִּיּוֹקָא,
כִּי כְּשֶׁצָּרִיכִין לְקַרֹּת אֶת אֶחָד בְּשֵׁמוֹ צָרִיךְ
לְקַרֹּתוֹ בַּפֶּה דִּיּוֹקָא, וְאֵי אֲפֻשָׁר לְקַרֹּתוֹ בְּשֵׁמוֹ
בְּמַחְשָׁבָה בְּעֵלְמָא, כֵּן אֵי אֲפֻשָׁר לְקַרֹּת אֶת
חַי הַחַיִּים בְּשֵׁמוֹ, כִּי אִם עַל יְדֵי הַפֶּה, וְלֹא עַל
יְדֵי הַמַּחְשָׁבָה לְבַדָּה. וְזֶה נְשִׁאמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל
(עירובין נד) "כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם", לְמוֹצְאֵיהֶם

בַּפֶּה'. 'לְמוֹצֵיאֵיהֶם בַּפֶּה' – דִּיִּקָּא, שְׁעַל יְדֵי זֶה
זוֹכָה לְחַיִּים כַּנִּ"ל.

נִמְצָא, עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה, מִמְּשִׁיכֵי אַרְיֵכוֹת
יָמִים, וְאִזּוֹ זוֹכָה לְדַעַת, כִּי הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל הוּא
בְּעֵצְמוֹ הַחַיּוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (קהלת ז') "הַחֲכָמָה
תַּחֲיֶיהָ אֶת בְּעָלֶיהָ", כִּי הַשְּׂכָל הוּא עֵיקַר הַחַיּוֹת,
וְעַל יְדֵי זֶה הַדַּעַת יְכוּלִים לְקָרֵב וּלְהוֹכִיחַ אֶת
מִי שְׂצָרִיכֵן לְהוֹכִיחַ.

כִּי יֵשׁ שְׁנֵי הַסְּתָרוֹת, וְכִשְׁהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר
בְּהַסְּתָרָה אַחַת גַּם כֵּן קָשָׁה מְאֹד
לְמוֹצְאוֹ, אֵךְ אֵף עַל פִּי כֵן, כִּשְׁהוּא נִסְתָּר
בְּהַסְּתָרָה אַחַת, אֶפְשָׁר לְיִיגַע וּלְחַתּוֹר עַד
שְׂיִמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׂיִוְדַע שְׁהַנֶּשֶׁם
יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ. אֲבָל כִּשְׁהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ
נִסְתָּר בְּהַסְּתָרָה תוֹךְ הַסְּתָרָה, דְּהֵיִינוּ
שְׁהַהַסְּתָרָה בְּעֵצְמָה נִסְתָּרַת מִמֶּנּוּ, דְּהֵיִינוּ

שְׂאִינוּ יוֹדַע כָּלֵל שְׁהַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ,
אֲזִי אֵי אֶפְשָׁר כָּלֵל לְמִצּוֹא אוֹתוֹ, מֵאַחַר שְׂאִינוּ
יוֹדַע כָּלֵל מֵהַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה בְּחִינַת (דברים לא) "וְאֲנֹכִי הַסֵּתִיר אֶסְתִּיר",
דֵּהִינּוּ שְׂאֶסְתִּיר הַהִסְתָּרָה, שְׁלֹא יִדְעוּ כָּלֵל
שְׁהַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר, וְאֲזִי בְּוֹדָאֵי אִינוּ יְכוּל
לְמִצּוֹא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שְׂאִינוּ יוֹדַע כָּלֵל
שְׂצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִינוּ יוֹדַע כָּלֵל
שְׁהַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, כִּי הַהִסְתָּרָה
בְּעֶצְמָה נִסְתָּרַת כַּנִּל.

אֲכַל בְּאַמַּת, אֶפִּילוֹ בְּכָל הַהִסְתָּרוֹת, וְאֶפִּילוֹ
בְּהַהִסְתָּרָה שְׂבִתוֹךְ הַהִסְתָּרָה, בְּוֹדָאֵי גַם שֵׁם
מְלוֹכָשׁ הַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּוֹדָאֵי אֵין שׁוּם דָּבָר
שְׁלֹא יִהְיֶה בוֹ חֵיוֹת הַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלִעְדֵי
חֵיוֹתוֹ לֹא הָיָה לוֹ קְיוּם כָּלֵל. וְעַל כֵּן בְּוֹדָאֵי
בְּכָל הַדְּבָרִים וּבְכָל הַמַּעֲשִׂים וּבְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת,
מְלוֹכָשׁ שֵׁם הַנְשִׁים יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל. וְאֶפִּילוֹ אִם

חם וְשָׁלוֹם עוֹשִׁין דְּבַר עֵבִירָה, שֶׁהוּא שָׁלֵא
 כְּרָצוֹן הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֶה בְּוֹדָאֵי יֵשׁ שָׁם
 חַיּוֹת הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ שֶׁהוּא בְּהֶעֱלָם, וּבְצִמְצוּם
 גָּדוֹל. וְהַתּוֹרָה הִיא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר, נִמְצָא
 שְׂבָכָל הַדְּבָרִים וּבְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת, אֲפִילוֹ
 מַחֲשָׁבָה דִּיבוֹר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל עֵבִירָה חֵם וְשָׁלוֹם,
 יֵשׁ שָׁם גַּם בֵּין הַתְּלַבְּשׁוֹת הַתּוֹרָה, אֲךָ שֶׁהוּא
 בְּהֶעֱלָם וּבְצִמְצוּם גָּדוֹל, בְּבַחֲנֵת הַסְּתָרוֹת.

כִּי 'עֵבֵר וְשָׁנָה נַעֲשֵׂה לוֹ כְּהִיתָר' כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יומא פו:), דִּהְיִינוּ שֶׁעַל יְדֵי הָעֵבִירוֹת
 הוּא מְהֵפֵךְ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, וְעוֹשֵׂה צְרוּפִים
 אַחֲרֵים בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁנַּעֲשֵׂה מֵאִיסוֹר הִיתָר,
 כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ה) "הוּי הָאוֹמְרִים לָרַע טוֹב
 וְלַטּוֹב רָע וְכוּ'". נִמְצָא שֶׁאֲפִילוֹ בְּתוֹךְ הָעֵבִירוֹת
 מְלוֹכָשׁ שָׁם חַיּוֹת הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, דִּהְיִינוּ אוֹתֵינוּ
 הַתּוֹרָה, רַק שֶׁהוּא בְּהֶעֱלָם. דִּהְיִינוּ שֶׁמִּחַמַּת

הַעֲבִירוֹת, הַפֶּךְ הַצִּירוֹפִים שֶׁל הַתּוֹרָה עַד
שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵאִיסוֹר הַיִּתָּר כַּנִּל, 'עֲבַר וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה
לוֹ כְּהִיתָר', וְזֶה בְּחִינַת הַסְּתָרָה אַחַת.

וְכַשֶּׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּהַסְּתָרָה אַחַת,
דִּהְיִינוּ בְּחִינָה הַנִּל שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ כְּהִיתָר, גַּם כֵּן
קָשָׁה מְאֹד לְמוֹצְאוֹ, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נַעֲשֶׂה לוֹ,
כְּהִיתָר, אֲבָל עִם כָּל זֶה אֶפְשָׁר לִיַּנֵּעַ וּלְחַתּוֹר
עַד שֶׁיִּמָּצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל
פָּנִים יוֹדֵעַ שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ כְּהִיתָר, עַל כֵּן אִף
שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, וְכָבַר נַעֲשֶׂה לוֹ
הַעֲבִירוֹת כְּהִיתָר, עִם כָּל זֶה אֶפְשָׁר שֶׁיִּשׁוּב אֶל
לְבוֹ זֶה בְּעֶצְמוֹ, דִּהְיִינוּ מֵה שֶׁנִּפְּלָ וְהַגִּיעַ לְבְּחִינַת
'נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהִיתָר', וַיִּבְקֶשׁ וַיַּחַתּוֹר עַד שֶׁיִּצְא
מִזֶּה, מֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פָּנִים יוֹדֵעַ מִזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה
לוֹ כְּהִיתָר'.

דף סה:

אֲבָל דַּע שֶׁיֵּשׁ עוֹד בְּחִינַת הַסְּתָרָה בְּתוֹךְ
הַסְּתָרָה, דִּהְיִינוּ שֶׁהַסְּתָרָה בְּעֶצְמָה נִסְתָּרָת,

שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו,
 דהיינו שאינו יודע כלל שנהפך אצלו האיסור
 להיתר, רק כל הדברים רעים דומות לו למישור
 גמור חס ושלום. היינו אם חס ושלום אחר
 שעבר ושנה, עושה יותר עבירות חס ושלום,
 אזי נסתר ממנו אפילו זאת שידע שנעשה
 לו כהיתר', רק שאינו יודע כלל משום גדנוד
 איסור, והכל הוא ישר בעיניו; וזה בחינת
 הסתרה שבתוך הסתרה, שההסתרה בעצמה
 נסתרת כנ"ל.

ובאמת גם בתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה,
 גם שם מלובש השם יתברך, דהיינו אותיות
 התורה, כי בלעדו אין חיות לשום דבר כנ"ל,
 רק שעל ידי ריבוי העבירות הפך דברי אלקים
 חיים לגמרי, עד שנהפך אצלו מחכמות התורה
 לפתיות, עד שאינו יודע כלל אפילו זה בעצמו
 שנעשה לו כהיתר' כנ"ל, שזה בחינת הסתרה
 שבתוך הסתרה כנ"ל.

עַל כֵּן צָרִיךְ לְגַלוֹת הַהִסְתָּרוֹת הַנִּ"ל, וְזֶה עַל
 יְדֵי שְׂמֵמֵשִׁיךְ אַרְיֵכוֹת יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת כַּנִּ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה הַדַּעַת
 יוֹכֵל לֵידַע שְׂאֵפִילוֹ בְּתוֹךְ הַהִסְתָּרָה בְּעַצְמָהּ,
 וְאֵפִילוֹ בְּתוֹךְ הַהִסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה,
 גַּם שָׁם מְלוֹכָשׁ הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ דְּהֵיִינוּ הַתּוֹרָה.
 וּמֵאַחַר שֶׁיּוֹדַע שְׂאֵפִילוֹ בְּתוֹךְ הַהִסְתָּרוֹת
 יֵשׁ שָׁם הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, מִזֶּה בְּעַצְמוֹ נִתְגַּלֵּין
 הַהִסְתָּרוֹת, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה. וְאֵפִילוֹ
 מֵהַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה נַעֲשֶׂה תּוֹרָה, כִּי
 בְּאַמֶּת גַּם שָׁם מְלוֹכָשׁ הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, הֵיִינוּ
 תּוֹרָה כַּנִּ"ל, רַק מִחֲמַת שְׂלֵא הָיוּ יוֹדְעִין
 שֶׁהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר שָׁם, זֶה בְּעַצְמוֹ הוּא
 בְּחִינַת הַהִסְתָּרוֹת, וְתִיכֵף כְּשִׁיּוֹדְעִין שֶׁהַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר שָׁם, עַל יְדֵי זֶה בְּעַצְמוֹ נִתְהַפְּכָה
 הַהִסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסְתָּרָה וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ דַּעַת,
 וְהוֹחִזָּרָה הַתּוֹרָה שֶׁנִּסְתָּר כָּאֵן לְדַעַת, מֵאַחַר
 שִׁיּוֹדַע שֶׁהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר שָׁם.

וְכִיּוֹן שֶׁנֶּחֱזַר הֵהֱסֵתָרָה שְׁבִתוֹךְ הַסִּתְרָה לְדַעַת,
 וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ תוֹרָה, אֲזִי הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה מוֹכִיחָה
 אוֹתָם, בְּבַחֲיַנַּת 'אוֹרֵייתָא מִכְרֹזַת קַמִּייהוּ "עַד
 מְתֵי פְתָיִים תֵּאֱהָבוּ פְתִי" (זוהר שמיני לו) כִּי בְּאַמַּת
 הַתּוֹרָה מִכְרֹזַת וְצוּעָקַת וּמוֹכִיחָה תָּמִיד, כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב (משלי א) "בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא וְכוּ', עַד
 מְתֵי פְתָיִים תֵּאֱהָבוּ וְכוּ'", רַק שְׂאִינּוּ שׁוֹמְעֵ קוֹל
 הַכְּרוֹז שֶׁל הַתּוֹרָה מִחֲמַת הַהִסְתְּרוֹת הַנִּלְל.
 וּמֵאַחַר שֶׁנִּתְגַּלּוּ וְנֶחֱזַרוּ הַהִסְתְּרוֹת וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם
 תּוֹרָה עַל יְדֵי הַדַּעַת כֵּנִל, אֲזִי תִיכֶף כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה
 מֵהֶם תּוֹרָה, הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה מוֹכִיחָה אוֹתָם
 "עַד מְתֵי פְתָיִים וְכוּ' כֵּנִל."

זֶה שְׁכַתוֹב (שם לא) "פִּיהָ פְּתָחָה בְּחִכָּמָה", שְׁעַל
 יְדֵי הַחִכָּמָה וְדַעַת הַנִּל, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְגַלִּין
 הַהִסְתְּרוֹת וְעוֹשִׂין מֵהֶם תּוֹרָה כֵּנִל, עַל יְדֵי
 זֶה "פִּיהָ פְּתָחָה", הֵינּוּ בְּחִינַת 'אוֹרֵייתָא
 מִכְרֹזַת קַמִּייהוּ', שֶׁהַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה פּוֹתַחַת פִּיהָ
 וּמוֹכִיחָה אוֹתָם כֵּנִל.

נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, שֶׁעַל יְדֵי מִמְשִׁיכֵי
 אַרְיֵכוֹת יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת, כִּי עַל יְדֵי
 מִמְשִׁיכֵי הַחַיִּוֹת לְתוֹךְ הַיָּמִים וְהַמְּדוֹת כַּנִּל, לְ
 וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִינְ לַדַּעַת כַּנִּל, עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין
 לְהֹכִיחַ אֲפִילוֹ אֶת הַרְחֻקִים מְאֹד מֵהַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּבַחֲנֵי הַסִּתְרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסִּתְרָה, כַּנִּל.

זֶה פִּירוּשׁ (אסתר ב) "וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מְרַדְּכִי
 מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂימ
 וְכוּ", "מְרַדְּכִי" - זֶה בְּחֵינֵי הַמְּלָכוֹת כַּנִּל.

"וּבְכָל יוֹם וְיוֹם" - זֶה בְּחֵינֵי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל
 יְדֵי מִמְשִׁיכֵי הַחַיִּוֹת לְהַיָּמִים וְהַמְּדוֹת כַּנִּל.

"חֲצַר בֵּית" - זֶה בְּחֵינֵי חִיצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת,
 הַיָּינוּ מִחֲשָׁבוֹת וְדַבּוּרִים, שֶׁבְּכוֹלָם נִסְתָּר הַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ שָׁם, אֵף הַמְּחֲשָׁבוֹת וְהַדִּבּוּרִים שֶׁל
 הַרְחֻקִים מֵהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה "תִּצַּר בֵּית הַנְּשִׂיִם" – מִלְּשׁוֹן שְׁנַשׁוּ
 וְקִפְצוּ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנַתְּרַחֲקוּ מֵהַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרַךְ. וַיֵּשׁ שְׂכָבָר הָיוּ קִצָּת אֵצֶל הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ,
 אֲךְ שְׂכָבָר שְׂכָחוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה "הַנְּשִׂיִם",
 לְשׁוֹן שְׂכָחָה, (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֵאשִׁית מֵא) "כִּי נִשְׁנִי אֱלֹקִים
 וְכוּ", שְׂכָבָר שְׂכָחוּ אֶת הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ. וַיֵּשׁ שְׁגָם
 עֵתָה זֹכְרִים אֶת הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ, אֲךְ שְׁ"נִשְׁתָּה
 גְּבוֹרָתָם", וְאִין לְאֵל יָדָם לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָם.
 וּבִשְׁבִיל זֶה נִקְרָאִים בְּנֵשִׁים "נְשִׂיִם", מִחֲמַת שֶׁלֹּשׁ
 בְּחִינּוֹת הַנִּ"ל, בְּחִינַת שְׁנַשׁוּ וְקִפְצוּ וְכוּ' וַיֵּשׁ
 שְׁהֵם בְּבְחִינַת שְׂכָחָה וְכוּ', וַיֵּשׁ שְׁהֵם בְּבְחִינַת
 "נִשְׁתָּה גְּבוֹרָתָם" כַּנִּ"ל, וְעַל יְדֵי כָּל זֶה הֵם
 רַחֲוִקִים מֵהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ וְהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר
 מֵהֶם בְּבְחִינַת הַסְתָּרוֹת הַנִּ"ל.

וּמִרְדְּכֵי הַיֵּינוּ בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, הוּא יָכוֹל לְהוֹכִיחַ
 וּלְהַזְהִיר אוֹתָם, עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת יָמִים וּמִידוֹת כַּנִּ"ל, שְׁעַל יְדֵי זֶה זֹכִיין
 לְדַעַת, שְׁעַל יְדֵי הַדַּעַת הַזֶּה מִגְּלִין הַהַסְתָּרָה

שַׁבְּתוֹךְ הַסֶּתֶרָה וְעוֹשִׂין מִמֶּנָּה תוֹרָה כִּנ"ל. וְאֵזִי
'אוֹרֵייתָא מִכְרֹזַת קַמֵּיהוּ' כִּנ"ל.

וְזֵה "לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" - שְׁעַל יְדֵי זֶה
עוֹשֶׂה דַעַת מִהַסֶּתֶרָה שַׁבְּתוֹךְ הַסֶּתֶרָה, שֶׁהִיא
בְּחִינַת "אֶסְתֵּר", בְּחִינַת "הַסֶּתֶר אֶסְתִּיר".

וְזֵה "וַיִּמָּה יַעֲשֶׂה בָּהּ" - שְׁעוֹשֶׂה מִהַסֶּתֶרָה
בְּחִינַת "מָה", הֵיינוּ תוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב "מָה
הַעֲדוֹת וְכוּ" כִּנ"ל. כִּי מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ שְׂוִידַע שְׁגַם
בְּתוֹךְ הַסֶּתֶרָה שַׁבְּתוֹךְ הַסֶּתֶרָה יֵשׁ שֵׁם הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשֶׂה דַעַת, דְּהֵיינוּ תוֹרָה,
וְאֵזִי 'אוֹרֵייתָא מִכְרֹזַת קַמֵּיהוּ' כִּנ"ל.

וְזֵה בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת הַתּוֹכָחָה שְׁמוּטָל עָלָיו
לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ כִּנ"ל, כִּי גוֹרֵם עַל יְדֵי הַדַּעַת
שֶׁהַתּוֹרָה תּוֹכִיחַ אוֹתָם כִּנ"ל. וְעַל יְדֵי הַתּוֹכָחָה
הַזֹּאת הוּא מִמְּשִׁיךְ אֲרִיכוֹת יָמִים לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת
שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּבְחִינַת 'הַרְבָּנוֹת מְקַבֶּרֶת אֶת
בְּעָלֶיהָ', שֶׁזֶּהוּ כְּשֵׁי אֵין מוֹכִיחַ אֶת הָאֲנָשִׁים שִׁישׁ

לוּ מִמְשָׁלָה עֲלֵיהֶם וְכוּ' כַּנ"ל. אֲבָל עַל יְדֵי עֶסֶק
הַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ חַיִּים
וְאֲרִיכוֹת יָמִים בְּחִינַת דַּעַת וְכוּ', עַד אֲשֶׁר
'אוֹרֵייתָא מְכַרְזַת קַמֵּיהוּ' וּמוֹכִיחָה אוֹתָם,
נִמְצָא שְׂוִיצָא יְדֵי תוֹכְחָה, אֲזִי אֵין הַרְבָּנוֹת
וְהַמְלָכוֹת מְזַקֶּת לוֹ כַּנ"ל, כִּי מִמְשִׁיךְ אֲרִיכוֹת
יָמִים לְתוֹךְ הַמְלָכוֹת עַל יְדֵי הַתּוֹכְחָה כַּנ"ל.

דף סו.

נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי אֲרִיכוֹת יָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
דַּעַת שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי זֶה
בְּעֶצְמוֹ מִמְשִׁיכִין אֲרִיכוֹת יָמִים הַנ"ל לְתוֹךְ
הַמְלָכוֹת כַּנ"ל.

וְדַע שֶׁהַתּוֹרָה הַמְּלוּבֶּשֶׁת תּוֹךְ הַהֶסְתֵּרָה
שֶׁבְּתוֹךְ הַהֶסְתֵּרָה, הִיא תּוֹרָה גְּבוּהָ
דִּיקָא, הֵינּוּ סְתָרֵי תּוֹרָה, כִּי מִחֲמַת שֶׁהִיא

צְרִיכָה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּמִקְוֹמוֹת נְמוּכִים כְּאֵלוֹ, הֵינּוּ
 אֵצֶל אֵלוֹ שְׁעָבְרוּ הַרְבֵּה עַד שֶׁנִּסְתָּר מֵהֶם
 בְּהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הִסְתָּרָה, עַל כֵּן חָשַׁב הַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ מִחֲשָׁבוֹת לְבָלֵי לְהִלְבִּישׁ שָׁם פְּשִׁטֵי
 תּוֹרָה, לְבַל יוּכְלוּ הַקְּלִיפּוֹת לִינֹק מִנֶּשֶׁם הַרְבֵּה,
 וַיְהִי הַפָּגַם גָּדוֹל מְאֹד, עַל כֵּן הוּא מִסְתִּיר
 וּמִלְבִּישׁ שָׁם תּוֹרָה גְבוּהַ דִּיּוּקָא, סְתֵרֵי תּוֹרָה,
 שֶׁהִיא תּוֹרַת ה' בְּעֶצְמָהּ, כִּדִּי שְׁלֵא יוּכְלוּ
 הַקְּלִיפּוֹת לִינֹק מִנֶּשֶׁם הַרְבֵּה בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת י"ב)
 "וְעָבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" אֲנִי וְלֹא מִלְּאָךְ אֲנִי
 וְלֹא הַנְּשָׁלִיחַ "אֲנִי ה'" וְלֹא וְכוּ", כִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
 נֶשֶׁם מְקוֹם הַקְּלִיפּוֹת מְאֹד, עַל כֵּן שָׁם דִּיּוּקָא
 מְלוּבָּשׁ וּמוֹסְתָר הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ, הֵינּוּ
 תּוֹרַת ה' מִפֶּשׁ, סְתֵרֵי תּוֹרָה.

עַל כֵּן דִּיּוּקָא מֵהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הִסְתָּרָה
 כְּשֶׁחֹזֵר וּמֵהִפְכָה לְדַעַת נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דִּיּוּקָא
 תּוֹרַת ה' מִפֶּשׁ, כִּי שָׁם נִסְתָּר תּוֹרַת ה' סְתֵרֵי
 תּוֹרָה כִּנ"ל.

וּבְנֵיגַד מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה, יֵשׁ מַלְכוּת
הַרְשָׁעָה, הַיֵּינוּ מַלְכוּת הַמֶּן עַמְלֵק,
כְּמָה שְׁכַת־טוֹב (במדבר כד) "יֵרְאֵשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק".
וְ"זֶה לְעוֹמֵת זֶה", כִּי מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה הוּא
בְּחִינַת "מְאִסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת" (שם יוד), כְּמוֹ
שְׁכַת־טוֹב (קהלת יב) "סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת
הַאֲלֹקִים יִרָא", זֶה בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּמָה שְׁכַת־טוֹב
(אבות פ"ג) 'אֶלְמֵלָא מוֹרָאָה שְׁל מַלְכוּת'. הַיֵּינוּ
שְׁמַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה הִיא בְּחִינַת "סוֹף דְּבַר",
בְּחִינַת "מְאִסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת" דְּקְדוּשָׁה,
בְּחִינַת "מַחְנֵה דִין" שֶׁהוּא "מְאִסָּף לְכָל
הַמַּחְנוֹת", כִּי 'דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא'.

וּמַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא הוּא מְאִסָּף מְמוֹן, כִּי
מַחְמַת שְׁהוּא יִרָא שְׁלֵא יוֹצִיאוּ בְּלָעוּ מִפִּי, הַיֵּינוּ
הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֵׁישׁ אֶצְלוֹ, עַל כֵּן הוּא

מִתְגַבֵּר וּמֵאִסֵּף מִמּוֹן שֶׁהֵם נִצְוִי הַקְּדוּשָׁה,
כִּי הֵם בְּחִינַת הַגּוֹוֵנִין עֲלָיִן שֵׁשׁ בְּזָהָב וְכֶסֶף
וְנִחוּשֶׁת שֶׁהֵם הַמָּמוֹן. וְזֶה בְּחִינַת תְּאוֹת
עֲשִׂירוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַלְכוּת.

וְעַל כֵּן עֲמֵלֵק שֶׁהוּא מַלְכוּת הָרָשָׁעָה, רוֹדֵף
אֶת מַחֲנֵה דָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה
כַּנִּ"ל, כְּמוֹ שְׁכַת־טוֹב (דְּבָרִים כה) "וַיִּזְנֹב בָּךְ וְכוּ' וְלֹא
יִרָא אֱלֹקִים", דִּהְיִינוּ בְּעֵת שֶׁאִין לָהֶם כַּח
מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת "יִרָא אֱלֹקִים"
כַּנִּ"ל. כִּי מַלְכוּת הָמֶן עֲמֵלֵק הוּא הַיְפוּךְ מַלְכוּת
דְּקְדוּשָׁה, כִּי מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה הוּא בְּחִינַת
"מֵאִסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת" דְּקְדוּשָׁה, וּמַלְכוּת
הָמֶן עֲמֵלֵק שֶׁהוּא מַלְכוּת הָרָשָׁעָה הוּא בְּחִינַת
מֵאִסֵּף מִמּוֹן כַּנִּ"ל, כִּי מִתְגַבֵּר בְּתְאוֹת מִמּוֹן
כִּדִּי לְתַפּוֹס כָּל הַנִּצְוֹצוֹת הַקְּדוּשָׁה כַּנִּ"ל.
אֲךָ אֵף עַל פִּי כֵן אֵינּוּ מוֹעִיל לוֹ כְּלָל, כִּי יֵשׁ
כַּח בְּמַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרֻדְכִי,

לְהוֹצִיא מֵאֵתוֹ כָּל הַמָּמוֹן וְכָל הַנְּצוּצוֹת
הַקְּדוּשִׁים שֶׁבַלְע.

וְזֶה נֶאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מגילה י:) "כִּי לְאָדָם
שֶׁטוֹב לְפָנָיו נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת" זֶה מְרַדְּכִי. הֵיינוּ
שֶׁמְרַדְּכִי שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה כַּנ"ל
"נָתַן" לוֹ "חֲכָמָה וְדַעַת" כַּנ"ל. וְזֶה "טוֹב לְפָנָיו",
בְּחִינַת הַתּוֹרָה, כִּי 'אֵין "טוֹב" אֶלָּא תּוֹרָה' (אבות
פּרָק ו'), "וְלַחֹטֵא נָתַן עֲנִין לְאַסּוּף וְלַכְּנוּס" זֶה
הַמֶּן, הֵיינוּ שֶׁהֶמֶן שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּסִטְרָא
אַחֲרָא כַּנ"ל, הוּא מְאַסֵּף מָמוֹן כַּנ"ל.

וְזֶה "לָתֵת לְטוֹב לְפָנָי אֱלֹקִים", בְּחִינַת הַתּוֹרָה,
שֶׁמְרַדְּכִי שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה, מוֹצִיא
מִמֶּנּוּ כָּל הַמָּמוֹן וְכָל הַנְּצוּצוֹת, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה תּוֹרָה
כַּנ"ל. כִּי מְרַדְּכִי מוֹצִיא מִמֶּנּוּ כָּל הָעֲשִׂירוֹת,
בְּבְחִינַת (איוב ב) "חֵיל בַלַּע וַיְקִיְאֵנוּ", וְעוֹשֶׂה מִזֶּה
תּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת (משלי לא) "אִשְׁתַּ חֵיל".

וּלְפִי הַגְּדֵלֶת הַדַּעַת כֵּן הַפְּרָנְסָה

בְּנֶקֶל. כִּי

פְּרָנְסָה בְּנֶקֶל תּוֹלָה בְּדַעַת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (במדבר י"א)
 "שָׂטוּ הָעַם וְלָקְטוּ" 'בְּשִׂטוֹתָא' (זוהר בשלח סב:). כִּי כָל
 מִי שֶׁחָסַר דַּעַת בְּיוֹתֵר, הוּא יִגַע וְטִרַח אַחֲרֵי
 הַפְּרָנְסָה בְּיוֹתֵר.

וְגַם לְפִי הַגְּדֵלֶת הַדַּעַת כֵּן נִתְרַבָּה הַשְּׁלוֹם, כִּי
 שְׁלוֹם תָּלוּי בְּדַעַת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה י"א) "וְגַר
 זָאֵב עִם כְּבֶשׂ וְכוּ' כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דַּעַה",
 שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם נִפְלָא בְּעוֹלָם, שְׂיִוְכְלוּ לַגּוֹר בְּיַחַד
 שְׂנֵי הַפְּכִים, מִחֲמַת גּוֹדֵל הַדַּעַת שְׂיִהְיֶה אָז, כִּי
 עַל יְדֵי הַדַּעַת נִגְדֵל הַשְּׁלוֹם, כִּי נִתְבַּטַּל הַכַּעַס
 וְהָאֲכֻזָּרוֹת עַל יְדֵי הַדַּעַת. כִּי כַּעַס וְאֲכֻזָּרוֹת
 הוּא מִהֶעֱדָר הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (קהלת ז') "כַּעַס
 בְּחִיק כְּסִילִים יְנוּחַ". וְכָל מֵה שְׂמִתְרַבָּה הַדַּעַת

מִתְרַבֶּה הַרְחַמְנוֹת וְהַשְׁלוֹם, וְעַל כֵּן הַפְּרִנָּסָה
בְּנֶקֶל, בְּבַחֲיַנַּת (תהלים קמז) "הַשֵּׁם גָּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֵלֶב
חַטִּים יִשְׂבִּיעֶךָ".

וְזֶה בְּחֵינַת שָׂבוּעוֹת, כִּי שָׂבוּעוֹת הוּא
בְּחֵינַת שֶׁכֶל גָּדוֹל
וְגִבּוֹה מְאֹד, שֶׁהוּא חֶסֶד עֲלִיּוֹן וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים,
כִּי גוֹדֵל הַרְחַמִּים תְּלוּי בְּגוֹדֵל הַדַּעַת כַּנ"ל. כִּי
בְּשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה נִרְאָה לָהֶם 'כְּזִקֵּן מְלֵא
רַחֲמִים', וְ'זִקֵּן' הוּא בִּישׁוּב הַדַּעַת, וּבְזֶה תְּלוּי
גוֹדֵל הַרְחַמִּים כַּנ"ל, וְעַל כֵּן שָׂבוּעוֹת הוּא חֶסֶד
עֲלִיּוֹן וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים.

וְזֶה בְּחֵינַת הַמְּקוֹה שֶׁל שָׂבוּעוֹת שֶׁהִיא בְּחֵינַת
מְקוֹה שֶׁל שֵׁעַר הַחֲמֻשִּׁים, שֶׁהוּא שֵׁעַר הָעֲלִיּוֹן
מִנּו"ן שֵׁעַרֵי בִּינָה, (כמו שמוכא בכוונות שבועות) שֶׁהוּא

בְּחִינֹת שֶׁכֶּל וְדַעַת עֲלִיּוֹן, בְּחִינַת חֶסֶד עֲלִיּוֹן
וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים כַּנִּ"ל.

וְעַל כֵּן הַמְּקוֹה מוֹשִׁיעַ בְּכָל הַצָּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
"מְקוֹה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה", כִּי
הוּא חֶסֶד עֲלִיּוֹן שְׂמוֹשִׁיעַ מְכָל הַצָּרוֹת, וְעַל כֵּן
הַמְּקוֹה מְטַהֵר מְכָל הַטּוֹמְאוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם
(יהזקאל לו)

וְכוּ", כִּי 'אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא עוֹן וְכוּ' (שבת נה), וְעַל כֵּן
הַמְּקוֹה שְׂמוֹשִׁיעַ מְכָל הַצָּרוֹת וּמְכָל הַיִּסּוּרִים,
הוּא מְטַהֵר מְכָל הַטּוֹמְאוֹת וּמְכָל הַחֲטָאִים.

וְזֶה בְּחִינַת מֵן בְּחִינַת מְקוֹה שֶׁל שַׁעַר הַבַּיִת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹל, כִּי הַמֵּן בְּחִינַת דַּעַת.

וְזֶה בְּחִינַת (שבת קד) 'מֵאֲמַר פְּתוּחַ' נְאֻמָּן
פְּשׁוּט', 'מֵאֲמַר פְּתוּחַ' - זֶה בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת
הַדַּעַת, כִּי הַדִּיבּוּר הוּא הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ

שְׁכַת־טוֹב (משלי ב) "מִפִּיּוֹ דַעַת וּתְבוּנָה", וּבְמִצְרַיִם
 שֶׁהָיָה הַדַּעַת בְּגָלוּת, כְּמוֹ שְׁכַת־טוֹב (שמות ו) "וַיִּשְׁמֵי
 ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם", הָיָה גַם הַדִּיבּוּר בְּגָלוּת,
 בְּבַחֲיִנַת "כְּבֹד פֶּה וּכְבֹד לָשׁוֹן" (שם ד), וּכְשִׁיצְאוּ
 מִמִּצְרַיִם שִׁיצְא הַדַּעַת מֵהַגָּלוּת, יִצְא וְנִפְתַּח
 הַדִּיבּוּר, וְזֶה בְּחִינַת 'מֵאֲמַר פְּתוּחַ', שֶׁנִּפְתַּח
 הַדִּיבּוּר וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת.

וְעַל יְדֵי הַתְגַּלּוּת הַדַּעַת, נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, וְנִיכָר שֶׁהוּא 'נְאֻמָּן' מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה, וְזֶה
 בְּחִינַת 'נְאֻמָּן פֶּשׁוּט' שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹתוֹ כִּנֵּ"ל.
 אֲבָל בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה הַדַּעַת בְּגָלוּת, לֹא נִתְפַּשֵּׁט
 וְנִתְגַּלָּה נְאֻמְנוֹתוֹ. וְזֶה שֶׁפִּירֵשׁ רַש"י "וַיִּשְׁמֵי ה',
 לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם" – לֹא נִבְרַתִּי בְּמִדַּת אֱמִיתִית
 שְׁלִי, שֶׁעַל יְדֵי שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה הַדַּעַת בְּמִצְרַיִם, עַל
 יְדֵי זֶה לֹא נִיכָר נְאֻמְנוֹתוֹ כִּנֵּ"ל, כִּי הַחֶסֶד תָּלוּי
 בְּדַעַת כִּנֵּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת "אֲנֹכִי" יְהִיבָא כְּתִיבָא נְאֻמָּנִים
 אֲמָרִיה' (שבת קה). שְׁעַל יְדֵי נְתִינַת הַתּוֹרָה נִפְתַּח
 הַמְּאָמֵר וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת כַּנִּ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְפַּשֵּׁט
 נְאֻמָּנוֹתוֹ כַּנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת 'נְאֻמָּנִים אֲמָרִיה',
 בְּחִינַת 'נְאֻמָּן פְּשׁוּט מ'אֲמַר פְּתוּח' כַּנִּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מִן רְאִישֵׁי תִיבוֹת 'מֵאֲמַר' 'נְאֻמָּן',
 בְּחִינַת 'מֵאֲמַר פְּתוּח' 'נְאֻמָּן פְּשׁוּט' כַּנִּ"ל. כִּי
 הַמֵּן הוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹל כַּנִּ"ל, וְעַל כֵּן "אֲכָלוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמֵּן אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שמות מז*), כִּי
 'בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה' (אבות פ"ה).

וְזֶה שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קידושין לח) "אֶת הַמֵּן
 אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה", וְהֵלֵא אַרְבָּעִים שָׁנָה חֶסֶר
 נְשָׁלְשִׁים יוֹם? אֵלָּא עוֹנָה שְׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
 טַעְמוֹ בְּהַ טַעַם מֵן'.

כִּי בַּאֲמַת הַמֶּן שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת, הָיָה רְאוּי
 שְׂיֵאכְלוּ אוֹתוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּשְׁלִימוֹת, כִּי
 אַרְבָּעִים הוּא בְּחִינַת בִּינָה וְדַעַת כַּנִּ"ל. דְּהֵינּוּ
 תִּיכְף שְׂיֵצְאוּ מִמְצָרִים וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת, הָיָה
 רְאוּי שְׂיֵאכְלוּ הַמֶּן תִּיכְף. וְעַל זֶה תִּרְצוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל, 'עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמְצָרִים' הֵינּוּ הַמִּצּוֹת -
 'טַעְמוּ בָּהֶם טַעַם מֶן'.

כִּי הַנְּשֻׁלֹם תְּלוּי בַּדַּעַת וְכַנִּ"ל, וּמַחְלוּקַת הוּא
 הַיִּפְךְ הַדַּעַת, אֲךְ יֵשׁ מַחְלוּקַת שֶׁהוּא לְשֵׁם
 שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בַּאֲמַת דַּעַת גָּדוֹל מְאוֹד, יוֹתֵר
 מִהַדַּעַת שֶׁל נְשֻׁלֹם. כִּי בַּאֲמַת, זֶה הַמַּחְלוּקַת
 הִיא אֲהָבָה וְנְשֻׁלֹם גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 ז"ל (קִידוּשֵׁין ל'): "אֵת וְהֵב בְּסוּפָה" לֹא זָזוּ מִשָּׁם עַד
 שֶׁנַּעֲשׂוּ אוֹהָבִים זֶה לְזֶה'. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
 ז"ל (אֲבוֹת פ"ה) 'מַחְלוּקַת שֶׁהוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוּפָה
 לְהִתְקַיֵּים', הֵינּוּ שֶׁבַּאֲמַת הִיא אֲהָבָה כַּנִּ"ל. וְזֶה
 'סוּפָה לְהִתְקַיֵּים', בְּחִינַת אֲהָבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 "אֵת וְהֵב בְּסוּפָה" כַּנִּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת מִשָּׁה, כִּי מִשָּׁה הוּא בְּחִינַת הַדַּעַת
 שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם', וְעַל כֵּן
 מִשָּׁה הוּא רְאֵי תִיבוֹת 'מ' חֲלוּקַת 'ש' מֵאֵי
 ה' יִלֵּל', שֶׁהֵם בְּחִינַת מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם.
 וְעַל כֵּן הָיָה גְּאוּלַּת מִצְרַיִם עַל יְדֵי מִשָּׁה, כִּי
 עִקַּר הַגְּאוּלָּה עַל יְדֵי הַדַּעַת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת
 מז) "וַיִּדְעוּתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם וְכוּ'", "לְמַעַן
 יִדְעוּ וְכוּ" (ויקרא כג).

וְזֶה בְּחִינַת 'עוֹגָה' דִּהְיִינוּ מִצּוֹת, 'שֶׁהוֹצִיאֵנוּ
 מִמִּצְרַיִם', כִּי מִצָּה הִיא בְּחִינַת מַחְלוּקַת,
 כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה מא) "אֲנִישֵׁי מִצּוֹתְךָ יִהְיוּ כְּאֵין".
 וְזֶהוּ 'שֶׁהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם', 'שֶׁהוֹצִיאֵנוּ דִּיקָא, כִּי
 בְּמִצְרַיִם שָׁהִיָּה הַדַּעַת בְּגָלוֹת, בְּוֹדַאי לֹא הָיָה
 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם', כִּי זֶה תְּלוּי בַּדַּעַת כִּנֵּי"ל.
 וְזֶה 'עוֹגָה' שֶׁהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם, הֵינּוּ שֶׁהַמִּצָּה
 שֶׁהִיא בְּחִינַת מַחְלוּקַת, 'שֶׁהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם'
 - שֶׁשָּׁם הָיָה הַדַּעַת בְּגָלוֹת, 'טַעַמוֹ בָּהֶם טַעַם

מִן' כִּי לְאַחַר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת הַמַּחְלוּקַת מִן
הַגְּלוּת מִצָּרִים, הָיָה בָּהֶם 'טַעַם מִן' שֶׁהִיא
בְּחִינַת דַּעַת גְּדוּל, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם
שָׁמַיִם' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות טז) "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" הַנֶּאֱמָר
בַּמָּן, לְשׁוֹן מְלַחְמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים לה) "לֶחֶם
אֶת לֶחֶמִי", בְּחִינַת מַחְלוּקַת, הֵיינוּ שֶׁהַמָּן שֶׁהוּא
הַדַּעַת, הוּא בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם' כַּנ"ל.
וְעַל כֵּן דָּתָן וְאַבִּירָם שֶׁחָלְקוּ עַל מֹשֶׁה שֶׁהוּא
הַדַּעַת, פָּגְמוּ גַם כֵּן בְּהַמָּן, וְהוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הַמָּן
הוּא בְּחִינַת הַדַּעַת בְּחִינַת מֹשֶׁה כַּנ"ל.

וְזֶה שְׁמוֹנְבָא בְּזוּהַר הַקָּדוֹשׁ (תצוה דף קפג:) כִּי 'מִצָּה
הִיא אֲסוּוֹתָא', כִּי מִצָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת
לְשֵׁם שָׁמַיִם', בְּחִינַת דַּעַת, בְּחִינַת שְׁלוֹם כַּנ"ל,
הוּא רְפוּאָה. כִּי שְׁלוֹם הוּא רְפוּאָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב

"שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר ה' (ישעיה נז)
 וּרְפָאתֵינוּ". כִּי עֵיקַר הַחֹלִיאַת חַם וְשְׁלוֹם הוּא
 מִחֲמַת הָעֵדֶר הַשְּׁלוֹם, הֵינּוּ מִחֲלוּקוֹת הַיְסוּדוֹת,
 שְׂיִסוּד אֶחָד מִתְנַבֵּר עַל חֲבִירוֹ, וְשְׁלוֹם הוּא
 רְפוּאָה.

וְזֶה שֶׁנִּקְרָא מִצָּה "לֶחֶם עוֹנֵי" (דברים יו'), כִּי 'אֵין עֲנֵי
 אֵלָּא מִן הַדַּעַת', וְזֶה בְּחִינַת חוּלָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 "מִדּוּעַ אֵתָּה כָּכָה דַל בֶּן הַמֶּלֶךְ", וְ'מִצָּה
 הִיא אֲסוּוֹתָא' כַּנִּל, וְזֶה "לֶחֶם עוֹנֵי" שֶׁהִיא
 רְפוּאָה לְהָעוֹנֵי כַּנִּל.

וְלִבָּא לְמַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם, צָרִיךְ לְזַכֵּךְ
 וּלְטַהֵר אֶת הַשָּׁמַיִם, שְׁלֵא יִהְיֶה

בְּבַחֲיַנֵּת (ישעיה נ) "אַל־בִּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת". וּלְזַכֵּךְ
 וּלְטַהֵר אֶת הַשָּׁמַיִם הִיא עַל יְדֵי אֲנַחָה בְּאַמָּת.
 כִּי יֵשׁ בְּלֵב רוּחַ הַדּוֹפֵק שֶׁהִיא מִתְחַלֵּת הַתּוֹלְדָה,
 וְהוּא נוֹשֵׂא עָלָיו כָּל הַלֵּיחֹת וְכָל הַדָּמִים וְכָל
 הַמִּיצוֹת (שְׁקוֹרִין זֶאֶפְטִי"ן). וְהַרוּחַ הַדּוֹפֵק הַזֶּה,
 הוֹלֵךְ וְנוֹקֵשׁ בְּכָל הָאֵיבָרִים, וְעַל יְדֵי הַלֵּיכָתוֹ
 וְנִישׁוּבוֹ בָּהֶם, הוּא מְנַעֵנֵעַ וּמְנַשֵּׁב וּמְנַפֵּץ אוֹתָם
 מִן הָעִיפּוֹשׁ, שֶׁלֹּא יִתְעַפְּשׁוּ וְלֹא יִתְקַלְקְלוּ, כְּמוֹ
 הַרוּחַ הַמְנַשֵּׁב בָּיִם, שֶׁהוּא מְנַפֵּץ וּמְנַשֵּׁב וּמְהַפֵּךְ
 וּמְגִים הַמַּיִם שֶׁלֹּא יִתְעַפְּשׁוּ וְלֹא יִתְקַלְקְלוּ.
 וְעִיקַר נִישׁוּב הַרוּחַ הַדּוֹפֵק בְּהֵיָדִים, כִּי מִחֲמַת
 שֶׁהֵיָדִים עֲסֻקָּנוֹת, צָרִיךְ לְנַשֵּׁב וּלְנַפֵּץ אוֹתָם
 בְּיֹתֵר. וְעַל כֵּן הֵדְאֵקְטֵר כְּשֶׁמְנִיחַ יָדוֹ עַל הַדָּפֵק,
 יוֹדֵעַ כָּל עֲנִיַן הַחוֹלָה, מִחֲמַת שֶׁשָּׂם בְּיָדָיו עִיקַר
 הִילוּךְ הַרוּחַ הַדּוֹפֵק שֶׁל הַלֵּב, שֶׁהוּא נוֹשֵׂא הַכֹּל
 עָלָיו כַּנֶּ"ל. וְצָרִיךְ שְׂיִלֵּךְ זֶה הַרוּחַ הַדּוֹפֵק תְּנוּעָה
 מְסוּדָרֶת כְּתִיקוֹנוֹ וּכְסִידוֹרוֹ.

וַיֵּשׁ נְחֹשׁ, שְׁעַל יָדָהּ בָּא עֲצָבוֹת רוּחַ, הֵיִינוּ
 בְּחִינַת ל"ט מְלָאכוֹת שֶׁהוּא זוּהַמַּת הַנְּחֹשׁ, עַל
 יְדֵי זֶה בָּא עֲצָבוֹת רוּחַ, וְעַל יְדֵי עֲצָבוֹת רוּחַ אֵין
 הָרוּחַ הַדּוֹפֵק כְּסִידוֹרוֹ, וְאֵזִי נַעֲשִׂים הָאֲבָרִים
 כְּבָדִים, מִחֲמַת שֶׁאֵין רוּחַ הַדּוֹפֵק מְנַשֵּׁב בָּהֶם
 כְּסִדְרָה. וְאֵזִי הַיְדִים בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יז) "וְיָדֵי מֹשֶׁה
 כְּבָדִים", כִּי עֵיקַר הַכְּבִידוֹת בְּהַיְדִים, שֶׁשָּׁם
 עֵיקַר רוּחַ הַדּוֹפֵק כַּנִּל, וְזֶה בְּחִינַת עֲצָבוֹן יְדִים, ^{דף סו.}
 כִּי עֵיקַר מְזִיק הָעֲצָבוֹת רוּחַ לְהַיְדִים כַּנִּל.
 וְכִשְׁהָאֲבָרִים כְּבָדִים אֵזִי מְכַבִּידִין יוֹתֵר עַל
 הָרוּחַ הַדּוֹפֵק, וְנִחְלָשׁ עוֹד יוֹתֵר, וְעַל יְדֵי
 שֶׁנִּחְלָשׁ יוֹתֵר הָרוּחַ הַדּוֹפֵק, נַעֲשִׂים הָאֲבָרִים
 כְּבָדִים עוֹד יוֹתֵר, וְכֵן עַל יְדֵי שֶׁנַּעֲשִׂים הָאֲבָרִים
 עוֹד יוֹתֵר כְּבָדִים, נִחְלָשׁ הָרוּחַ הַדּוֹפֵק עוֹד
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵרֵת חֲלִילָה, עַד שִׁיוֹצֵאת
 נַפְשׁוֹ חַם וְשָׁלוֹם.

וְעַל יְדֵי הָאֲנָחָה, הוּא מְחַיֶּה וּמְבָרִיא אֶת הָרוּחַ
 הַדּוֹפֵק, וְנִיצוֹל מִהָעֲצָבוֹת רוּחַ, וְחוֹזֵר הָרוּחַ

הַדּוֹפֵק וּמִנִּישׁב כַּסֵּדֶר בְּכֹל הָאֲבָרִים, וּבְפֶרֶט
בְּהַיָּדִים. וְעַל יְדֵי זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַשָּׁמַיִם, כִּי הַיָּדִים
הֵם בְּחִינַת 'שָׁמַיִם', 'אִישׁ וַיָּמִים', נֶשְׁהֵם בְּחִינַת יַד
יָמִין וַיַּד שְׂמָאל.

וְזֶה (איכה ג) "נִשְׂאָ לְבַבֵּינוּ אֵל כַּפָּיִם אֵל אֵל
בְּשָׁמַיִם", נִשְׂצָרִיךְ לִישָׂא אֶת הַלֵּב, הֵיִינוּ הָרוּחַ
הַדּוֹפֵק נְשַׁבְּלֵב, אֵל הַיָּדִים כַּנֵּ"ל, וְזֶה "אֵל אֵל
בְּשָׁמַיִם", כִּי מִזֶּה נִזְדַּכְךְ הַשָּׁמַיִם כַּנֵּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (דברים לב) "כִּי אִשָּׂא אֵל שָׁמַיִם יְדֵי",
נִשְׂצָרִיךְ לִישָׂא אֶת הַיָּדִים, נִשְׂיָהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵהֶם
בְּחִינַת "שָׁמַיִם" כַּנֵּ"ל.

וּכְשֶׁמְזַכֵּךְ אֶת הַיָּדִים בְּחִינַת שָׁמַיִם עַל יְדֵי
אֲנָחָה, נִשְׁעַל יָדָהּ נוֹשֵׂא הָרוּחַ נְשַׁבְּלֵב אֵל
הַיָּדִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְדַּכְכִּין הַיָּדִים וְהַשָּׁמַיִם

כַּנִּ"ל, אֲזִי הוּא בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם'.
 כִּי כָּל הַדְּיבּוּרִים מְקַבְּלִין מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי שָׁם
 כָּל הַדְּיבּוּרִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קיט) "לְעוֹלָם
 ה' דְּבָרָךְ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם", וְהַדְּבּוּרִים שְׁמַקְבְּלִין
 מִן הַשָּׁמַיִם מְקַבְּלִין מִן הָרַעְמִים, בְּחִינַת (שם יח)
 "יִרְעֵם בַּשָּׁמַיִם ה'", בְּחִינַת (איוב לו) "יִרְעֵם אֵל
 בְּקוֹלוֹ נִפְלְאוֹת". נִמְצָא, שְׁמַקְבְּלִין הַדְּיבּוּרִים
 מֵהַיָּדִים, כִּי הֵן הֵן בְּחִינַת שָׁמַיִם, שְׁשָׁם כָּל
 הַדְּיבּוּרִים, וְעִיקַר הַקְּבָלָה עַל יְדֵי בְּחִינַת
 רַעְמִים, הֵינּוּ בְּחִינַת רוּחַ הַדּוֹפֵק, שְׁנֵת־תִּקּוֹן עַל
 יְדֵי אֲנָחָה, שְׁעַל יְדוֹ נִתְּנֵשְׂאִים הַיָּדִים לַשָּׁמַיִם.
 כִּי הַרוּחַ הַדּוֹפֵק, שְׁהוֹלֵךְ וּמְנִשֵּׁב וּמְנַפֵּץ הַכֹּל
 וְעִיקַר בְּהַיָּדִים, זֶה בְּחִינַת רַעְמִים, בְּחִינַת
 "יִרְעֵם בַּשָּׁמַיִם ה'" כַּנִּ"ל. כִּי הַיָּדִים הֵן בְּחִינַת
 שָׁמַיִם כַּנִּ"ל, וְשָׁם כָּל הַדְּיבּוּרִים בְּחִינַת "לְעוֹלָם
 ה' דְּבָרָךְ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם" כַּנִּ"ל, נִמְצָא שְׁמַקְבְּלִין
 הַדְּיבּוּרִים מֵהַיָּדִים.

וְזֶה בְּחִינַת "כִּי אֲשֶׁר דָּבַר ה' בְּיַד" הַנֶּאֱמָר בְּמִשָּׁה

וּבְשֵׁאֵר נְבִיאִים, כִּי שָׁם כָּל הַדִּיבּוּרִים וּמְשָׁם
מְקַבְּלִין אוֹתָם כַּנִּ"ל.

וְכָל הַדִּיבּוּרִים שֶׁמְקַבְּלִין מִשָּׁם, הֵינּוּ מִבְּחִינַת
יָדַיִם, בְּחִינַת שָׁמַיִם, בְּחִינַת רְעָמִים, אֵינן לְגִנּוֹת
אֶת הַמְּקַבֵּל, אַף אִם אֵינן הֶלְכָה כְּמוֹתוֹ, מֵאַחַר
שֶׁקַּבְּלָם מִן הַשָּׁמַיִם, וְעַל כֵּן בְּאַמֶּת 'אֱלוֹ וְאֱלוֹ
דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים' (עירובין יג:).

וְמֵה שֶׁאֵינן הֶלְכָה כְּמוֹתוֹ, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַבִּין
וְלְהַשְׁיֵג, כִּי זֶה בְּחִינַת רְעָמִים, שֶׁמְשָׁם קִיבֵל
הַדִּיבּוּרִים, שֶׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר "יִרְעֵם ה'" בְּקוּלוֹ
נִפְלְאוֹת", דִּהְיִינוּ, שֶׁהֵם בְּאַמֶּת נִפְלְאוֹת תְּמִים
דְּעִים, וְאֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשְׁיֵג זֹאת, כִּי זֶה בְּחִינַת
דְּרָכֵי ה' שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג, הֵינּוּ בְּחִינַת 'צַדִּיק
וְטוֹב לוֹ צַדִּיק וְרַע לוֹ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ רָשָׁע וְרַע לוֹ',
שֶׁאֶפִּילוֹ מִשָּׂה רַבִּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לֹא הִשְׁיֵג זֹאת,
וְעַל זֶה בִּיקָשׁ (שמות לג) "הוֹדִיעֵנִי נָא אֶת דְּרָכֶיךָ",
כִּי 'צַדִּיק וְטוֹב לוֹ' - זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁהֶלְכָה

כְּמוֹתוֹ, 'צַדִּיק וְרַע לוֹ' זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיק שְׂאִין
הֶלְכָה כְּמוֹתוֹ. 'רָשָׁע וְטוֹב לוֹ' זֶה בְּחִינַת הָרָשָׁע
שְׂמֻקוֹרֵב לְהַצַּדִּיק שֶׁהֶלְכָה כְּמוֹתוֹ, 'רָשָׁע וְרַע
לוֹ' זֶה בְּחִינַת הָרָשָׁע שְׂמֻקוֹרֵב לְהַצַּדִּיק שְׂאִין
הֶלְכָה כְּמוֹתוֹ. וַאֲפִילוּ מִשָּׁה לֹא הִשְׁיִג זֹאת,
כִּי הֵם בְּחִינַת דְּרָכֵי ה', בְּחִינַת רַעְמִים, שֶׁהֵם
נִפְלְאוֹת תְּמִים יְדָעִים, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיִג.

וְעַל כֵּן כְּשֶׁמְקַבְּלִים דִּיבוּרִים מִן הַשָּׁמַיִם,
מִבְּחִינַת יָדַיִם, בְּחִינַת רַעְמִים כַּנִּ"ל, אֵינן לְגַנוֹת
אוֹתוֹ, אַף אִם אֵין הֶלְכָה כְּמוֹתוֹ, כִּי זֶה בְּחִינַת
'מִחְלוּקוֹת לְשֵׁם שָׁמַיִם', שְׂבֻאֲמַת 'אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים', רַק שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיִג זֹאת,
כִּי הוּא נִפְלְאוֹת תְּמִים יְדָעִים, בְּחִינַת רַעְמִים
כַּנִּ"ל.

זֶה פִּירוּשׁ (איו"ב כו) "בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה חוֹלְלָה
יְדוֹ נָחַשׁ בְּרִיחַ, הֵן אֵלֶּה קְצוֹת דְּרָכָיו וְמֵה שְׂמֻן

דָּבָר נִשְׁמַע בּוֹ וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוּנֶנּוּ.
 "בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה" – הֵינּוּ בְּחִינַת הַרוּחַ
 הַדּוֹפֵק הַנִּלְהַמְנֵשֵׁב בְּיָדַיִם שֶׁהֵם בְּחִינַת
 "שָׁמַיִם" כַּנִּלְהַמְנֵשֵׁב, וְזֶהוּ בְּחִינַת "בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם
 שִׁפְרָה", כִּי עַל יְדֵי הַרוּחַ הַדּוֹפֵק הַנִּלְהַמְנֵשֵׁב, הוּא
 מְזַכֵּר וּמְשַׁפֵּר הַ"שָׁמַיִם" שֶׁהֵם הַיָּדַיִם, כְּבְּחִינַת
 "נִשְׂאָ לְבַבֵּנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם" כַּנִּלְהַמְנֵשֵׁב.

וְזֶה "חֲלָלָה יָדוֹ נִחַשׁ בְּרִיחַ" – שֶׁעַל יְדֵי זֶה
 עוֹשֶׂה חֲלָל בְּהַיָּדַיִם שֶׁהֵיוּ כְּבִידִים וּסְתוּמִים עַל
 יְדֵי הָעֲצָבוֹת רוּחַ שֶׁהוּא זוֹהֵמַת הַנִּחַשׁ כַּנִּלְהַמְנֵשֵׁב.

וְאֵזוּי, כְּשֶׁמְבַטֵּל בְּחִינַת זוֹהֵמַת הַנִּחַשׁ, וְהַרוּחַ
 הַדּוֹפֵק מְנִשֵּׁב כַּסֵּדֶר, וְאֵזוּ נִתְנַשְׂאִין הַיָּדַיִם,
 וְנִזְדַּכְּךְ הַשָּׁמַיִם, וְאֵזוּ מְקַבְּלִין מֵהֶם דְּבוּרִים
 בְּחִינַת 'מַחְלוּקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם', שְׂזֵה בְּחִינַת
 דְּרָכֵי ה', כִּי בְּאֵמַת 'אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים
 חַיִּים' כַּנִּלְהַמְנֵשֵׁב. וְזֶה "הֵן אֵלֶּה קְצוֹת דְּרָכָיו",
 הֵינּוּ שְׂזֵה בְּחִינַת דְּרָכֵי ה', בְּחִינַת 'צַדִּיק וְטוֹב

וכו", שאי אפשר להשיג כנ"ל, בחינת רעמים
שהם נפלאות תמים דעים כנ"ל.

וזה "ומה שמין דבר נשמע בו ורעם
גבורותיו מי יתבונן" - היינו שבאלו
הדיבורים שמקבלין מן השמים הנ"ל, אין בהם
שום גנות, ואסור לגנות את המקבל אף אם
אין הלכה כמותו, כי זה בחינת דרכי ה', בחינת
רעמים, שאי אפשר להבין ולהשיג כנ"ל. וזה
"ומה שמין דבר וכו'" - היינו שאין בהם
שום גנות, אף אם אין הלכה כמותו, כי "ורעם
גבורותיו מי יתבונן" - כי מי יוכל להבין
רעם גבורותיו, שהם נפלאות תמים דעים,
בחינת "ירעם ה' בקולו נפלאות", כי באמת
'אלו ואלו דברי אלקים חיים', רק שזה אי
אפשר להשיג, כי הוא בחינת דרכי ה' כנ"ל.

זוה פירוש "וביום הביכורים" – זה

בחינת מלכות, כמו שכתוב (תהלים פט)

"אף אני בכור אתניהו עליון למלכי ארץ".

"בהקריבכם מנחה חדשה לה" – זה

בחינת תורה חדשה, תורת ה', שנעשה על ידי

בחינת המלכות הנ"ל.

"בשבועותיכם" – זה בחינת הדעת כנ"ל,

בחינת מן, בחינת מקוה של שבועות, שהוא

מקוה של שער הנו"ן כנ"ל. ועל כן נקרא

שבועות עצרת, מלשון מלכות, כמו שכתוב

"זה יעצור בעמי" (שמואל א ט)

"מקרא קודש יהיה לכם" – זה בחינת רוח

הקודש בחינת רוח הדופק הנ"ל. היינו שצריכין

לקרות את הקודש בחינת רוח הדופק הנ"ל,

כדי להנצל מזהמת הנחש, ל"ט מלאכות,

עצבות רוח כנ"ל.

שאלות הערות וביאורים

דף סז: "כָּל מְלֶאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ" – לְבַטֵּל
זוּהַמַּת הַנְּחָשׁ, ל"ט מְלָאכּוֹת, עֲצָבוֹן יָדַיִם, כְּמָה
שְׁכָתוֹב (בראשית ה) "זֶה יִנְחָמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂינּוּ וּמִעֲצָבוֹן
יָדֵינוּ", הַכֹּל כֵּן"ל.

אחר שאמר הענין המבאר בסוף התורה הנ"ל המדבר מדרכי ה' שאי אפשר להבינם שהם בחינת אלו ואלו דברי אלקים חיים, שאף על פי שזה הצדיק הלכה כמותו וזה אין הלכה כמותו, אף על פי כן אלו ואלו דברי אלקים חיים. וזה הדבר אי אפשר להבין כלל כי הם בחינת רעמים וכו'.

אחר כך בלילה דבר מזה קצת בשיחתו הקדושה עם העולם ואמר שאף על פי שנמצא בספרי מקבילים תרוין על קשיא הזאת וכיצא בזה כי הם רוצים לתרין מה שזה מקל וזה מחמיר שזה מחסד וזה מגבורה וכו', על כן באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, עין בדבריכם, ואמר רבנו זכרוננו לברכה אף על פי כן באמת אלו התרוצים אינם כלום למבין קצת. ואמר בזה הלשון (מיר לאז עמיצער זאגין אתרוין). יחגר אחד מתניו לומר תרוין על קשיא זאת בפני. כי באמת אינו תרוין כלל כי זה אומר שהדבר כשר ומתיר לאכל, וזה אומר להפך שאסור לאכלו ואיך אפשר להבין בשכל שדברי שניהם אמת מאחר שכל אחד אומר הדין בהפך מחברו וכו'.

וכונתו היתה שהתרוצים על קשיות כאלו אין בהם ממש. לא מבעיא התרוצים שבספרי המחקרים שבודאי אין בהם כלום, וכמבאר בדברינו במקום אחר שבשביל זה אסר רבנו זכרוננו לברכה לעין אפלו בספרים של המחקרים הכשרים מחמת שמביאין קשיות חזקות גדולות על דרכי השם ומאריכין בקשיתם, ואחר כך רוצין לתרצה והתרוין חלוש מאד ובנקל לסתרו. ועל כן מי שמעין בהם ורוצה לתרין הקשיות על ידי שכל יוכל לבוא לאפיקורסות גדול, כי מבין אחר כך שהתרוין אינו כלום ונשאר בקשיא, על כן אסור לעין בהם כלל רק לסמך על אמונה לבד. וכשבא חס ושלום בדעתו איזה קשיא בענינים אלו צריך לידע שאי אפשר לתרצה כי אי אפשר לנו לדעת ולהשיג בשכלנו האנושי דרכי ה' וכו', רק לסמך על אמונה לבד, להאמין שבודאי באמת הכל נכון וישר, רק שבשכלנו אי אפשר להבין דרכי השם, וכמבאר זה בדברי רבנו זכרוננו לברכה הרבה. אלא אפלו קצת התרוצים המובאים בספרי המקבילים אמתיים, שהיו צדיקים קדושים בעלי השגה ורוח הקדש, אף על פי כן אי אפשר לתרין הקשיא על ידי תרוצים, בנראה בחוש שהתשובה נשאר מעל, וצריכין רק לסמך על אמונה. וכן על שאר קשיות ביוצא כאלו פגון הידיעה והבחירה שמוכא גם כן שרוצים לתרצה, ומי שיש לו עינים יראה שאין יכולין להבין התרוין כלל בשכלנו. על כן אין לנו לכנס בזה כלל לתרין קשיות כאלו. וכן הקשיא המובאה בעין החיים בתחלתו שרוצה בעל ה"שערי נגן עדן" לתרצה, ומי שיש לו שכל כל שהוא יראה שהתרוין הוא ולא כלום, כי סוף כל סוף מסים שם שלמעלה משם אסור להרהר. אם כן טוב אשר יפה לתרין הקשיא בתחלה עם זה התרוין, שאסור לנו להרהר כלל מה לפנינו ומה לאחור, ולמה לנו לכנס בחקירות של עולם התהו כאלו, ולבסוף לא יתרצו כלום, ומי יודע אם ישוב בשלום.

הכלל שבכל מקום שמדבר רבנו זכרוננו לברכה מחקירות וקשיות כאלו אינו רוצה לתרצם בשום מקום, רק כל דבריו הם שהוא זכרוננו לברכה בחכמתו הנפלאה מגלה תורה נפלאה בדרך נפלא ונורא מאד, ומראה לעינים ומבאר לדעת להראות מהיכן אלו הקשיות נמשכין, שמחמת זה אי אפשר לתרצם ולישבם בשום אופן. וכונתו להראות לדורות שאסור לכנס בחקירות אלו, כי אי אפשר לישבם בשום אופן ועל כן כל באיה לא ישבון ולא ישיגו ארחות חיים.

ראה דרכיו וחכם ותבין נפלאות ה', איך מי שרוצה להסתכל על האמת יבין מדעתו שאי אפשר לישב קשיות כאלו בשום שכל, ואפלו בדרכי המקבילים האמתיים רק לסמך על האמונה, אשרי הזוכה לזה.

ליקוטי מזרחי"ן

תורה נ"ו
'וביום הביכורים'

כצורת הדף

לטייל
בתורתו
לידוד הנשק והתבוננת
בליקוטי מזרחי"ן

מפלתן של רשעים הוא על ידי ירושת ארץ ישראל, על ידי המשכת קדושת ארץ ישראל, בבחינת "שב לימינו וכו'", כנ"ל, וארץ ישראל "צבי היא לכל הארצות". (יחזקאל ב) 'ונבנסתי בקולית של מת' - היינו שרצה לתקן קולות הנ"ל. 'ורצתי אתריו שלש פרסאות' - היינו בחינת התפלה, שהם שלש תפילות, ועל ידם מתנוצץ אור ג' אבות, שהם בבחינת רגלי הכסא, כדי להמשיך אור ארץ ישראל, שהיא בחינת 'צבי' הנ"ל. 'וצבי לא הנעתי, וקוליות לא בלתה' - שלא השיג בחינת ארץ ישראל, ביטול קולות הנ"ל. 'ובשחזרתי לאחורי' - היינו, אחר גמר תפילתי, שאז פוסע האדם לאחוריו שלש פסיעות. 'אמרו לי: של עוג מלך הבשן היא' - ואין כל אדם יכול לתקן קולות כאלו, כי אחיזתו בימין; ואפילו משה רבינו היה ירא מפניו, עד שהבטיחו הקדוש ברוך הוא: "אל תירא אותו", כמוכא בזהר. (שם)

ובשביל זה, בחינת רשע בעוג - נקרא: "פליט", כמו שכתוב: (בראשית ד) "ובא הפליט" - 'זה עוג, (ב"ר פ' מב) שרצה שיהרג אברהם וישא את שרה; והוא בבחינת "צופה רשע לצדיק" - אברהם, וכו', ה' לא יעזבנו כידו", בבחינת "ותאחו במשפט ידי"; והקדוש ברוך הוא כבש משפטו ממנו זמן רב, עד זמן משה רבינו עליו השלום, ובשביל זה נקרא "פליט", בבחינת (איוב כג) "ואפלטמה לנצח משופטי", שנפלט מהמשפט זמן כביר.

ועל ידי זה, הצדיקים, שהם עושי טוב - זוכים ל"פני ה"; כי קודם בריתות הרשעים - היו "פני ה" מכוסה ומוסתר בעושי רע כדי להכריחם, בבחינות (תהלים ל"ג) "פני ה' בעושי רע להכריחם". ועכשיו, תיכף כשרואים בכריתות רשעים - תיכף נתגלה "פני ה" לעושי טוב. וזהו, (שם קה) "בקשו פניו תמיד", כי על ידי "תמיד", שהוא בחינת ארץ ישראל, כמו שכתוב: (דברים י"א) "עיני ה' אלקיך בה תמיד" - על ידי ארץ ישראל, תזכו למצוא "פני ה"; כי על ידי ארץ ישראל תזכו לראות בהכריתות רשעים, כנ"ל.

וזהו בחינת כלליות מלאך סנ"ל במלאך מט"ט שר הפנים, כלליות עשיה ביצירה, על ידי שכופלין הפסוק: "בל הנשמה", (כמוכא בכונות) ב'כל נשימה ונשימה צריך להלל את ה', (ב"ר פרשה יד) ועל ידי עין הרע נכפל הנשימה, כנראה בחוש, כשיש לאדם עין הרע - אזי מנהק ופוחח פיו לקבל נשימה כפולה, וכשהנשימה כפולה - גם ההלל צריך לכפול, כנ"ל; ובפרט שצריך להלל ולהודות לה, שהציל אותו מעין הרע הזאת, והוא רואה "בהפרת רשעים".

וזהו בחינת מט"ט שר הפנים, מאיר לעשיה, היינו, שעושי טוב זוכין ל"פני ה", כנ"ל, על ידי בריתות הרע עין, שגרמו לכפילת הנשימה. (עד כאן לשון רבינו זכרוננו לברכה.)

נו (במדבר כח) "וביום הביכורים, פהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם, מקרא קודש יהיה לכם, כל מלאכת עבודה לא תעשו".

א. כי יש ככל אהד מישאל בחינת מלכות, וכל אהד לפי בחינתו כן יש לו בחינות מלכות. יש שהוא שזר בביתו, ויש

שהוא מושל ביותר, וכן יש שהוא מושל על כל העולם, כל אהד לפי בחינת המלכות שיש לו, בבחינות "שרי אלפים, ושרי מאות, ושרי חמשים, ושרי עשרות" (שמות יח).

ובחינות המלכות הזאת שיש בכל אהד, היא באיתגליא ובאתפסאיא. באיתגליא, היינו הממשלה שיש לכל אהד לפי בחינתו, שהוא מושל על אלו האנשים באיתגליא, כפי בחינת המלכות שלו כנ"ל. ובאתפסאיא הוא, כי גם יש לכל אהד לפי בחינתו בחינת מלכות באתפסאיא, דהיינו שאף שבאיתגליא נראה שאין לו שום ממשלה על אלו האנשים, עם כל זה באתפסאיא ובהעלם גדול, הוא מושל על אלו האנשים, כי נשמתם הם תחתיו, ונכנעים תחתיו. וגם זאת הבחינה של מלכות באתפסאיא היא לכל אהד לפי בחינתו, בבחינת "שרי אלפים, ושרי מאות וכו'".

ויש אהד שבאיתגליא אין לו שום ממשלה, ואף על פי כן באתפסאיא ובהעלם גדול, הוא מושל על כל הדור, ואפילו על כל צדיקי הדור, כי כל נשמותיהם הם כולם תחת ממשלתו ומלכותו, וכולם נכנעים וכפופים אליו, רק שהוא בהעלם גדול, בבחינות (מלאכי א') "בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי", שאף שהם עובדים עבודת אלילים, על כל זה בהעלם גדול הם כולם נכנעים אליו יתברך ועובדים אותו יתברך, רק שהוא בהעלם גדול. כמו כן זאת הבחינה של מלכות באתפסאיא, שאף שבאיתגליא אין לו שום ממשלה, עם כל זה בהעלם גדול, הוא מולך עליהם, והם כולם תחתיו ונכנעים אליו.

ב. וצריך כל אהד לבלי להשתמש עם בחינות המלכות שיש לו להנאותו ולצרכו, שלא תהיה בחינות המלכות אצלו כעבד למלאות תאוותו, רק שתהיה בחינת המלכות בבחינת בן חורין, בבחינת (קהלת י') "אשריך ארץ שמלכך בן חורין", שהמלכות יהיה אצלקך "בן חורין", לבלי להשתמש בו להנאותך.

וזה בחינת מרדכי, בחינת "מר דוד" (חולין קל"ט); שהמרות, היינו המלכות, יש לה דרור וחירות, שלא להשתמש בה להנאותו ולצרכו, כי אם להשם יתברך, בבחינות (עובדיה א) "והיתה לה' המלוכה", דהיינו להשתמש עם המלכות לעבודת השם יתברך, דהיינו להזהיר ולהוכיח את כל הנשמות שנכנעים אליו, כל אהד ואהד לפי בחינת המלכות שיש לו באיתגליא ובאתפסאיא, הן אם הוא מושל בביתו, צריך להזהיר ולהוכיח את בני ביתו, ואם יש לו ממשלה יותר, מוטל עליו להזהיר יותר ויותר אנשים, לפי בחינת המלכות שלו.

ג. וצריך להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות, שלא תהיה בבחינות (פסחים פ"ו) 'הרבנות מקברת את בעליה'. כי כל אהד לפי בחינת המלכות שיש לו, הוא בחינת "צופה", שמוטל עליו להזהיר ולהוכיח את האנשים שהם משרשו, שיש לו בחינת מלכות עליהם, ואם הוא מזהיר ומוכיח אותם, אזי הוא עושה את שלו, ומציל את נפשו, כמו שצאמר (יחזקאל ג) "צופה נתתיך לבית ישראל וכו', ואתה כי הזהרת רשע, ולא שב מרשעו וכו' הוא בעונו ימות ואתה את

ולא על ידי המחשבה לבדה. וזה שאמרו חכמינו ז"ל (עירובין נד) "כי חיים הם למוציאיהם", למוציאיהם בפה'. 'למוציאיהם בפה' - דייקא, שעל ידי זה זוכה לחיים בנ"ל.

נמצא, על ידי עסק התורה, ממשיכין אריכת ימים, ואז זוכה לדעת, כי הדעת והשכל הוא בעצמו החיות, כמו שכתוב (קהלת י) "החכמה תחיה את בעליה", כי השכל הוא עיקר החיות, ועל ידי זה הדעת יכולים לקרב ולהוכיח את מי שצריכין להוכיח.

כי יש שני הסתרות, וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת גם כן קשה מאוד למוציאו, אך אף על פי כן, כשהוא נסתר בהסתרה אחת, אפשר לייגע ולחזור עד שימצא אותו יתברך, מאחר שיודע שהשם יתברך נסתר ממנו. אבל כשהשם יתברך נסתר בהסתרה תוך הסתרה, דהיינו שההסתרה בעצמה נסתרת ממנו, דהיינו שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו, אזי אי אפשר כלל למצוא אותו, מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך.

וזה בחינת (הברים לא) "ואנכי הסתיר אסתיר", דהיינו שאסתיר ההסתרה, שלא ידעו כלל שהשם יתברך נסתר, ואזי בוודאי אינו יכול למצוא אותו יתברך, מאחר שאינו יודע כלל שצריך לבקש אותו יתברך, כי אינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו, כי ההסתרה בעצמה נסתרת בנ"ל.

אבל באמת, אפילו בכל ההסתרות, ואפילו בההסתרה שבתוך הסתרה, בוודאי גם שם מלוכש השם יתברך. כי בוודאי אין שום דבר שלא יהיה בו חיות השם יתברך, כי בלעדי חיותו לא היה לו קיום כלל. ועל כן בוודאי בכל הדברים ובכל המעשים ובכל המחשבות, מלוכש שם השם יתברך בכיכול. ואפילו אם חס ושלום עושין דבר עבירה, שהוא שלא כרצון השם יתברך, עם כל זה בוודאי יש שם חיות השם יתברך, אך שהוא בהעלם, ובצמצום גדול. והתורה היא החיות של כל דבר, נמצא שבכל הדברים ובכל המחשבות, אפילו מחשבה דיבור ומעשה של עבירה חס ושלום, יש שם גם כן התלבשות התורה, אך שהוא בהעלם ובצמצום גדול, בבחינת הסתרות.

כי 'עבר ושנה נעשה לו כהיתר' כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא פו), דהיינו שעל ידי העבירות הוא מהפך דברי אלקים חיים, ועושה צרופים אחרים בתורה, עד שנעשה מאיסור היתר, כמו שכתוב (ישעיה ה) "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע וכו'". נמצא שאפילו בתוך העבירות מלוכש שם חיות השם יתברך, דהיינו אותיות התורה, רק שהוא בהעלם. דהיינו שמחמת העבירות, הפך הצירופים של התורה עד שנעשה מאיסור היתר בנ"ל, 'עבר ושנה נעשה לו כהיתר', וזה בחינת הסתרה אחת.

וכשהשם יתברך נסתר ממנו בהסתרה אחת, דהיינו בחינה הנ"ל שנעשה לו כהיתר, גם כן קשה מאוד למוציאו, מאחר שכבר נעשה לו, כהיתר, אבל עם כל זה אפשר לייגע ולחזור עד שימצא אותו יתברך שמו, מאחר שעל כל פנים יודע שנעשה לו כהיתר, על כן אף שהשם יתברך נסתר

נפשך הצלת", אבל אם אינו מזהיר ומוכיח אותם אזי העונש עליו (כמו שכתוב שם). ועל כן הרבנות מקבצת את בעליה, ועל כן צריך לראות להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות, דהיינו שיראה שיוכל להזהיר ולהוכיח אותם.

אך איך אפשר לו להזהיר ולהוכיח אותם, כי אינו יודע מה שצריך להם, וגם אינם אצלו להוכיח אותם. ועל כן צריכין לזה דעת, כדי לידע איך להוכיחם. ולכא לדעת הזה הוא גם כן על ידי אריכות ימים בעצמו. וזה שאומרים העולם 'שאינו יודע מחייו', כי עיקר הידיעה הוא מחיים, מאריכות ימים.

כי לכא לאריכות ימים הוא על ידי עסק התורה. כי אורייתא שמא דקודשא בריך הוא (תקון י' דף כה), וכמו בשצריכין לקרות את אחד קורין אותו בשמו, כן בשצריכין לקרות את חי החיים, כדי להמשיך ממנו חיים ואריכת ימים, צריך לקרות אותו בשמו בכיכול, ושמו, הוא התורה בנ"ל, נמצא שעל ידי עסק התורה, קורין את האריכות ימים.

ועל כן מזהיר המלך על עסק התורה ביותר מפל העולם, מחמת שהוא צריך לקרות את האריכות ימים לתוך המלכות בנ"ל. וזה שכתוב בפרשת המלך (הברים י"ג) "והייתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, למען יאריך ימים על ממלכתו". וזה "וקרא בו כל ימי חייו", "וקרא בו" דייקא, היינו שעל ידי עסק התורה הוא קורא את החיים בנ"ל.

וזה: "ימי חייו", "ימי חייו" דייקא, כי בשמקבלין את החיות, צריך לקבלם במדה, כי בלא מדה וצמצום אי אפשר לקבל את החיות מהשם יתברך, מחמת רבוי אור, כי רבוי השמן גורם כיבוי הנר, על כן צריך לקבל החיות במדה. וזה זוכין על ידי עסק התורה, כי התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא, והשם הוא הפלי של הדבר, שבהשם הזה נגבל החיות של הדבר הזה, כמו שכתוב (בראשית ב) "נפש חיה הוא שמו", שבהשם נגבל הנפש והחיות של כל דבר, ועל כן בשקורין את האדם בשמו, הוא מוזמן תיכף אצלו, מחמת שבהשם נגבל כל הנפש והחיות שלו, וכן התורה הוא שמו של הקדוש ברוך הוא, היינו ששם נגבל החיות מחי החיים, כי התורה היא בחינת מדות, כי יש בהתורה אותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות וסדרים, שהם בחינת מדות, שבהם נגבל החיות במדה.

ועל כן, על ידי התורה שהוא שמו של הקדוש ברוך הוא, שהוא בחינת מדות, יכולים לקבל את החיות, כי על ידי התורה קורים את החיים, וממשיכין את החיות לתוך המדות, שהם בחינת ימים.

וזה שכתוב (תהלים לט) "ומדת ימי מה הוא", היינו שהתורה שהיא בחינת "מה", כמו שכתוב (הברים י) "מה העדות והחוקים והמשפטים", היא בחינת מדות וימים בנ"ל, שעל ידי קורין את החיות לתוך המדות והימים, שבלא זה לא היה אפשר לקבל את החיות מחמת ריבוי אור. וזה: "וקרא בו כל ימי חייו", שעל ידי התורה קורא את החיות לתוך הימים והמדות בנ"ל.

ועל כן צריך לעסוק בתורה בפה דייקא, כי בשצריכין לקרות את אחד בשמו צריך לקרותו בפה דייקא, ואי אפשר לקרותו בשמו במחשבה בעלמא, כן אי אפשר לקרות את חי החיים בשמו, כי אם על ידי הפה,

המלכות, כי על ידה ממשיכין החיות לתוך הימים והמדות כנ"ל, ועל ידי זה זוכין לדעת כנ"ל, על ידי זה יכולין להזכיר אפילו את הרחוקים מאוד מהשם יתברך בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כנ"ל.

וזה פירוש (אסתר ב) "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים וכו'", **"מרדכי"** - זה בחינת המלכות כנ"ל.

"ובכל יום ויום" - זה בחינת התורה, שעל ידה ממשיכין החיות להימים והמדות כנ"ל.

"חצר בית" - זה בחינת חיצוניות ופנימיות, היינו מחשבות ודבורים, שככולם נסתר השם יתברך שם, אף המחשבות והדיבורים של הרחוקים מהשם יתברך.

וזה "חצר בית הנשים" - מלשון שנשו וקפצו ממקומו של עולם, שנתרחקו מהשם יתברך. ויש שכבר היו קצת אצל השם יתברך, אך שכבר שכחו אותו יתברך, וזה "הנשים", לשון שכחה, כמו שכתוב (בראשית כא) "כי נשני אלקים וכו'", שכבר שכחו את השם יתברך.

ויש שגם עתה זוכרים את השם יתברך, אך ש"נשתה גבורתם", ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. ובשביל זה נקראים בשם "נשים", מחמת שלש בחינות הנ"ל, בחינת שנשו וקפצו וכו' ויש שהם בבחינת שכחה וכו', ויש שהם בבחינת "נשתה גבורתם" כנ"ל, ועל ידי כל זה הם רחוקים מהשם יתברך והשם יתברך נסתר מהם בבחינת הסתרות הנ"ל.

ומרדכי היינו בחינת המלכות, הוא יכול להזכיר ולהזהיר אותם, על ידי עסק התורה, שהוא בחינת ימים ומידות כנ"ל, שעל ידי זה זוכין לדעת, שעל ידי הדעת הזו מגלין ההסתרה שבתוך הסתרה ועושין ממנה תורה כנ"ל. ואזי 'אורייתא מכרות קמיהו' כנ"ל.

וזה **"לדעת את שלום אסתר"** - שעל ידי זה עושה דעת מהסתרה שבתוך הסתרה, שהיא בחינת "אסתר", בחינת "הסתר אסתר".

וזה **"ומה יעשה בה"** - שעושה מההסתרה בחינת "מה", היינו תורה, כמו שכתוב "מה העדות וכו'" כנ"ל. כי מזה בעצמו שידע שגם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה יש שם השם יתברך, מזה בעצמו נעשה דעת, דהיינו תורה, ואזי 'אורייתא מכרות קמיהו' כנ"ל.

וזה בעצמו בחינת התוכחה שמוטל עליו להזהיר ולהזכיר כנ"ל, כי גורם על ידי הדעת שהתורה תזכיר אותם כנ"ל. ועל ידי התוכחה הזאת הוא ממשיך אריכות ימים לתוך המלכות שלא תהיה בבחינת 'הרבנות מקברת את בעליה', שזהו כשאין מוכיח את האנשים שיש לו משלה עליהם וכו' כנ"ל. אבל על ידי עסק התורה הנ"ל, שעל ידי זה ממשיך חיים ואריכות ימים בחינת דעת וכו', עד אשר 'אורייתא מכרות קמיהו' ומוכיחה אותם, נמצא שיוצא ידי תוכחה, אזי אין הרבנות והמלכות מזקת לו כנ"ל, כי ממשיך אריכות ימים לתוך המלכות על ידי

ממנו, וכבר נעשה לו העבירות כהיתר, עם כל זה אפשר שישוב אל לבו זה בעצמו, דהיינו מה שנפל והגיע לבחינת 'נעשה לו כהיתר', ויבקש ויחזור עד שיצא מזה, מאחר שעל כל פנים יודע מזה ש'נעשה לו כהיתר'.

אבל דע שיש עוד בחינת הסתרה בתוך הסתרה, דהיינו שההסתרה בעצמה נסתרת, שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו, דהיינו שאינו יודע כלל שנהפך אצלו האיסור להיות, רק כל הדברים רעים דומות לו למישור גמור חס ושלום. היינו אם חס ושלום אחר שעבר ונשנה, עושה יותר עבירות חס ושלום, אזי נסתר ממנו אפילו זאת שידע שנעשה לו כהיתר, רק שאינו יודע כלל משום נגוד איסור, והכל הוא ישר בעיניו; וזה בחינת הסתרה שבתוך הסתרה, שההסתרה בעצמה נסתרת כנ"ל.

וכאמת גם בתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה, גם שם מלוכש השם יתברך, דהיינו אותיות התורה, כי בלעדו אין חיות לשום דבר כנ"ל, רק שעל ידי ריבוי העבירות הפך דברי אלקים חיים לגמרי, עד שנהפך אצלו מחכמות התורה לפתיות, עד שאינו יודע כלל אפילו זה בעצמו שנעשה לו כהיתר' כנ"ל, שזה בחינת הסתרה שבתוך הסתרה כנ"ל.

על כן צריך לגלות ההסתרות הנ"ל, וזה על ידי שממשיך אריכות ימים לתוך המלכות, שהוא בחינת דעת כנ"ל, ועל ידי זה הדעת יוכל לידע שאפילו בתוך ההסתרה בעצמה, ואפילו בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה, גם שם מלוכש השם יתברך דהיינו התורה. ומאחר שידע שאפילו בתוך ההסתרות יש שם השם יתברך, מזה בעצמו נתגלין ההסתרות, ונעשה מהם תורה. ואפילו מההסתרה שבתוך הסתרה נעשה תורה, כי באמת גם שם מלוכש השם יתברך, היינו תורה כנ"ל, רק מחמת שלא היו יודעין שהשם יתברך נסתר שם, זה בעצמו הוא בחינת ההסתרות, ותיכף כשיודעין שהשם יתברך נסתר שם, על ידי זה בעצמו נתהפכה ההסתרה שבתוך הסתרה ונעשה ממנו דעת, והוחזרה התורה שנסתרה כאן לדעת, מאחר שידע שהשם יתברך נסתר שם.

וכיון שגחזר ההסתרה שבתוך הסתרה לדעת, ונעשה ממנו תורה, אזי התורה בעצמה מוכיחה אותם, בבחינת 'אורייתא מכרות קמיהו' "עד מתי פתיים תאהבו פתי" (זוהר שמיני לו) כי באמת התורה מכרות וצועקת ומוכיחה תמיד, כמו שכתוב (משל א) "בראש הומיות תקרא וכו', עד מתי פתיים תאהבו וכו'", רק שאינו שומע קול הפרוץ של התורה מחמת ההסתרות הנ"ל. ומאחר שנתגלו ונחזרו ההסתרות ונעשה מהם תורה על ידי הדעת כנ"ל, אזי תיכף כשנעשה מהם תורה, התורה בעצמה מוכיחה אותם "עד מתי פתיים וכו'" כנ"ל.

וזה שכתוב (שם לא) "פיה פתחה בחכמה", שעל ידי החכמה ודעת הנ"ל, שעל ידי זה מגלין ההסתרות ועושין מהם תורה כנ"ל, על ידי זה "פיה פתחה", היינו בחינת 'אורייתא מכרות קמיהו', שהתורה בעצמה פותחת פיה ומוכיחה אותם כנ"ל.

נמצא שעל ידי עסק התורה, שעל ידה ממשיכין אריכות ימים לתוך

התוכחה כנ"ל.

נמצא שעל ידי אריכות ימים, שהוא בחינת דעת שממשיכין על ידי התורה, על ידי זה בעצמו ממשיכין אריכות ימים הנ"ל לתוך המלכות כנ"ל.

ד. ודע שהתורה המלוכש תוך ההסתרה שבתוך הסתרה, היא תורה גבוה דייקא, היינו סתרי תורה, כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות נמוכים פאלו, היינו אצל אלו שעברו הרבה עד שנסתר מהם בהסתרה שבתוך הסתרה, על כן חשב השם יתברך מחשבות לבלי להלביש שם פשטי תורה, לבל יוכלו הקליפות לינק משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאוד, על כן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוה דייקא, סתרי תורה, שהיא תורת ה' בעצמה, כדי שלא יוכלו הקליפות לינק משם הרבה בבחינת (שמות יב) "ועברתי בארץ מצרים" אני ולא מלאך אני ולא השליח "אני ה'" ולא וכו', כי בארץ מצרים ששם מקום הקליפות מאוד, על כן שם דייקא מלוכש ומוסתר השם יתברך בעצמו, היינו תורת ה' ממש, סתרי תורה.

על כן דייקא מההסתרה שבתוך הסתרה כשחוזר ומהפכה לדעת נעשה ממנה דייקא תורת ה' ממש, כי שם נסתר תורת ה' סתרי תורה כנ"ל.

ה. וכנגד מלכות דקדושה, יש מלכות הרשעה, היינו מלכות המון עמלק, כמה שכתוב (במדבר כד) "ראשית גוים עמלק". וזה לעומת זה, כי מלכות דקדושה הוא בחינת "מאסף לכל המחנות" (שם יוד), כמו שכתוב (קהלת יב) "סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא", זה בחינת מלכות, כמה שכתוב (אבות פ"ג) "אלמלא מוראה של מלכות". היינו שמלכות דקדושה היא בחינת "סוף דבר", בחינת "מאסף לכל המחנות" דקדושה, בחינת "מחנה דן" שהוא "מאסף לכל המחנות", כי דינא דמלכותא דינא.

ומלכות דסמרא אחרא הוא מאסף ממון, כי מחמת שהוא ירא שלא יוציאו בלעו מפיו, היינו הנצוצות הקדושות שיש אצלו, על כן הוא מתגבר ומאסף ממון שהם נצוצי הקדושה, כי הם בחינת הגוונים עלאין שיש בהם וחסרם ונחוששת שהם הממון. וזה בחינת תאוות עשירות, שהיא בחינת מלכות.

ועל כן עמלק שהוא מלכות הרשעה, רודף את מחנה דן, שהוא בחינת מלכות דקדושה כנ"ל, כמו שכתוב (דברים כה) "ויזנב בך וכו' ולא ירא אלקים", דהיינו בעת שאין להם כח מלכות דקדושה שהיא בחינת "ירא אלקים" כנ"ל. כי מלכות המון עמלק הוא היפוך מלכות דקדושה, כי מלכות דקדושה הוא בחינת "מאסף לכל המחנות" דקדושה, ומלכות המון עמלק שהוא מלכות הרשעה הוא בחינת מאסף ממון כנ"ל, כי מתגבר בתאוות ממון כדי לתפוס כל הנצוצות הקדושה כנ"ל. אך אף על פי כן אינו מועיל לו כלל, כי יש כח

במלכות דקדושה שהוא בחינת מרדכי, להוציא מאתו כל הממון וכל הנצוצות הקדושים שבלע.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה י) "כי לאדם שמוכר לפניו נתן חכמה ודעת" זה מרדכי. היינו שמרדכי שהוא בחינת מלכות דקדושה כנ"ל "נתן" לו "חכמה ודעת" כנ"ל. וזה "טוב לפניו", בחינת התורה, כי 'אין "טוב" אלא תורה' (אבות פרק ו), "ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנס" זה המון, היינו שהמון שהוא בחינת מלכות דסמרא אחרא כנ"ל, הוא מאסף ממון כנ"ל.

וזה "לתת לטוב לפני אלקים", בחינת התורה, שמרדכי שהוא בחינת מלכות דקדושה, מוציא ממנו כל הממון וכל הנצוצות, ונעשה מזה תורה כנ"ל. כי מרדכי מוציא ממנו כל העשירות, בבחינת (איוב כ) "חיל בלע ויקיאנו", ועושה מזה תורה שנקראת (משלי לא) "אשת חיל".

ו. ולפי הגדלת הדעת כן הפרנסה בנקל. כי פרנסה בנקל תולה בדעת, כמו שכתוב (במדבר יא) "שמו העם ולקטו" בשמותא' (והר בשלח כב:). כי כל מי שחסר דעת ביותר, הוא יגע ומרח אחר הפרנסה ביותר.

וגם לפי הגדלת הדעת כן נתרבה השלום, כי שלום תלוי בדעת, כמו שכתוב (ישעיה יא) "וגר זאב עם כבש וכו' כי מלאה הארץ דעה", שיהיה שלום נפלא בעולם, שיוכלו לגור ביחד שני הפכים, מחמת גודל הדעת שיהיה אז, כי על ידי הדעת נגדל השלום, כי נתבטל הפעם והאכזריות על ידי הדעת. כי פעם ואכזריות הוא מהעדר הדעת, כמו שכתוב (קהלת ז) "פעם בחיק פסילים ינוח". וכל מה שמתרבה הדעת מתרבה הרחמנות והשלום, ועל כן הפרנסה בנקל, בבחינת (תהלים קמז) "השם גבוהך שלום חלב חטים ושביעך".

ז. וזה בחינת שבועות, כי שבועות הוא בחינת שכל גדול וגבוה מאוד, שהוא חסד עליון ורחמים גדולים, כי גודל הרחמים תלוי בגודל הדעת כנ"ל. כי בשעת מתן תורה נראה להם 'בזקן מלא רחמים', ו'זקן' הוא ב'שוב הדעת, וזוה תלוי גודל הרחמים כנ"ל, ועל כן שבועות הוא חסד עליון ורחמים גדולים.

וזה בחינת המקנה של שבועות שהיא בחינת מקנה של שער החמשים, שהוא שער העליון מנו"ן שערי בינה, (כמו שמוכר בכונות שבועות) שהוא בחינת שכל ודעת עליון, בחינת חסד עליון ורחמים גדולים כנ"ל.

ועל כן המקנה מושיע בכל הצרות, כמו שכתוב (ירמיה ד) "מקנה ישראל מושיעו בעת צרה", כי הוא חסד עליון שמושיע מכל הצרות, ועל כן המקנה מטהר מכל הפומאות, כמו שכתוב (יחזקאל לו) "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו'",

כי 'אין יסורין בלא עון וכו' (שבת נה), ועל כן המקנה שמושיע מפל הצרות ומפל היסורים, הוא מטהר מפל הטומאות ומפל החטאים. וזה בחינת מן בחינת מקנה של שער הנין, שהוא בחינת דעת גדול, כי המן בחינת דעת.

וזה בחינת (שבת קד) 'מאמר פתוח' נאמן פשוט, 'מאמר פתוח' - זה בחינת התגלות הדעת, כי הדיבור הוא התגלות הדעת, כמו שכתוב (משלי ב) 'מפיו דעת ותבונה', ובמצרים שהיה הדעת בגלות, כמו שכתוב (שמות ו) 'ושמי ה' לא נודעתי להם', היה גם הדיבור בגלות, בבחינת 'כבוד פה וכבוד לשון' (שם ד), וכשיצאו ממצרים שיצא הדעת מהגלות, יצא ונפתח הדיבור, וזה בחינת 'מאמר פתוח', שנפתח הדיבור ונתגלה הדעת.

ועל ידי התגלות הדעת, נתפשט נאמנות השם ויתברך, וניכר שהוא 'נאמן' מבטח ועושה, וזה בחינת 'נאמן פשוט' שנתפשט נאמנותו כנ"ל. אבל במצרים שהיה הדעת בגלות, לא נתפשט ונתגלה נאמנותו. וזה שפירש רש"י 'ושמי ה', לא נודעתי להם - לא נכרתי במדת אמונית שלי, שעל ידי שלא נתגלה הדעת במצרים, על ידי זה לא ניכר נאמנותו כנ"ל, כי החסד תלוי בדעת כנ"ל.

וזה בחינת 'אנכי' 'היבא כתיבא נאמנים אמריה' (שבת קה). שעל ידי נתינת התורה נפתח המאמר ונתגלה הדעת כנ"ל. ועל ידי זה נתפשט נאמנותו כנ"ל. וזה בחינת 'נאמנים אמריה', בחינת 'נאמן פשוט' מאמר פתוח' כנ"ל.

וזה בחינת מן ראשי תיבות 'מאמר' 'נאמן', בחינת 'מאמר פתוח' 'נאמן פשוט' כנ"ל. כי המן הוא בחינת דעת גדול כנ"ל, ועל כן 'אכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה' (שמות מו*), כי 'בן ארבעים לבניה' (אבות פ"ה).

ה. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין לה) "את המן אכלו ארבעים שנה", והלא ארבעים שנה חסר שלשים יום? אלא עונה שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן'.

כי באמת המן שהוא בחינת הדעת, היה ראוי שיאכלו אותו ארבעים שנה בשלימות, כי ארבעים הוא בחינת בינה ודעת כנ"ל. דהיינו תיכף שיצאו ממצרים ונתגלה הדעת, היה ראוי שיאכלו המן תיכף. ועל זה תרצו רבותינו ז"ל, 'עונה שהוציאו ממצרים' היינו המצות - 'מעמו בהם טעם מן'.

כי השלום תלוי בדעת וכנ"ל, ומחלוקת הוא היפך הדעת, אך יש מחלוקת שהוא לשם שמים, שהוא באמת דעת גדול מאוד, יותר מהדעת של שלום. כי באמת, זה המחלוקת היא אהבה ושלום גדול, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (קדושין ל) "את והב בסופה" לא זוו משם עד שנעשו אוהבים זה לזה. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"ה) 'מחלוקת שהוא לשם שמים סופה להתקיים', היינו שבאמת היא אהבה כנ"ל. וזה 'סופה להתקיים', בחינת אהבה, כמו שכתוב "את והב בסופה" כנ"ל.

וזה בחינת משה, כי משה הוא בחינת הדעת שהוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים', ועל כן משה הוא ראשי תיבות 'מחלוקת שמי מאי ה' לל', שהם בחינת מחלוקת לשם שמים. ועל כן היה גאולת מצרים

על ידי משה, כי עיקר הגאולה על ידי הדעת, כמו שכתוב (שמות טו) "וידעתם כי ה' הוציא אתכם וכו'", "למען ידעו וכו'" (ויקרא כג).

וזה בחינת 'עונה' דהיינו מצות, 'שהוציאו ממצרים', כי מצה היא בחינת מחלוקת, כמו שכתוב (ישעיה מא) "אנשי מצותך יהיו כאון". וזהו 'שהוציאו ממצרים', 'שהוציאו' דייקא, כי במצרים שהיה הדעת בגלות, בוודאי לא היה 'מחלוקת לשם שמים', כי זה תלוי בדעת כנ"ל. וזה 'עונה' שהוציאו ממצרים, היינו שהמצה שהיא בחינת מחלוקת, 'שהוציאו ממצרים' - ששם היה הדעת בגלות, 'מעמו בהם טעם מן' כי לאחר שהוציאו בחינת המחלוקת מן הגלות מצרים, היה בהם 'טעם מן' שהיא בחינת דעת גדול, שהיא בחינת 'מחלוקת לשם שמים' כנ"ל.

וזה בחינת (שמות טו) "לחם מן השמים" הנאמר כמון, לשון מלחמה, כמו שכתוב (תהלים לה) "לחם את לוחמי", בחינת מחלוקת, היינו שהמן שהוא הדעת, הוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים' כנ"ל. ועל כן דתן ואבירם שחלקו על משה שהוא הדעת, פגמו גם כן בהמן, והותרו ממנו, כי המן הוא בחינת הדעת בחינת משה כנ"ל.

וזה שמוכח בזה הקדוש (תצוה דף קפג:) כי 'מצה היא אסוּתא', כי מצה שהיא בחינת 'מחלוקת לשם שמים', בחינת דעת, בחינת שלום כנ"ל, הוא רפואה. כי שלום הוא רפואה, כמו שכתוב (ישעיה לו) "שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו". כי עיקר החולאת חס ושלום היא מחמת העדר השלום, היינו מחלוקת היסודות, שיסוד אחד מתגבר על חברו, ושלום הוא רפואה.

וזה שנקרא מצה 'לחם עוני' (דברים יז), כי 'אין עני אלא מן הדעת', וזה בחינת חולה כמו שכתוב (ש"ב יג) "מדוע אתה ככה דל בן המלך", ו'מצה היא אסוּתא' כנ"ל, וזה 'לחם עוני' שהיא רפואה להעוני כנ"ל.

ט. ולכא למחלוקת לשם שמים, צריך לזכר ולטהר את השמים, שלא יהיה בבחינת (ישעיה ג) "אלביש שמים קדרות". ולזכר ולטהר את השמים היא על ידי אגחה באמת.

כי יש בלב רוח הדופק שהיא מתחלת התולדה, והוא נושא עליו כל הליחות וכל הדמים וכל המיזות (שקורין זאפטי"ז). והרוח הדופק הזה, הולך ונוקש בכל האיברים, ועל ידי הליכתו ונישובו בהם, הוא מנענע ומנשב ומנפץ אותם מן העיפוש, שלא יתעפשו ולא יתקלקלו, כמו הרוח המנשב בים, שהוא מנפץ ומנשב ומהפך ומגים המים שלא יתעפשו ולא יתקלקלו. ועיקר נישוב הרוח הדופק בהידים, כי מחמת שהידים עסקניות, צריך לנשב ולנפץ אותם ביותר. ועל כן הדאקטר בשמניות ידו על הדפק, יודע כל ענין החולה, מחמת ששם בידים עיקר הילוך הרוח הדופק של הלב, שהוא נושא הכל עליו כנ"ל. וצריך שילך זה הרוח הדופק תנועה מסודרת כתיקונו וכסידורו.

ויש נחש, שעל ידה בא עצבות רוח, היינו בחינת ל"ט מלאכות שהוא זיהמת הנחש, על ידי זה בא עצבות רוח, ועל ידי עצבות רוח אין הרוח דופק כסידורו, ואזי נעשים האברים כבדים, מחמת שאין רוח הדופק מנשב בהם כסדר. ואזי הידים בבחינת (שמות יז) "וידו משה כבדים", כי עיקר הכבדות בהידים, ששם עיקר רוח הדופק כנ"ל,

וזה בחינת עצבון ידים, כי עיקר מוזיק העצבות רוח להידיים כנ"ל. וכשהאברים כבדים אזי מכבידין יותר על הרוח הדופק, ונחלש עוד יותר, ועל ידי שנחלש יותר הרוח הדופק, נעשים האברים כבדים עוד יותר, וכן על ידי שנעשים האברים עוד יותר כבדים, נחלש הרוח הדופק עוד יותר ויותר, וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס ושלום.

ועל ידי האנחה, הוא מתינה ומכריא את הרוח הדופק, וניצול מהעצבות רוח, וחוזר הרוח הדופק ומנשב כסדר בכל האברים, ובפרט בהידיים. ועל ידי זה מוצף את השמים, כי הידיים הם בחינת 'שמים', 'אש ומים', שהם בחינת יד ימין ויד שמאל.

וזה (איכה ג) "נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים", שצריך לישא את הלב, היינו הרוח הדופק שבלב, אל הידיים כנ"ל, וזה "אל אל בשמים", כי מזה נודפד השמים כנ"ל.

וזה בחינת (דברים לב) "כי אשא אל שמים ידי", שצריך לישא את הידיים, שיהיה נעשה מהם בחינת "שמים" כנ"ל.

וכשמזכר את הידיים בחינת שמים על ידי אנחה, שעל ידה נושא הרוח שבלב אל הידיים, ועל ידי זה נודפד הידיים והשמים כנ"ל, אזי הוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים'. כי כל הדיבורים מקבלין מן השמים, כי שם כל הדיבורים, כמו שכתוב (תהלים קט) "לעולם ה' דברך נצב בשמים", והדיבורים שמקבלין מן השמים מקבלין מן הרעמים, בחינת (שם ח) "ירעם בשמים ה'", בחינת (איוב לו) "ירעם אל בקולו נפלאות". נמצא, שמקבלין הדיבורים מהידיים, כי הן הן בחינת שמים, ששם כל הדיבורים, ועיקר הקבלה על ידי בחינת רעמים, היינו בחינת רוח הדופק, שנתתקן על ידי אנחה, שעל ידו נתנשאים הידיים לשמים. כי הרוח הדופק, שהולך ומנשב ומנפץ הכל ועיקר בהידיים, זה בחינת רעמים, בחינת "ירעם בשמים ה'" כנ"ל. כי הידיים הן בחינת שמים כנ"ל, ושם כל הדיבורים בחינת "לעולם ה' דברך נצב בשמים" כנ"ל, נמצא שמקבלין הדיבורים מהידיים.

וזה בחינת "כאשר דבר ה' ביד" הנאמר במשה ובשאר נביאים, כי שם כל הדיבורים ומשם מקבלין אותם כנ"ל.

וכל הדיבורים שמקבלין משם, היינו מבחינת ידים, בחינת שמים, בחינת רעמים, אין לגנות את המקבל, אף אם אין הלכה כמותו, מאחר שקבלם מן השמים, ועל כן באמת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' (עירובין ג:).

ומה שאין הלכה כמותו, זה אי אפשר לנו להבין ולהשיג, כי זה בחינת רעמים, שמשם קיבל הדיבורים, שעליהם נאמר "ירעם ה' בקולו נפלאות", דהיינו, שהם באמת נפלאות תמים דעים, ואי אפשר לנו להשיג זאת, כי זה בחינת דרכי ה' שאי אפשר להשיג, היינו בחינת 'צדיק וטוב לו צדיק ורע לו רשע וטוב לו רשע ורע לו', שאפילו משה רבינו עליו השלום לא השיג זאת, ועל זה ביקש (שמות לב) "הודיעני נא את דרכיך", כי 'צדיק וטוב לו' - זה בחינת הצדיק שהלכה כמותו, 'צדיק ורע לו' זה בחינת הצדיק שאין הלכה כמותו. 'רשע וטוב לו' זה בחינת הרשע שמקורב להצדיק שהלכה כמותו, 'רשע ורע לו' זה בחינת הרשע שמקורב להצדיק שאין הלכה כמותו. ואפילו משה

לא השיג זאת, כי הם בחינת דרכי ה', בחינת רעמים, שהם נפלאות תמים דעים, שאי אפשר להשיג.

ועל כן בשמקבלים דיבורים מן השמים, מבחינת ידים, בחינת רעמים כנ"ל, אין לגנות אותו, אף אם אין הלכה כמותו, כי זה בחינת 'מחלוקת לשם שמים', שבאמת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', רק שאי אפשר להשיג זאת, כי הוא נפלאות תמים דעים, בחינת רעמים כנ"ל.

וזה פירוש (איוב כו) "ברוחו שמים שיפרה חוללה ידו נחש בריח, הן אלה קצות דרכיו ומה שמין דבר נשמע בו ורעם גבורותיו מי יתבונן".

"ברוחו שמים שפרה" - היינו בחינת הרוח הדופק הנ"ל המנשב בידיים שהם בחינת "שמים" כנ"ל, והיו בחינת "ברוחו שמים שפרה", כי על ידי הרוח הדופק הנ"ל, הוא מוצף ומשפר ה"שמים" שהם הידיים, בבחינת "נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים" כנ"ל.

וזה "חללה ידו נחש בריח" - שעל ידי זה עושה חלל בהידיים שהיו כבדים וסתומים על ידי העצבות רוח שהוא וזהמת הנחש כנ"ל.

ואזי, כשמכבד בחינת וזהמת הנחש, והרוח הדופק מנשב כסדר, ואזי נתנשאים הידיים, ונודפד השמים, ואזי מקבלין מהם דיבורים בחינת 'מחלוקת לשם שמים', שזה בחינת דרכי ה', כי באמת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' כנ"ל. וזה "הן אלה קצות דרכיו", היינו שזה בחינת דרכי ה', בחינת 'צדיק וטוב וכו', שאי אפשר להשיג כנ"ל, בחינת רעמים שהם נפלאות תמים דעים כנ"ל.

וזה "ומה שמין דבר נשמע בו ורעם גבורותיו מי יתבונן" - היינו שבאלו הדיבורים שמקבלין מן השמים הנ"ל, אין בהם שום גנות, ואסור לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו, כי זה בחינת דרכי ה', בחינת רעמים, שאי אפשר להבין ולהשיג כנ"ל. וזה "ומה שמין דבר וכו" - היינו שאין בהם שום גנות, אף אם אין הלכה כמותו, כי "ורעם גבורותיו מי יתבונן" - כי מי יוכל להבין רעם גבורותיו, שהם נפלאות תמים דעים, בחינת "ירעם ה' בקולו נפלאות", כי באמת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', רק שזה אי אפשר להשיג, כי הוא בחינת דרכי ה' כנ"ל.

וזה פירוש "וביום הכיבורים" - זה בחינת מלכות, כמו שכתוב (תהלים לב) "אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ".

"בתקריבכם מנחה חרשה לה" - זה בחינת תורה חרשה, תורת ה', שנעשה על ידי בחינת המלכות הנ"ל.

"בשבעותיכם" - זה בחינת הדעת כנ"ל, בחינת מן, בחינת מקנה של שבועות, שהוא מקנה של שער הגוין כנ"ל. ועל כן נקרא שבועות עצרת, מלשון מלכות, כמו שכתוב (שמואל א ט) "זה יעצור בעמי".

"מקרא קודש יתנה לכם" - זה בחינת רוח הקודש בחינת רוח הדופק הנ"ל. היינו שצריכין לקרות את הקודש בחינת רוח הדופק הנ"ל, כדי להנצל מזהמת הנחש, ל"ט מלאכות, עצבות רוח כנ"ל. "כל מלאכת עבודה לא תעשו" -

מו

מוג

מוד

מוח

מה

מוט

מו

לְבַטֵּל זִוְהַמַּת הַנְּחָשׁ, ל"ט מְלָאכֹת, עֲצָבוֹן יָדַיִם, כְּמָה שְׁכָתוֹב (בראשית ה) "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינֵנוּ וּמִעֲצָבוֹן יָדֵינוּ", הַכֵּל כֵּן ל.

נו (סנהדרין נח) **'שָׂאֲלוּ** תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא: **אֵימְתִי בֶן דָּוִד בָּא? וְכו' אָמַר לְהֵן:** **לְבָשֵׁיפּוֹל הַשַּׁעַר הַזֶּה וַיִּבְנֶה, וַיְפּוֹל וַיִּבְנֶה, וַיְפּוֹל, וַאֲזַן מִסְפִּיקִין לְבָנוֹתָו עַד שֶׁבֶן דָּוִד בָּא'.**

(רש"י): הַשַּׁעַר הַזֶּה – שֶׁל אָרֶם, שֶׁבָאָרֶם הָיָה בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעַר; וַאֲזַן מִסְפִּיקִין לְבָנוֹתָו – פַּעַם שְׁלִישִׁית.

(לְשׁוֹן רַבֵּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה): **'שָׂאֲלוּ** אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶן קִיסְמָא: **אֵימְתִי יָבֹוא בֶן דָּוִד? וְכו'.**

א. דַּע, כִּי 'כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר שֶׁיֵּצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – נִבְרָא מִמֶּנּוּ מְלֵאךְ'; (חגיגה יד) 'כָּל דִּיבּוּר וְדִיבּוּר נִחְלַק לְכֶמֶה נִצּוּצוֹת', בְּבַחֲיִנַת (יִרְמִיָּה כג) "כַּפְּטִישׁ יִפּוֹצֵץ סָלַע", כְּמוֹ בֶן נִבְרָאוּ כְּמָה וְכְמָה מְלֵאכִים לְפִי רוּב הַנִּצּוּצוֹת; וְדִיבּוּר הַכּוֹלֵל אֶת הַנִּצּוּצוֹת – נִבְרָא מְלֵאךְ, שֶׁהוּא שֵׁר וְרֵאשׁ עַל הַמְּלֵאכִים שֶׁנִּבְרָאוּ מִן הַנִּצּוּצוֹת, וְהֵם מִחְנֶהוּ; וְכָל מְלֵאךְ וּמְלֵאךְ הוּא מְמוּנָה עַל אִיזְהוּ דְבָר, וְאִפִּילוּ כָּל אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים יֵשׁ עֲלֵיהֶם מְמוּנִים, כְּמָה שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: (בראשית רבה פרשה י) 'אִין לָךְ עֵשֶׂב מִלְּמַטָּה שֶׁאִין לוֹ מְלֵאךְ מִלְּמַעְלָה וְכו'; וְכָל מְלֵאךְ מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ מִהַדִּיבּוּר, וּמִשְׁפִּיעַ לְתוֹךְ הַדְּבָר שֶׁנִּמְנָה עָלָיו, הֵינּוּ לְאִיזְהוּ עֵשֶׂב אוֹ דְבָר אַחֵר שֶׁהוּא מְמוּנָה עָלָיו.

וּשְׁנֵי הַכּוֹחוֹת הָאֵלּוּ, הֵינּוּ כַח שְׁנֵי לְמֵלֵאךְ לְקַבֵּל, וְכַח לְהַשְׁפִּיעַ – מְכוּנִים בְּבַחֲיִנַת יָדַיִם; בְּיַד יְמִין מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ, וּבְיַד שְׂמָאל מִשְׁפִּיעַ, בְּבַחֲיִנַת 'מְכָה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדֹל', (שם) וְהַכָּא הִיא בַחֲיִנַת שְׂמָאל.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַרְפוּאוֹת תְּלוּיִם בַּתּוֹרָה, בְּבַחֲיִנַת (משלי ד) "וּלְכָל בִּשְׂרוֹ מִרְפָּא"; כִּי הַתּוֹרָה נוֹתֶנֶת כַח לְמֵלֵאכִים, וְהַמְּלֵאכִים מִשְׁפִּיעִים לְעֵשְׂבִים, וְעֵשְׂבִים מִרְפָּאִים בְּכַח הַתּוֹרָה.

וּמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּאִמוּנַת חֲכָמִים, וּפּוֹרֵץ גְּדָרִם – אֲזִי אֵין רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ, בְּבַחֲיִנַת (שבת ק) 'דִּלְמָא חוּוּיָא דְרַבְּנָן מְרַקִּיָּה, שֶׁאִין לוֹ אֶסְוֹתָא'; כִּי הַפּוֹרֵץ גְּדָרִם – עַל יָדֵי זֶה מְסִיר הַיָּדִים מִן הַמְּלֵאכִים, לְפִי בַחֲיִנַת הַסֵּרְתוֹ מִדֶּרֶךְ דְּבָרֵי רַבְּנָן; וְזוֹהוּ: (דברים יז) "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יְמִין וּשְׂמָאל", לְפִי בַחֲיִנַת הַסֵּרְתוֹ, אִם סָר מִן דְּבָרֵי רַבְּנָן לְיְמִין – בָּזָה סָר יְמִין הַמְּלֵאךְ, וַאֲזִי לוֹ כַח לְקַבֵּל; וְאִם סָר לְשְׂמָאל – בָּזָה סָר יַד שְׂמָאל מִהַמְּלֵאךְ, וַאֲזִי לוֹ כַח לְהַשְׁפִּיעַ; וְכִשְׁנִפְגַּם אִיזְהוּ יַד הַמְּלֵאךְ – אֲזִי אֵין לָזֶה הָאָדָם אֶסְוֹתָא, כִּי זֶה הָעֵשֶׂב שֶׁבּוֹ תְלוּי רְפוּאָתוֹ, אֵין לוֹ כַח לְרְפָאוֹת, כִּי אֵין מִשְׁפִּיעַ לוֹ.

וְזֶה בַחֲיִנַת (דברים כה) "מְכָה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה" – זֶהוּ מִיתַת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, הֵינּוּ, הַמֵּיתָה שֶׁתַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְמִיתִין אִיזְהוּ אָדָם; כִּי חוֹלָאֵת הַבָּאָה לְאָדָם עַל שֶׁעָבַר עַל דְּבָרֵי רַבְּנָן, אֵין לוֹ רְפוּאָה, וְהוּא מֵת מִן הַחוֹלָאֵת – זֶה הַמֵּיתָה בָּאָה עַל יָדֵי "מְכָה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה", כִּי דְבָרִים שְׂלֹא נִכְתְּבוּ בַּתּוֹרָה נִמְסְרוּ לְחֲכָמִים, וְאִנְחֵנוּ מְצוּיִים לְשִׁמוּעַ מֵהֶם; וַיֵּשׁ מִי שֶׁמְזוּלָזֵל דְּבָרֵיהֶם, וַאֲזִי מְאֲמִין דְּבָרֵיהֶם, מַחְמַת שְׁנַדְמָה לוֹ שֶׁמְדַאֲוֵרִיתָא אֵינוּ כֵּן, וְעַל יָדֵי זֶה נִחְלָה בְּמַכָּה שֶׁאִין לוֹ רְפוּאָה, וּמֵת בָּהּ.

וַיֵּשׁ יִסּוּרֵין שֶׁל אַהֲבָה, הַשּׁוֹלְטִין עַל הָאָדָם שֶׁהוּא צָדִיק, וְהוּא מוֹכֵה בִּיסּוּרֵין, וַאֲזִי רְפוּאָתוֹ תוֹלָה בְּרְפוּאָת עֵשְׂבִים, כִּי הוּא אִישׁ צָדִיק, וְלֹא פָּגַם יָדֵי הַמְּלֵאךְ, וְהַיָּדִים הֵם שְׁלִמִים; וְזוֹה (שיר השירים ב) "כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי, שְׂמָאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיְמִינוּ תַחֲבַקְנִי", הֵינּוּ, "חוֹלַת אַהֲבָה" יְכוּלָה הִיא לְשַׁלּוֹט עַל אִישׁ אַחֵר, וַאֲזִי רְפוּאָתוֹ תוֹלָה בְּהַיָּדִים הַנ"ל, כִּי הַיָּדִים בְּבַחֲיִנַתוֹ הֵם שְׁלִמִים, בְּבַחֲיִנַת "שְׂמָאלוֹ תַחַת וְכו'".

וְזוֹהוּ: (ברכות ה:) כְּשֶׁבָא רַבִּי יוֹחָנָן לְתַנָּא שְׁנַחֲלָה בִּיסּוּרֵין, וַאֲמַר לוֹ: חֲבִיבִין עֲלֵיךְ יִסּוּרֵין? אָמַר: לֹא וְכו', אָמַר לוֹ: הֵב לִי יָדְךָ וְכו'. כִּי רַבִּי יוֹחָנָן סָבַר שֶׁאֵלּוּ יִסּוּרֵין – הֵן יִסּוּרֵין שֶׁל אַהֲבָה, וְזוֹהוּ שֶׁשְׂאֵל אוֹתוֹ: 'חֲבִיבִין עֲלֵיךְ יִסּוּרֵין?' שֶׁשְׂאֵל אוֹתוֹ: אִם חֲבִיב עָלָיו הַיִּסּוּרֵין? הֵינּוּ, אִם יִסּוּרֵין שֶׁל אַהֲבָה הֵם? וְהַשִּׁיב לוֹ: לֹא וְכו'.

וְכִשְׁשָׁמַע רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁהַיִּסּוּרֵין לֹא שֶׁל אַהֲבָה הֵן, חָשַׁב דִּילְמָא פָּגַם פָּגַם חֶסֶם וְשְׁלוֹם בְּיָדֵים הַנ"ל, וּבִשְׁבִיל זֶה אֵין לוֹ רְפוּאָה; וְזוֹה שֶׁאִמְר לוֹ: 'הֵב לִי יָדְךָ'. כְּדִי שִׁדַּע אִם פָּגַם בְּדְבָרֵי רַבְּנָן חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כֵּן ל'; וְתִיכַף בְּשִׁיבָה לוֹ יָדָא – אוֹקְמוּהוּ, כִּי לֹא הָיָה יִסּוּרֵין שֶׁל אַהֲבָה, וְלֹא פָּגַם בְּיָדֵים, בְּשִׁבִיל זֶה הָיָה יְכוּל לְחַיּוּת וְלָקוּם מִחֲלָיו.

וְזוֹהוּ: (איוב כד) "וּמִשְׁדָּ אֲבִירִים בְּכַחוֹ, יָקוּם וְלֹא יֵאֲמִין בַּחֲיִין". כִּי עַל יָדֵי שֶׁאִין מְאֲמִין בַּתַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַנִּקְרָאִים חַיִּים, כְּמָה שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: (ברכות יח) "וּבְנֵיהוּ בֶן הַיָּדוּעַ בֶּן אִישׁ חַי", צָדִיקִים אִפִּילוּ בְּמִיתָתָם נִקְרָאִים חַיִּים – עַל יָדֵי זֶה, הוּא נוֹפֵל בַּחוֹלָאֵת אֲשֶׁר לֹא יֵאֲמִין בַּחֲיָיו, הֵינּוּ, שֶׁאִין שׁוּם אָדָם מְאֲמִין שִׁיחִיהּ מַחֲלֵי זֶה, כִּי אֵין רְפוּאָה לְמַכְתּוֹ, כֵּן ל'.

וְתַקְוֵנוּ – שִׁיקוּם אִמוּנָה הַנְּפֹלָה, וַאֲמִין אִמוּנַת חֲכָמִים, וְזוֹהוּ: "יָקוּם וְלֹא יֵאֲמִין בַּחֲיָיו", הֵינּוּ, זֶה שְׂלֹא הַאֲמִין בַּחֲכָמִים הַנִּקְרָאִים חַיִּים – יָקוּם זֹאת הַאִמוּנָה הַנְּפֹלָה, וְעַל יָדֵי זֶה יָקוּם מַחוֹלָאֵת הַזֹּאת שְׂלֹא הַאֲמִין עַד עֲשִׂשׁוּ שׁוּם אָדָם שִׁישׁ לוֹ שׁוּם רְפוּאָה עַל מַכְתּוֹ, וְעַל יָדֵי אִמוּנָתוֹ – יִתְרַפָּא; כִּי עַל יָדֵי אִמוּנַת חֲכָמִים, מְתַקֵּן בַּחֲיִנַת יָדַיִם שֶׁל מְלֵאכִים, וְהֵם מְקַבְּלִים וּמִשְׁפִּיעִים כּוֹחוֹת לְעֵשְׂבִים לְרְפוּאָתוֹ; וְזוֹה: "וּמִשְׁדָּ אֲבִירִים בְּכַחוֹ", הֵינּוּ, שֶׁהַמְּלֵאכִים הַנִּקְרָאִים "אֲבִירִים" –

ספר לויקוטי מזוהר"ן

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון

ללמוד ולהבין

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוזמר, ומקומה בסוף משפט.
דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק,
מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "הכמת אדם תאיר פניו".
אמר לי: שהוא עישבא - סמתי הרה,

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.
דוגמא: דלית לה מגרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מהקמה;

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.
דוגמא: שנים:

שיש בהם שבחו של מקום,
ושאלת צרכיו;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגר, הבאים בתוך
משפט.

דוגמא: כי על נס, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.
אזי נעשה, כפיכול, בפיחית אשה,

בדרך כלל סימון הנקודותיים לא בא בזה אחר זה,
במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט
השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא פחינת משה, מאור הגדול,
פחינת אקני"ה, פחינת פתר, פחינת פבוד, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.
דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפט?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה
מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה
שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.
דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

דוגמא: כי עכשיו בעוונותינו הרבים,
חן וחשיבות האמתי של ישראל נפל,
כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם;
אבל על ידי התורה,
נתעלה החן והחשיבות של ישראל וכו',

סימן תמיהה!?

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.
דוגמא: בהאיד אנפין ייעול קדם מלכא!?

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.
דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.
דוגמא: וזה נקרא: "ה' אחר, ושמו אחר".

גרש '

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.
דוגמא: וזהו פחינת 'צוצי'א דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.
דוגמא: וכשירע כל זאת -
נקרא ידועה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת
התורה (עי' סוף תורה נו)

מפריד בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר
את הראשון.

דוגמא: "אילת אהבים ויעלת חן" - שמעלה חן על לומדיה.

נו וניום הביכורים

"וניום הביכורים,
בהקריבכם מנזוה וזדשה לה' בשבועותיכם,
מקרא קודש יהיה לכם,
כל מלאכת עבודה לא תעשו".

(במדבר כח)

א. כי יש בכל אחד מישראל בחינת מלכות,
וכל אחד, לפי בחינתו, בן יש לו בחינות מלכות;
יש שהוא שורר בביתו,
ויש שהוא מושל ביותר,
וכן, יש שהוא מושל על כל העולם,
כל אחד לפי בחינת המלכות שיש לו;
בבחינות "שרי אלפים, ושרי מאות, ושרי זומשים,
ושרי עשרות".

(שמות יח)

ובחינות המלכות הזאת שיש בכל אחד,
היא באיתגליא ובאתכסיא;
באתגליא -

היינו, הממשלה, שיש לכל אחד לפי בחינתו,
שהוא מושל על אלו האנשים באתגליא,
כפי בחינת המלכות שלו, כנ"ל;
ובאתכסיא הוא -

כי גם יש לכל אחד לפי בחינתו, בחינת מלכות באתכסיא,
דהיינו, שאף שבאתגליא נראה שאין לו שום ממשלה
על אלו האנשים,

עם כל זה, באתכסיא ובהעלם גדול,
הוא מושל על אלו האנשים,

כי נשמתם הם תחתיו, ונכנעים תחתיו;
וגם זאת הבחינה של מלכות באתכסיא,
היא לכל אחד לפי בחינתו,

בבחינת "שרי אלפים, ושרי מאות וכו'".

ויש אחד, שבאתגליא אין לו שום ממשלה,
ואף על פי כן, באתכסיא ובהעלם גדול,
הוא מושל על כל הדור,
ואפילו על כל צדיקי הדור,

כי כל נשמותיהם, הם כולם תחת ממשלתו ומלכותו,
וכולם נכנעים וכפופים אליו,
רק שהוא בהעלם גדול;

בבחינות (מלאכי א') "בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי",
שאף שהם עובדים עבודת אלילים,
על כל זה, בהעלם גדול - הם כולם נכנעים אליו ותברך,
ועובדים אותו ותברך,

רק שהוא בהעלם גדול;

כמו כן זאת הבחינה של מלכות באתכסיא,
שאף שבאתגליא אין לו שום ממשלה,
עם כל זה, בהעלם גדול - הוא מולך עליהם,
והם כולם תחתיו, ונכנעים אליו.

ב. וצריך כל אחד, לבלי להשתמש עם בחינות

המלכות שיש לו, להנאתו ולצרכו;

שלא תהיה בחינות המלכות אצלו כעבד, למלאות תאוותו,
רק שתהיה בחינת המלכות בבחינת בן חורין,

בבחינת (קהלת י') "אשריה ארץ שמלכה בן זורין" -
שהמלכות - יהיה אצלה "בן זורין",
לבלי להשתמש בו להנאתו.

וזה בחינת **מרדכי**, בחינת "מר דרור", (חולין קל"ט);

שהמרות, היינו המלכות - יש לה דרור וחירות,

שלא להשתמש בה להנאתו ולצרכו,

כי אם להשם ותברך,

בבחינות (עבודה א') "והיתה לה' המלוכה",

דהיינו, להשתמש עם המלכות לעבודת השם ותברך;

ליקוטי וניום הביכורים נו מוהר"ן

דהיינו, להזהיר ולהוכיח את כל הנשמות שנכנעים אליו, כל אחד ואחד לפי בחינות המלכות שיש לו, באתגליא ובאתכסיא,

הן אם הוא מושל בביתו -

צריך להזהיר ולהוכיח את בני ביתו;

ואם יש לו ממשלה יותר -

מוטל עליו להזהיר יותר ויותר אנשים,

לפי בחינת המלכות שלו.

ג. וצריך להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות,

שלא תהיה בבחינות (פסחים פו) 'הרבנות מקפרת את בעליה';

כי כל אחד, לפי בחינת המלכות שיש לו -

הוא בחינת "צופה",

שמוטל עליו להזהיר ולהוכיח את האנשים שהם משרשו,

שייש לו בחינת מלכות עליהם,

ואם הוא מזהיר ומוכיח אותם -

אזי הוא עושה את שלו, ומציל את נפשו,

כמו שנאמר: (חוקאל א) "צופה נתתיך לבית ישראל וכו',

ואתה כי הזהרת רשע, ולא שב מרשעו וכו',

הוא בעונו ימות, ואתה את * נפשך הצלת";

סה.

אבל אם אינו מזהיר ומוכיח אותם,

אזי העונש עליו; (כמו שכתוב שם)

ועל כן, 'הרבנות מקפרת את בעליה',

ועל כן, צריך לראות להמשיך אריכות ימים לתוך המלכות,

דהיינו, שיראה, שיוכל להזהיר ולהוכיח אותם.

אך איך אפשר לו להזהיר ולהוכיח אותם?

כי אינו יודע מה שצריך להם;

וגם, אינם אצלו להוכיח אותם?

ועל כן, צריכין לזה דעת,

כדי לידע איך להוכיחם;

ולבא לדעת הזה -

הוא גם כן, על ידי אריכות ימים בעצמו;

וזה שאומרים העולם: 'שאינו יודע מחייו',
כי עיקר הידיעה הוא מחיים, מאריכות ימים.

כי לבא לאריכות ימים -

הוא על ידי עסק התורה;

כי 'אורייתא - שמא דקודשא בריך הוא', (תקון י דף כה:)

וכמו כשצריכין לקרות את אחד, קורין אותו בשמו -

בן כשצריכין לקרות את חי החיים,

כדי להמשיך ממנו חיים ואריכות ימים -

צריך לקרות אותו בשמו בבכול,

ושמו, הוא התורה, כנ"ל;

נמצא, שעל ידי עסק התורה -

קורין את האריכות ימים.

ועל כן מוזהר המלך על עסק התורה ביותר מכל העולם,

מחמת שהוא צריך לקרות את האריכות ימים

לתוך המלכות, כנ"ל;

וזה שכתוב בפרשת המלך: (דברים יז)

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי זמיו,

למען יאריך ימים על ממלכתו";

וזה: "וקרא בו כל ימי זמיו",

"וקרא בו" - דייקא,

היינו, שעל ידי עסק התורה -

הוא קורא את החיים, כנ"ל.

וזה: "ימי זמיו",

"ימי זמיו" - דייקא,

כי כשמקבלין את החיות, צריך לקבלם במדה,

כי בלא מדה וצמצום, אי אפשר לקבל את החיות

מהשם יתברך,

מחמת רבוי אור,

כי רבוי השמן גורם כיבוי הנר,

על כן, צריך לקבל החיות במדה;

וזה, זוכין על ידי עסק התורה,

כי התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא,

וזה שאמרו חכמינו ז"ל: (עירובין נד)

"כי זויים הם למוציאיהם" – למוציאיהם בפה,

'למוציאיהם בפה' – דייקא,

שעל ידי זה זוכה לחיים, כנ"ל.

נמצא, על ידי עסק התורה –

ממשיכין אריכת ימים;

ואז, זוכה לדעת,

כי הדעת והשכל – הוא בעצמו החיות,

כמו שכתוב: (קהלת יד) "הזוכמה תנוזיה את בעליה",

כי השכל הוא עיקר החיות;

ועל ידי זה הדעת –

יכולים לקרב ולהוכיח את מי שצריכין להוכיח.

כי יש שני הסתרות,

וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת –

גם כן קשה מאוד למוציאו,

אך אף על פי כן, כשהוא נסתר בהסתרה אחת,

אפשר לייגע, ולחזור עד שיימצא אותו ויתברך,

מאחר שיודע שהשם יתברך נסתר ממנו;

אבל כשהשם יתברך נסתר בהסתרה תוך הסתרה,

דהיינו, שההסתרה בעצמה – נסתרת ממנו,

דהיינו, שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו –

אז, אי אפשר כלל למצוא אותו,

מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך;

וזה בחינת (דברים לא) "ואנכי הסתיר אסתיר",

דהיינו, שאסתיר ההסתרה,

שלא ידעו כלל שהשם יתברך נסתר,

ואז, בוודאי אינו יכול למצוא אותו ויתברך,

מאחר שאינו יודע כלל שצריך לבקש אותו ויתברך,

כי אינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו,

כי ההסתרה בעצמה – נסתרת, כנ"ל.

אבל באמת, אפילו בכל ההסתרות,

ואפילו בההסתרה שבתוך הסתרה –

בוודאי גם שם מלובש השם יתברך;

והשם הוא הפלי של הדבר,

שבהשם הזה נגבל החיות של הדבר הזה,

כמו שכתוב: (בראשית ב) "נפש זיהה הוא שמו",

שבהשם, נגבל הנפש והחיות של כל דבר,

ועל כן, כשקורין את האדם בשמו –

הוא מזומן תיכף אצלו,

מחמת שבהשם – נגבל כל הנפש והחיות שלו;

וכן התורה, הוא שמו של הקדוש ברוך הוא,

היינו, ששם נגבל החיות מחי החיים,

כי התורה היא בחינת מדות,

כי יש בהתורה: אותיות ותיבות ופסוקים ופרשיות וסדרים,

שהם בחינת מדות,

שבהם נגבל החיות במדה;

ועל כן, על ידי התורה, שהוא שמו של הקדוש ברוך הוא,

שהוא בחינת מדות –

יכולים לקבל את החיות,

כי על ידי התורה – קורים את החיים,

וממשיכין את החיות לתוך המדות, שהם בחינת ימים.

וזה שכתוב: (תהלים לט) "ובנרת ימי – מדה הוא",

היינו, שהתורה, שהיא בחינת "מדה",

כמו שכתוב: (דברים ו) "מדה העדות והזווקים והמשפטים" –

היא בחינת מידות וימים, כנ"ל;

שעל ידה קורין את החיות לתוך המדות והימים,

שבלא זה, לא היה אפשר לקבל את החיות,

מחמת ריבוי אור.

וזה: "וקרא בו כל ימי זיויו",

שעל ידי התורה –

קורא את החיות לתוך הימים והמדות, כנ"ל.

ועל כן צריך לעסוק בתורה בפה דייקא,

כי כשצריכין לקרות את אחד בשמו –

צריך לקרותו בפה דייקא,

ואי אפשר לקרותו בשמו במחשבה בעלמא;

כן אי אפשר לקרות את חי החיים בשמו,

כי אם על ידי הפה,

ולא על ידי המחשבה לבדה;

סה:

כי בוודאי, אין שום דבר שלא יהיה בו חיות השם יתברך,
 כי בלעדיו חיותו – לא היה לו קיום כלל;
 ועל כן, בוודאי, בכל הדברים, ובכל המעשים,
 ובכל המחשבות –
 מלובש שם השם יתברך כביכול;
 ואפילו אם חס ושלום עושין דבר עבירה,
 שהוא שלא כרצון השם יתברך –
 עם כל זה, בוודאי יש שם חיות השם יתברך,
 אך שהוא בהעלם, ובצמצום גדול;
 והתורה – היא החיות של כל דבר,
 נמצא, שבכל הדברים, ובכל המחשבות,
 אפילו מחשבה דיבור ומעשה של עבירה חס ושלום –
 יש שם גם כן התלבשות התורה,
 אך שהוא בהעלם, ובצמצום גדול,
 בבחינת הסתרות.

כי 'עבר ושנה – נעשה לו כהיתר',
 כמו שאמרו רבותינו ז"ל; (יב"א פו)
 דהיינו, שעל ידי העבירות –
 הוא מהפך דברי אלקים חיים,
 ועושה צרופים אחרים בתורה, עד שנעשה מאיסור – היתר,
 כמו שכתוב: "הוי האומרים לרע: טוב,
 ולטוב: רע וכו'";
 נמצא, שאפילו בתוך העבירות –
 מלובש שם חיות השם יתברך,
 דהיינו, אותיות התורה,
 רק שהוא בהעלם;
 דהיינו, שמחמת העבירות –
 הפך הצירופים של התורה עד שנעשה מאיסור היתר,
 כנ"ל: 'עבר ושנה – נעשה לו כהיתר';
 וזה בחינת הסתרה אחת.

וכשהשם יתברך נסתר ממנו בהסתרה אחת,
 דהיינו בחינה הנ"ל, שנעשה לו כהיתר –
 גם כן קשה מאוד למוצאו,
 מאחר שבכך נעשה לו כהיתר;

אבל עם כל זה, אפשר לייגע ולחתור,
 עד שימצא אותו, יתברך שמו,
 מאחר שעל כל פנים, יודע שנעשה לו כהיתר',
 על כן, אף שהשם יתברך נסתר ממנו,
 וכבר נעשה לו העבירות כהיתר –
 עם כל זה, אפשר שישוּב אל לבו זה בעצמו,
 דהיינו, מה שנפל והגיע לבחינת 'נעשה לו כהיתר',
 ויבקש ויחתור, עד שיצא מזה,
 מאחר, שעל כל פנים, יודע מזה שנעשה לו כהיתר'.

אבל דע, שיש עוד בחינת הסתרה בתוך הסתרה,
 דהיינו, שההסתרה בעצמה – נסתרת,
 שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו,
 דהיינו, שאינו יודע כלל שנהפך אצלו האיסור להיתר,
 רק כל הדברים רעים – דומות לו למישור גמור חס ושלום;
 היינו, אם חס ושלום אחר שעבר ושנה,
 עושה יותר עבירות חס ושלום –
 אזי נסתר ממנו אפילו זאת שידע שנעשה לו כהיתר',
 רק שאינו יודע כלל משום נדנדוד איסור,
 והכל הוא ישר בעיניו;
 וזה בחינת הסתרה שבתוך הסתרה,
 שההסתרה בעצמה – נסתרת, כנ"ל.

ובאמת, גם בתוך ההסתרה שבתוך ההסתרה –
 גם שם מלובש השם יתברך,
 דהיינו אותיות התורה,
 כי בלעדו – אין חיות לשום דבר, כנ"ל;
 רק שעל ידי ריבוי העבירות –
 הפך דברי אלקים חיים לגמרי,
 עד שנהפך אצלו מחכמות התורה, לפתיות,
 עד שאינו יודע כלל אפילו זה בעצמו שנעשה לו כהיתר'
 כנ"ל,
 שזה בחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כנ"ל.

על כן צריך לגלות ההסתרות הנ"ל,
 וזה, על ידי שממשיך אריכות ימים לתוך המלכות,
 שהוא בחינת דעת, כנ"ל;

ועל ידי זה הדעת -
 ויכל לידע שאפילו בתוך ההסתרה בעצמה,
 ואפילו בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה -
 גם שם, מלובש השם יתברך,
 דהיינו התורה;

ומאחר שיודע שאפילו בתוך ההסתרות
 יש שם השם יתברך -
 מזה בעצמו, נתגלגל ההסתרות, ונעשה מהם תורה;
 ואפילו מהסתרה שבתוך הסתרה -
 נעשה תורה,
 כי באמת, גם שם, מלובש השם יתברך,
 היינו תורה, כנ"ל,
 רק מחמת שלא היו יודעין שהשם יתברך נסתר שם,
 זה בעצמו, הוא בחינת ההסתרות;
 ותיכף כשיודעין שהשם יתברך נסתר שם -
 על ידי זה בעצמו, נתהפכה ההסתרה שבתוך הסתרה,
 ונעשה ממנו דעת,
 והוחזרה התורה שנסתר כאן, לדעת,
 מאחר שיודע שהשם יתברך נסתר שם.

וכיון שגחזר ההסתרה שבתוך הסתרה לדעת,
 ונעשה ממנו תורה -
 אזי התורה בעצמה מוכיחה אותם,
 בבחינת 'אורייתא מכרות קמיהו';
 "עד מתי פתיים תאדהבו פתי?" (והר שמוני לו)
 כי באמת, התורה, מכרות וצועקת ומוכיחה תמיד,
 כמו שכתוב: "בראש' הזמיות תקרא וכו',
 עד מתי פתיים תאדהבו וכו'?"
 רק שאינו שומע קול הכרוז של התורה,
 מחמת ההסתרות הנ"ל;
 ומאחר שנתגלו ונחזרו ההסתרות,
 ונעשה מהם תורה על ידי הדעת, כנ"ל -
 אזי, תיכף כשנעשה מהם תורה,
 התורה בעצמה מוכיחה אותם:
 "עד מתי פתיים וכו'?" כנ"ל.

וזה שכתוב: (שם לא) "פיה פתוזה בזכמה",
 שעל ידי החכמה ודעת הנ"ל,

שעל ידי זה מגלגל ההסתרות, ועושין מהם תורה, כנ"ל -
 על ידי זה: "פיה פתוזה",
 היינו, בחינת 'אורייתא מכרות קמיהו',
 שהתורה בעצמה פותחת פיה ומוכיחה אותם, כנ"ל.

נמצא, שעל ידי עסק התורה,
 שעל ידה ממשיכין אריכות ימים לתוך המלכות,
 כי על ידה ממשיכין החיות לתוך הימים והמדות, כנ"ל,
 ועל ידי זה, זוכין לדעת כנ"ל -
 על ידי זה יכולין להוכיח אפילו את הרחוקים מאוד
 מהשם יתברך,
 בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כנ"ל.

וזה פירושו: (אסתר ב) "ובכל יום ויום,
 מרדכי כי מתהלך לפני וזצר בית הנשים וכו'",
 "מרדכי" -
 זה בחינת המלכות, כנ"ל.

"ובכל יום ויום" -
 זה בחינת התורה,
 שעל ידה ממשיכין החיות להימים והמדות, כנ"ל.

"וזצר בית" -
 זה בחינת חיצוניות ופנימיות,
 היינו מחשבות ודבורים,
 שבכולם נסתר השם יתברך שם,
 אף המחשבות והדיבורים של הרחוקים מהשם יתברך;
 וזה: "וזצר בית הנשים" -
 מלשון שגשו וקפצו ממקומו של עולם,
 שנתרחקו מהשם יתברך;
 ויש שכבר היו קצת אצל השם יתברך,
 אך שכבר שכחו אותו יתברך,
 וזה: "הנשים", לשון שכחה,
 (כמו שכתוב בראשית מא): "כי נשני אלקים וכו'",
 שכבר שכחו את השם יתברך;

ויש, שגם עתה זוכרים את השם יתברך,
 אך ש"ש"תה גבורתם",
 ואין לאל ידם להתגבר על יצרים;
 ובשביל זה נקראים בשם "ששים",
 מחמת שלש בחינות הנ"ל:
 בחינת שגשו וקפצו וכו',
 ויש שהם בבחינת שכחה וכו',
 ויש שהם בבחינת "ששתה גבורתם", כנ"ל,
 ועל ידי כל זה -

ועל ידי התוכחה הזאת -
 הוא ממשיך אריכות ימים לתוך המלכות,
 שלא תהיה בבחינת 'הרבנות מקברת את בעליה',
 שזהו כשאין מוכיח את האנשים שיש לו ממשה
 עליהם וכו', כנ"ל;
 אבל על ידי עסק התורה הנ"ל,
 שעל ידי זה ממשיך חיים ואריכות ימים,
 בחינת דעת וכו',
 עד אשר 'אורייתא מכרזת קמיהו', ומוכיחה אותם -
 נמצא, שיוציא ידי תוכחה,
 אזי, אין הרבנות והמלכות מזקת לו, כנ"ל,
 כי ממשיך אריכות ימים לתוך המלכות על ידי ה' התוכחה
 כנ"ל.

סו.

הם רחוקים מהשם יתברך,
 והשם יתברך נסתר מהם,
 בבחינת הסתרות הנ"ל;
 ו"מרדכי", היינו בחינת המלכות -
 הוא יכול להוכיח ולהזהיר אותם,
 על ידי עסק התורה, שהוא בחינת ימים ומידות, כנ"ל,
 שעל ידי זה, זוכין לדעת,
 שעל ידי הדעת הזה -
 מגליו ההסתרה שבתוך הסתרה, ועושין ממנה תורה, כנ"ל,
 ואזי, 'אורייתא מכרזת קמיהו', כנ"ל.

נמצא, שעל ידי אריכות ימים, שהוא בחינת דעת,
 שממשיכין על ידי התורה -
 על ידי זה בעצמו ממשיכין אריכות ימים הנ"ל לתוך
 המלכות, כנ"ל.

ד. ודע, שהתורה המלוכש תוך ההסתרה שבתוך
 הסתרה -
 היא תורה גבוה דייקא,
 היינו סתרי תורה;
 כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות נמוכים כאלו,
 היינו, אצל אלו שעברו הרבה,
 עד שנסתר מהם בהסתרה שבתוך הסתרה -
 על פן חשב השם יתברך מחשבות,
 לבלי להלביש שם פשטי תורה,
 לבל יוכלו הקליפות לינק משם הרבה,
 ויהיה הפגם גדול מאוד;
 על פן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוה דייקא,
 סתרי תורה,
 שהיא תורת ה' בעצמה,
 כדי שלא יוכלו הקליפות לינק משם הרבה.

וזה: "לדעת את שלום אסתיר",
 שעל ידי זה, עושה דעת מהסתרה שבתוך הסתרה,
 שהיא בחינת "אסתיר",
 בחינת "הסתיר אסתיר".

וזה: "ובמה יעשה בזה" -
 שעושה מההסתרה, בחינת "בזה",
 היינו תורה, כמו שכתוב: "מה הערות וכו'", כנ"ל;
 כי מזה בעצמו שיודע שגם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה
 יש שם השם יתברך -
 מזה בעצמו נעשה דעת, דהיינו תורה,
 ואזי 'אורייתא מכרזת קמיהו', כנ"ל.

וזה בעצמו בחינת התוכחה שמוטל עליו להזהיר ולהוכיח,
 כנ"ל,
 כי גורם על ידי הדעת שהתורה תוכיח אותם, כנ"ל;

בבחינת (שמות יב) "ועברתי בארץ מצרים" -
 אני ולא מלאך, אני ולא השליח, "אני ה'" ולא וכו',

ליקוטי וניום הניבורים נו מוהר"ן

כי בארץ מצרים, ששם מקום הקליפות מאוד, על בן, שם דייקא מלוכש ומוסתר השם יתברך בעצמו, היינו, תורת ה' ממש, סתרי תורה.

על בן, דייקא מההסתרה שבתוך הסתרה, כשחוזר ומהפכה לדעת – נעשה ממנה דייקא, תורת ה' ממש, כי שם נסתר תורת ה', סתרי תורה, כנ"ל.

ה. ובנגד מלכות דקדושה, יש מלכות הרשעה, היינו מלכות המן עמלק,

כמה שכתוב: (במדבר כד) "ראשית גוים – עמלק"; ו"זה לעומת זה",

כי מלכות דקדושה הוא בחינת: "מאסף לכל המנונות", (שם יוד)

כמו שכתוב: (קהלת יב) "סוף דבר – הכל נשמע, את האלקים ירא –

זה בחינת מלכות,

כמה שכתוב: (אבות פ"ג) 'אלמלא מוראה של מלכות';

היינו שמלכות דקדושה, היא בחינת "סוף דבר",

בחינת "מאסף לכל המנונות" דקדושה,

בחינת "מנונה דין" שהוא "מאסף לכל המנונות",

כי דינא דמלכותא דינא.

ומלכות דסטרא אחרא –

הוא מאסף ממון;

כי מחמת שהוא ירא שלא יוציאו בלעו מפיו,

היינו, הנצוצות הקדושות שיש אצלו –

על בן הוא מתגבר ומאסף ממון, שהם נצוצי הקדושה,

כי הם בחינת הגונוין עלאין שיש בזהב וכסף ונחושת,

שהם הממון;

וזה בחינת תאוות עשירות, שהיא בחינת מלכות.

ועל בן, עמלק, שהוא מלכות הרשעה,

ורף את מחנה דן, שהוא בחינת מלכות דקדושה, כנ"ל,

כמו שכתוב: (דברים כח) "ויזנב בך וכו', ולא ירא אלקים",

דהיינו, בעת שאין להם כח מלכות דקדושה,

שהיא בחינת "ירא אלקים", כנ"ל;

כי מלכות המן עמלק –

הוא היפוך מלכות דקדושה,

כי מלכות דקדושה –

הוא בחינת "מאסף לכל המנונות" דקדושה;

ומלכות המן עמלק, שהוא מלכות הרשעה –

הוא בחינת מאסף ממון, כנ"ל,

כי מתגבר בתאוות ממון,

כדי לתפוס כל הנצוצות הקדושה כנ"ל.

אך אף על פי כן, אינו מועיל לו כלל,

כי יש כח במלכות דקדושה, שהוא בחינת מרדכי,

להוציא מאתו כל הממון,

וכל הנצוצות הקדושים שבלע.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (מגילה י.)

"כי לאדם שטוב לפניו נתן זוכמה ודעת –

זה מרדכי,

היינו, שמרדכי, שהוא בחינת מלכות דקדושה, כנ"ל,

"נתן לו זוכמה ודעת", כנ"ל;

וזה "טוב לפניו", בחינת התורה,

כי אין "טוב" אלא תורה; (אבות פ"ג)

"ולזוטא נתן ענין לאסוף ולכנס" –

זה המון,

היינו, שהמון, שהוא בחינת מלכות דסטרא אחרא, כנ"ל,

הוא מאסף ממון, כנ"ל.

וזה: "לתת לטוב לפני אלקים",

בחינת התורה,

שמרדכי, שהוא בחינת מלכות דקדושה,

מוציא ממנו כל הממון, וכל הנצוצות,

ונעשה מזה תורה, כנ"ל;

ליקוטי וניום הביכורים נו מוהר"ן

דף סו:

כי מרדכי מוציא ממנו כל העשירות,
בבחינת (א"ב כ) "זייל בלע, ויקיאנו",
ועושה מזה תורה שנקראת: "אשת זייל". (משלי לא)

כי בשעת מתן תורה,
נראה להם 'פזקן מלא רחמים',
ו'זקן' - הוא ב'שוב הדעת';
ובזה תלוי גודל הרחמים, כנ"ל,
ועל כן, שבועות הוא חסד עליון ורחמים גדולים.

ו. ולפי הגדלת הדעת -
בן הפרנסה בנקל;
כי פרנסה בנקל - תולה בדעת,
כמו שכתוב: "ש'טו העם ולקטו" -
'בשטותא'; (זוהר בשלח סב) -
כי כל מי שחסר דעת ביותר -
הוא יגע ומרח אחר הפרנסה ביותר.

וזה בחינות המקנה של שבועות,
שהיא בחינות מקנה של שער החמשים,
שהוא שער העליון מנו"ן שערי בינה,
(כמו שמובא בכוונות שבועות) שהוא בחינות שכל, ודעת עליון,
בחינת חסד עליון, ורחמים גדולים, כנ"ל;
ועל כן, המקנה מושיע בכל הצרות,
כמו שכתוב: (דמיה יד)
"מקנה ישראל - מושיעו בעת צרה",
כי הוא חסד עליון,
שמושיע מכל הצרות;
ועל כן המקנה מטהר מכל הטומאות,
כמו שכתוב: (דוקאל לו) "וירקתי עליכם במים טהורים,
וטטהרתם וכו'",
כי 'אין יסורין בלא עון וכו', (שבת נח)
ועל כן, המקנה שמושיע מכל הצרות, ומכל היסורים -
הוא מטהר מכל הטומאות, ומכל החטאים.

וגם, לפי הגדלת הדעת -
בן נתרבה השלום;
כי שלום תלוי בדעת,
כמו שכתוב: (ישעיה יא) "וגר יאב עם כבש וכו',
כי מלאה הארץ דעה" -
ש'יהיה שלום נפלא בעולם,
ש'יוכלו לגור ביחד שני הפכים,
מחמת גודל הדעת ש'יהיה אז,
כי על ידי הדעת נגדל השלום,
כי נתבטל הכעס והאכזריות על ידי הדעת;
כי כעס ואכזריות, הוא מהעדר הדעת,
כמו שכתוב: (קהלת ז) "כעס ב'זויק כסילים ינוז";
וכל מה שמתרבה הדעת -
מתרבה הרחמנות והשלום,
ועל כן הפרנסה בנקל,
בבחינת (תהלים קמו) "השם גבוהך שלום -
זולב זכמים ישביעה".

סו:

וזה בחינת מן,
בחינת מקנה של שער הנזון,
שהוא בחינת דעת גדול,
כי המן - בחינת דעת.

וזה בחינת (שבת קד) 'מאמר פתוח', 'נאמן פשוט',
'מאמר פתוח' -
זה בחינת התגלות הדעת;
כי הדיבור - הוא התגלות הדעת,
כמו שכתוב: (משלי ב) "מפיו דעת ותבונה",
ובמצרים, שהיה הדעת בגלות,
כמו שכתוב: (שמות ו) "וישמי ה' לא נודעתהי להם" -
היה גם הדיבור בגלות, (זוהר וארא כה);
בבחינת "כבוד פה וכבוד לשון"; (שם ד)

ז. וזה בחינת שבועות,
כי שבועות הוא בחינת שכל גדול ונבונה מאוד,
שהוא חסד עליון ורחמים גדולים,
כי גודל הרחמים - תלוי בגודל הדעת, כנ"ל;

וכשיצאו ממצרים,

שיצא הדעת מהגלות -

יצא ונפתח הדיבור;

וזה בחינת 'מאמר פתוח' -

שנפתח הדיבור, ונתגלה הדעת.

ועל ידי התגלות הדעת, נתפשט נאמנות השם יתברך,

וניכר שהוא 'נאמן', מבטיח ועושה,

וזה בחינת 'נאמן פשוט',

שנתפשט נאמנותו, כנ"ל;

אבל במצרים, שהיה הדעת בגלות,

לא נתפשט ונתגלה נאמנותו;

וזה שפירש רש"י: "ושמי ה', לא נודעתיה להם" -

לא נפרתי במדת אמיתית שלי,

שעל ידי שלא נתגלה הדעת במצרים,

על ידי זה, לא ניכר נאמנותו, כנ"ל,

כי החסד תלוי בדעת, כנ"ל.

וזה בחינת "אנכי" -

'/היבא כ'תיבא, נ'אמנים א'מריה'. (שבת קה)

שעל ידי נתינת התורה -

נפתח המאמר, ונתגלה הדעת, כנ"ל,

ועל ידי זה, נתפשט נאמנותו, כנ"ל;

וזה בחינת 'נאמנים אמריה',

בחינת 'נאמן פשוט, מאמר פתוח, כנ"ל.

וזה בחינת מן,

ראשי תיבות 'מאמר' 'נאמן',

בחינת 'מאמר פתוח', 'נאמן פשוט, כנ"ל;

כי המן, הוא בחינת דעת גדול, כנ"ל,

ועל כן "אכלו בני ישראל את המן ארבעים שנה",

(שמות טו*)

כי 'בן ארבעים לבניה'. (אבות פרק ה)

ח. וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (קדושין לח)

"את המן אכלו ארבעים שנה",

והלא ארבעים שנה חסר שלשים יום?

אלא, עונה שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן.

כי באמת, המן, שהוא בחינת הדעת,

היה ראוי שיאכלו אותו ארבעים שנה בשלימות,

כי ארבעים, הוא בחינת בינה ודעת, כנ"ל;

דהיינו, תיכף שיצאו ממצרים, ונתגלה הדעת,

היה ראוי שיאכלו המן תיכף?

ועל זה תרצו רבותינו ז"ל:

'עונה שהוציאו ממצרים, היינו המצות -

טעמו בהם טעם מן.

כי השלום - תלוי בדעת, וכנ"ל,

ומחלוקת - הוא היפך הדעת;

אך יש מחלוקת שהוא לשם שמים,

שהוא באמת דעת גדול מאוד,

יותר מהדעת של שלום,

כי באמת, זה המחלוקת -

היא אהבה, ושלום גדול,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (קדושין לו)

"את והב בסופה" -

לא זז משם עד שנעשו אוהבים זה לזה;

וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (אבות פרק ה)

'מחלוקת שהוא לשם שמים - סופה להתקיים',

היינו, שבאמת היא אהבה, כנ"ל;

וזה: 'סופה להתקיים' - בחינת אהבה,

כמו שכתוב: "את והב בסופה", כנ"ל.

וזה בחינת משה,

כי משה, הוא בחינת הדעת,

שהוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים',

ועל כן, משה, הוא ראשי תיבות:

'מ'חלוקת ש'מאי ה'ילל',

שהם בחינת מחלוקת לשם שמים;

ליקוטי וניום הניכורים נו מוהר"ן

דף סו:

כי מצה, שהיא בחינת 'מחלוקת לשם שמים',
בחינת דעת,
בחינת שלום, כנ"ל -
הוא רפואה,
כי שלום - הוא רפואה,
כמו שכתוב: (ישעיה נ) "שְׁלֹמֹם שְׁלֹמֹם לְרוּזוּק וְלִקְרוּב,
אָמַר ה' וּרְפָאתיו";
כי עיקר החולאת חס ושלום -
הוא מחמת העדר השלום,
היינו מחלוקות היסודות,
שיסוד אחד, מתגבר על חבירו,
ושלום, הוא רפואה.

וזה שנקרא מצה: "לזום עוני", (דברים טו)
כי 'אין עני אלא מן הדעת', (דברים מא)
וזה בחינת חולה,
כמו שכתוב: (ש"ב ב) "מדוע אתה ככה דל בן המלך?"
ו'מצה, היא אסוּוּתא', כנ"ל;
וזה: "לזום עוני" -
שהיא רפואה להעוני, כנ"ל.

ט. וְלִבָּא ל'מחלוקת לשם שמים' -
צריך לזכור ולטהר את השמים,
שלא יהיה בבחינת (ישעיה ו) "אלביש שמים קדרות";
ולזכור ולטהר את השמים -
היא על ידי אגחה באמת.

כי יש בלב רוח הדופק,
שהיא מתחלת התולדה,
והוא נושא עליו כל הליחות וכל הדמים וכל המיחות,
(שקורין זאפטי"ן);

והרוח הדופק הזה - הולך ונוקש בכל האברים,
ועל ידי הליכתו ונישוכו בהם,
הוא מנענע ומנשב, ומנפץ אותם מן העיפוש,
שלא יתעפשו, ולא יתקלקלו,

ועל בן היה גאולת מצרים על ידי משה,
כי עיקר הגאולה - על ידי הדעת,
כמו שכתוב: (שמות טו) "וידעתם כי ה' הוציא אתכם וכו'",
"למען ידעו וכו'". (ויקרא כג)

וזה בחינת 'עונה', דהיינו מצות, 'שהוציאו ממצרים',
כי מצה, היא בחינת מחלוקת,
כמו שכתוב: (ישעיה מא) "אנשי מצותך יהיו כאין";
וזהו: 'שהוציאו ממצרים',
'שהוציאו' - דייקא,

כי במצרים, שהיה הדעת בגלות -
בוודאי לא היה 'מחלוקת לשם שמים',
כי זה תלוי בדעת, כנ"ל;
וזה: 'עונה שהוציאו ממצרים' -

היינו, שהמצה, שהיא בחינת מחלוקת,
'שהוציאו ממצרים' -
ששם היה הדעת בגלות;
'מעמו בהם טעם מן' -
כי לאחר שהוציאו בחינת המחלוקת מן הגלות מצרים,
היה בהם 'טעם מן',
שהיא בחינת דעת גדול,
שהיא בחינת 'מחלוקת לשם שמים', כנ"ל.

וזה בחינת: (שמות טו) "לזום מן השמים" הנאמר בפון,
לשון מלחמה,
כמו שכתוב: (תהלים לח) "לזום את לוזומי",
בחינת מחלוקת,
היינו, שהפון, שהוא הדעת -

הוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים', כנ"ל;
ועל כן, דתן ואבירם שחלקו על משה, שהוא הדעת,
פגמו גם בן בהפון, והותירו מפגו,
כי הפון הוא בחינת הדעת, בחינת משה, כנ"ל.

וזה שמוכא בזוהר הקדוש: (תצוה דף קפג:)
כי 'מצה היא אסוּוּתא',

כמו הרוח המנשב בים,
 שהוא מנפץ, ומנשב, ומתפך, ומגיס המים,
 שלא יתעפשו, ולא יתקלקלו;
 ועיקר נישוב הרוח הדופק – בהידים,
 כי מחמת שהידים עסקניות,
 צריך לנשב ולנפץ אותם ביותר;
 ועל כן, הדאקטר, בשמנית ידו על הדפק –
 יודע כל ענין החולה,
 מחמת ששם בידים עיקר הילוף הרוח הדופק של הלב,
 שהוא נושא הכל עליו, כנ"ל;
 וצריך שילך זה הרוח הדופק, תנועה מסודרת כתיקונו
 וכסידורו.

ועל ידי זה, מזכך את השמים,
 כי הידים הם בחינת 'שמים, אש ומים',
 שהם בחינת יד ימין ויד שמאל.

וזה: (איכה ג) "נשא לבבינו אל כפים, אל כל בשמים",
 שצריך לישא את הלב,
 היינו הרוח הדופק שבלב,
 אל הידים, כנ"ל;
 וזה: "אל אל בשמים" –
 כי מזה נודכך השמים, כנ"ל.

ויש נחש,
 שעל ידה בא עצבות רוח,
 היינו, בחינת ל"ט מלאכות, שהוא זוהמת הנחש,
 על ידי זה – בא עצבות רוח;
 ועל ידי עצבות רוח – אין הרוח דופק כסידורו,
 ואזי, נעשים האברים כבדים,
 מחמת שאין רוח הדופק מנשב בהם כסדר,
 ואזי הידים בבחינת (שמות יז) "ידי משה כבדים",
 כי עיקר הכבידות, בהידים,
 ששם עיקר רוח הדופק, כנ"ל,
 וזה בחינת עצבון ידים,
 כי עיקר, מזיק העצבות רוח, להידים, כנ"ל;
 וכשהאברים כבדים –
 אזי מכבידין יותר על הרוח הדופק,
 ונחלש עוד יותר;
 ועל ידי שנחלש יותר הרוח הדופק –
 נעשים האברים כבדים עוד יותר;
 וכן, על ידי שנעשים האברים עוד יותר כבדים –
 נחלש הרוח הדופק עוד יותר ויותר,
 וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס ושלום.

ועל ידי האנחה,
 הוא מחיה ומבריא את הרוח הדופק,
 וניצול מהעצבות רוח,
 וחזור הרוח הדופק ומנשב כסדר בכל האברים,
 ובפרט בהידים;

וזה בחינת (דברים לב) "כי אשא אל שמים ידי",
 שצריך לישא את הידים,
 שיהיה נעשה מהם בחינת 'שמים', כנ"ל.

וכשמזכך את הידים, בחינת שמים,
 על ידי אנחה,
 שעל ידה נושא הרוח שבלב אל הידים,
 ועל ידי זה נודככין הידים והשמים, כנ"ל –
 אזי הוא בחינת 'מחלוקת לשם שמים';
 כי כל הדיבורים – מקבלין מן השמים,
 כי שם כל הדיבורים,
 כמו שכתוב: (תהלים קט) "לעולם ה' דברך נצב בשמים",
 והדבורים שמקבלין מן השמים –
 מקבלין מן הרעמים,
 בחינת (שם יח) "ירעם בשמים ה'",
 בחינת (איוב לו) "ירעם אל בקולו נפלאות",
 נמצא, שמקבלין הדיבורים מהידים,
 כי הן הן בחינת שמים, ששם כל הדיבורים,
 ועיקר הקבלה – על ידי בחינת רעמים,
 היינו בחינת רוח הדופק,
 שנתמקן על ידי אנחה,
 שעל ידו נתנשאים הידים לשמים;
 כי הרוח הדופק, שהולך ומנשב ומנפץ הכל, ועיקר בהידים,
 זה בחינת רעמים,

סז.

דף סז. ליקומי ובוים הניכורים נו מוהר"ן

רשע ורע לו' -
זה בחינת הרשע שמקורב להצדיק שאין הלכה כמותו;
ואפילו משה לא השיג זאת,
כי הם בחינת דרכי ה',
בחינת רעים,
שהם נפלאות תמים דעים, שאי אפשר להשיג;
ועל כן, כשמקבלים דיבורים מן השמים,
מבחינת ידים,
בחינת רעים, כנ"ל -
אין לגנות אותם,
אף אם אין הלכה כמותו,
כי זה בחינת 'מחלוקות לשם שמים',
שבאמת, 'אלו ואלו דברי אלקים חיים',
רק שאי אפשר להשיג זאת,
כי הוא נפלאות תמים דעים,
בחינת רעים כנ"ל.

וזה פירושו: (אויב כו) "ברווזו שמים שיכרה,
זוללה ידו נוזש בריוז,
הן אלה קצות דרכיו,
ובזה שימך דבר נשמע בו,
ורעם גבורותיו מי יתבונן".
"ברווזו שמים שפרה" -
היינו בחינת הרוח הדופק הנ"ל, המנשב בידי,
שהם בחינת "שמים", כנ"ל;
וזהו בחינת "ברווזו שמים שפרה",
כי על ידי הרוח הדופק הנ"ל -
הוא מזכך ומשפר ה"שמים", שהם הידים,
בבחינת "נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים",
כנ"ל.
וזה: "זוללה ידו נוזש בריוז" -
שעל ידי זה, עושה חלל בהידים,
שהיו כבדים וסתומים על ידי העצבות רוח,
שהוא זוהמת הנחש, כנ"ל.

בחינת: "רעם בשמים ה'", כנ"ל,
כי הידים, הן בחינת שמים, כנ"ל,
ושם כל הדיבורים,
בחינת "לעולם ה', דברך נצב בשמים", כנ"ל,
נמצא, שמקבלין הדיבורים מהידים.
וזה בחינת "כאשר דבר ה' ביד",
הנאמר במשה, ובשאר נביאים,
כי שם כל הדיבורים, ומשם מקבלין אותם, כנ"ל.
וכל הדיבורים שמקבלין משם,
היינו מבחינת ידים,
בחינת שמים,
בחינת רעים -
אין לגנות את המקבל, אף אם אין הלכה כמותו,
מאחר שקבלם מן השמים,
ועל כן, באמת, 'אלו ואלו דברי אלקים חיים'. (עירובין יג.)

ומה שאין הלכה כמותו -
זה, אי אפשר לנו להבין ולהשיג,
כי זה בחינת רעים,
שממש קיבל הדיבורים,
שעליהם נאמר: "רעם ה' בקולו נפלאות",
דהיינו, שהם באמת נפלאות תמים דעים,
ואי אפשר לנו להשיג זאת;
כי זה בחינת דרכי ה', שאי אפשר להשיג,
היינו, בחינת 'צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו',
רשע וטוב לו, רשע ורע לו',
שאפילו משה רבינו עליו השלום, לא השיג זאת,
ועל זה ביקש: (שמות לג) "הודיעני נא את דרכיך",
כי 'צדיק וטוב לו' -
זה בחינת הצדיק שהלכה כמותו;
'צדיק ורע לו' -
זה בחינת הצדיק שאין הלכה כמותו;
'רשע וטוב לו' -
זה בחינת הרשע שמקורב להצדיק שהלכה כמותו;

ואזי, כְּשֶׁמִכְּפָל זוהמת הנחש, והרוח הדופק מנשב כפדר, ואז נתנשאין הידים, ונודפד השמים -

ואזי מקבלין מהם דבורים, בחינת 'מחלוקת לשם שמים', שזה בחינת דרכי ה',

כי באמת, 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', כנ"ל, וזה: "הן אלה קצות דרכיו" -

היינו, שזה בחינת דרכי ה',

בחינת 'צדיק וטוב וכו', שאי אפשר להשיג כנ"ל, בחינת רעמים,

שהם נפלאות תמים דעים, כנ"ל.

וזה: "ובמה שימיך דבר נשמע בו,

ורעם גבורותיו, מי יתבונן" -

היינו, שבאלו הדיבורים, שמקבלין מן השמים הנ"ל - אין בהם שום גנות,

ואסור לגנות את המקבל, אף אם אין הלכה כמותו, כי זה בחינת דרכי ה',

בחינת רעמים, שאי אפשר להבין ולהשיג, כנ"ל;

וזה: "ובמה שימיך דבר וכו" -

היינו, שאין בהם שום גנות,

אף אם אין הלכה כמותו;

כי "ורעם גבורותיו, מי יתבונן" -

כי מי יוכל להבין רעם גבורותיו,

שהם נפלאות תמים דעים,

בחינת "רעם ה' בקולו נפלאות",

כי באמת, 'אלו ואלו דברי אלקים חיים',

רק שזה אי אפשר להשיג,

כי הוא בחינת דרכי ה', כנ"ל.

וזה פירוש: "וביום הניבורים" -

זה בחינת מלכות,

כמו שכתוב: (תהלים פט) "אף אני בכור אתגדו,

עליון למלכי ארץ".

"בהקריבכם מנוזה וודשה לה" -

זה בחינת תורה חדשה, תורת ה',

שנעשה על ידי בחינת המלכות הנ"ל.

"בשבועותיכם" -

זה בחינת הדעת, כנ"ל,

בחינת מן,

בחינת מקוה של שבועות,

שהוא מקוה של שער הנון, כנ"ל.

ועל כן נקרא שבועות: עצרת,

מלשון מלכות,

כמו שכתוב: (שמואל א ט) "זה יעצור בעבי".

"מקרא קודש יהיה לכם" -

זה בחינת רוח הקודש,

בחינת רוח הדופק הנ"ל;

היינו, שצריכין לקרות את הקודש, בחינת רוח הדופק הנ"ל,

כדי להנצל מזוהמת הנחש, ל"ש מלאכות, עצבות רוח, כנ"ל.

"כל מלאכת עבודה לא תעשו" -

לכבול זוהמת הנחש, ל"ש מלאכות, עצבון ידים,

כמה שכתוב: (בראשית ה)

"זה יזנזנו מומעשינו ומעצבון ידינו", הכל כנ"ל.

סז:

פשוט לקרוא נכון!

יצירת מופת חדשה ומהפכנית - קנקן חדש מלא ישן בשילוב מנצח ובגימור מושלם שלא היה כמותו מעולם

ובכל ימי השבוע הזאת דבר עמי הרבה וכל דבריו לחזק אותי הרבה בשמחה ואמר לי, אפלו החולה המטל על ערש דוי מחזקין אותו הרבה ואומרים לו שלא יפל בדעתו ויחזק עצמו בכל עז וכן באמת חוזר החולה לאיתנו ובריאותו על ידי שמחזק את עצמו ומבריא את עצמו ואינו נמשך אחר עצלות וכבודות חליו, כי על ידי זריזותו והתחזקותו חוזר לבריא אותו באמת בדברים האלה וכיוצא בהם דבר עמי הרבה מענין התחזקות להיות בשמחה בכל מה דאפשר גם דבר עמי אז באותו העת וספר לי מגדל צערו ויסוריו בלי שעור, ועצם הצער והיסורים שיש לו מתילדה של בתו תחיה שהיתה אז חולה ביותר מחלי ה"מזלען" [אדמת] או "פאקין" [אבעבועות] ואמר שהוא מרגיש בלבו כל גניחה וגניחה של התינוק ושהוא מרצה הלואי והיה לו חלי ה"מאזלען" בשביל התינוק:

ואמר שהוא דרכי השם שאי אפשר להבין הינו שיש דרכי השם שאי אפשר להבינם שהם בחינת צדיק וטוב לו צדיק ורע לו וכו' (ברכות ה) אשר באותו השבועות דבר מזה בהתורה וביום הכפורים הנדפס בסימן נ"ו עין שם, ואמר שהיסורים שלו הם בחינת דרכי השם וספר אז מענין מה שמוכא ב"שבחי האר"י ז"ל", שפעם אחת הפציר אותו הרב הרב רבי חיים ויטאל זכרוננו לברכה שיגלה לו סוד אחד, ולא רצה האר"י כי אמר שהוא סכנה גדולה לפניו והפציר אותו הרב רבי חיים ויטאל הרבה, ומחמת זה היה מכרח לגלותו כי אמר שלא בא לעולם כי אם לתקן נשמת הרב רבי חיים ויטאל זכרוננו לברכה נמצא בשחרב רבי חיים ויטאל הפציר אותו היה מכרח באמת לגלות הסוד לפניו, ואחר כך תקף בשגלה זה הסוד נעשה בנו חולה ונפטר מחמת זה רחמנא לצלן ואיך אפשר להבין זאת כי הלא היה מכרח לגלות הסוד מחמת הפצרת רבי חיים ויטאל כנ"ל ואף על פי כן נענש על זה אך זה הוא בחינת דרכי השם שאי אפשר להבינם וספר אז כל זה לענין יסוריו מבניו ויוצאי חלציו שכל יסוריו הוא מחמתנו מחמת שעוסק לקרב אותנו להשם יתברך והלא בונתו באמת לשמים, ובודאי רצון השם יתברך באמת שיעסק בתקוננו לקרבנו אליו יתברך, כי זה עקר כבוד השם יתברך ורצונו וכו', ואף על פי כן יש לו יסורים וענשים כאלו מחמת זה דיקא אך זה הוא דרכי השם שאי אפשר להבינם כלל בשום אופן.

ימי מוהרנ"ת, חלק ראשון אות ט

קיצור ליקוטי מוהר"ן

מתוך הספר החדש
קיצור ליקוטי מוהר"ן המשולש
באדיבות מכון "מסילות הנחל"

קיצור ליקוטי מוהר"ן

א. כל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות לפי בחינתו, יש שהוא שורר בביתו, ויש שהוא מושל ביותר וכו'. וצריך כל אחד לבלי להשתמש עם בחינת המלכות שיש לו להנאתו ולצרכו, כי אם להשתמש עם בחינת המלכות והממשלה שיש לו לעבודת השם יתברך, דהינו להזהיר ולהוכיח את כל הנכנעים תחתיו להשיבם אל ה', אם הוא מושל בביתו לבר צריך להזהיר ולהוכיח את בני ביתו בעבודת ה', ואם יש לו ממשלה יותר כל אחד לפי בחינתו, מטל עליו להזהיר ולהוכיח יותר ויותר אנשים, כל אחד לפי הממשלה שיש לו:

ב. כל אחד לפי הממשלה שיש לו, בשאינו נזהר להוכיח ולהזהיר הנכנעים תחתיו, הוא נענש עליהם ונתקצרין ימיו חס ושלום, ועליו נאמר (פסחים פו): "אוי לרבנות וממשלה שמקבצת את בעליה", אבל בשמוכיחם ומזהירם בעבודת ה', על ידי זה ממשיך אריכות ימים:

ג. על ידי עסק התורה זוכין לאריכות ימים, כי על ידי עסק התורה קורין את חי החיים יתברך שמו כביכול, וממשיכין ממנו חיים ואריכות ימים: וצריך לעסק בתורה בפה דיקא, להוציא דברי תורה בפיו, ואז זוכה לקרותו יתברך, ולהמשיך ממנו חיים ואריכות ימים:

ד. יש שני בחינות הסתרות, כי יש הסתרה, ויש הסתרה בתוך הסתרה, וכשהשם יתברך נסתר בהסתרה אחת, גם כן קשה מאוד למוצאו, אך אף על פי כן כשהוא נסתר בהסתרה אחת אפשר לייגע ולחתר עד שימצא אותו יתברך, מאחר שידע על כל פנים שהשם יתברך נסתר ממנו. אבל כשהשם יתברך נסתר בהסתרה תוך הסתרה, דהינו שההסתרה בעצמה נסתרת ממנו, דהינו שאינו יודע כלל שהשם יתברך נסתר ממנו, אזי אי אפשר כלל למצוא אותו יתברך, מאחר שאינו יודע כלל מהשם יתברך.

יודע כי מי שעובר ושונה חס ושלום הוא נופל להסתרה אחת, ואזי אף-על-פי שקשה לו לצאת ולשוב, כי כבר נסתר ממנו השם יתברך ונעשה לו כהתר, אף-על-פי-כן עדין הוא יודע מן ההסתרה, דהינו שיודע שנעשה לו כהתר, ועל-כן אפשר לו לשוב אל לבו זה בעצמו דהינו מה שנפל והגיע להסתרה זו שנסתר ממנו השם יתברך והתורה עד שנעשה לו כהתר, ועל-ידי-זה יכול לבקש ולחתר עד שיצא מזה, מאחר שעל כל פנים יודע זה בעצמו שנעשה לו כהתר.

אבל אם חס ושלום אחר שעבר ושנה, עשה יותר עברות חס ושלום רחמנא לצלן, אזי נופל להסתרה שבתוך הסתרה, ואזי נסתר ממנו השם יתברך והתורה כל כך עד שאינו יודע כלל מן האסור, ואינו יודע כלל שנעשה לו כהתר, רק כל הדברים רעים דומות לו למישור גמור, וכאלו אין אסור כלל חס ושלום.

אבל אף-על-פי-כן אין יאוש בעולם כלל, ואפלו מי שנפול לבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, אף-על-פי-כן גם שם מלבש חיותו יתברך, כי בלא חיותו יתברך אין שום קיום לשום דבר בעולם, ואפילו תקף הקלפות והעברות חס ושלום ואפלו ההסתרה שבתוך הסתרה גם-כן מקבלים חיות ממנו יתברך:

ומי שזוכה לדעת זאת שגם שם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה מלבש חיותו יתברך, על-ידי-זה נתבטלין כל ההסתרות, וזוכין לשמע קול הכרוז של התורה שמכרות תמיד בקול גדול "עד מתי פתים תאהבו פתי" (משלי א, כב) וזוכה לשוב אל ה'.

אבל לזכות לזה הדעת, הוא על-ידי התורה, כי על-ידי עסק התורה זוכין לדעת שאפלו בכל ההסתרות שבעולם, ואפלו מי שעשה מה שעשה, ונפל למקום שנפל חס ושלום רחמנא לצלן, גם שם מלבש חיותו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם, ואזי יוכל לשוב אל ה' מכל מקום שהוא:

ה. על-ידי התורה יכולין להוכיח אפלו הרחוקים ממנו, אף-על-פי שאינו יודע מה שצריך להם, וגם אינם אצלו להוכיחם, אף-על-פי-כן, על-ידי עסק התורה, התורה בעצמה מוכיחם, כי זוכים לשמוע את קול הכרוז הגדול של התורה, כי התורה מכרזת וצועקת ומוכיחה תמיד, רק שאין שומעים קול הכרוז מחמת ההסתרות הנ"ל, אבל על-ידי עסק התורה מגלין ההסתרות, ואזי שומעין קול הכרוז של התורה, ואזי ישובו אל ה' אפלו הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך:

ו. יש בני אדם שנתרחקו מהשם יתברך, שנשאו וקפצו ממקומו של עולם, ויש שכבר היו קצת אצל השם יתברך אך שכבר שכחו מזה, ויש שגם עתה זוכרים את השם יתברך אך שנשתה

גבורתם ואין לאל ידם להתגבר על יצרם. ועל-ידי עסק התורה יכולים להוכיח את כלם ולהשיכם אל ה':

ז. במקומות הנמוכים מאוד ורחוקים מאוד מהשם יתברך, שם דיקא מלבש חיות גבוהה מאד, בחינת סתרי תורה. על-כן מי שנפל מאד חס ושלום, כשזוכה לשוב אל ה', נתגלה על-ידי זה תורה גבוהה מאד, דהינו סתרי תורה:

ח. על-ידי תאוות ממון, מתגבר חס ושלום מלכות הרשעה, שהוא מלכות המן עמלק שמתאוה תמיד לאסוף ממון, והוא רודף תמיד מלכות דקדושה, ועל-ידי פגם תאוה זו של ממון, בולע מלכות הרשעה הנ"ל חס ושלום כמה וכמה ניצוצות של הקדושה, כי בממון יש הרבה ניצוצות קדושות מאד מאד. על-כן צריך להתגבר מאד לשבר תאוה זו של ממון. והצדיק הגדול האמתי יש לו כח להכניע מלכות הרשעה הנ"ל, ולהוציא כל הניצוצות משם ולעשות מהם תורה:

ט. לפי הגדלת הדעת בן הפרנסה בנקל. וכל מי שחסר דעת ביותר, הוא יגע וטורח אחר הפרנסה ביותר:

י. לפי הגדלת הדעת בן גתרבה השלום, כי מחלקת וכעס ואכזריות הוא מהעדר הדעת: וכל מה שמתרבה הדעת, מתרבה הרחמנות והחסד והשלום. ועל-ידי זה זוכין לרפואה:

יא. טבילת מקוה מושיע בכל הצרות חס ושלום, ומטהר מכל הטמאות ומכל החטאים, כי מקוה הוא חסד עליון מאד:

יב. טבילת המקוה בשבועות, הוא חסד עליון וגדול ונורא ביותר מאד, כי שבועות הוא שכל גדול וגבוה מאד, והוא חסד עליון ורחמים גדולים. אשרי הזוכה לקבל קדשת שבועות, בפרט קדשת המקוה של שבועות:

יג. עצבות רוח וטרדת המשא ומתן ביותר, היא זהמת הנחש, ועל-ידי זה נעשים כל האיברים כבדים. ויוכל להתגבר הכבדות כל כך חס ושלום עד שתצא נפשו חס ושלום. ועל-ידי אגחה הוא מחיה ומבריא את עצמו, ועל-ידי זה זוכין לקבל דבורים מן השמים:

ליקוטי עצות

א. כל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות וממשלה לפי בחינתו, יש שהוא שורר בביתו, ויש שהוא מושל ביותר וכו'. וצריך כל אחד לזהר ביותר לבלי להשתמש עם המלכות והממשלה שיש לו להנאתו ולצרכו, כי אם לעבודת השם ותברך לבר, דהינו להזהיר ולהוכיח את כל הנכנעים תחתיו להשיבם אל ה', אם הוא מושל בביתו לבר, צריך להזהיר ולהוכיח את בני ביתו בעבודת ה', ואם יש לו ממשלה יותר, כל אחד לפי בחינתו מטל עליו להזהיר ולהוכיח יותר ויותר אנשים, כל אחד לפי הממשלה שיש לו. וכשאינו נזהר להוכיחם ולהזהירם כראוי, הוא נענש עליהם ונתקצרון ימיו חס ושלום, ועליו נאמר: "אוי לרבנות שמקפרת את בעליה". אבל כשמוכיחם ומזהירם בעבודת השם כראוי, על-ידי-זה ממשיך חיים ואריכות ימים. (תוכחה ז)

ב. אבל אי אפשר להוכיחם ולהזהירם כראוי כי אם על-ידי עסק התורה, שעל-ידי-זה יכולים להוכיח הכל אפלו הרחוקים ממנו מאד מאד, ואפלו אם אינו יודע מה שצריך להם. כי על-ידי עסק התורה זוכים שגם הרחוקים מאד ישמעו קול הכרוז של התורה שמכרזת וצועקת תמיד "עד מתי פתיים" וכו', ועל-ידי-זה ישובו הכל אל ה'. (תוכחה ח)

ג. על-ידי עסק התורה זוכין לחיים ואריכות ימים, כי על-ידי עסק התורה קורין את חי החיים ותברך שמו וממשיכין ממנו חיים ואריכות ימים. וצריך לעסק בתורה בפה דיקא, להוציא דברי התורה בפיו, ואז זוכה לקרותו ותברך ולהמשיך ממנו חיים ואריכות ימים. (תלמוד תורה מב)

ד. על-ידי עסק התורה יכולין להוכיח אפלו הרחוקים ממנו, אף-על-פי שאינו יודע מה שצריך להם, וגם אינם אצלו להוכיחם, אף-על-פי-כן על-ידי שהוא לומד ועוסק בתורה, על-ידי-זה שומעים הרחוקים את קול הכרוז של התורה. כי התורה מכרזת וצועקת ומוכיחה תמיד, וקוראת ואומרת: "עד מתי פתיים תאהבו פתי" וכו', רק שאין שומעין קול הכרוז של התורה מרבוי ההסתרות על-ידי רבוי העוונות רחמנא לצלן, כי השם ותברך נסתר עתה מאתנו בעוונותינו הרבים בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, בבחינת "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח). אבל על-ידי שעוסקין בתורה, מגלין ההסתרות, עד שפועלין שגם הרחוקים מאד ישמעו קול הכרוז והתוכחה של התורה, עד שישובו בלם אל ה'. (תלמוד תורה מג)

ה. ואפלו אותן שנתרחקו ביותר מהשם ותברך, שנשאו וקפצו ממקומו של עולם, ויש שכבר היו קצת קרובים אל השם ותברך אך שכבר שכחו מזה, ויש שגם עתה זוכרים את השם ותברך

אך שְׁנִשְׁתָּה גְבוּרָתָם וְאֵין לְאֵל יָדָם לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּגִדְל כַּח הַתּוֹרָה שְׁלוֹמְדִים בְּאֵמֶת פּוֹעֲלִים שְׂפָלָם יִשְׁמְעוּ קוֹל הַכְּרוֹז וְהַתּוֹכְחָה שֶׁל הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה בְּנִ"ל, וְיִשׁוּבוּ כָּלָם אֶל ה'.

(תלמוד תורה מד)

ו. צָרִיךְ לְדַעַת, שְׂפָכַל הַהִסְתָּרוֹת שְׂבַע עוֹלָם נַעֲלָם בָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת הַסְתָּרוֹת. כִּי יֵשׁ הַסְתָּרָה, וְיֵשׁ הַסְתָּרוֹת שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה. וְכִשְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה אַחַת, גַּם-כֵּן קִשָּׁה מְאֹד לְמִצְאוֹ, אֶךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְשָׁר לְיִגַּע וּלְחַתֵּר עַד שְׂיִמְצְאוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵאַחַר שְׂיִדַּע שֶׁעַל כָּל פְּנִיִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ.

אָבֵל כִּשְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר בְּהַסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, דְּהֵינּוּ שֶׁהַהִסְתָּרָה בְּעֶצְמָה נִסְתָּרָת מִמֶּנּוּ, עַד שְׂאִינּוּ יוֹדַע כָּלֵל שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ, אֲזִי קִשָּׁה מְאֹד לְמִצְאָ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי רַבּוּי הָעוֹנוֹת רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי 'עָבַר וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר' זֶה בְּחִינַת הַסְתָּרָה אַחַת. אָבֵל מִי שֶׁעוֹבֵר יוֹתֵר חֶסֶם וְשָׁלוֹם, נוֹפֵל לְבְּחִינַת הַסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה. אָבֵל בְּאֵמֶת גַּם שֵׁם בְּתוֹךְ הַהִסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, נַעֲלָם הוּא יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּלֹא חִיוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוֹם קִיּוֹם לְשׁוֹם דְּבָר שְׂבַע עוֹלָם. עַל-כֵּן בְּכַח עֶסֶק הַתּוֹרָה, יְכוּלִים לְהַפְךָ כָּל הַהִסְתָּרוֹת לְדַעַת, לִידַע שְׁגָם שֵׁם נַעֲלָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֶפְלוּ בְּתַקְפָּה הַהִסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, עַד שְׂיִשְׁמַע קוֹל הַכְּרוֹז הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה שְׂמִכְרוֹת וְצוּעָקָת תְּמִיד: "עַד מָתִי פְתִים תֵּאָהֲבוּ פְתִי" וְכו' עַד שְׂיִשׁוּב אֶל ה' מְכַל מְקוֹם שֶׁהוּא. (דעת מ)

ז. יֵשׁ שְׂעָבְרוּ עֲבֵרוֹת כָּל כָּךְ, עַד שֶׁנִּפְּלוּ בְּבְחִינַת הַסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, וּמִחֲמַת זֶה נִדְמָה לָהֶם שְׂאִין לָהֶם עוֹד תִּקְוָה חֶסֶם וְשָׁלוֹם, כִּי 'עָבַר וְשָׁנָה נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר' זֶה בְּחִינַת הַסְתָּרָה אַחַת, אָבֵל כִּשְׂעוֹבֵר יוֹתֵר חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֲזִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ בְּבְחִינַת הַסְתָּרָה שְׂבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, וְאֲזִי קִשָּׁה מְאֹד לְמִצְאָ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָבֵל בְּכַח עֶסֶק הַתּוֹרָה יְכוּלִין לְעוֹרֵר גַּם אוֹתוֹ וּלְהוֹדִיעוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיֵשׁ לוֹ תִקְוָה גַּם-כֵּן, עַד שְׂיִשׁוּב אֶל הָאֵמֶת וְיִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּאֵמֶת בְּכַח הַצְדִּיקִי אֵמֶת הַכֹּל יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּמִיד; בְּכָל עֵת; אִיךְ שֶׁהֵם; מְכַל מְקוֹם שֶׁהֵם. (התחזקות יב)

ח. בְּמִקְוֹמוֹת הַנְּמוּכִים מְאֹד וְרַחֲוִקִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ חִיוֹת גְּבוּהָ מְאֹד בְּבְחִינַת סְתְרֵי תּוֹרָה. עַל-כֵּן מִי שֶׁנִּפְּל מְאֹד חֶסֶם וְשָׁלוֹם, צָרִיךְ שְׂיִדַּע זֹאת, שֶׁשֵּׁם בְּמִקְוֹמוֹ דִּיקָא יְכוּל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר, כִּי שֵׁם דִּיקָא נַעֲלָם חִיוֹת גְּבוּהָ מְאֹד, וְכִשְׂיִזְכֶּה לְשׁוּב אֶל ה', יִתְגַּלֶּה עַל יְדוֹ דִּיקָא תּוֹרָה גְּבוּהָ מְאֹד, דְּהֵינּוּ סְתְרֵי תּוֹרָה. (התחזקות יג)

ז. על-ידי תאנות ממוזן, מתגבר חס ושלום מלכות הרשעה שהוא מלכות המון עמלק, שהוא רודף תמיד מלכות דקדשה שחיותה על-ידי הדעת שהיא התורה. ומלכות הרשעה היא ההפך מזה, כי מתאווה תמיד לאסוף ממוזן וכולעת ניצוצות הרבה של הקדשה הנעלמים בהממוזן שהוא בשרשו גונין עלאין. וכל אחד כפי שבירתו תאנות ממוזן וממשיך עצמו אל התורה והדעת דקדשה, בין מוציא הניצוצות הקדושים ממלכות הרשעה. והכל בכח הצדיקים האמתיים שעוסקים בתורה באמת, שיש לה כח להכניע מלכות הרשעה הנ"ל, ולהוציא כל הניצוצות מושם ולעשות מהם תורה. (ממוזן ופרנסה ל)

י. כפי תאנות ממוזן - בן נתמעט הדעת והחיים והאריכות ימים, ואינו שומע קול הכרוז של התורה שמכרזת תמיד לשוב להשם יתברך, ומחמת תאנות ממוזן אינו שומע קול הכרוז הגדול הזה. ועל-ידי-זה הוא מכרח להתנגע אחר פרנסתו במרח גדול, ופרנסתו בדחק ובכבדות מאד. אבל כשמתגבר להגדיל דעתו, לחשוק רק בתורה, וממעט ומשפר תאנות ממוזן, על-ידי-זה פרנסתו בנקל, וזוכה לשמע הרמזים והכרוזים של התורה, שהם המחשבות טובות העולים בלבם בכל פעם לשוב להשם יתברך, עד שיזכה להתקרב אליו יתברך באמת. (ממוזן ופרנסה לא)

יא. עצבות רוח, שבא על-ידי יגיעות ורדיפות הממוזן ביותר, הוא זהמת הנפש, ועל-ידי-זה נעשים כל האברים כבדים, ועל-ידי-זה נחלש רוח הדופק שבאדם, שבו תלוי חיותו, וכל מה שנחלש ביותר רוח הדופק, כמו כן נעשים האיברים כבדים ביותר, וכן נחלש הרוח הדופק עוד יותר ויותר, וכן חוזרות חלילה, עד שתוכל נפשו לצאת, וכל זה על-ידי מרדות תאנות ממוזן שממש עקר הדאגות והעצבות רוח. ועל-ידי אגחה דקדשה שמתאנח לשוב להשם יתברך, הוא חוזר ומבריא את רוח הדופק, וחוזר ונתחזק חיותו, וזוכה לדעת גדול, ולקבל דבורים מן השמים. (ממוזן ופרנסה לב)

יב. לפי הגדלת הדעת בן הפרנסה בנקל, וכל מי שחסר דעת ביותר, הוא יגע וטורח אחר הפרנסה ביותר. (דעת מא)

יג. לפי הגדלת הדעת בן גתרבה השלום, כי מחלוקת וכעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת. וכל מה שמתרבה הדעת, מתרבה הרחמנות והחסד והשלום, ועל-ידי-זה זוכין לרפואה. (דעת מב)

יד. כעס ואכזריות הוא מחסרון הדעת. וכל מה שמתרבה הדעת, נתבטל הכעס, ומתרבה הרחמנות והחסד והשלום. על-כן, על-ידי עסק התורה, שעל-ידי-זה נמשך דעת, על-ידי-זה מתבטל הכעס, ונמשך רחמנות ושלום. (כעס ג)

טו. וכן טבילת מקוה מבטל הכעס, כי על-ידי טבילת מקוה נמשך דעת. (כעס ד)

טז. מי שיש לו דעת מתרחק מן המחלקת ביותר, כי עקר המחלוקות והכעס הוא מחסרון הדעת, וכל מה שהדעת מתרבה ביותר, מתבטל המחלוקות ביותר, על-כן על-ידי עסק התורה שהוא הדעת, מתבטל המחלוקות ונתרבה השלום. (מחלוקות ומריבה טו)

יז. וכן על-ידי טבילת מקוה נמשך דעת ומבטל המחלוקות. (מחלוקות ומריבה טז)

יח. לפי הגדלת הדעת כן נתרבה השלום, וכן זוכין לרפואה. על-כן עקר הרפואה על-ידי עסק התורה שעל-ידי-זה זוכין לדעת. (רפואה ג)

יט. וכן על-ידי טבילת מקוה, נמשך דעת, וזוכין לרפואה. (רפואה ד)

כ. טבילת מקוה מושיע מכל הצרות חס ושלום, ומטהר מכל הטמאות ומכל החטאים, כי מקוה ממשך דעת וחסד עליון מאד. (מקוה א)

כא. על-ידי טבילת מקוה, הפרנסה בנקל, ונתבטל המחלקת והכעס, וזוכה לשלום, ולרחמנות, ולדעת גדול. וזוכה לרפואה, ולחיים, ואריכות ימים, ולעורר בני אדם להשם יתברך. (מקוה ב)

כב. טבילת המקוה בשבועות הוא חסד עליון ורחמים גדולים ודעת נפלא מאד. כי שבועות הוא שכל דק ועליון וגבוה מאד, שהוא חסדים ורחמים גדולים מאד, כי הרחמים הם כפי הדעת, כמו שנתבאר במקום אחר. אשרי הזוכה לקבל קדשת שבועות, בפרט המקוה של שבועות, שהיא מקוה של שער החמשים, שמשם נמשך הקדשה והטהרה על ישראל אז. (מועדי ה' - ספירה ושבועות ד)

ליקוטי עצות מהדודא בתרא

א. לפעמים יש צדיק אחד שבאתגליא אין לו שום ממשלה, ואף-על-פי-כן באתכסיא ובהעלם גדול הוא מושל על כל הדור ואפלו על כל צדיקי הדור, כי כל נשמותיהם הם כלם תחת ממשלתו ומלכותו, וכלם נכנעים וכפופים אליו, רק שהוא בהעלם גדול. (צדיק יג)

ב. מלכות המן עמלק הוא מתגבר בתאות ממוז, כדי לתפס על-ידי-זה כל ניצוצות הקדשה, ולהגביר ביותר ההסתרות שבתוך הסתרות, עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה

בְּהֶעֱלָמָה יִתְרָה מְאֹד. וְהִצְדִּיקי אֲמַת שָׁהִם בְּחִינַת מְרֻדְכִי, בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה, הֵם עוֹמְדִים לְהִלָּחֵם כְּנִגְדּוֹ וּלְהוֹצִיא בְּלָעוּ מִפִּיּוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ דַּעַת גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ כְּזֶה, עַד שְׁנַתְּגַלִּין כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְנִעְשִׂין מֵהֶם תּוֹרָה, וְגַם מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ כָּל הַמָּמוֹן וְכָל הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבָּלַע וְעוֹשִׂין מֵהֶם תּוֹרָה. (מוֹעֲדֵי

ה' פורים א)

ג. כָּל מֵה שֶׁמִּתְרַבֶּה הַדַּעַת, מִתְרַבֶּה הַרְחֻמְנוּת וְהַשְּׁלוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרָנְסָה בְּנִקְל. (שְׁלוֹם ג)

ד. הַדְּבוּר הוּא הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ב): "מִפִּיּוֹ דַּעַת וַתְּכוּנָה". וּבְמִצְרַיִם שֶׁהָיָה הַדַּעַת בְּגִלוֹת, הָיָה גַם הַדְּבוּר בְּגִלוֹת; וְכִשְׁיִצְאוּ מִמִּצְרַיִם, שִׁיצָא הַדַּעַת מֵהַגִּלוֹת, יֵצֵא וְנִפְתַּח גַּם הַדְּבוּר, וְאֵז נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְנִכְרַ שֶׁהוּא נְאֻמָּן, מִכְּטִיחַ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאוֹהֲבָיו וְכוּ', כִּי הַחֶסֶד וְרַחֲמִים תְּלוּי בַדַּעַת. (מוֹעֲדֵי ה' נִסָּן וּפְסַח וּסְפִירָה וְשִׁבְעוֹת ג)

ה. הַשְּׁלוֹם תְּלוּי בַדַּעַת, וּמִחֻלְקַת הוּא הַפֶּךְ הַדַּעַת. אִךְ יֵשׁ מִחֻלְקַת שֶׁהוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּאֲמַת דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד, יוֹתֵר מֵהַדַּעַת שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי בְּאֲמַת זֶה הַמִּחֻלְקַת הוּא אֲהָבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל, בְּבְחִינַת (בְּמִדְבָר כ"א) "אֵת וְהֵב בְּסוּפָה", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קְדוּשִׁין ל:).

וּבְמִצְרַיִם, שֶׁהָיָה הַדַּעַת בְּגִלוֹת, בְּנִדְאֵי לֹא הָיָה מִחֻלְקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי זֶה תְּלוּי בַדַּעַת כְּנ"ל. אִךְ אַחֲר־כֵּן, כְּשֶׁנִּגְאָלוּ מִמִּצְרַיִם עַל-יְדֵי מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, אֵז זָכוּ לְזֶה הַדַּעַת הַגְּדוֹל שֶׁל בְּחִינַת מִחֻלְקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּאֲמַת תְּכֵלִית הַשְּׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת אֲכִילַת מִצָּה בְּפֶסַח, כִּי 'מִצָּה' הוּא מְלִשׁוֹן מִחֻלְקַת וּמְרִיבָה, הֵינּוּ בְּחִינַת הַמַּחֲזִין וְהַדַּעַת שֶׁל בְּחִינַת מִחֻלְקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם. וְעַל-כֵּן הִיא בְּבְחִינַת אֲכִילַת מֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת [עֵין פְּנִים]. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כִּי מִצָּה הוּא אֶסּוֹתָא, כִּי שְׁלוֹם הוּא רְפוּאָה.

(מוֹעֲדֵי ה' נִסָּן וּפְסַח וּסְפִירָה וְשִׁבְעוֹת ד)

ו. עַל-יְדֵי אֲנַחָה דְּקַדְשָׁה הוּא חוּזֵר וּמְבַרֵּיא אֵת הָרוּחַ הַדּוֹפֵק, וְנִצּוֹל מֵהַעֲצוּבוֹת רוּחַ שֶׁבֵּא עַל-יְדֵי יְגִיעַת וְטַרְדַּת הַפְּרָנְסָה, וְזוֹכֵה לְדַעַת גְּדוֹל. (אֲנַחָה א)

ז. הַצְּדִיקי אֲמַת עַל-יְדֵי אֲנַחָה דְּקַדְשָׁה שְׁלָהֶם זוֹכִין לְהַבְרִיא וּלְהַחֲיוֹת אֵת הָרוּחַ הַדּוֹפֵק שְׁלָהֶם. וְעַל-יְדֵי-זֶה מְטַהְרִין הַיְדִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָהֶם שׁוֹם אַחִיזָה לְזַהְמַת הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲצוּבוֹת רוּחַ בְּחִינַת עֲצוּבוֹן יְדִים, וְאֵז נִתְנַשְׂאִין הַיְדִים אֶל הַשָּׁמַיִם עַד שֶׁהֵם בְּעֲצָמָן בְּבְחִינַת שָׁמַיִם [עֵין פְּנִים].

ועל-ידי-זה זוכים הצדיקים לקבל דבורים מן השמים. וכל הדבורים שמקבלין משם אין לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו, מאחר שקבלם מן השמים, ומה שאין הלכה כמותו זה בחינת דרכי ה' שאי אפשר להשיג, כי זה בחינת 'צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו, רשע ורע לו', שכביכול אפלו משה רבנו עליו השלום לא השיג זאת כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ז.), כי 'צדיק וטוב לו' זה בחינת הצדיק שהלכה כמותו, 'צדיק ורע לו' זה בחינת הצדיק שאין הלכה כמותו, 'רשע וטוב לו' זה בחינת הרשע שמקרב לצדיק שהלכה כמותו, ו'רשע ורע לו' זה בחינת הרשע שמקרב לצדיק שאין הלכה כמותו.

ועל-כן בשמקבלים דבורים מן השמים, אין לגנות את המקבל אף אם אין הלכה כמותו, כי זה בחינת מחלקת לשם שמים – לשם שמים דיקא, ועל-כן באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין יג.), ומה שאין הלכה כמותו הוא באמת נפלאות תמים דעים שאי אפשר לנו להבין ולהשיג. (צדיק יד)

סיפר רבי נחמן מטולטשיין
זכרונו לברכה, שראה פעם
את התפילה המיוסדת על
תורה נ"ו "למה פניך תסתיר"
איך שהתפילה מחוקה מדוב
דמעות ששפך בה מוהרנ"ת,
והכיר בה דק בגלל התיבות
"למה פניך תסתיר", שהיו
גדולות ובולטות, שבה פתח
והתחיל את התפילה.

(שיש"ק ח"ב, סעיף תשל"ג)

ליקוטי תפילות

תפילה נו

"לָמָּה פָּנִיךָ תִּסְתִּיר תִּשְׁכַּח עֵינֵינוּ וְלִחְצֵנוּ. לָמָּה ה' תִּזְנַח נַפְשִׁי תִּסְתִּיר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי. לָמָּה ה' תִּעַמַּד בְּרַחוּק תִּעְלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה. עַד מָה ה' תִּסְתֵּר לְנִצָּח, תִּבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ חֲמָתְךָ. עַד אָנֹכָה ה' תִּשְׁכַּחֲנִי נִצָּח, עַד אָנֹכָה תִּסְתִּיר אֶת פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי. עַד אָנֹכָה אֲשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי, יִגוֹן בְּלִבִּי יוֹמָם, עַד אָנֹכָה יָרוּם אוֹיְבֵי עָלַי. אֵל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צָר לִי, הִטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מֵהָר עֵנִי. מֵהָר עֵנִי ה' כְּלָתָה רוּחִי אֵל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר, "עֵנִי ה' עֵנִי" כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אָנִי, "אֵל תִּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְתִּי".

רבונו שֶׁל עוֹלָם מְלֶכֶךְ עוֹלָמִים, אֲדוֹן כָּל, מוֹשֵׁל בְּכָל, אֵל מְסֻתָּר, מְלֵא רַחֲמִים, אֲתָה לְבַד יוֹדֵעַ אֶת עֵצִים תִּקְוָה תִּעְלוּמוֹת הַהִסְתָּרָה שֶׁהַתְּגַבְּרָה עֲכָשׁוּ מְאֹד בְּעֵתִים הַלָּלוּ בְּעוֹקְבָא דְּמִשְׁיחָא, "כִּי הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, וַתְּמוּגֵנוּ בְּיַד עוֹיְנֵינוּ", וְנִתְקִים בָּנוּ עֲכָשׁוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, "וְאָנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פָּנַי בְּיוֹם הַהוּא עַל כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה", כִּי נִסְתַּרְתָּ מֵאֲתָנוּ מְאֹד מְאֹד,

עַד אֲשֶׁר נֶעְלַם וְנִסְתָּר מֵאַתָּנוּ תִּקְפֹּף וְגִדְלֶךָ וְתִפְאַרְתֶּךָ
 וּמַלְכוּתֶךָ וּמְמִשְׁלֹתֶךָ הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר בְּכָל מְשָׁלָה. כִּי חָטָאתִי
 עֲוִיּוֹתַי וּפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ, וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי מִנְעוּרֵי עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה. וְעַבְרַתִּי וְשִׁנִּיתִי כַּמָּה פְּעָמִים, עַד אֲשֶׁר נֶעְשָׂה
 לִי כְהֵתֵר וְהִפְכֵתִי דְבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים, וְקִלְקַלְתִּי צְרוּפֵי
 אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַד אֲשֶׁר נֶעְשָׂה אֶצְלִי מֵאִסוּר
 הֵתֵר. וְלֹא דִי לִי בְּזָה, כִּי אִם עוֹד הוֹסַפְתִּי לַעֲשׂוֹת תּוֹעֵבוֹת
 גְּדוּלוֹת מֵאֵלֶּהָ, וּכְפַלְתִּי וְשִׁלַּשְׁתִּי בָהֶם כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי
 שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, עַד אֲשֶׁר נִלְאַתִּי מִלְּסֹפֶר רַב הַמוֹן יְמֵי חַטָּאתִי.
 כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים הִכְעַסְתִּיךָ, עַד אֲשֶׁר הִשְׁתַּרְגְּנוּ עָלוּ עַל
 צְוֹאֲרֵי עַל עֲוֹנוֹתַי הַמְּרַבִּים וְהָעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד "עַד
 כִּי חָדַל לְסַפֵּר כִּי אֵין מִסְפָּר", עַד אֲשֶׁר בְּעֲוֹנוֹתַי הַרְבִּים
 הִתְגַּבְּרָה עָלַי הַהִסְתָּרָה שְׁבֵתוֹךָ הַהִסְתָּרָה, כִּי נִסְתַּרְתָּ
 מִמֶּנּוּ מְאֹד בְּכַמָּה וְכַמָּה הִסְתָּרוֹת שְׁבֵתוֹךָ הִסְתָּרוֹת. כִּי
 גַם הַהִסְתָּרָה בְּעֲצָמָה נִסְתַּרְתָּ מֵאַתָּנוּ, וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִים
 כָּלֵל, אֲפֹלוּ זֹאת שְׂאֵתָה נִסְתָּר מֵאַתָּנוּ, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים
 מִמֶּךָ כָּלֵל, וְהָעֲוֹנוֹת נִתְהַפְּכוּ אֶצְלָנוּ לְמִישׁוֹר. "אֹי לָנוּ כִּי
 שָׁדַדְנוּ", מַה נֹּאמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם וּמַה נִּסְפֵּר לְפָנֶיךָ
 שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֵלֵא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנְּגִלוֹת אֶתָּה יוֹדֵעַ.

ויעתה אבינו שבשמים מה נעשה ומה נפעל, ובפרט אנכי הדל והאביון, מאין אבקש עזר לי לגלות עצם ההסתרה שבתוך הסתרה, אשר נסתרת ממני מאד מאד, עד אשר שכחתי את טובתי ונשיתי את קדשתי, "ותזנה משלום נפשי נשיתי טובה", כי נשיתי ממקומו של עולם, וגם אם עדין אני זוכר לפעמים קצת מגדל אלהותך ותקפך וגדלך וממשלתך ורוממותך תתברך לעד ולנצח נצחים, ונפשי תערג אליך אלהים מאד מאד וכספי ותשוקתי וגעגועי חזק ואמיץ מאד מאד לשוב אליך באמת, אבל נשטה גבורתי ואין לי לדי להתגבר על תאוותי הרעות והמרות מאד, אשר "כלו ביגון חיי וישנותי באנחה". ואיני יודע להיכן אברח היכן אטמן, מפני תאוותי הרעות ובלבול דעתי העצום, והעצבות והמרה שחורה שהתגברו כלם עלי יחד, לא יתנוני השב רוחי.

אבי שבשמים רחם עלי, וראה עניי ועמלי, ראה עניי ומרוידי לענה ורוש, "ראה ה' כי צר לי מעי חמרמרו, נהפך לבי בקרבי כי מרו מרית". ראה ה', "כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב", סכתה בענן לך מעבור תפלה. סכתה באף ותרדפנו", רבונו של עולם, מלא רחמים מלא חסדים

רבים, "חַנְּנִי ה' רֵאֵה עֲנִי מִשׁוֹנְאֵי מְרוֹמְמֵי מִשְׁעָרֵי מוֹת".
 זְכַרְנִי נָא בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, זְכוֹר נָא בְּרַחֲמֶיךָ, אַחֲרֵי מִי אַתָּה
 רוֹדֵף, "אַחֲרֵי מִי יֵצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵי כָּלֵב מֵת, אַחֲרֵי
 פְּרַעֲוֹשׁ אֶחָד. הֶעֱלָה נִדְף תַּעֲרֹץ, וְאֵת קֵשׁ יִבֵּשׁ תִּרְדֹּף".

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵין
 לִי פֶה לְדַבֵּר וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ, "כִּי אֵין
 מֶלֶךְ בְּלִשׁוֹנִי הֵן ה' יִדְעֶתְךָ כְּלָה, כִּי נִשְׁאַתְנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי, ה'
 בְּרִצּוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּ לְהַרְרִי עֵז הַסִּתְרָתְךָ פְּנִיךָ הָיִיתִי נִבְהָל, עֲנֵנִי
 ה' כִּי טוֹב חֲסִדְךָ כָּרֵב רַחֲמֶיךָ פְּנִיָה אֵלַי, וְאֵל תִּסְתֵּר פְּנִיךָ
 מֵעֲבֹדְךָ כִּי צָר לִי מֵהָר עֲנֵנִי, אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא וְאֵל ה' אֶתְחַנֵּן,
 מֵה בָּצַע בְּדַמִּי בְּרִדְתִּי אֵל שַׁחַת, הַיּוֹדֵךְ עֶפְרַיִם הַיְגִיד אֲמַתְךָ.
 שְׁמַע ה' וְחַנְּנִי ה' הִיָּה עוֹזֵר לִי", כִּי אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ שׁוֹם
 דֶּרֶךְ אֵיךְ לְגַלוֹת עֵצָם הַהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךָ הַסִּתְרָה הַזֹּאת,
 הַכְּלוּלָה מֵאֲלָפִים וּרְבָבוֹת הַסִּתְרוֹת, עַד אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ
 אֵיךְ לְהַמְלִיט מֵהֶם וְאֵיךְ לְהַצִּיל נַפְשִׁי מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים.

אֲבָל בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים חֲשַׁבְתָּ מְרַחוֹק לְהַטִּיב אַחֲרֵיתָנוּ,
 וְהִבְטַחְתָּנוּ שְׁעַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִזְכָּה
 לְמִצָּא אוֹתְךָ תָּמִיד בְּכָל עֵת, אֲפִלּוּ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים הָאֵלֶּה,

בְּתַקָּה הֵהֱסֵתָרָה שְׁבֵתוֹךְ הַסִּתְרָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "וְאַנְכִי
 הִסֵּתֵר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא, וְעֲנַתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו
 לְעַד, כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ". עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ ה'
 אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, מָלֵא רַחֲמִים מָלֵא חֲנִינּוֹת, טוֹב וּמְטִיב
 לְכָל, הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת אֲשֶׁר רַחֲמֶיךָ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ,
 שְׁתַּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְעַסֵּק בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה לְשִׁמְיָה
 תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה גְּדוּלָה, בְּאִפְּן שְׂאֻזְכָּה
 עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה לְגִלוֹת הֵהֱסֵתָרָה שְׁבֵתוֹךְ הַסִּתְרָה,
 וְלִמְצֹא אֱלֹהוּתְךָ תָּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל זְמַן וּבְכָל מְקוֹם, וְלֹא
 יִהְיֶה כַח לְשׁוֹם דְּבַר וּלְשׁוֹם עֲנִיָּן שְׁבַעוֹלָם לְהַסְתִּיר מִמֶּנִּי
 אֱלֹהוּתְךָ וְהַשְׁגָּחָתְךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ יִתְבָּרֶךְ. וְתַעֲזֹר לִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
 לְעַסֵּק בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּפֶה מְלֵא, לְהוֹצִיא דְבָרֵי תּוֹרָה
 בְּפִי בְּשִׁלְמוֹת. וְתִתֵּן לָנוּ כַח לְקִרְוֹת אוֹתְךָ חַי הַחַיִּים עַל-
 יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר הִיא שְׁמֶךָ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה
 לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חַיִּים טוֹבִים וְאַרוּכִים מֵאֲתָךְ, כִּי
 אִתָּה חַי הַחַיִּים וְאִתָּה מְחִיָּה כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵרֵאשִׁית וְעַד סוּף
 עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא שְׁמֶךָ, כִּי הִיא חַיִּינוּ
 וְאֲרֶךְ יְמֵינוּ. וְתַזְכְּנוּ לְקַבֵּל הַחַיִּים בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה, עַל-
 יְדֵי הַמְדוּת וְהַכְּלִים הַקְּדוֹשִׁים הַנִּעֲשִׂים עַל-יְדֵי הַפְּרִשׁוּת
 וְהַפְּסוּקִים וְהַסְּדָרִים וְהַתְּבוּת וְהַטְּעָמִים וְהַנְּקֻדוֹת וְהַתְּגִין

והאותיות של התורה הקדושה, ונזכה על ידם לחיים טובים וארוכים ורחמים ושלוש ודעת דקדושה.

רבנו של עולם קרוב לקוראיו באמת, זכנו לקרא אותך באמת באפן שתענינו מהרה. ונקראך ותענינו, נעתיר לך ותעתר לנו. חנינו מאתך דעה בינה והשכל, זכנו להמשיך מאתך על ידי עסק התורה הקדושה חיים טובים ואריכות ימים ושנים, וחכמה ובינה ודעת דקדושה, באפן שנוזכה לדעת שאתה נמצא תמיד בכל זמן ובכל אדם ובכל מקום. ואפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה גם שם אתה נמצא. כי אתה בעצמך נסתר בתוך כל ההסתרות שבעולם, ואפלו בהסתרה שבתוך הסתרה ואפלו באלפי אלפים ורבי רבבות הסתרות עד אין קץ, גם שם אתה נמצא כי לית אתר פנוי מנך. "ואתה מחיה את כלם", ובלעדך אין שום חיות לשום דבר שבעולם. ואפלו כל הקלפות וכל הטמאות שבעולם, וכל הסטריין אחרנין, וכל ההסתרות שבעולם המסתירים אלהותך, כלם אין להם חיות וכח כי אם מה שמקבלים ממך בעצמך תתברך לנצח. "ואתה מושל בכל, ומלכותך בכל משלה". ובלעדך אין כח לשום הסתרה שבעולם להסתיר ולהעלים אותך תתברך. ותזכני

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְדַעַת כָּל זֹאת בִּידְעָה שְׁלֵמָה בְּאַמַּת
 וּבְאַמוּנָה, עַד שְׁנֹזְכָה עַל יְדֵי זֶה לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה שְׁבַתוֹךְ
 הַהִסְתָּרָה, וְלַהֲפֹכָה לְדַעַת, שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מִן כָּל הַהִסְתָּרוֹת
 תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִתְגַּלֶּה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַנֶּעְלָמָת שֶׁ
 בְּתוֹךְ תִּקְרָה הַהִסְתָּרָה שְׁבַתוֹךְ הַסְתָּרָה, וְנֹזְכָה לְהַתְגַּלוֹת
 סִתְרֵי תּוֹרָה לְהַבִּין וְלַהֲשִׁיג רְזוּן דְּאוּרֵיתָא עַד שְׁנֹזְכָה לְשִׁמְעַ
 קוֹל הַכְּרוֹז הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא שׁוֹאֵגָת
 וְקוֹרֵאת תָּמִיד בְּקוֹל גָּדוֹל וְעֲצוּם מְאֹד מְאֹד, "בְּרֵאשׁ הוֹמִיּוֹת
 תִּקְרָא, עַד מָתִי פְתִים תֵּאֱהָבוּ פְתִי", וּבְעוֹוֵנֵינוּ הַרְבִּים אֵין
 אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל הַכְּרוֹז הַזֶּה.

עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ, וְזִכְנוּ לְעַסֵּק בְּהַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּפֶה מָלֵא בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה, עַד שְׁנֹזְכָה
 לְשִׁמְעַ קוֹל הַכְּרוֹז הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה קוֹל דְּבָרֵי
 "אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם, קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יִסָּף", וְהַתּוֹרָה
 בְּעֲצָמָה תּוֹכִיחָה אוֹתָנוּ בְּתוֹכַחַת מְגֵלָה מְאֵהָבָה מְסִתֶּרֶת,
 כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "פִּיָּה פִּתְחָה בְּחִכָּמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל
 לְשׁוֹנָה". עַד שְׁנֹזְכָה עַל יְדֵי זֶה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמַּת חִישׁ
 קַל מְהֵרָה, וְתִקְרָבֵנוּ לְעַבּוֹדְתֶךָ, וְתִחְזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנֶיךָ, וְתַעֲזָרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתִזְכְּנוּ לְגַלוֹת וְלַהֲעֵלוֹת צְרוּפֵי

אותיות התורה הקדושה מתוך ההסתרות ולחזור ולהפכם
 אל הקדושה, ולהשיבם על מקומם ומכונם הראשון,
 ולצרפם בצרופים דקדושה, עד שיתגלה על ידם חדושי
 תורה אמתיים נפלאים ונוראים. ותגלה לנו סתרי אורייתא,
 נפלאות ונסתרות שבתורתך הקדושה, אשר צפנת וגנזת
 ליראיך. ונזכה לידע ולהבדיל בין אסור ומותר בין הקדש
 ובין החל ובין הטמא ובין הטהור, ובין כשר לפסול.
 ותעזרנו להפריש עצמנו מן הרע והאסור לגמרי, ולדבק
 עצמנו אל הקדושה באמת ובאמונה שלמה, לסור מרע
 ולעשות הטוב בעיניך תמיד כרצונך הטוב באמת, ותזכנו
 לדעת שלם דקדושה עד שנזכה לקשט עצמנו ולקשט
 גם אחרים בתשובה שלמה לפניך באמת, שנזכה על
 ידי עסקנו בתורה הקדושה לעורר גם אחרים בתשובה
 שלמה אפלו הרחוקים מאתנו מאד, להוציאם מאפלה
 לאורה מחשך לאור מחל לקדש.

ותעזרנו שנזכה להמשיך חיים ואריכות ימים ושנים
 לתוך המלכות שלנו, שיש לנו לכל אחד
 ואחד איזה חלק בבחינת מלכות, באתגליא ובאתכסיא.
 ולא נשתמש עם המלכות שלנו לצורך עצמנו כלל, ולא

תהיה המלכות אצלנו כעבד, רק נזכה שתהיה המלכות אצלנו בן חורין. ולא נשתמש עם המלוכה והממשלה שלנו שיש לכל אחד ואחד, כי אם לשמך ולעבודתך לְבַד בְּאַמֶּת. ותחננו מאתך שכל ודעת דקדושה, שנזכה לידע איך להזהיר ולהוכיח את כל האנשים שהם תחת ממשלתנו, הן בנינו ובנותינו ואנשי ביתנו, הן אחינו ורעינו וישאר אנשים הסרים למשמעתנו, כלם נזכה להוכיחם ולהזהירם בתורת ה', שישוּבו אֵל ה' בְּאַמֶּת, ולא ילכו אחרי שרירות לבם הרע, רק יסתכלו על עצמם, ויחוסו על נפשם, לדבק עצמם בדרכי תורת ה' תמיד, לסור מרע ולעשות טוב, ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל. ותשמרנו ותצילנו ותגן בעדנו שלא יזיק לנו חם ושלום המלכות והממשלה שלנו, רק נזכה להמשיך חיים טובים וארוכים לתוך המלכות, ונזכה להשיב ולהחזיר כל המלוכה והממשלה להשם יתברך, לבלי להשתמש עם המלכות לצרכינו כלל, כי אם לשמך לְבַד בְּאַמֶּת, כמו שכתוב: "והיתה לה' המלוכה".

ובכן תרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותצילנו מתאות ממוז. ותעזרנו לשבר תאות הנגידות והעשירות,

וְלֹא נִחְמוּד וְלֹא נִתְאַוָּה כָּלֵל לְאַסֵּף הוֹן, בְּעוֹלָם שְׂאִינוּ
 שְׁלָנוּ. רַק נִזְכָּה שְׁכָל תְּאַוָּתֵנוּ וּתְשׁוּקָתֵנוּ וְכִסְפֵּנוּ וְעִסְקָנוּ
 יִהְיֶה רַק בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְקִנּוּת חֲכָמָה וְדַעַת שְׁלָם
 דְּקִדְשָׁה, וּלְהַתְדַבֵּק בְּמִצְוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים וּתְזַכֵּנוּ לְתַקַּן
 בְּחַיֵּינוּ כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ לְפָנֶיךָ עַל יְדֵי תְּאוּת מָמוֹן.
 וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁבְּלָעָה הַקְּלָפָה
 בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים עַל יְדֵי תְּאוּתֵינוּ הָרָעוֹת וּבִפְרָט עַל
 יְדֵי תְּאוּת מָמוֹן. וַיְקִים מְהֵרָה מְקָרָא שְׂכָתוֹב: "חֵיל בְּלַע
 וַיְקָאנוּ מִבְּטָנוּ יוֹרֵישָׁנוּ אֵל".

וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל וּלְמַחֹת וּלְכַלּוֹת וּלְעַקֵּר
 קְלַפַּת הַמֶּן עִמְלֵק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא תְּאוּת
 מָמוֹן, וּלְהוֹצִיא כָּל חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה מִמֶּנּוּ וּלְהַשִּׁיב וּלְהַחְזִיר
 כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכָל חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה לְשֵׁרֶשֶׁם
 הָעֲלִיּוֹן שֶׁבְּקִדְשָׁה, וּלְחַזֵּר וּלְעֲשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.
 וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד קְדוּשַׁת מְרֻדְכֵי הַיְּהוּדִי וְאַסְתֵּר
 הַמְּלָכָה. וְתַעֲזָרֵנוּ וּתְזַכֵּנוּ לְגִלּוֹת וּלְהַאֲרִי כָּל הַגְּבוּרִים עֲלֵינוּ
 שְׂיֵשׁ בְּכֶסֶף וְזָהָב וּנְחָשֶׁת בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה גְּדוּלָה בְּרִצּוֹנְךָ
 הַטּוֹב, וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ מִדַּת
 הַרַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וּלְהַרְבּוֹת

בְּצַדִּיקָה, וְאַתָּה תִּרְחַם עָלֵינוּ מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִמְשִׁיךְ לָנוּ
 פְּרִנְסָה וְשִׁפְעַת טוֹבָה וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
 וְדַעַת שָׁלֵם דְּקַדְשָׁה וְכָל טוֹב. וְתִבְטַל הַמַּחְלָקֶת מִן הָעוֹלָם.
 וְתַעֲבִיר כָּל מִיָּנֵי שְׁנָאָה וְקִנְיָאָה וְקִנְטוֹר וּמְרִיבוֹת מִכָּל עַמֶּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם. וְתִמְשִׁיךְ רַחֲמָנוֹת וְשָׁלוֹם בְּעוֹלָם,
 שְׁיִהְיֶה שָׁלוֹם גָּדוֹל בְּאַמֶּת בֵּין כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּבְכָל
 הָעוֹלָם כְּלוּ. וְכָל בָּאֵי עוֹלָם כֻּלָּם יִרְחֲמוּ זֶה עַל זֶה בְּאַהֲבָה
 גְּדוֹלָה וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים בְּאַמֶּת. וְתִתֵּן לָנוּ פְּרִנְסָה טוֹבָה מִן
 הַשָּׁמַיִם, וּכְנִשִּׁם שְׁכֵלֵכֶלֶת אֶת עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בַּמְדָּבָר אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, וְנָתַתָּ לָהֶם מִן לֶאֱכֹל וְכָל דָּבָר לֹא חָסְרוּ, כִּי הִסְפִּיקָתָּ
 לָהֶם כָּל צָרָכָם, כֵּן תַּחֲמַל עָלֵינוּ בַּחֲסָדֶיךָ, וְתִשְׁפִּיעַ לָנוּ
 פְּרִנְסָה טוֹבָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִתֵּן לָנוּ כָּל מַחְסוֹרֵנוּ בְּלִי שׁוֹם
 יְגִיעָה וּמְרָחָא וּמְרָדָא כָּלֵל, בְּאַפְּן שְׁנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
 וְלִשְׁמֹר חֻקֶיךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָתְךָ תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה
 בְּלִי שׁוֹם בְּטוֹל כָּלֵל. כִּי כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ הֶבֶל וַיָּמִינוּ כִּצֵּל עוֹבֵר
 וְאִם לֹא עֲכָשׂוּ אִימָתִי.

וְעֲזָרְנוּ: וְזַכְּנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ שְׁנִזְכָּה לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עַצְמֵנוּ
 בְּכָל עֵת עַל יְדֵי טְבִילַת מַקְוָה, וְנִזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ
 עָלֵינוּ טְהָרָה וְקַדְשָׁה גְּדוֹלָה עַל יְדֵי טְבִילַת הַמַּקְוָה, לְטַהֵר

עצִּמְנוּ מִכָּל הַטְּמָאוֹת מִכָּל הַחַטָּאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים,
 שְׁחַטְּאֵנוּ וְשַׁעֲוֵינוּ וְשַׁפְּשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
 וְלִהְיֵמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה עַל יְדֵי הַמְּקוֹה הַקְּדוֹשָׁה.
 וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ עַל יְדֵי זֶה דַּעַת גְּדוֹל וְרַחֲמִים רַבִּים. וְתִתֵּן
 לָנוּ כַּח וְתַעֲזָרְנוּ שְׁנוּכָה לְהִמָּתִיק עַל יְדֵי טְבִילַת הַמְּקוֹה כָּל
 הַדֵּינִים שְׁבַעֲוָלָם, מֵעַלְיָנוּ וּמֵעַל זְרַעֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, וְלִבְטֹל כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת עַל יְדֵי זֶה.
 וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ תָּמִיד עַל יְדֵי טְבִילַת הַמְּקוֹה הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
 מְאֹד, וַיְקִים מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה' מוֹשִׁיעוֹ
 בְּעַת צָרָה". וְתִזְכְּנוּ לְהִמָּשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת הַמְּקוֹה שֶׁל חַג
 הַשְּׁבֻעוֹת הַקְּדוֹשׁ שֶׁהוּא זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ, שָׂאז נִתְקַרְבוּ
 יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ וְזָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל יְדֵי
 טְבִילַת הַמְּקוֹה, וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת לְטָבֵל עֲצִמְנוּ
 בַּמְּקוֹה הָעֲלִיּוֹנָה, בַּמְּקוֹה שֶׁל שַׁעַר הַחַמְּשִׁים שֶׁל הַקְּדוֹשָׁה,
 שֶׁהוּא רַחֲמִים גְּדוֹלִים וְרַבִּים, וְחֶסֶד עֲלִיוֹן וְדַעַת גְּדוֹל מְאֹד.
 וְתַעֲזָרְנוּ שְׁנוּכָה לְהִמָּשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת הַמְּקוֹה הַזֹּאת בְּכָל
 הַשָּׁנָה כְּלָה. וְנִזְכָּה לְטָהָר וּלְקִדְּשׁ עֲצִמְנוּ תָּמִיד, וּלְצֵאת
 מִהָרָה מִחַמְּשִׁים שַׁעֲרֵי טְמָאָה, וּלְכַנֵּס בְּתוֹךְ הַחַמְּשִׁים שַׁעֲרֵי
 קְדֻשָּׁה. וַיְקִים בְּנוֹ מִהָרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם

מִים טְהוֹרִים וּטְהוֹרָתָם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם."

וְזִכְנִי לְאֱמוּנַת חַכְמִים בְּאֵמֶת, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי דַּעַת שְׁלָם,
שְׁאֵזֻכָּה לִידַע וּלְהֶאֱמִין בְּאֵמֶת בְּכָל הַצְּדִיקִים
וְהַחַכְמִים אֲמֵתִיִּים, וְלֹא יִבְלָבֵל אוֹתִי כָּלֵל הַמַּחְלֶקֶת הַגָּדוֹל
שְׂבִינִיָּהֶם. וְאֵזֻכָּה לִידַע וּלְהֶאֱמִין כִּי בְּאֵמֶת אֱלוֹ וְאֱלוֹ דְּבָרֵי
אֱלֹהִים חַיִּים, וְכָל דְּבָרֵיהֶם אֵמֶת וְצֶדֶק. וְלֹא אֲבִזָּה חַס
וְשָׁלוֹם שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם, אֲפֹלוֹ הַחַכְמִים אֲמֵתִיִּים שְׂאִין
הַלָּכָה כְּמוֹתָם. כִּי הֵם דְּרָכֵי ה', "נִפְלְאוֹת תְּמִים דַּעִים", וְאִי
אֲפֹשֶׁר לָנוּ לְהַשְׁיִיג זֹאת. וְלֹא אֶחְקֹר בְּזָה כָּלֵל, רַק לְהֶאֱמִין
כִּי אֱלוֹ וְאֱלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים.

וְתַחֲמַל עָלַי, וְתַצִּילֵנִי מֵעֲצָבוֹן יָדַיִם, וְתַבְטִיל מִמְּנִי
כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וּדְאָגוֹת וּמָרָה שְׁחוֹרָה,
וּבְפָרֵט עֲצָבוֹת וּדְאָגוֹת מִטְרַדַּת הַפְּרָנְסָה תָּסִיר וְתַבְטִיל
מִמְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, כִּי בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים מֵעַצָּם הַכְּבִדוֹת
וְהָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרָה עַל לִבִּי עַל יְדֵי
תְּאוֹתַי הָרָעוֹת, וְנוֹסַף לָזֶה עַל וְטְרַדַּת הַפְּרָנְסָה, עַל יְדֵי כָּל
זֶה נִטְמָטְמֵם רוּחַ לְבָבִי, עַד אֲשֶׁר רוּחַ הַדְּפָק שֶׁבְּלִבִּי אֵינוֹ

יכול לילך תנועה מסדרת בכל האברים כראוי. ומחמת זה ידי ואברי כבדים מאד. ומעצם הכבדות נחלש רוח הדפק יותר, וכן חוזרת חלילה. עד אשר מעצם הכבדות והחלישות ואטם הלב מגדל העצבות כמעט שתצא נפשי חם ושלום, "כי כפשע ביני ובין המות".

רבוננו של עולם אתה ידעת את כל זה. אתה ידעת את לבבי המר והנמהר, מרירות לבבי עד גבהי שמים יגיע, עד אשר "כשל כח הסבל, אוי לי אמי כי ילדתני". אוי לי על נפשי, אוי ומר לי מאד, אוי ואבוי, אוי ואבוי, אהה ה', אי שמים הפגינו בעדי. מלא רחמים חמל עלי, כי איני יודע כלל איך להתחיל ולדבר. כי איככה אפצה פה ואיך אשא עין, ואיך יוכל עבד אדני זה לדבר עם אדוני זה, כי "אמנה חטאתי לה' אלהי ישראל". חטאתי עויתי פשעתי, והרע בעיניך עשיתי. "כחמץ לשנים וכעשן לעינים", בן עשיתי לי, ברוצח נפשות בן הייתי על נפשי, ולא חסתי עלי כלל. אוי על הימים אשר עברו עלי. אבי אב הרחמן, אבי אב החסד, אבי צורי פודי וגואלי, יוצרי ועושי ובוראי, אלהי מלכי וקדושי אשר אתה חושב להיטיב אחריתי, למדני והורני עצה ותחבולה שאזכה

לְקַיְמָהּ, בְּאֶפְנֵי שְׂאֵזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלֹא
 אֲשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה לְעוֹלָם. כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ שׁוּם תַּחְבוּלָה, כִּי
 אִם לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׁתַּרְחֵם עָלַי, וְתַעְזֹר לִי, וְתַכַּף אֶת יַצְרֵי
 לְהִשְׁתַּעֲבֹד לְךָ בְּאַמֶּת.

זְכֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְאַנְחָה אִמְתִּית מֵעֵמֶק לְבָבִי
 בְּאַמֶּת, בְּאֶפְנֵי שְׂאֵזְכָּה עַל יְדֵי אֲנַחְתִּי לְשׁוּב לְהַחְיֹת
 וּלְהַבְרוֹת אֶת הָרוּחַ הַדֹּפֵק דְקַדְשָׁה שֶׁבְּלִבִּי, וַיִּשׁוּב הָרוּחַ
 הַדֹּפֵק וַיֵּלֶךְ וַיִּנָּשֵׁב בְּכָל הָאֲבָרִים כְּסֹדֶר וּבְכַרְט בְּהַיָּדִים, עַד
 אֲשֶׁר יִתְתַּקְּנוּ וַיִּטְהָרוּ יְדֵי עַל יְדֵי זֶה. וְאֵזְכָּה מְהֵרָה לְתַקֵּן
 פָּגַם הַיָּדִים, אֶת כָּל מַה שֶׁפָּגַמְתִּי בְיָדֵי מְנַעוּרֵי עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר אֵזְכָּה לְהָרִים וּלְשֵׂא יְדֵי לַה', "אֵל עֲלִיוֹן קִנְיָה
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ". וְאֵזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֵל
 כַּפָּיִם אֵל אֵל בְּשָׁמַיִם". וְתִזְכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלֹא
 יָבֹא עָלַי שׁוּם עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחוּרָה כָּלֵל, וְאֵזְכָּה לְקַדְשָׁה
 וּטְהַרָה בְּאַמֶּת, וּלְעֲלוֹת בְּכָל פֶּעַם מִדְּרָגָא לְדְרָגָא בְּקַדְשָׁה
 גְּדוּלָה, עַד אֲשֶׁר אֵזְכָּה בְּכַח הַצְּדִיקֵי אִמֶּת, לְקַבֵּל דְּבוּרִים מִן
 הַשָּׁמַיִם. וְאֵזְכָּה לִידַע וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁיִיג אֶת הַמַּחְלֶקֶת דְּקַדְשָׁה
 לְדַעַת אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אֵין זֶה מַחְלֶקֶת כָּלֵל, רַק אֲהַבָּה וְאַחֻוּהַ
 וִירְעוּת וְשָׁלוֹם גְּדוֹל וְעֲצוּם מְאֹד, כִּי אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים

חיים. ותודיעני את דרכיך, ותזכני להתקרב ולהתדבק
ביותר להצדיקים אמתיים שהלכה כמותם בכל מקום.

אבינו מלכנו אתה יודע שאי אפשר לי לפרש שיהתי
לפניך בשלמות בשום אופן. אתה יודע את
כל אשר אבדתי עד הנה בעוונותי הרבים. מלא רחמים
אמר לצרותי די, חמל עלי בחמלתך הגדולה, זכני נא
לתשובה שלמה לפניך מהרה, ותן לי פרנסתי מאתך קדם
ששצטרך, והצילני מחובות והלוואות.

רבנו של עולם הצילני מעצבון ידים, הצילני נא
מטורדת הפרנסה. נחמנו נא בזכות הצדיקים
אמתיים, ותביא לנו את משיח צדקנו. ויקים מקרא
שכתוב: "זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו", עזרנו עזרנו
חננו חננו, פנה אלינו והושיענו ואל תסתר פניך ממנו,
"פנה אלי וחנני תנה עזך לעבדך והושיעה לבן אמתך.
עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו, כי אתה ה'
עזרתני ונחמתני", אמן ואמן.

לקוני הלכות

על תורה נו

ברכת השחר הלכה א • נטילת ידים שחרית הלכה א • קריאת
התורה הלכה א • נטילת ידים לסעודה הלכה א • ערוכי תחומין
הלכה ב • ראש חודש הלכה ג • פורים הלכה א

הכשר כלים הלכה ג

ניטין הלכה א • יבום הלכה ב • סוטה הלכה א • אונס ומפתח
מאנד ממון חבירו ומסור הלכה ג • הלכות נוקי ממון הלכה ב

באדיבות הוצאת

”דברי רבנו זכרוננו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד.

ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים,

ובכל החדושים שהשם יתברך

פקח עיני להודיש

בהם, כלם

קשורים ומהדקים

בקשרים הרבה

בדבריו הנוראים

והקדושים.

ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך,

בכל צריכין להחזר בכל פעם לכל

חלקי התורה שגלה רבנו זכרוננו לברכה,

שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד”

(הקדמת ליקוטי הלכות)

אתון, וכֹהֵאי גִּנְנָא לְבָא וּמְחָא עֲלֵיהּ מְדוּרִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁין וְכוּ', עֵין שָׁם. כִּי עַל-פִּי כָל הַנֶּ"ל מְבָאָר שְׁתַּפְּלִין הֵם בְּחִינַת שְׁבֶת, בְּחִינַת אֹר הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמַּחֲיִן הַמְּאִירִין לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, הֵינּוּ כְּכֹל דְּבָרֵי הַזֵּהָר הַנֶּ"ל שְׁתַּפְּלִין הֵם בְּבְחִינַת "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ" כַּנֶּ"ל:

הלכות ברפת השחר

הלכה א

'כִּר שִׁמְעַ קוּל תְּרַנְגוּלָא יְכַרְךָ הַנּוֹתֵן לְשָׁבוּי בִּינָה בּו' (ברכות ט:).

על-פי מה שכתב רבנו בהתורה 'וביום הבכורים' המדבר מהתגלות ההסתרה וכו' (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ו), עין שם שְׁעָקָר תִּקּוּן הַמְּלָכוֹת עַל-יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין לְתוֹכָהּ אֲרִיכוֹת יָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדַּעַת, וְאִזּוּ יוֹכֵל לְגַלוֹת הַהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹף הַהִסְתָּרָה, וְאִזּוּ נַעֲשֶׂה מִהַהִסְתָּרָה דַּעַת, וְאִזּוּ אֲוִרִיתָא מְכַרְזַת קְמִיָּהּ: עַד מְתֵי פְתִיִים כּו' (זוהר אחרי דף נח. נשא דף קכו).

וְזָה בְּחִינַת קְרִיאַת קוּל הַתְּרַנְגוּל. כִּי בַלִּילָה מִתְגַּבְּרַת הַהִסְתָּרָה, כִּי הִיא בְּחִינַת דִּינִים, וְעַל-כֵּן אִזּוּ הַמְּלָכוֹת בְּגִלוֹת, וְעַל-כֵּן אִזּוּ הַשְּׁנָה שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה (ברכות נז:), הַפָּךְ חַיִּים וְאֲרִיכַת יָמִים שֶׁהוּא עַל-יְדֵי הַדַּעַת כַּנֶּ"ל. וּבְחֻצוֹת הַלִּילָה אִזּוּ מִתְחִיל לְהֵאִיר הַדַּעַת בְּהַמְּלָכוֹת, וְאִזּוּ מִתְחִיל תִּקּוּן הַמְּלָכוֹת, וְעַל-כֵּן נַעֲשֶׂה אִזּוּ מִהַהִסְתָּרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת דִּינִים וּגְבוּרוֹת, נַעֲשֶׂה מֵהֵם דִּיקָא דַּעַת, וּמְכַרְזִין וְאֲוִרִים (משלי א): "עַד מְתֵי פְתִיִים תֵּאָהָבוּ פְתִי", בְּבְחִינַת: 'אֲוִרִיתָא מְכַרְזַת' כַּנֶּ"ל, וְזָה הוּא בְּחִינַת קְרִיאַת הַתְּרַנְגוּל שֶׁהוּא מְכַרְזִין וּמְעוֹרֵר הָעוֹלָם לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא, כְּמִבְּאָר בַּזֵּהָר (לך לך דף עז.), וְהוּא כָּא מִהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת הַגְּבוּרוֹת דִּיקָא, כִּי הַגְּבוּרוֹת שֶׁהֵם הַהִסְתָּרוֹת נִתְּהַפְּכוּ וְנַעֲשׂוּ מֵהֵם דַּעַת, וּמְכַרְזִין וּמְעוֹרְרִין: "עַד מְתֵי פְתִיִים וְכוּ'", 'עוֹרוּ יְשָׁנִים מִתְּרַדְמַתְכֶם'.

וְעַל-כֵּן מְכַרְזִין אִזּוּ הַנּוֹתֵן לְשָׁבוּי בִּינָה, שְׁעַל-יְדֵי הָאֲרַת הַבִּינָה שֶׁהֵם הַמַּחֲיִן לְתוֹף הַגְּבוּרוֹת, עַל-יְדֵי זָה הֵם נִתְּהַפְּכִין וְנַעֲשֶׂה מֵהֵם דַּעַת כַּנֶּ"ל. וְזָהוּ:

הַנֶּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַתּוֹרָה, כִּי כָל חֻמּוֹת הַמַּחֲיִן הוּא רַק חֻמַּת הַתּוֹרָה וְלֹא שׁוּם חֻמָּה אַחֶרֶת חֹס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (משלי ח): "אֲנִי חֻמָּה וְכוּ", לִי בִּינָה וְכוּ'".

וְזָהוּ (מגילה שם): "וְשִׁמְחָה" — זָה יוֹם טוֹב, שְׂאִזּוּ מְאִיר 'אֹר הַפְּנִיִם', שְׁבִשְׁבִיל זָה נִצְטוּוּ לְעִלוֹת לְרַגְלֵי בְּיוֹם טוֹב, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דברים טז): "שִׁלַּשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ", לְקַבֵּל 'אֹר הַפְּנִיִם' הַמְּאִיר בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּאָר' הַנֶּ"ל, שֶׁהוּא עֶקֶר קְדֻשַׁת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ כַּנֶּ"ל.

וְזָהוּ (מגילה שם): "וְשִׁשּׁוֹן" — זֶה מִילָה, הֵינּוּ הַכְּנָעַת וּבִטּוּל הַהַעֲלָמָה הַנֶּ"ל, עַל-יְדֵי הַעֲבֵרַת הָעֲרָלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת קְלִפַּת עֲמָלָק, שְׁחוֹתְכִין וּמְעַבְרִין אוֹתָהּ עַל-יְדֵי מְצוֹת מִילָה כַּנֶּ"ל. וְזָהוּ (מגילה שם): "וַיִּקְרַ" — 'אֵלוֹ תַּפְּלִין', כִּי כָּל זָה הוּא בְּחִינַת תַּפְּלִין כַּנֶּ"ל:

יֵא וְעֵינִן בְּהַלְכוֹת שְׁבֶת הַלְכָה ה' (אותיות ט - יב), שֶׁם מְבָאָר גַּם כֵּן עֵינִן פְּרִשַׁת זְכוּר וְכוּ' עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, אִף הַתּוֹרָה הִיא "אַרְבַּע מְאָרְץ מְדָה וְכוּ'" (איוב יא), וּמֵה שְׁחַסֵּר זָה גְלָה זֶה וְכוּ'. וְעַדִּין צְרִיכִין לְמוֹדַעֵי, כִּי עַדִּין יֵשׁ בְּזָה הַרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְבָאָר, בְּבְחִינַת (דברים כט): "הַנְּגִלוֹת לָנוּ וּלְבְנֵינוּ וְכוּ'", מְלַבֵּד "הַנְּסֻתוֹת לָהּ" אֱלֹקֵינוּ" שִׁישׁ בְּזָה, שֶׁהוּא סְתוּם וְנִעְלָם מֵעֵין כָּל ה' יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ תָּמִיד, אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

יב וְזָה עַל-פִּי כָּל הַנֶּ"ל מְבָאָר שְׁתַּפְּלִין הֵם בְּחִינַת 'פְּאָר', בְּחִינַת מַחֲיִן הַמְּאִירִין לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת שְׁבֶת כַּנֶּ"ל, וְעַתָּה מִמִּילָא מוּבָן מֵה שְׁשֶׁבֶת לֹא זְמַן תַּפְּלִין (עירובין צו.), כִּי בַשְּׁבֶת מְאִירִין הַמַּחֲיִן, בְּחִינַת 'פְּאָר' הַנֶּ"ל, בְּחִינַת אֹר הַצַּדִּיק וְכוּ', מִמִּילָא עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם, שֶׁהוּא שְׁבֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר הַצַּדִּיק וְכוּ' כַּנֶּ"ל. וְכֵן יוֹם טוֹב גַּם כֵּן מְאִיר בּו 'אֹר הַפְּנִיִם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּאָר' כַּנֶּ"ל, עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב בְּעֲצוּמוֹ, וְעַל-כֵּן הוּא גַּם כֵּן לֹא זְמַן תַּפְּלִין וְכוּ'":

יג וְזָהוּ שְׁכַתּוּב בַּזֵּהָר הַקְּדוּשׁ פְּרִשַׁת חַיִּי שְׁרָה (דף קכט:): שְׁרָזָא דְתַפְּלִין הוּא, כִּי הֵם בְּבְחִינַת (שמות כה): "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְכוּ'", וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב שָׁם: 'כְּגוֹנָא דְמִקְדָּשׁ, דְּכַתִּיב (שמות כה): "וְעָשׂוּ כְּרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזְּהָ וְכְרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזְּהָ", וְעֲלֵיהּ דִּיּוֹרָא דְמִלְכָא בְּאַרְבַּע

בחינת 'בינה', כמו שכתוב (איוב לח): "מי נתן לשכוי בינה", כמו שכתוב בזהר הקדוש (משפטים דף קו-): "כי ה' צבאות יעץ ו'מי' יפר" (ישעיה יד). הינו כשמשמש הארת הבינה לתוף הגבורות, שזה בחינת חיים ואריכות ימים כנ"ל, וזה: "מי גבר יחיה", על-ידי-זה (תהילים שם): "ימלט נפשו מיד שאול סלה", כי על-ידי-זה נהנתהפכה ההסתרה לדעת, ואוריתא מכרזת קמיהו לשוב בתשובה, ועל-ידי-זה ממלט נפשו מיד שאול, על-ידי התשובה כנ"ל:

'להבחין בין יום ובין לילה', הפך ההסתרות שמהפכין אור לחשך וחשך לאור, אבל על-ידי התגלות הדעת מבחין בין יום ללילה, בין חשך לאור, בין רע לטוב. וזהו: 'הנותן לשכוי בינה', 'בינה' דיקא, כי עקר המתקת הגבורות שנמתקין ונתהפכין לדעת שהוא בחינת חסד כנ"ל, הוא על-ידי הבינה, כי משם דינין מתעדין ועל-ידי נמתקין.

וזה בחינת (תהילים פט): "מי גבר יחיה וכו'", 'מי' זה

הלכות נטילת ידים שחרית הלכה א

ביותר, על-כן צריך לקדשם ולטהרם. והטהרה הוא במים, שהם בחינת חסדים, בחינת דעת.

ואז על-ידי-זה יכול לבנות את המלכות, כי עקר בנין המלכות מהידיים, בבחינת (שיר השירים ב): "שמאלו תחת לראשי וימינו וכו'", הינו על-ידי רוח הדופק שבלב שנמשך אל הידיים, עד שיכולים לנשאים אל השמים, ומשם מקבלין דבורים בבחינת 'מחלקת לשם שמים' כנ"ל, שזה בחינת הדעת, שעקר שלמות המלכות על-ידי-זה כנ"ל.

וזה פרוש (ברכות טו): 'כל הנפנה, ונוטל ידיו, ומניח תפלין, וקורא קריאת שמע, כאלו קבל על מלכות שמים שלמה', כי עקר שלמות המלכות על-ידי שמכניעין את הרע והקלפות הנאחזין בקדשה, וזה שכתב רבנו שם שהעקר שלמות המלכות להוכיח וליסר את העם, כדי לגרש את הרע והקלפות. וזה בחינת (משלי כח): "הגו סיגים מכסף וכו', הגו רשע לפני מלך, ויכון בחסד כסאו", "בחסד" דיקא, כי על-ידי-זה נמשך הדעת, שהוא בחינת חסד כנ"ל.

וזה שצריכין לטל הידיים שתי פעמים, קדם הנקיית ואחר-כך, כי אי אפשר לגרש את הרע פי אם על-ידי הדעת, כמבאר שם, ועל-כן צריך קדם לטהר את הידיים, כדי להמשיך דעת, בחינת אריכות ימים, ועל-ידי-זה יכולין לגלות ההסתרה, הינו לגרש

בשיקוים? טל ידיו וכו' (שורע אורח סימן ד' סעיף א'). עיין במאמר המתחיל: "וביום הבפורים" בסימן נ"ו, 'פי יש בכל אחד מישאל בחינת מלכות וכו'', עיין שם.

כי בלילה המלכות בגלות, כי עקר שלמות המלכות על-ידי אריכות ימים, הינו בחינת דעת, בחינת חסדים, ובלילה דינים מתגברין, ועל-כן אז הסתרת הדעת, ועל-כן המלכות נתקטנה אז ויורדת בין התחתונים.

כי עקר הדעת מקבלין מהידיים, בבחינת 'מחלקת לשם שמים', בבחינת (איכה ג): "נשא לבבנו אל פפים וכו'", ובלילה אין רוח הדופק מנשב כל-כף, ותנועת האיברים כבדים בלילה, ומחמת זה מתגבר אז העצבות רוח, בבחינת (תהלים ל): "בערב ילין בכי", ועקר ההתגברות הוא על הידיים, כמבאר שם, בחינת: 'עצבון ידים' וכו'.

ועל-כן בבקר שאז מתחדש הרוח, וחוזרין ונבראין כל האיברים, ואז נתבטל העצבות רוח, בבחינת (שם): "ולבקר רנה", וחוזר רוח הדופק לילך כסדר בכל האיברים, והעקר בהידיים, על-כן צריך לטהר את הידיים דיקא, כי שם התגבר ביותר העצבות רוח כנ"ל, וכן להפך עתה נמשך לשם הקדשה

וְזָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ברכות טו.): 'כָּל הַנִּפְנָה וְנוֹטָל יָדָיו וּמְנִיחַ תְּפִלִּין וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע, כְּאִלוּ קָבַל עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה', כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת' כַּנ"ל.

וְזָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל וּמִסְקוֹ שֶׁם שְׁנַחֲשֵׁב גַּם בֵּן כְּאִלוּ טָבַל, כִּי זֶה בְּחִינַת טְבִילָה, בְּחִינַת מְקוּנָה, בְּחִינַת דַּעַת עֲלִיּוֹן וְחֻסְדִּים גְּדוּלִים, שְׁנָה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת' כַּנ"ל, כְּמִבְּאֵר שֶׁם (בסעיף ז), עֵינֵי שֶׁם.

עֵינֵי הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה "וּבְיָוִם הַבְּכוֹרִים" הַנ"ל וְתַבִּין הַדְּבָרִים, כִּי כָּל זֶה נִכְתָּב בְּקִצּוֹר, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין הַיֵּטֵב הַדְּבָרִים כִּי אִם אַחַר הַעֵיּוֹן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל:

הַלְבָּה ב

עֵינֵי נְטִילַת יָדַיִם בְּשַׁחְרִית בְּעַת שְׁמִתְעוֹרָר מִשְׁנָתוֹ.

עַל-כֵּי מֵה שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן ר"נ, עַל שְׂאֵלַת הַהוּא אֹבֵי טְמֵאָה (ברכות נט.): 'מֵאִי גוֹהָא, בְּשַׁעֲרֵי שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא זוֹכֵר אֶת בְּנָיו שֶׁהֵן שְׂרוּיִין בְּצַעַר בֵּין הָאֲמוֹת אֲזִי מוֹרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוֹל וְקוֹלֵן נִשְׁמַע מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, עֵינֵי שֶׁם.

כִּי עֶקֶר כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם חֵס וְשְׁלוֹם הוּא רַק מִחֲסָרוֹן הַדַּעַת, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה מֵה' יִתְבָּרַךְ אֵין לוֹ שׁוּם יִסּוּרִים וְאֵינוֹ מְרַגֵּשׁ שׁוּם צַעַר וְכוּ', וְעֶקֶר הַצַּעַר שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת הוּא רַק מִחֲמַת שְׁנִפְלוֹ מִהַדַּעַת וְתוֹלֵן בְּטַבַּע וּבְמִזְל חֵס וְשְׁלוֹם וּמִחֲמַת זֶה יֵשׁ לָהֶם צַעַר, וְזֶה מִחֲמַת שֶׁהֵם שְׂרוּיִין בֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְלָמְדוּ מֵהֶם וְכוּ'. וּבְאֵמַת יִשְׂרָאֵל הֵם לְמַעְלָה מִהַטַּבַּע, רַק כְּשֶׁהֵם חוֹטְאִים חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי וְכוּ'.

וּבְשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָם אֲזִי מִמִּשְׁפָּךְ עֲלֵיהֶם הַשְׁגָּחָה מִסוּף הָעוֹלָם, כִּי לְעֵתִיד יִבְטַל הַטַּבַּע לְגַמְרֵי, וְלֹא יִהְיֶה רַק הַשְׁגָּחָה לְבַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נא): 'כִּי הַשָּׁמַיִם כַּעֲשֵׂן נִמְלָחוּ וְכוּ'', הֵינּוּ שֶׁיִּתְבַּטַּל הַטַּבַּע שֶׁהוּא עַל-פִּי מַעַרְכַּת הַמְּזוּלוֹת וְכוּ', וְאֲזִי יִהְיוּ יִשְׂרָאֵל לְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן גַּם עֲתֵה כְּשֶׁה' יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה לְהַפִּיל

וּלְבַטֵּל הַקְּלָפוֹת הַמַּעֲלִימִין וּמִסְתִּירִין אֶת הַקְּדוּשָׁה, וּמִזֶּה בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁךְ אַרְיכוֹת יָמִים, בְּחִינַת דַּעַת, כְּמִבְּאֵר שֶׁם (בסעיף ג), וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת יָדַיִם שְׁנִית אַחֲר־כֶּף, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת וְאַרְיכוֹת יָמִים שְׁזוֹכִין עַל-יָדֵי שְׁמִגְרֵשִׁין וּמִפְּנֵין אֶת הָרַע כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת הַנְּחַת תְּפִלִּין אַחֲר־כֶּף, כִּי עַל-יָדֵי שְׁמִטְהָרִין אֶת הַיָּדַיִם אֲזִי יְכוֹלִין לְנַשְׂאָם, בְּבְחִינַת (דברים לב): 'כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי', בְּחִינַת (תהלים קלד): 'שָׂאוּ יָדֵיכֶם קִדְשׁ', וְנִמְשָׁךְ מִהַיָּדַיִם דַּעַת לְתוֹךְ הַמּוֹחִין כַּנ"ל, וְנִנְעָשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת תְּפִלִּין, שֶׁהֵם מוֹחִין, וְהֵם בְּחִינַת חַיִּים וְאַרְיכוֹת יָמִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מנחות מד.): 'הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין זוֹכֵה לְחַיִּים'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (תהלים כד): 'מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְיָמִי יָקוּם בְּמִקּוֹם קִדְשׁוֹ', הֵינּוּ מִי יְכוֹל לְזוֹפוֹת לְדַעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת "הַר ה'" וּמִקּוֹם קִדְשׁוֹ, הֵינּוּ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת, "נָקִי כַּפַּיִם וְכוּר לְכַב", כִּי עַל-יָדֵי "בַּר לְכַב" הוּא "נָקִי כַּפַּיִם", בְּחִינַת (איכה ג): "נִשְׂא לְכַבְנוֹ אֶל כַּפַּיִם", וְעַל-יָדֵי-זֶה יוֹכַל לְעֲלוֹת בְּהַר ה', לְזוֹכֵת לְדַעַת, בְּחִינַת (דברים לב): 'כִּי אֶשָּׂא אֶל שָׁמַיִם יָדַי', בְּחִינַת 'מַחֲלֶקֶת לְשֶׁם שָׁמַיִם' כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת 'חֻסְדִּים גְּבוּרָה תְּפִאֲרַת' שְׁעוֹלָה וְנִנְעָשֶׂה מִמְּנוֹ 'חֻכְמָה בִּינָה דַּעַת'.

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּף (או"ח סימן ד' סעיף ג) שְׁאָסוּר לַגַּע קָדָם הַנְּטִילָה אֶל הַפֶּה וְהַחֻטָּם וְהַעֵינַיִם וְהָאֲזָנוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת הַמְּקַבְּלִין 'אוֹר הַפְּנִיִם', הֵינּוּ הַשֶּׁכֶּל (לקו"מ סימן כ"א אות ב), וְהַקְּבִלָה הוּא מִהַיָּדַיִם, וּכְשֶׁהַיָּדַיִם טְמֵאוֹת יְכוֹלִין לְקַבֵּל לְהַפִּיךְ חֵס וְשְׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁקְּבִלְתָּם מִהַיָּדַיִם כַּנ"ל.

וְאַחֲר־כֶּף קוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא קְבִלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁזוֹכִין עַל-יָדֵי מֵה שְׁנִפְנָה וְנוֹטָל יָדָיו וְהַנִּיחַ תְּפִלִּין כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַתְּגַלוּת הַהִסְתַּרְהָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'ה' אֶלְקֵינוּ ה' אֶחָד', שְׁאִפְלוּ בְּכָל הַהִסְתַּרוֹת כְּלָם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמְּנוֹ וְלִית אֶתְר פְּנוּי מְגִיָּה. וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (עקב דף רעג): 'וְצָרִיךְ לְאַרְכָּא בְּד' דְאַחַד, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (דברים יז) "לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ"', הֵינּוּ כַּנ"ל, שְׁעֶקֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא ד' דְאַחַד, הוּא בְּחִינַת הַמְשַׁכַּת אַרְיכוֹת יָמִים שֶׁהוּא הַדַּעַת לְתוֹךְ הַמַּלְכוּת'.

קימת חצות הוא מסגל להמשכת חסד גדול ביום, שהוא בחינת דעת גדול ומחין להתפלל בשלמות, כמובן בספרים. כי בחצות הוא בחינת התגלות ההסתרה ונמשך דעת ואזי הוא התעוררות התשובה התעוררות גדול מאד, אבל עקר התגלות הדעת בתכלית, שעל ידי זה התשובה בשלמות פתקונו הוא באור היום, שאז נמשך אור גדול ונתגלה חסד ודעת גדול מאד באור היום, כמובא. ואזי זוכין לתקוני התפלה, שהיא בחינת תשובה בשלמות ובתקון גדול, בבחינת מקוה הנ"ל כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על תקוני התפלה, כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפלין וקורא קריאת שמע ומתפלל כאלו וכו'. ומסקו כאלו טבל, הינו שתקוני התפלה של אור היום, שהם בחינת מחין ודעת גדול מאד, הם בבחינת מקוה שהוא דעת גדול כנ"ל.

וכל זה נעשה על ידי קימת חצות, שעל ידי הדעת והתעוררות התשובה שבחצות זוכין אחר כך לאור היום לבחינת דעת גדול מאד לתקוני התשובה בשלמות כנ"ל. בבחינת ראש חודש ויום טוב כנ"ל שבאמצע הם ימי החל, כנ"ל. כי גם בחצות עקר התגלות הדעת הוא לפי שעה בשעת חצות לילה. ונמשך עד שתי שעות עד סוף האשמורה שניה. ואחר כך אף על פי שכבר נמתק בחינת הלילה והחשך וגם שהוא סמוך לאור היום ויש אז גם כן בחינת התגלות הדעת, אף על פי כן אינו דומה להתגלות הדעת שבשעת המשכת בחינת חצות לילה כנ"ל, כמובן בדברי רבנו גרו יאיר, שעקר חצות הוא שתי שעות הנ"ל. נמצא, שהתעוררות התשובה והתגלות הדעת הוא בחצות. ואחר כך נמשך אור גדול ביותר בחינת דעת וחסד גדול מאד באור היום. ובינתים היא בחינת לילה, כל זה הוא בחינת ראש חודש ויום טוב ובינתים ימי החל כנ"ל, בחינת פסח ושבעות ובאמצע ספירה כנ"ל.

התנוצצות משיח, כדי להמשיך גם עכשו בחינת כסדר, הינו שפע ברכה וטובה פנ"ל:

ושארי הלכות המדברים מעניני 'קדשה דסדרא', נכלל כל אחת ואחת בהלכות נפילת אפים:

הלכות קריאת התורה

הלכה א

אין קורין בתורה בפחות מעשרה פסוקים, 'וידבר' עולה [מן המנין] וכו'. ואי סליק ענינא וכו', כגון פרשת עמלק שאין בה אלא תשעה פסוקים, שפיר דמי (שו"ע אר"ח סימן קל"ז סעיף א').

על-פי מה שכתב רבנו גרו יאיר, שצריך להמשיך אריכת ימים לתוך המלכות, וזה נעשה על-ידי עסק התורה שהיא שמא דקדשא בריה הוא שעל-ידי קורין את החיים וממשיכין לתוך המדות והפלים וכו', עין שם כל המאמר המתחיל: 'וביום הבכורים' (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ו).

וזה בחינת קריאת התורה, כי אף שעל-ידי עסק התורה בכל מקום ממשיכין אריכת ימים, על כל זה ביותר מסגל לזה קריאת התורה, כי התורה בעצמה כמו שהיא כתובה לפנינו היא בחינת שמא דקדשא בריה הוא, שם העצם ממש, וכן הפסוק (דברים י"ז): 'והייתה עמו וקרא בו וכו'', נאמר גם כן על ספר התורה שצריך המלך לכתב לו. ועל-כן נקרא בלשון 'קריאת התורה', הינו בחינת קריאה ממש, בחינת: 'וקרא בו כל ימי חייו', שעל-ידי-זה קורין את חי החיים, כמו שכתוב שם. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ח.): 'כל המניח ספר תורה כשהיא פתוחה ויוצא נתקצרין ימיו', הפך אריכת ימים הנ"ל.

ועל-כן תקנו קריאת התורה בשבת ויום טוב ובמנחה בשבת ובשני וחמישי (בבא קמא פב.), כי כלם הם ימי רצון ואז נמשך שפע, על-כן צריך לקרות בהתורה, כדי לקרות את החיים, שהוא השפע,

'יש', שהוא בחינת שלא כסדר, כי הנהגת העולם על-ידי בחינת מלכות, שהוא בחינת שלא כסדר. ועקר חיות וקיום העולם על-ידי שהעולם נכלל בקדשתו ותברך, דהינו על-ידי ישראל קדושים שמקדשין עצמן ומקדשין את העולם, ואז נכלל העולם בקדשתו ותברך, ואז נכלל העולם בבחינת כסדר, שהוא בחינת 'קדש', וזה עקר החיות פנ"ל, כי עקר החיות הוא על-ידי בחינת כסדר, פנ"ל במאמר הנ"ל.

ועקר קיום וחיות העולם על-ידי ארץ-ישראל ששם כל היוד מיני קדשות, כי יש קדשה למעלה מקדש ממנו וכו', עד לפני ולפנים שהוא קדש קדשים, שהוא האבן שתיה, שהוא הקדשה העשירית העליונה מכלם, ושם כלולים כל היוד מיני קדשות. והאבן שתיה היא נקדה שממנה השתת העולם (יומא נד.) והנקדה אין בה תפיסה והיא בבחינת 'מה', כי זאת הנקדה שכלולה מיד מיני קדשות נכללת בבחינת 'מה', שהוא בחינת 'חכמה', 'קדש'. ועל-כן עקר עלית התפלות הם דרך האבן שתיה, כי דרך שם נכללין התפלות, בחינת שלא כסדר, בבחינת 'מה', כסדר פנ"ל. וזה שמזכירין ב'קדשא דסדרא' קדשת ציון, בחינת: 'ובא לציון גואל', כי עקר כלליות שלא כסדר בבחינת כסדר, שזהו בחינת 'קדשה דסדרא', הוא דרך ציון ששם האבן שתיה, שדרך שם עולין כל התפלות על-ידי הנקדה של האבן שתיה שנקללת בבחינת 'מה', בבחינת 'קדוש', כי שם כלולין כל היוד מיני קדשות פנ"ל.

וזהו: 'ובא לציון גואל', כי עקר בחינת כסדר יהיה בעת ביאת הגואל צדק במהרה בימינו, כי עכשו מתנהג הכל שלא כסדר, כי ישראל למטה בשפלות והאמות הם בגדלה, שלא כסדר הראוי, אבל כשיבוא משיח יהיה הכל כסדר, שישאל יהיו למעלה, וכן בין ישראל בעצמן, כל מי שמקרב יותר אל ה' ותברך באמת יהיה למעלה בגדלה וטובה, לא כמו שמתנהג עכשו שלא כסדר, נמצא שעקר בחינת כסדר יהיה בעת שיבוא לציון גואל פנ"ל, ועל-כן מזכירין 'ובא לציון גואל' בקדשה דסדרא, כדי לעורר

וּבְאַמַת כָּל יְנִיקָתוֹ וְהַתְּגַבְרוּתוֹ שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל הַקִּדְשָׁה
 הוּא בְּחִינַת (קהלת ח): "עַתָּה אֲשֶׁר שֶׁלֹּט הָאָדָם
 בְּאָדָם לְרַע לוֹ", כַּמְבָאָר בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת (ספר הליקוטים פ'
 לך לך, ליקוטי מוהר"ן סימן ס"ב אות ה'), וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (באות
 ה') שֵׁישׁ כַּח בְּמַלְכוּת דְּקִדְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְרֻדְכִי'
 לְהוֹצִיא בְּלִעוֹ מִפִּיּוֹ, בְּבְחִינַת (איוב ט): "חֵיל בְּלִעַ
 וַיִּקְאֲנוּ", וְעוֹשֶׂה מְזֵה תוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֲשֶׁת חֵיל',
 עֵינַי שָׁם. כִּי מוֹסְרִין לוֹ בְּכּוֹנֵה מַלְכוּת וּמְשַׁלָּה,
 וְהַמְּלָכוֹת בְּגִלוֹת שָׁם כְּדִי שֶׁתּוֹצִיא מִשָּׁם כָּל נִיצוּצֵי
 הַקִּדְשָׁה שֵׁישׁ שָׁם. וְזֶה בְּחִינַת: "כִּי יָד עַל כַּס יָה
 מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלָק", הֵינּוּ מֵה שֶׁהַכֹּסֵא חָסֵר וְכֵן הַשֵּׁם
 חָלוּק, וְכָל זֶה מִחֲמַת הַתְּגַבְרוּתוֹ וַיֵּשׁ לוֹ יְנִיקָה גְדוּלָה
 מִהַקִּדְשָׁה, זֶה בְּעַצְמוֹ 'מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלָק מִדֶּר דֶּר',
 כִּי בְּזֶה בְּעַצְמוֹ נִלְחַם ה' בְּעַמְלָק מִדֶּר דֶּר, כִּי בְּזֶה
 בְּעַצְמוֹ נִלְחַם ה' עִמּוֹ עַד שֶׁיִּמְחָה זְכָרוֹ לְגַמְרֵי, בְּחִינַת:
 "עַתָּה אֲשֶׁר שֶׁלֹּט וְכוּ" כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן: "נִשְׁבַּע ה' שְׂאִין
 שְׁמוֹ שְׁלֹם וְאִין כֹּסֵאוֹ שְׁלֹם עַד וְכוּ" (פסיקתא דרב כהנא ג,
 טז. מדרש תהלים ט'. הובא ברש"י שמות יז, טז), כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין
 נִמְחָה זְכָרוֹ לְגַמְרֵי, כְּבִיכּוֹל אִין הַשֵּׁם וְהַכֹּסֵא שְׁלֹם
 עַל-יְדֵי יְנִיקָתוֹ וְהַתְּגַבְרוּתוֹ מִשָּׁם, כְּדִי לְהוֹצִיא כָּל עֲצָם
 חַיּוּתוֹ וְכָל נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה מִמֶּנּוּ, כְּדִי שֶׁיִּמְחָה זְכָרוֹ
 לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי-זֶה דוֹקָא כַּנ"ל.

וְזֶה רְאִינוּ בִּימֵי מְרֻדְכִי, כִּי לְכַאוֹרָה תְּמוּהָ, כִּי לְפִי
 גְּדֹל הַרְשָׁעוֹת שֶׁל וְשִׁתֵּי הַרְשָׁעָה, מֵאִין בָּא שֶׁהֵמֶן
 יְהִיָּה קִטְגוֹר הַגְּדוֹל עֲלֶיהָ, לְגִדְל הַרְשָׁעוֹת שֶׁל הֵמֶן
 הַרְשָׁעָה, וְהִיָּה רְאוּי שִׁיְהִיָּה סִגְנוֹר גְּדוֹל עֲלֶיהָ, כִּי הִיא
 דְּגַמְתוֹ בְּרָשָׁעוֹת. אִף הַנְּרָאָה שֶׁמִּחְשַׁבְתָּ הַסֵּטְרָא אַחְרָא
 הִיָּה עַל הַסּוּף, כְּדִי שֶׁתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמְּלָךְ, כְּדִי
 שֶׁיִּכְבְּשׁוּ הַמְּלָכוֹת דְּקִדְשָׁה אֶצְלָם. וּבְאַמַת בַּסּוּף זֶה
 דִּיקָא הִיָּה אֶצְלָם מִפְּלִתָם, וְכָל מֵה שֶׁהַתְּגַבְרוּ כְּדִי
 לְהִבִּיא הַמְּלָכוֹת יוֹתֵר בְּהַסְתֵּרָה אֶצְלָם, שְׁזֶה בְּחִינַת
 אֶסְתֵּר שֶׁנִּלְקַחָה לְבֵית הַמְּלָכוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִיָּתָה
 מִפְּלִתָם הַעֲצוּמָה כְּאֲשֶׁר נִתְּגַלְגַל בַּסּוּף, וְלִהְפּוֹךְ מַלְכוּת
 דְּקִדְשָׁה עֲלֶתָה עֲלֶיהָ גְּדוּלָה מְאֹד, וְאִז הוֹצִיאָה עִמָּה
 כָּל נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה שֶׁבְּלִעוֹ, וְעָשׂוּ מְזֵה תוֹרָה קִדְשָׁה,
 הֵינּוּ הַמְּגִלָּה שֶׁדְּמוּהָ רַבּוּתֵינוּ ו'ל' (מגילה טז) לְהַתּוֹרָה
 בְּכָל דִּינִיָּה, הֵן בְּכַתִּיבָה וְשֶׁרְטוּטָה וְקִרְיָאָתָה, כִּי

לְתוֹךְ הַמִּדּוֹת וְכֵלִים, כְּדִי שֶׁלֹּא יְהִיָּה רַבּוּי אוֹר וְכוּ',
 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם. וְעַל-כֵּן תִּקְנֵנוּ קִרְיַאת סֵפֶר תּוֹרָה
 בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, וְעַל-יְדֵי
 הַתְּפִלָּה מְעוֹרְרִין הַשֹּׁפֵעַ, וְצָרִיף לְהַמְשִׁיף אֲרִיכַת יָמִים
 לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת, הֵינּוּ שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיף אֶת הַחַיִּים
 לְתוֹךְ הַמִּדּוֹת כַּנ"ל. וְכָכָל יוֹם נַעֲשֶׂה זֹאת עַל-יְדֵי
 'קִדְשָׁה דְּסִדְרָא' שֶׁהִיא גַם כֵּן קִרְיַאת פְּסוּקִים, וְעַל-יְדֵם
 קוֹרִין אֶת הַשֹּׁפֵעַ לְתוֹךְ הַמִּדּוֹת כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן אֶסוּר
 לְצַאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת קִדְשָׁה דְּסִדְרָא' (שו"ע או"ח סימן
 קל"ב סעיף ב'), כְּמוֹ שֶׁאֶסוּר לְצַאת בְּאַמְצַע קִרְיַאת הַתּוֹרָה.
 אֲבָל בְּשָׁנֵי וַחֲמִישֵׁי וּשְׁאָר יָמִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם יְמֵי
 רְצוֹן, וּמִחֲמַת שְׂאִז עַת רְצוֹן וְנִתְעוֹרֵר חַיִּים וְשֹׁפֵעַ גְּדוֹל,
 עַל-כֵּן אִין מִסְפִּיק 'קִדְשָׁה דְּסִדְרָא' הַנ"ל, וְצָרִיף גַם כֵּן
 לְקִרְוֹת בְּתוֹרָה כְּשֶׁרָה שֶׁעַל-יְדֵהָ עָקֵר קִרְיַאת הַחַיִּים
 כַּנ"ל, כְּדִי לְקִרְוֹת הַרְצוֹן וְהַחַיִּים וְהַשֹּׁפֵעַ לְתוֹךְ הַמִּדּוֹת
 כַּנ"ל, כְּדִי לְהַמְשִׁיף אֲרִיכַת יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן אִין קוֹרִין פְּחוֹת מְעַשְׂרָה פְּסוּקִים, כְּדִי
 לְתַקֵּן הַמְּלָכוֹת שֶׁהַבְּחִינָה הַקְּטַנָּה שֶׁבָּהּ
 הִיא בְּחִינַת עֲשָׂרָה, בְּחִינַת 'שְׁרֵי עֲשָׂרוֹת', כִּי יֵשׁ שְׁרֵי
 אֲלָפִים וּשְׁרֵי מֵאוֹת וְכוּ', כִּי הִיא כְּלוּלָה מְעַשָּׂר,
 וְעַשָּׂר מְעַשָּׂר, וְעַשָּׂר וְכוּ', וְהַמְעוּט שֶׁבְּכָלֵלוֹת הוּא
 כְּלָלִיּוֹת מְעַשָּׂר.

וְעַל-כֵּן אִין קוֹרִין פְּחוֹת מְעַשְׂרָה פְּסוּקִים, חוּץ
 מִפְּרֻשַׁת עַמְלָק שְׂאִף-עַל-פִּי שְׂאִין בַּה אֲלָא
 תִּשְׁעָה פְּסוּקִים וְכוּ', (כִּי מֵה שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּף 'כְּגוֹן' פְּרֻשַׁת
 עַמְלָק הוּא לֹאוּ דוֹקָא, כִּי בְּאַמַת לֹא נִמְצָא שׁוּם קִרְיָאָה בְּתוֹרָה שֶׁל
 תִּשְׁעָה פְּסוּקִים, וְכִּי פְּרֻשַׁת עַמְלָק שְׂאִף-עַל-פִּי פְּרֻשַׁת
 מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה הוּא מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא מַלְכוּת
 הֵמֶן, שֶׁהוּא יוֹנֵק מְעַשְׂרֵירוֹת, עֵינַי שָׁם הֵיטֵב, וְהֵנָּה
 מַלְכוּת עַמְלָק הוּא בְּחִינַת הַנְּחָשׁ שֶׁכְּרוּף אַחַר הַקִּדְשָׁה
 וַיּוֹנֵק מִרְגְּלֵי הַקִּדְשָׁה, וְעַל-כֵּן מִתְּגַבֵּר בְּעֲשִׂירוֹת, שֶׁהוּא
 הַבְּחִינָה הָאֲחֵרוֹנָה, בְּחִינַת רְגֵלִין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמָקוֹם
 אַחַר (בְּסִימָן ס"ט). וְעַל-כֵּן אִין בְּפְּרֻשַׁת עַמְלָק אֲלָא תִּשְׁעָה
 פְּסוּקִים, כִּי אִז לֹא נִמְחָה זְכָרוֹ לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (שְׁמוֹת יז): "כִּי יָד עַל כַּס וְכוּ". וְעַדִּין יֵשׁ לוֹ קֶצֶת יְנִיקָה
 מִרְגְּלֵי הַקִּדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַעֲשִׂירוֹת, וְעַל-כֵּן אִין
 בַּה כִּי אִם תִּשְׁעָה פְּסוּקִים.

ארחות חיים: לא הוסיפו בה מלמעלה או מלמטה, מפני שאמר הקדוש-ברוך-הוא: עמלק גרם להיות שמי וכסאי חסרים, כך פרשתו חסרה, ובירושלמי אמר: הוא עשה מעשה קטועה, לפיכך פרשתו קטועה, עד כאן לשונו. ואורו עיני, כי תהלה לאל ראיתי שהנחני ה' בדרך אמת, כמו שכתבתי למעלה שמה שאין בפרשת עמלק כי אם תשעה פסוקים הוא בבחינת "פי יד על פס זה" כנ"ל.

גם מצאתי אחר-כך שכתב הבית יוסף (באו"ח סימן קל"ב) בשם הפוסקים, שמה שנתקן ויבא לציון כדי שיקימו כל ישראל למועד התורה בכל יום, עין שם. מכון כמו שכתבתי למעלה ש'ויבא לציון' הוא במקום עסק התורה, כי צריכין דוקא ללמד אחר התפלה, כדי להמשיך חיים ואריכות ימים וכו' כנ"ל. וכן מבאר גם כן בשלחן ערוך (או"ח סימן קנ"ה סעיף א') שצריך לצאת מבית הכנסת לבית המדרש כדי ללמד כנ"ל.

על-פי טעם זה נכון גם כן מה שאין אומרים 'ויבא לציון' בשבת כי אם במנחה, כי אז קורין בתורה ובנביא, כמו שכתב הבית יוסף שם טעם זה. ואף שבשני וחמישי קורין גם כן, אף-על-פי-כן מחמת שקורין מעט ואין מפטירין בנביא, על-כן צריכין גם כן 'ויבא לציון', והכל נכון על-פי מה שנתבאר למעלה:

הלכות נטילת ידים לסעודה ובציעת הפת הלכה א

א **ב'שיבוא** לאכל פת שמברכין עליו המוציא? טל ידיו (שולחן ערוך אורח חיים סימן קנ"ח סעיף א'), עי' במאמר 'וביום הבפורים' סימן נ"ו.

כי האכילה הוא חיי האדם, ועקר כח החיות שיש בתוך הדבר הנאכל הוא בחינת הדעת והשכל המלבש בו, כי בכל דבר יש בו חכמה, ועל-ידי-זה יש לו כח להחיות את נפש האדם, ובפרט אכילת איש הישראלי שהוא רק כדי להחיות את נפשו דקדשה, כמו שכתוב (משלי יג): "צדיק אכל לשבע נפשו", נמצא שעל-ידי האכילה מקבלין חיות, הינו חכמה, ומחיינ את הנפש, ועל-כן הוא בחינת המשכת חיים ואריכות ימים לתוך המלכות, כי הנפש הוא בחינת מלכות.

אחר-כך כשנתהפך והוציאו בלעו מפיו, בחינת (איוב כ): "חיל בלע ויקאנו", כמו שכתוב (אסתר ח): "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן", אז נעשה מכל זה תורה, הינו המגלה שנעשית מהמעשה הזאת.

ועל-בן בפורים קורין אז פרשת עמלק אף שאין בה אלא תשעה פסוקים, כי אדרבא על-ידי-זה היתה מפתו כנ"ל, וזה החסרון אנו משלימין בקריאת המגלה שקורין אחר-כך שהיא נעשית מבחינה זו כנ"ל. ועל-כן לא נמצא בשום פעם שנקרא תשעה פסוקים אלא בפורים שקורין פרשת עמלק, כי אז היתה מפתו, והמפלה היתה דיקא על-ידי בחינה זו כנ"ל, ואז באמת נשלם החסרון בתוספת מרבה מאד, כי על-ידי-זה נעשה מגלה שלמה. וזהו בחינת המגלה שקורין אחר-כך שהוא גם כן בחינת קריאת התורה בכל דיני הפתיכה והקריאה כנ"ל, כי לא נמצא שום קריאה בצבור כי אם קריאת התורה וקריאת המגלה, כי היא בחינת קריאת התורה ממש כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פח): 'קיימו מה שקבלו כבד', כי אז נשלם קבלת התורה, כי על-ידיה נשלם התורה שהיתה חסרה כנ"ל.

וזה שצריך לקרות שלשה פסוקים לכל אחד, וכן אין קורין בתורה בפחות משלשה אנשים העולים לתורה (שו"ע או"ח סימן קל"ז סעיף ב'). כי שלמות המלכות על-ידי ששמשיכין לתוכה חיים ואריכות ימים, שהיא בחינת דעת, שהיא בחינת שלום ובחינת מחלקת לשם שמים, והשלום הוא בחינת השלישי המכריע, כי אין שלום אלא כשיש שני הפכים והשלישי מכריע ביניהם, בחינת ימין ושמאל ואמצעי המכריע. ועל-כן צריכין גם כן שלשה עולים, כדי להשלים המלכות על-ידי השלום, שהיא בחינת דעת, בחינת אריכות ימים כנ"ל. ועל-כן תקנו גם כן בשני וחמישי שיהיו בית דין יושבין כדי לפסק המשפט (בבא קמא פב), שהוא השלום, כי הפסק דין הוא ההכרעה והשלום, וכמו שכתוב (זכריה ח): "ומשפט שלום שפטו בשעריכם".

אחר פתבי זאת ראיתי שהביא הטורי-זהב (באו"ח סימן קל"ז) מה שכתב הבית יוסף בשם ארחות חיים זה לשונו: 'כגון פרשת עמלק: בית יוסף הביא בשם

ועל-כן עקר המזון הם חמשה מיני דגן, כי הם בחינת דעת, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות מ): 'כל תינוק שטועם טעם דגן וכו''. וזה חמשה מיני דגן כנגד 'ה' הדעת, כמו שכתב רבנו (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"א), ועל-כן הם 'מיזן ויניני', כי עקר המזון והשביעה הוא מהדעת כנ"ל. ומחמת חשיבותם זאת קבעו להם ברכה בפני עצמם כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות לה), ועל-כן תקנו לברך 'המוציא ביה' דיקא, בחינת 'ה' הדעת הנ"ל. ואפלו על חמשה מיני דגן אין מברכין המוציא כי אם על מה שנקרא לחם דיקא, אבל על שאר מאכלים שעושין מהם כגון פת הבאה בכיסנין ושאר מינין אין מברכין עליהם המוציא (שולחן ערוך אורח חיים סימן קס"ח סעיף ו), כי לחם הוא בחינת דעת, שהוא בחינת (שמות טז, ד): "לחם מן השמים" שכתב שם רבנו, וכמו שכתוב (משלי ט): "לכו לחמו בלחמי".

ואף שאנו אוכלין בכל השנה חמץ, אף-על-פי-כן מאחר שהיה ראוי להיות מצה ונקרא לחם, נמצא שיש בו התלבשות דקדושה, הינו דעת, רק שהדעת הוא בבחינת הסתרה הינו שנתחמץ, כי חמץ הוא סטרא דמותא, הפך חיים ואריכת ימים, הינו בחינת הסתרת הדעת, ועל-כן אנו יכולים לאכלו, כי יש לנו כח לגלות ההסתרה ולהחזירה לדעת, על-ידי שפכר זכינו לקבלת התורה שעל ידה מגלין ההסתרה כמו שכתוב שם, ובפרט שאפלו אכילתנו בעצמו הוא על-פי התורה, ויש בה כמה דינים וכמה ברכות שעל ידיהם אנו מגלין ההסתרה וכמו שיתבאר להלן. ועל-כן חשיב דיקא לחם חמץ יותר ממינים שאינם נתחמצים, כי אין שם התלבשות הדעת כל כך, ומחמת זה אין באים לידי חמוץ כנ"ל, כי אין הסטרא אחר מתגברת שם כל כך כנ"ל.

ועקר הלחם הוא מה שנקרא לחם לעגן מצה, דהינו שיכול לבוא לידי חמוץ, כמו שהביא המגן אברקם' שם (אורח חיים סימן קס"ח ס"ק ט"ז), כי עקר הדעת הוא לחם של מצה, בחינת 'עגה שהוציאו ממצרים וכו'' (קידושין לה), עין שם, ומצה אין נקרא כי אם כשיכול לבוא לידי חמוץ אם יהיו משהין אותה, דהינו כשנלושה עם מים.

ועל-כן כשיצאו ישראל ממצרים הכרחו לאכל מצה דיקא, כי אז לא היה להם קבלת התורה עדן, ועל-כן הכרחו לצאת במנוסה, כי היתה עדן רשות 'פרעה' עליהם שהוא בחינת ההסתרה, כי הוא אותיות 'הערף', ולא היה להם כח לשבר ולבטל בחינת ההסתרה מאחר שלא היה להם התורה, וכמו שאיתא בתקוני זהר (בהקדמה דף טו) שמחמת זה הכרחו לצאת במנוסה, עין שם, ועל-כן הכרחו לאכל דיקא מצה, שהוא בחינת עצם הקדושה קדם התלבשותה בסטרא אחרא. בבחינת הסתרה, כי ה' תברך העלה אז את ישראל למעלה ממדרגתם בעליה גדולה מאד, כי לא היה אפשר בענין אחר פמובא (פרי עץ חיים שער חג המצות פרק א). כי מצה הוא בחינת דעת גדול וקדושה גדולה מאד, כי היא בחינת 'מחלקת לשם שמים', שהוא בחינת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', שהוא בחינת דרכי ה' שהוא מדרגה גדולה מאד מאד, אבל חמץ שהיא בחינת התלבשות הקדושה בסטרא אחרא, דהינו שנתחמץ העסה שהיתה ראויה להיות מצה כנ"ל, והוא בחינת הסתרה, לא היו יכולים לאכל כנ"ל, כי לא היה להם כח לבטל ההסתרה כנ"ל.

כי זה כלל שהסטרא אחרא פרוף אחר הקדושה, ובכל מקום שיש קדושה יתרה שם נמצאת הסטרא אחרא לבקש מקום לינק שם, ועל-כן במקום שרואין התגברות הסטרא אחרא יודעים שבודאי במקום הזה יש קדושה גדולה, ועל-כן אין יוצאין ידי חובת מצה כי אם כשיכול לבוא לידי חמוץ, כי אז דיקא הוא הלחם שהוא בחינת דעת שהוא בחינת מצה, ועל-כן אם לא היו נזהרים לשמרו היטב בודאי יבוא לידי חמוץ שהוא סטרא דמותא, כי היא נמצאת במקום שיש שם קדושה שהוא בחינת דעת, כי עקר הקדושה הוא הדעת. והעקר תלוי כשהעסה נלושה עם מים שהם בחינת חסדים שהוא בחינת דעת, ואז נקרא לחם, בחינת 'לחם מן השמים', בחינת דעת, בחינת מצה, ואז יכול לבוא לידי חמוץ כנ"ל, וגם שהיה דיקא מחמשה מיני דגן שהם בחינת דעת כנ"ל. ועל-כן אין יוצאין ידי חובת מצה כי אם בחמשה מיני דגן (פסחים לה), ועל-כן אין מברכין המוציא כי אם על לחם כזה שראוי להיות מצה, כי אז הוא בחינת דעת כנ"ל.

אבל אחר-כך כשרדפו מצרים אתריהם, ובתחלה באמת היה קשה לפני הקדוש-ברוך-הוא קריעת ים-סוף שהיא מפלת פרעה שהוא בחינת בטול ההסתרה ולזפות לדעת, כי לא היתה להם אז התורה ולא היה להם כח לזה כנ"ל, וזה שאמרו רבותינו ו"ל (שמות רבה כא, ו. תנחומא בשלח ו) שאמר השר של ים: 'מה נשתנה אלו מאלוי?'

נעשית מהד' ה', בחינת "רביעת ההין" (במדבר טו), כמו שכתב רבנו במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן מ"ט).

ועל-כן צריך כח גברא דוקא (שו"ע שם סעיף ט), כי צריך להמשיך דוקא אריכת ימים לתוך המלכות, כי המלכות לית לה מגרמה פלוס, על-כן צריך דוקא להמשיך לתוכה חיים וכו', ועל-כן צריך דוקא שיקבאו המים מכת אדם, כדי שישמשיך החיים פנ"ל, כי אי אפשר שיהיה נמשך מעצמו, כי לית לה מגרמה פלוס, כי על-ידי נטילת ידים נמשך אריכת ימים לתוך המלכות פנ"ל, כי על-ידי נטילת ידים זוכין ללחם שהוא בחינת דעת, והוא חיי הנפש, שהוא בחינת 'מלכות' פנ"ל. ועל-כן נקרא המלכות על שם השלחן, בחינת 'שלחן מלכים', כי על-ידי האכילה פנ"ל נשלם בחינת המלכות פנ"ל:

ג **ועל-כן** צריך לעסק בתורה על השלחן, כי עקר המשכת החיים הוא על-ידי עסק התורה כמו שכתוב שם. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (אבות ג, א): 'כל שלחן שלא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים', כי הוא הפך חיים ואריכת ימים שנמשך על-ידי עסק התורה פנ"ל, והוא בחינת עבודה זרה, הפך שלמות המלכות שהוא בחינת אמונה. אבל 'שלחן שאמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו משלחנו של מקום' (שם), כי על-ידי התורה קורין אותו יתברך, נמצא שהוא יתברך נמצא שם על השלחן. וזה שהביא ראיה מפסוק זה (יחזקאל מא): 'וינדבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'", 'לפני ה' דוקא, כי ה' יתברך שם פנ"ל, הפך הסתרת פני ה' חס ושלום.

וזה פרוש (קהלת ט): "אשריך ארץ שפולקך בן חורים ושריך בעת יאכלו", כי על-ידי האכילה פנ"ל הוא שלמות המלכות, שהוא בחינת "מלך בן חורים" כמו שכתוב שם. ועל-כן זמן סעדת תלמיד חכם בתחלת שעה ששית (פסחים יב,): דהינו אחר חמש שעות שעסקו בהם בתורה ותפלה, ועל-ידי זה זוכין לדעת שהוא בחינת ה' פנ"ל, ואז יכולין לאכל סעדת תלמיד חכם שהוא שלמות הדעת פנ"ל ושלמות המלכות פנ"ל. ועל-כן למדו רבותינו ז"ל זמן סעדת תלמיד חכם מפסוק "אשריך ארץ" הנ"ל. וכן כתב רבנו גרוי איר במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן י"ז) שאכילה בכשרות הוא שלמות הדעת:

ד **וזה** שאמרו רבותינו ז"ל (פסוק ד): 'כל המזלזל בנטילת ידים נעקר מן העולם ויבא לידי עניות', כי נטילת ידים הוא בחינת אריכת ימים פנ"ל, ועל-ידי זה זוכין

דהינו מאחר שאין להם תורה פנ"ל. ואחר-כך פשוטו ונטבעו בים על-פי חסדי ה' בזכות אבות, ואז נשבר כח פרעה שהיא הסתרה, אז התר החמץ. ועל-כן אחר שביעי של פסח מתר החמץ וכנ"ל.

וזה פרוש (שמות יב): "ויאפו בני ישראל את הבצק עגת מצות כי לא חמץ, כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה", הינו שבהכרח הכרחו לאכל מצה ולא חמץ כי גרשו ממצרים, "כי גרשו" דוקא, דהינו שהכרחו לצאת בחפזון ובמנוסה, כי לא יכלו להתמהמה, כמובא בספרים שאם היו שוהין קצת שם היו נשארים שקועין בחמשים שערי טמאה חס ושלום, ומחמת שהיה עדין כח להסתרה שהוא בחינת פרעה רק שברחו משם בחפזון גדול, על-כן לא היו רשאים לאכל חמץ כי אם מצה פנ"ל, שהוא בחינת מה שהעלים ה' יתברך עליה גדולה מהפך אל הפך, מחמשים שערי טמאה לחמשים שערי קדשה, כי מצה הוא בחינת דעת עליון, בחינת שער הנון, כנראה מהמאמר הנ"ל:

ב **ועל-כן** פשוטו לאכל לחם הנ"ל צריכין נטילת ידים, כדי לזכור ולטהר את הידים על-ידי מימי החסד שהם בחינת דעת, כדי שנוכל לשאת אותם, בבחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים ידי". ועל-כן צריך להגביה את ידיו (שו"ע אורח חיים סימן קס"ב סעיף א), כדי לזכות על-ידי זה ללחם מן השמים, בחינת דעת, בחינת 'מחלקת לשם שמים', שאי אפשר לזכות לזה כי אם על-ידי טהרת הידים.

ועל-כן צריך להרהר בתשובה קדם האכילה, זה בחינת אנוחה שעל-ידי זה זוכין לטהר את הידים, כמו שכתוב שם. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת יד): 'שמפני שהידיים עסקניות צריכין נטילה, כי כן נתבאר גם-כן שם, שמחמת שהידיים עסקניות, על-כן מתגבר שם העצבות רוח ביותר, בחינת 'עצבון ידים', ועל-כן צריכין לזכור ולטהר אותם. ועל-כן אפילו כשאינו אוכל בידיו צריך נטילת ידים, ולהפך המאכיל אינו צריך נטילת ידים (שו"ע אורח חיים סימן קס"ג סעיף ב), כי העקר תלוי בהאוכל דוקא, שהוא צריך לטהר את הידים, כדי לזכות שיהיה אכילתו בבחינת דעת, בחינת 'לחם מן השמים' פנ"ל.

ועל-כן צריך דוקא פלי מחזיק רביעית ועל-ידי מים דוקא (שו"ע שם סימן קנ"ט סעיף א), כי פלי מחזיק רביעית הוא בחינת מלכות, שהוא בחינת הפלי, והוא בחינת ד' שהוא בחינת רביעית, וכשנתמלאת עם מימי החסדים שהם בחינת דעת, שהוא בחינת ה' פנ"ל, אז

ובזה נצולין ממחשבות המבלבלות שהם בחינת מבול, בחינת בלבול, ועל-ידי שממשיכין קדשת ארץ-ישראל נצולין מבחינת מבול, פי בארץ-ישראל לא היה מבול, עין שם היטב.

וזה בחינת נטילת ידים קדם האכילה, פי אכילה ותפלה הם בחינה אחת, הינו בחינת ברוורים שנעשה על-ידי תפלה ואכילה כמובא. ועל-כן עקר קדשת האכילה הוא רק בארץ-ישראל שמשם נמשך כל השפע, פי ארץ-ישראל הוא בחינת אמונה, וכל הברורים נעשין על-ידי אמונה כמובא, וכמו שכתב רבנו (לקוטי מוהר"ן סימן ס"ב) שברור המאכלים הם על-ידי אמונה, בבחינת (תהילים לז): "ורעה אמונה", וזה נעשה על-ידי ארץ-ישראל, בבחינת: "שכן ארץ ורעה אמונה", ששם נזונון מאמונה שעל ידה כל הברורים, ועל-כן צריכין לראות להמשיך השפע של האכילה מארץ-ישראל ושיהיה אכילתו כאלו אוכל בארץ-ישראל, ולזה צריכין לחבר הידים, לעורר כ"ח פרקין שעל ידם נתעורר "כח מעשיו", כדי שיהיה נעשה כאן בחינת ארץ-ישראל כנ"ל לענן תפלה, כדי שיהיה נעשה הברור פראוי.

ובזה יתקנן בחינת פגם המבול שנתתקן על-ידי ארץ-ישראל כנ"ל, פי האכילה בקדשה הוא תקון פגם המבול שהוא בחינת חטא אדם הראשון, שעל ידו נתערב טוב ברע, וזה היה בעצמו חטא דור המבול, "כי השחית כל בשר את דרכו וכו'" (בראשית ו), ועל-ידי-זה נתערב טוב ורע כמובא, וצריך לברר בכל יום, ועקר הברור על-ידי תפלה ואכילה, ועל-כן צריכין שיהיה התפלה בבחינת ארץ-ישראל שאין שם פגם המבול, פי לא היה שם מבול כנ"ל, ועל-כן שם מתקנין פגם מבול על-ידי הברורים שמבררין על-ידי התפלה, וכן האכילה שהוא גם-כן ברוורים, צריך להיות גם-כן בבחינת ארץ-ישראל לתקן פגם המבול כנ"ל.

ועל-כן צריכין נטילת ידים, כדי שיוכל לשאת ידיו, בבחינת (תהילים קלד): "שאו ידיכם קדש", שעל-ידי-זה נתעורר "כח מעשיו", על-ידי כ"ח פרקין שהוא בחינת קדשת ארץ-ישראל כנ"ל. פי אי אפשר לשאת ולחבר הידים בלי נטילה מקדם. פי ידים עסקניות הן (שבת יד), ועקר אחיזת הסטרא אחרא בשפולי אצבעות כמובא (עץ חיים שער ל"א פרק ב'), בפרט פגם המבול הנ"ל שעקר פגם הזה נוגע בידיים דיקא, בבחינת (ישעיה א): "ידיכם דמים מלאו", וכל זמן שאין מקדשין ומטהרין

לפרנסה כמו שכתוב שם. ועל-כן יש עשר תבות בברכת 'המוציא', וגם צריך לאחוז הפת בעשר אצבעות (שו"ע אורח חיים סימן קס"ז סעיף ד'), כדי להשלים בחינת המלכות שכלולה מעשר, בחינת "שרי עשרת וכו'" (שמות יח) כנ"ל. ועל-כן גדול המסבין בוצע (שו"ע שם סעיף י"ד), פי הגדול הוא בחינת מלכות, ועל-כן הוא בוצע את הלחם, כדי להמשיך חיים ואריכות ימים לתוף המלכות כנ"ל. ועל-כן אין הבוצע רשאי לבצע עד שיכלה אמן מפי רב העונים (שו"ע שם סעיף ט"ז), פי על-ידי הברכה מעלין את החיות דקדשה המלבש שם שהוא בחינת הדעת כנ"ל, ועל-כן צריך להמתין עד שיכלה אמן מפייהם שהוא במקום ברכה שלהם, ואז יש לו כח להמשיך דעת על-ידי אכילתו כנ"ל:

קצת ראשי פרקים מהלכות נטילת ידים ובציעת הפת הלכה א'

עקר התגברות הסטרא אחרא במקום שיש קדשה, וזה חמץ ומצה. נטילת ידים כדי להרימן, בבחינת (איכה ג): "נשא לבבנו וכו'", כדי לקבל "לחם מן השמים" (שמות טז). על-כן צריך להרהר תשובה קדם האכילה, בחינת אנוחה. "ובמנוסה לא תלכו" (ישעיה נב) — בפירקנא בתרא' (תיקוני זוהר בהקדמה דף טו), משום שיש קבלת התורה, אבל אז הלכו במנוסה, פי היה עדין רשות פרעה עליהם, על-כן אכלו מצה, כמו שכתוב (שמות יב): "ולאפו את הבצק כו'". צריך ללמד על השלחן, בבחינת עסק התורה. האכילה היא בחינת למוד, כמו שכתוב (ישעיה נה): "לכו שברו ואכלו", 'כאלו אכלו מזבחי מתים' (אבות ג, ג), הפך החיים. השלחן הוא 'שלחן מלכים' — "אשריף ארץ שמלכך בן חורים ושריף בעת יאכלו" (קהלת י). הנטילה במים בחינת חסד, בחינת "מקוה מים" (ויקרא יא). רביעית, בחינת מלכות, בחינת ד' ונעשה ה' הדעת, בחינת "רביעת ההיין" (במדבר טו). כלי וכח גברא (שו"ע אורח חיים סימן קס"ג סעיף ט'), אפלו כשאינו אוכל בידיו צריך לטל, ולהפך המאכיל אין צריך (שם סעיף ב'). עשר תבות בברכת המוציא, וגם צריך לאחוז בעשר האצבעות (שם סימן קס"ז סעיף ד'), כנגד המלכות, "שרי עשרות" (שמות יח). גדול המסבין בוצע (שו"ע שם סעיף י"ד). על-ידי אכילה בכשרות נשלם הדעת:

הלכה ב

כי איתא בדברי רבנו גרוי יאיר סימן מ"ד ענין מחאת פה, שהוא כדי לזכר האויר בבחינת ארץ-ישראל, על-ידי כ"ח פרקין ידים, שעל ידם נתעורר "כח מעשיו", שעקר קדשת ארץ-ישראל על-ידי-זה, עין שם,

הלכות תחומין וערובי תחומין

הלכה ב

כי שבת הוא בחינת המשכת החיים לתוך המלכות, (עין במאמר "וביום הבכורים" סימן נ"ו), כי שבת הוא בחינת מלכות, בחינת 'שבת מלכתא', ואז הוא המשכת החיים, בחינת 'טועמיה חיים זכו', ועל-כן לכלי עלמא בשבת נתנה התורה (שבת פ"ג), כי על-ידי התורה הוא המשכת החיים לתוך המלכות כמו שכתוב שם, כי על-ידי התורה קוראין את החיים לתוך המדות והכלים, שלא יחא רבוי שמן גורם כבוי הנר, כי 'אורייתא שמא דקדשא בריה הוא', כמו שכתוב שם כל זה, עין שם:

א וזה בחינת (ישעיה נח): "וקראת לשבת ענג", 'ענג' זה בחינת התורה שעל-ידיה ממשיכין החיים לתוך הכלים והמדות, בחינת עידן נהר ג'ן, כי 'עידן - עין לא ראתה' (ברכות לד), כי אי-אפשר להסתפל שם מחמת רבוי אור, כי שם הוא עדין בחינת בלתי צמצום, וצריך לצמצם האור להמשיך משם הנקר לתוך הגן, שזה בחינת המשכת החיים, דהינו הדעת, לתוך המדות. "וקראת לשבת כו", "וקראת" דיקא, בחינת (דברים יז): "וקרא בו כל ימי חייו". וזה נעשה בשבת כי אז נתנה תורה, כי גם שבת בעצמו היא בחינת התורה, בחינת 'בראשית - ירא שבת', כי 'שבת שמא דקדשא בריה הוא' (וזהו יתרו דף פ"ח), וזהו "וקראת לשבת ענג" כנ"ל.

וזה בחינת תחומין, שאסור לצאת בשבת חוץ לתחום, בחינת (ירמיה ה): "אשר שמתי חול גבול לי", כמוכא בתקונים (תיקון ס"ט דף ק"ח), הינו שבשבת שאז הוא המשכת החיים אסור לצאת חוץ מן הגבול והתחום, כי זה עקר המשכת החיים, על-ידי שממשיכין לתוך הכלים והמדות שלא יחא רבוי השמן כו' כנ"ל. וזה שמוכא בתקונים (תיקון כ"א דף נ"ד) שתחומין הם בחינת 'חי', כי ח' אלפים אמה הם התחומין, ושבת הוא בחינת יוד, כמוכא שם, הינו שבחינת התחומין הם בחינת חיים כנ"ל.

ועל-כן הם שני אלפים אמה, הינו שני אלפים פסיעות כמו שכתוב בשלחן ערוף, כנגד שני אלפים שנה שקדמה התורה לעולם (בראשית רבה ת. כ), הינו בחינת שני אלפים מדרגות שנשתלשלה התורה עד שנתפשטה בזה העולם, כי כל שנה היא בחינת קומה, נמצא שנשתלשלה התורה בחינת שני אלפים קומות עד

שנתלבשה בזה העולם, וכנגד זה אסור לצאת בשבת יותר להלן מאותן אלפים קומות, והם בחינת שני אלפים פסיעות תחום שבת, כי כל פסיעה ופסיעה הוא עוקר קומתו ממקום למקום, וכמו שהבנתי משיחת רבנו גרו יאיר, שבכל פסיעה שאדם הולך ממקום למקום הוא בא בכל פעם בעולמות אחרים, ועל-כן אסור לצאת בשבת, שאז הוא בחינת נתינת התורה, בחינת המשכת הדעת, אסור לצאת חוץ מאותן אלפים פסיעות, בחינת אלפים קומות, בחינת אלפים שנה שקדמה התורה לעולם, כי 'במפלא מרף אל תדרש' (חגיגה יג), ואדרבא הוא קלוקל הדעת בזה שיוצא חוץ לתחום, כי רבוי השמן כו':

ב ועל-כן התחומין הם משתנין לכל אחד ואחד מישראל בפני עצמו כפי מה שקנה שביטה בערב שבת, כי כל אחד מישראל יש לו תחום אחר לפי מדרגתו והשגתו, וכמו ששמעתי מאדוננו מורנו ורבנו גרו יאיר שכל אחד ואחד יש לו 'מה לפנים ומה לאחור' לפי מדרגתו, וזה בחינת אותיות התורה שהן הן המדות והכלים, כמו שכתוב שם, ויש לכל אות ואת גבול אחר ואסור שיפנס אחד בגבול חברו, ועל-כן אם נגעו זה בזה פסולים, כמו כן כל אחד מישראל יש לו אות מיוחד בתורה, ועל-כן יש לו גבול ותחום בפני עצמו. והעקר תלוי כפי מה שקנה שביטה בערב שבת, כי 'היום לעשותם וכו'', ושבת הוא בחינת עולם הבא שאין בו עשייה, רק כל אחד כפי מה שיגיע בעבודת ה' בחל כן זוכה להשיג בשבת, בחינת (שמות כ): "ששת ימים תעבדו וביום השביעי שבת", כפי העבודה של הששת ימים בן השבת שלו. ועל-כן כל אחד כפי מה שקנה שביטה בערב שבת, הינו עד המקום שהגיע בסוף השבוע, משם יכול לילך ולהגיע עד התחום שלו כנ"ל לא יותר, כי יותר מזה הוא אצלו בחינת 'במפלא וכו'', בחינת רבוי השמן וכו'.

ועל-כן אם מניחין ערוב, דהינו שמניחין שם לחם של שתי סעודות אזי מתחיל התחום משם, כי הלחם הוא בחינת הדעת, בחינת מן, בחינת (שם טו): "לחם מן השמים", שממש אנו למדין תחומין, כמו שכתוב (שם): "שבו איש תחתיו וכו'", ועל-כן מאחר שזכה בחל להמשיך השפעת הלחם עד אותו המקום שהניח שם הערוב, דהינו הלחם שהוא בחינת דעת, על-כן קנה שביטה הנ"ל שם, ומשם מתחיל תחום הנ"ל כנ"ל. ועל-כן הערוב הוא מזון שתי סעודות, כנגד מן שירד על שתי סעודות ומשם אנו למדין תחומין כנ"ל:

בעצמו מתחרט פנ"ל, אבל באמת "היא נפלאה בעינינו", כי אצלנו היא פלא באמת איך יועיל תשובה ואיך יהיה לנו פתחון פה לבוא לפניו בחטאינו ולהתחרט, אף "מאת ה' היתה זאת" פנ"ל:

הלכה ג

עין מאמר ו'כיום הפכורים, להאריך ימים על ממלכתו וכו', עין שם כל המאמר (בסימן נ"ו):

א וְהַכֹּלֵל, שצריכין להמשיך חיות אל המלכות. וזה נעשה על-ידי עסק התורה שהיא שמה דקדשא בריך הוא, שעל-ידי קורין את חי החיים וממשיכין חיות ואריכות ימים ממנו ותברך. ועקר הוא שממשיכין החיות לתוף הכלים והמדות על-ידי התורה שהיא בחינת (תהלים ט): "ומדת ימי מה היא", שזה בחינת שמה דקדשא בריך הוא, בחינת שם שהוא כלי אל החיות, להגביל החיות, שלא יהיה רבוי השמן גורם כבוי הנר חס ושלום, ואזי כשממשיכין חיות מחי החיים, דהינו דעת וחקמה, כי "החקמה תחיה" (קהלת ז), אז יודעין שאפלו בתוף ההסתרה שבתוף הסתרה גם שם מלבש ה' יתברך, ועל-ידי שיודעין זאת, על-ידי זה בעצמו נתהפכה ההסתרה לדעת, מאחר שיודעין שיש שם ה' יתברך. ואזי כשנתהפכה ההסתרה לדעת, דהינו תורה, אזי אורייתא מכרזת קמיהו: "עד מתי פתיים וכו'", ואזי כל הרשעים מתעוררין בתשובה, וכה ממשיכין חיות אל המלכות, עין שם היטב. וכשמגלין התורה והדעת המלבש בתכלית ההסתרה, מגלין תורה גבה מאד, כי שם דיקא מלבש תורה גבה מאד דיקא, דהינו סתרי תורה, שהיא כביכול ה' יתברך בעצמו בלי לבוש, בבחינת (שמות יב): "ועברתי בארץ מצרים" – אני ולא מלאך אני ולא וכו' (הגדה של פסח), שבארץ מצרים שהיה שם התגברות הסטרא אחרא, היה שם דיקא מלבש ה' יתברך בעצמו כביכול, וכו', עין שם.

וזה בחינת הכנעת מלכות הרשעה, מלכות עמלק, שהוא כנגד מלכות דקדשה שרודף את מחנה דן, עין שם. והדעת שנעשה פנ"ל הוא בחינת מן, בחינת מקנה של שבועות, בחינת מצה, בחינת משה, עין שם.

רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן ר"ה). כי יניקתה ממארת חסר פנ"ל ובראש חודש מתחיל התקון, על-כן אומרים אז הלל שהוא ההפך ממנה. ואין אומרים רק חצי הלל, כי אז הוא רק התחלת המלוי והתקון, ועקר שלמות התקון הוא ביום טוב ואז אומרים הלל שלם.

ג ראש חודש הוא בחינת התחלת התשובה, כי אז אמר ה' יתברך: 'הביאו עלי כפרה', ומזה נשתלשל תשובה בכל הנבראים, שלכלם בא הרהור תשובה בראש חודש, כמו שכתב רבנו גרו יאיר, ועל זה מרמז מה שאמרין חצי הלל, דהינו הלל בדלוג, כי כן הפעל תשובה שאין יכול לילך פסדר מדרגא לדרגא רק בדלוג, כי צריך לדלג ולקפץ על כמה מדרגות, כמוכא על פסוק (תהלים סח): "מלאכי צבאות ידון ידון", וכמוכא בזהר הקדוש (חיי שרה דף קטט). גם בקריאת התורה בראש חודש אי אפשר לקרות פסדר וצריך לדלג למפרע. ואפשר לרמז גם-כן על בחינת תשובה שהיא בראש חודש, כי הפעל תשובה אין הלוכו פסדר, ודרך הפעל תשובה שצריך לחזר לפעמים למפרע, כמוכא בשם הפעל שם על פסוק (תהלים מח): "והוא ינהגנו על מות", שבתחלה מסייעין אותו מלמעלה לילך ולרוץ בדרך ה' ואחר-כך מניחין אותו, ואז חוזר לאחור וחוזר לילך פסדר.

ג בהלל מרמז מלכות דוד ומשיח כמוכא. גם מרמז בהלל בחינה הנ"ל, דהינו מה שכתוב לעיל שיש לנו פתחון פה לבוא ולהתחרט ולעשות תשובה מאחר שהוא יתברך בעצמו מתחרט ואומר: 'הביאו עלי כפרה'. וזהו (תהלים קיח): "אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה, מאת ה' היתה זאת", הינו כי אם יפלא על הפעל תשובה איך זכה שיתקבל, וזהו "אכן מאסו הבונים היתה וכו'", הינו הפעל תשובה שפגם כמה שפגם, וזהו "אכן מאסו הבונים", שמאסו אותו על-ידי פגמיו המרבים, ועכשו זכה להיות ל"ראש פנה". והדרך תמוה לכאורה, אף באמת "מאת ה' היתה זאת", הינו שמאת ה' בעצמו כביכול היתה זאת שיועיל תשובה, כי זה נשתלשל מאת יתברך, מאחר שהוא בעצמו יתברך פנה, על-כן גם אנו יש לנו פתחון פה להתחרט ולעשות תשובה. וזהו "מאת ה' היתה זאת", שמאת ה' בעצמו כביכול נתהוה זאת שיועיל תשובה, מאחר שהוא

וְדִיקָא אֲזֵי יִקְרַב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים וַיַּחְזִירוּם
בְּתִשְׁבֻּבָה כַּנְּל.

וְזוּה בְּחִינַת יְצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהָיָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, כִּי יִשְׂרָאֵל הִגִּיעוּ אֲזֵי לְתַכְלִית הַיְרִידָה עַד
שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְהִתְמַהֵמָה שֶׁם אָפְלוּ רַגַע אַחַת, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב): "וְלֹא יָכֹלוּ לְהִתְמַהֵמָה", וְאִם הָיוּ מִשְׁהִינן
שֶׁם עוֹד שְׁעָה קֵלָה הָיוּ כְּמַעֲט נִשְׁאַרִין שֶׁם חֵס וְשְׁלוֹם,
אִךְ מֹשֶׁה רַבְּנוּ הָיָה מְכוּן אֶת הַשְּׁעָה וְהִמְתִּין עַד אֲשֶׁר
הִגִּיעוּ לְתַכְלִית הַיְרִידָה, וְאֲזֵי דִיקָא הָיָה מְגֻלָּה הַהִסְתַּרְתָּה
וְנִמְשָׁךְ דַּעַת וְאוֹר גְּדוּל, וְגַאֲלָם אֲזֵי דִיקָא כַּנְּל. וְזוּה בְּחִינַת
(בְּרַאשִׁית מו): "רְדוּ שְׁמָה", "רְדוּ" דִּיקָא, שְׁרַמְזוּ לָהֶם שִׁיְהִיו
בְּגֻלוֹת כְּמִסְפַּר 'רְדוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ו'ל' (תַּנְחוּמָא מִקֻּץ
ח'), הִינּוּ כְּשִׁנְיָעוּ לְבְּחִינַת 'רְדוּ', הִינּוּ לְתַכְלִית הַיְרִידָה,
אֲזֵי דִיקָא יְהִיו נִגְאָלִין כַּנְּל.

וְזוּה בְּחִינַת מַה שֶׁכְּתוּב רַבְּנוּ נִרוּ יְאִיר עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים
קט): "תַּעֲיִתִי כְּשֶׁה אֹבֵד וְכוּ'" (בְּסִימֵן ר"ו), שֶׁכְּשֶׁאָדָם
נִבְוֶה וְתוֹעָה מְאֹד מְאֹד בְּדַרְכֵים הַמְקַלְקְלִים חֵס וְשְׁלוֹם,
לְפַעֲמִים הוּא תוֹעָה כָּל כֶּף עַד שֶׁמְקַרְב מְאֹד אֶל הַקִּדְשָׁה
וְעַל-יְדֵי נְסִיּוֹן קַל יְכוּל לַחְזוֹר אֶלָּו יִתְבַּרֵךְ, אִךְ מִחֲמַת
שֶׁנִּתְרַחַק מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ זְמַן רַב, עַל-כֵּן אֵינוּ שׁוֹמְעֵ
קוֹל הַכְּרוֹז, עֵינַי שֶׁם. אֲבָל כְּשִׁיש חָכָם גְּדוּל כַּנְּל שִׁיּוֹדַע
וּמְשִׁיג דַּעַת הַנְּל וְיֻכַל לְכוּן אֶת הַשְּׁעָה, הוּא יֻכַל
לְקַרֵב אוֹתָם אֲזֵי דִיקָא כְּשִׁמְגִיעִין לְתַכְלִית הַיְרִידָה כַּנְּל,
כִּי אֲזֵי סְמוּכִין מְאֹד אֶלָּו יִתְבַּרֵךְ, רַק שֶׁאֵינוּ שׁוֹמְעֵ קוֹל
הַכְּרוֹז, אֲבָל עַל-יְדֵי דַּעַת הַחָכָם הַנְּל הוּא מְגֻלָּה
הַהִסְתַּרְתָּה כַּנְּל, וְאֲזֵי שׁוֹמְעֵ קוֹל הַכְּרוֹז, בְּבְּחִינַת 'אוֹרֵיטָא
מְכַרְזַת קַמִּיהוּ' כַּנְּל.

וְזוּה בְּחִינַת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵין וְעוֹסְקִין בְּזוּה
חֲכָמִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד שֶׁהָיוּ בְּקִיאִין בְּסוּד
הַעֲבוּר, כִּי צָרִיךְ לָזֶה חֲכָמָה גְּדוּלָה וּבְקִיאוֹת גְּדוּל מְאֹד
בְּבְּחִינַת הַדַּעַת שֶׁל מֹשֶׁה כַּנְּל, כִּי קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ הוּא
בְּחִינַת הַתְּגֻלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה בַּעַת שֶׁהִיא בְּתַכְלִית הַפְּגָם
כַּנְּל. כִּי הַלְּבָנָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, וּפְגִימַת הַלְּבָנָה הִיא
בְּחִינַת הַסְּתַרְתָּה שֶׁמִּשֶׁם יִנְיַקַת הַסְּטָרָא אֲחֵרָא כְּפִידוּעַ, וְהִיא
מִתְמַעֲטַת וְהוֹלְכַת עַד הַמוֹלָד שֶׁאֲזֵי הִיא בְּתַכְלִית
הַהִסְתַּרְתָּה וְהַמַּעוּט, וּבְבָאֵמַת אֲזֵי הִיא בְּתַכְלִית הַהִתְקַרְבוּת

וְשְׁלֵמוֹת הַדַּעַת בְּבְּחִינַת מִצְּהָ, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַחְלַקַת לְשֵׁם
שָׁמַיִם, נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲנַחָה, שֶׁהוּא מִתְקַן הַכְּבָדוֹת
הַנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי זְהֻמַת הַנְּחָשׁ, דְּהִינּוּ ל"ט מְלֵאכּוֹת, עֵינַי
שֶׁם. וְזוּה בְּחִינַת (וִיקָרָא כג): "מְקַרָא קְדָשׁ יְהִיָה לָכֶם",
שֶׁצָּרִיךְ לְקָרוֹת אֶת הַקְּדָשׁ, דְּהִינּוּ הַחֲכָמָה שֶׁהוּא הַחִיּוֹת,
אֶל בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, וְאֲזֵי "כָּל מְלֵאכּת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ"
בְּחִינַת בְּטוֹל הַל"ט מְלֵאכּוֹת כַּנְּל, עֵינַי שֶׁם כָּל זֶה הֵיטֵב:

ב **וְזוּה** בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּגֻלוֹת
הַהִסְתַּרְתָּה, שֶׁמְגַלִּין הַהִסְתַּרְתָּה עַל-יְדֵי שִׁיּוֹדַעִין
שֶׁגַם שֶׁם מְלַבֵּש דַּעַת, כִּי דִיקָא אֲזֵי כְּשִׁמְגִיעִין לְתַכְלִית
הַהִסְתַּרְתָּה וְהַיְרִידָה חֵס וְשְׁלוֹם, בְּבְּחִינַת הַסְּתַרְתָּה שְׁבַתוֹךְ
הַסְּתַרְתָּה, אֲזֵי דִיקָא מְגַלִּין הַהִסְתַּרְתָּה וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דַּעַת
גְּדוּל כַּנְּל, כִּי כְּשִׁמְגִיעִין לְתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַהִסְתַּרְתָּה חֵס
וְשְׁלוֹם, אֲזֵי דִיקָא מְקַרְבִין לַה' יִתְבַּרֵךְ בְּתַכְלִית הַקְּרוֹב
כְּכִיכּוֹל, כִּי שֶׁם בְּתַכְלִית הַהִסְתַּרְתָּה וְהַיְרִידָה חֵס וְשְׁלוֹם,
שֶׁם מְלַבֵּש ה' יִתְבַּרֵךְ בְּעַצְמוֹ כְּכִיכּוֹל בְּלִי לְבוּש כַּנְּל,
נִמְצָא שֶׁאֲזֵי דִיקָא יְכוּלִין לְהִתְקַרֵב אֶלָּו יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֲזֵי
דִיקָא סְמוּכִין אֶלָּו מְאֹד. וְזוּהוּ בְּעַצְמוֹ הַהִסְתַּרְתָּה
וְהַפְּגָם, כִּי הַהִסְתַּרְתָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתְּגֻבוּרוֹת הַסְּטָרָא
אֲחֵרָא, יִנְיַקַתָּה רַק מִבְּחִינַת שְׁבִירַת כְּלִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל-יְדֵי
רְבוּי אוֹר, כִּי רְבוּי הַשְּׁמֵן גוֹרָם כְּבוּי הַנֵּר חֵס וְשְׁלוֹם, עַד
שֶׁנִּסְתַּר לְגַמְרֵי וְאֵינן יְכוּלִין לְרֹאוֹת וּלְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ כָּלֵל
מִחֲמַת בְּחִינַת רְבוּי אוֹר, נִמְצָא שְׁבוּדָאֵי הַהִסְתַּרְתָּה אִךְ
שֶׁהִיא יְרִידָה גְּדוּלָה מֵאֲחַר שֶׁנִּסְתַּר אֱלֻקוֹתוֹ לְגַמְרֵי חֵס
וְשְׁלוֹם, עִם כָּל זֶה מֵאֲחַר שֶׁכָּל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת
רְבוּי אוֹר, נִמְצָא שֶׁבְּאֵמַת מְלַבֵּש שֶׁם דִּיקָא אוֹר גְּדוּל
וְנוֹרָא מְאֹד, וְאֲדַרְבַּה, כְּשִׁמְגִיעִין לְתַכְלִית הַיְרִידָה שֶׁאֵינן
יְרִידָה לְמַטָּה מִמֶּנָּה חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזֵי דִיקָא סְמוּכִין אֶלָּו
יִתְבַּרֵךְ בְּתַכְלִית הַקְּרוֹב, כִּי בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַסְּתַרְתָּה חֵס
וְשְׁלוֹם, שֶׁם מְלַבֵּש הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּעַצְמוֹ כַּנְּל, וְעַל-כֵּן אֲזֵי
דִיקָא יְכוּלִין לְהִתְקַרֵב אֶלָּו יִתְבַּרֵךְ וּלְחַזוֹר בְּתִשְׁבֻּבָה. אִךְ
צָרִיךְ לָזֶה דַּעַת גְּדוּל לִידַע זֹאת וּלְכוּן הַשְּׁעָה שֶׁמְגִיעִין
לְתַכְלִית הַהִסְתַּרְתָּה, וְלִדַּעַת שֶׁאֲזֵי דִיקָא מְקַרְבִין אֶלָּו מְאֹד,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מֵהַפְּכִין הַהִסְתַּרְתָּה לְדַעַת כַּנְּל, כִּי כְּשֶׁאֵינן
יֹדְעִין זֹאת תּוּכַל לְהִתְגַּבֵּר הַהִסְתַּרְתָּה חֵס וְשְׁלוֹם, וְיַעֲבֹר
הַשְּׁעָה שֶׁהָיָה יְכוּלִין לְהִתְקַרֵב אֶלָּו יִתְבַּרֵךְ, עַל-כֵּן צָרִיכִין
חָכָם גְּדוּל בְּמַעֲלָה גְּדוּלָה מְאֹד שִׁיזְכֶּה לְדַעַת הַנְּל, עַד
שִׁיּוּכַל לְגַלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבַתוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּה לְהַפְּכָה לְדַעַת,

ג וְעַל-כֵּן קדוש החדש היא מצוה ראשונה שנוצטוו ישראל במצרים, ושם באותה פרשה של החדש הזה לכם" נאמר יציאת מצרים וגאלתם, כי בזה היה תלוי גאלתם, כי יציאת מצרים היא בבחינת קדוש החדש פנ"ל, וכל מצות קדשת ראש חודש הוא בשביל יום טוב כדי לידע אימת יהיה יום טוב. כי עקר הארת התשובה בשלמות הוא ביום טוב, כי כל הימים טובים הם ימי תשובה, כמו שכתב רבנו גרו"א יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן קל"ה), כי אז עולה המלכות עליה גדולה ביותר, ועקר עליות המלכות על-ידי תשובה פנ"ל וכמוכא במקום אחר (סימן מ"ט), כי ביום טוב הוא הנצעת מלכות הרשעה, מלכות עמלק, שהוא בחינת ארבע מלכות, ומלכות דקדשה עולה על-ידי שמקבלת חיות מאור הפנים בחינת חכמה ודעת, כמוכא במאמר מ'ישירא דספינא', עין שם (בסימן ל').

נמצא שעקר התשובה ועלית המלכות הוא ביום טוב. וכל זה תלוי בראש חודש שממנו מונין ויודעין מתי לעשות יום טוב, הינו שעל-ידי התגלות ההסתרה, שזה בחינת ראש חודש, שזה בחינת התעוררות התשובה, על-ידי שנשמע קול הפרוז פנ"ל, על-ידי זוכין אחר-כך לתשובה שלמה פראוי בבחינת דעת גדול, שזה בחינת יום טוב פנ"ל. וזה בחינת קדשת ראש חודש ויום טוב ובינתים ימי החל, כי כף הוא דרבה של תשובה, בבחינת פסח שהוא יציאת מצרים, ואזי הוא יום טוב, ואחר-כך הוא יום טוב של שבועות, ובינתים ספירת העמר, כי בתחלה בא התעוררות התשובה מלמעלה על-ידי התגלות ההסתרה, שעל-ידי שומעין קול הפרוז ומתעוררין בתשובה, ואחר-כך מניחין אותו לילה מעצמו, שצריך לחזור ולשוב ולילה מדרגא לדרגא, לטהר ולקדש עצמו מיום אל יום, שזה בחינת ספירת העמר שהיא תכף אחר יציאת מצרים, שאז היה התעוררות התשובה מלמעלה על-ידי קול הפרוז של התגלות ההסתרה פנ"ל, ואחר-כך צריכין לספר שבועות כמו ספירת נקיים של הנדה כדי לקדש ולטהר עצמו מיום אל יום מדרגא לדרגא, ואחר-כך זוכין לשבועות, שהוא דעת גדול ועליון וגבה מאד, בחינת מקנה של שבועות שכתב שם במאמר הנ"ל, שאז הוא עקר התקון של התשובה בשלמות פראוי, ובבחינה זו של פסח ושבועות ובאמצע ספירה, דהינו שיש קדשה של יום

אל השמש, כי בעת המולד היא סמוכה להשמש בתכלית ההתקרבות, והשמש הוא בחינת דעת הנמשך מחי החיים, בבחינת (תהלים פד): "שמש ומגן ה' אלקים". וזהו בעצמה פגימתה ומעוטה בתכלית המעוט והחשך, מחמת שסמוכה מאד אל השמש, שעל-ידי זה רבוי אור השמש מכה אותה ואינה יכולה להאיר פידוע. וכאמת אזי תכף בעת שהגיעה לתכלית המעוט, שאזי סמוכה מאד להשמש, אזי תכף מתחילה להתמלאות, והיא בחינת המולד כמוכא. על-כן היו צריכין לזה חכמים גדולים הבקיאין בסוד העבור שיהיו יכולין לכוון השעה שמגיעה לתכלית המעוט, שאזי דיקא הוא שעת המולד שמתחיל תקונה ומלואה פנ"ל, כי למטה בעולם הזה צריכין לזה דעת גדול כדי לידע זאת פנ"ל, כי אם לא תוכל להתגבר ההסתרה חס ושלום, שהוא בחינת פגימת הלכנה פנ"ל. ועל-כן היו יושבין חכמים גדולים שהיו מחשבין ומכונין אותה השעה בכוון גדול מאד ובחכמה גדולה, בבחינת דעת הנ"ל, שיודעין שבתכלית ההסתרה מלבש דעת ואור גדול פנ"ל, שעל-ידי זה היו מקדשין החדש והיו ממשיכים קדשה, בחינת חכמה ודעת, והיו מגלין ההסתרה, שהיא בחינת תקון הלכנה ומלואה פנ"ל.

וזה שהיו אומרים 'מקדש מקדש' (ראש השנה כד), שזה בחינת "מקרא קדש", שהיו קורין את הקדש, שהוא בחינת חכמה, בחינת חיות, להחיות המלכות, שזה בחינת מלוי הלכנה ותקונה, בחינת ראש חודש, שהוא נעשה על-ידי בחינת תקון הלכנה ומלואה. וזה שכתב רבנו גרו"א יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן י') ששרש התשובה בראש חודש, כי ראש חודש, שהוא בחינת התגלות ההסתרה פנ"ל, אזי אורייתא מכרזת קמיהו, ועל-כן אז הוא התעוררות התשובה לכל באי עולם, ואפלו לפושעי ישראל שהם בתכלית ההסתרה, כי אזי נתגלה ההסתרה, שזה הוא בחינת ראש חודש, בחינת מלוי הלכנה ותקונה בעת שהגיעה לתכלית הפגם פנ"ל. ועל-כן נוהגין להתעורר בתשובה בערב ראש חודש ועושין יום כפור קטן, כי אזי הוא תכלית הפגם של הלכנה, בחינת מלכות, ועל-כן אזי דיקא הוא זמן ההתקרבות פנ"ל, ועל-כן עושין אז תשובה וחזרין אליו יתברך:

ופחד', בחינת: 'כף לא יוכלו כל אויבי לנגע בי לרעה', וזהו בחינת תשובה על-ידי הדעת הגדול פנ"ל.

וזהו שאומרים: 'כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגע בך וכו'', כי עקר התקון הוא בבחינת התרחקות, כדי שיוכל לקבל האור, שלא יהיה רבוי השמן וכו' פנ"ל, שזה בחינת מלוי הלכנה ותקונה, שהוא דיקא על-ידי שנתרחקה מן הסמה פנ"ל. וזהו שאומרים בשעת קדוש הלכנה: 'כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגע בך', שזה בחינת התרחקות, על-ידי זה: 'לא יוכלו כל אויבי לנגע וכו'', כי אז אין להם שום פת, פי' יניקתם רק מבחינת רבוי אור, שעל-ידיה נעשה השבירה חס ושלום, שמשם יניקתם פנ"ל, וכשיכולין לקבל האור על-ידי בחינת התרחקות, אזי הקדשה בשלמות והם נכנעין פנ"ל וכמובא.

וזה בחינת הרקודין שעושין בשעת קדוש הלכנה, כמו שכתוב בשלחן ערוך, שהם בבחינת תשובה, (כמו שכתב רבנו גרו' יאיר בסימן מ"ט במאמר והוא פתח יוצא מחפתו ישיש כגבור לרוץ ארח), שזה בחינת רקודין, בחינת תשובה, שאחר ששבין אל ה' אזי צריכין "לרוץ ארח", לרוץ ולילך במהירות גדול אותו הארח שהיו יכולין לילך בזמן שהיו נזופין, שזה בחינת רקודין, שמרקדין ומדלגין המדרגות שהיו יכולין לילך באותו הזמן שהיה רחוקים ממנו יתברך, שזה בחינת פסח, בחינת דלוג ופסיחה, כמובא שזה בחינת יציאת מצרים:

ה **וזה** בחינת חצות, שהוא בחינת התגלות תכלית ההסתרה לדעת, כי בחינת המלכות שהיא בחינת לילה, היא הולכת ומתמעטת ונסתרת עד חצות שאזי היא בתכלית ההסתרה והמעוט, ואזי תכף מתחלת להתמלאות ולהתפתח בחינת פגימת הלכנה, שבתכלית הפגם מתחלת להתמלאות פנ"ל. והצדיקים והחכמים יודעין זאת, שדיקא בחצות הלילה שאזי היא בחינת תכלית ההסתרה והמעוט, שם דיקא מלבש אור גדול ודעת גדול מאד, ובזה הם מגלין ההסתרה ומתפכין אותה לדעת, ואזי אוריתא מכרזת ומעוררת לעבודתו יתברך פנ"ל. וזהו בחינת קול הפרוז הגדול הנשמע בכל העולמות בחצות הלילה, עד שאפלו בעולם הזה

טוב בתחלה ובסוף, דהינו שבתחלה היא הקדשה של התעוררות התשובה והוא יום טוב של פסח, ואחר-כך הוא שבועות, שהוא בחינת דעת גדול מאד, שהוא בחינת מקנה, בחינת תקון התשובה בשלמות. ובאמצע ספירה, שם החל שבהם מטהרין ומקדשין עצמן כדי לזכות לשבועות פנ"ל. וזאת הבחינה היא בכלל ובפרטיות בכל אדם ובכל זמן כמובא.

וזהו בחינת ראש חדש ויום טוב ובאמצע ימי החל, כי ראש חדש הוא בחינת התעוררות התשובה, בבחינת יציאת מצרים פנ"ל. ויום טוב הוא בחינת הארה גדולה כנגד ראש חדש, בחינת דעת גדול, בחינת שבועות, בחינת מקנה, פי' חייב אדם לטהר עצמו ברגל' (ראש השנה טו). ובאמצע הם ימי החל, כי אחר התעוררות התשובה צריכין לחזר לבחינת ימי החל, בבחינת ספירה, כדי לילך מדרגא לדרגא, לעשות תשובת המשקל מיום אל יום, פי' צריכין לשוב ולילך דרך כל אלו הדרגים שהיה בהם קדם, שהם בחינת חל, כדי שיעשה תשובת המשקל, ואחר-כך זוכה לתקון התשובה כראוי, שזה בחינת יום טוב, בחינת שבועות פנ"ל:

ד **וכן** בכל החדשים שאין בהם יום טוב, על כל פנים יש קדוש הלכנה, שהוא גם-כן בבחינה זו. פי' קדוש הלכנה הוא אחר שבועה ימים מן המולד, שהוא כנגד שבועה ימים נקיים כאשה המטהרת לבעלה, כמו שכתוב בשלחן ערוך, הינו בבחינה הנ"ל, שאחר ראש חדש שאז קדשו הבית דין את החדש ואז היה בחינת התעוררות התשובה פנ"ל, אחר-כך צריכין לספר שבועה נקיים בבחינת ספירה, ואזי הלכנה כבר במלואה קצת, ואזי הוא בחינת התגלות דעת גדול, ואזי כל ישראל מקדשין הלכנה ומקבלין פגי אביהם שבשמים, הינו שנמשך להם אז דעת גדול, שזהו בחינת קדוש הלכנה שנקרא הקבלת פנים פנ"ל, ואזי נמשך דעת גדול, שהוא החיות, אל בחינת המלכות, בבחינת 'דוד מלך ישראל חי וקיים' שאומרים בשעת קדוש הלכנה. ועל שם זה נקרא 'קדוש הלכנה', שממשיכין בחינת קדוש, בחינת דעת גדול, לבחינת המלכות פנ"ל. ואז הוא בחינת הכנעת מלכות הרשעה, בבחינת: 'תפל עליהם אימתה

מתפללין בקריאת שמע שעל המטה: 'והעמידנו מלכנו לחיים', שזהו תפלה לקום בחצות חיים ודעת, פמוכא. פי על-ידי קריאת שמע זוכין לזה פנ"ל.

ואזי בחצות עומדים ומתגברים בתורה להמשיך הדעת לגלות ההסתרה יותר יותר, פי זה צריכין תמיד להמשיך חיות אל המלכות, כמו שכתוב שם. ונחצות מסגל ומוכן לזה יותר, פי אזי נתגלה דעת גדול על-ידי התגלות ההסתרה פנ"ל, ועל-כן אז הוא עסק התורה לקרות את חי החיים, פי אזי מסגל ביותר לקרותו תבריך.

ועל-כן מתחננין אז על בנן בית-המקדש ועל ביאת הגואל, פי אזי נתגלה מלכות דקדושה, שהיא בחינת שרש מלכות משיח, שהיא עקר בחינת שלמות המלכות פידיע. וזהו בחינת בנן בית-המקדש, שהוא בחינת דעת, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (ברכות לג): 'כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בזמיו', כמו שכתב רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוה"ר סימן פ"א), ואזי בחצות הוא התגלות הדעת ועלית בחינת המלכות פנ"ל.

ועל-כן צריכין לזה צדיק ורחם גדול מפלג מאד שיהיה יודע לכוון חצות אימת, כמו שהפליגו רבותינו ו"ל בזה עד שעלה על דעתם שאפלו משה לא הנה ידע, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (בבבכות דף ג): 'ודוד מי הנה ידע חצות אימת? מפדי משה לא הנה ידע, דכתיב (שמות יא): 'כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים' וכו', ומסקו שם, שמשוה הנה ידע, אלא כפי שלא יטעו וכו', פי חצות הוא בחינת התגלות ההסתרה בעת שהיא בתכלית המעוט דיקא פנ"ל, לזה צריכין בקיאות גדול מאד, שזה בחינת בקיאות סוד העבור, בחינת קדוש החדש פנ"ל. ועל-כן אין מי שיודע מזה פי אם מי שהוא בבחינת משה, ואפלו משה רבנו עליו השלום בעצמו נתקשה בקדוש החדש שהוא בחינת חצות פנ"ל, פי צריך לזה בקיאות גדול פנ"ל.

ועל-כן היתה גאלת מצרים בחצות, כמו שכתוב: "כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים", פי חצות היא בבחינת יציאת מצרים פנ"ל. וזה שנסמך חצות לקדוש החדש, פי פסוק "החדש הזה וכו'" סמוך לפסוק "כחצות וכו'" הנ"ל, פי הם בבחינה אחת פנ"ל:

ו **זזה** שמשקו שם בגמרא: 'אלא דוד פנור הנה תלוי למעלה ממטתו וכיון שהגיע חצות לילה רוח

בתכלית ההסתרה נשמע קול הפרוז הזה, שזה בחינת קול התנגול שמעורר ישנים מתרדמתם, בבחינת (משלי ו): "עד מתי עצל תשכב", "עד מתי פתיים וכו'" (שם א), "מתי תקום משנתך" (שם ו), משנת הזמן להתעורר לעבודתו, פי קול התנגול זהו בחינת קול הפרוז שנעשה מתכלית ההסתרה דיקא על-ידי הדעת פנ"ל, פי התנגול, שהוא בחינת גבר, הוא בחינת גבורות פמוכא, והוא בחינת הסתרה, שהוא בחינת דינים וגבורות, ובחצות הלילה, שהיא בחינת תכלית ההסתרה פנ"ל, אזי דיקא מגלין הצדיקים ההסתרה על-ידי הדעת, ואזי נתהפכה ההסתרה בעצמה לדעת ותורה, ואזי משם דיקא מבחינת הסתרה בא קול הפרוז הגדול, בחינת קול התנגול שהוא קול הפרוז הנמשך מבחינת גבורות, מבחינת הסתרה, על-ידי שנתהפכה ההסתרה לדעת, שעל-ידי זה היא בעצמה מכרזת, פי עתה נעשה מן ההסתרה דעת ותורה, ואזי אורייתא מכרזת קמיהו פנ"ל.

זזה בחינת קריאת שמע שעל המטה שקורין לפני השנה, שהוא בחינת הכנה לחצות, פמוכא בספרים, הינו שפדי לזכות להתעורר בחצות לגלות ההסתרה לדעת כדי לשמע קול הפרוז פנ"ל, לזה צריכין לקרות את חי החיים להמשיך ממנו דעת, שהוא החיות, שזה נעשה על-ידי עסק התורה פנ"ל, שעל-ידי זה זוכין לדעת הנ"ל, לידע שגם בתוך תכלית ההסתרה מלבש אלקותו יתברך פנ"ל, שעל-ידי זה מגלין ההסתרה פנ"ל. ועל-כן קדם השנה, שהיא בחינת סטרא דמותא, בחינת הסתרת פנים פמוכא, קורין קריאת שמע, שהיא תורה, והיא מסגלת ביותר לקרות על ידה את חי החיים.

ועל שם זה נקרא 'קריאת שמע', 'קריאה' דיקא, בחינת (דברים יז): "וקרא בו כל ימי חייו למען יאריך ימים על ממלכתו" פנ"ל, הינו שעל-ידי קריאת שמע קורין את חי החיים וממשיכין חיות ואריכות ימים אל המלכות, שזה עקר הקריאת שמע להמשיך המחין והדעת פמוכא, וכמו שאיתא בזהר הקדוש (עקב דף רעג): 'וצריך לארכא בדי דאחד, דכתיב: למען יאריך ימים על ממלכתו, נמצא שקריאת שמע הוא בחינת המשכת אריכות ימים אל המלכות, שהיא בחינת ד' דאחד פנ"ל. ועל-כן על-ידי קריאת שמע שעל המטה שקדם השנה ממשיכין בחינת חיות, בחינת דעת, שעל-ידי זה יכולין לגלות ההסתרה פנ"ל, שעל-ידי זה זוכין לחצות פנ"ל. ועל-כן

התעוררות גדול מאד, אבל עקר התגלות הדעת בתכלית, שעל-ידי-זה התשובה בשלמות פתקונו, הוא באור היום, שאז נמשך אור גדול ונתגלה חסד ודעת גדול מאד באור היום פמוכא, ואזי זוכין לתקוני התפלה, שהיא בחינת תשובה בשלמות ובתקון גדול, בבחינת מקנה הנ"ל, כמו שאמרו רבותינו ו"ל על תקוני התפלה (ברכות טו.) : 'כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפלין וקורא קריאת שמע ומתפלל כאלו וכו'', ומסקו 'כאלו טבל', הינו שתקוני התפלה של אור היום, שהם בחינת מחין ודעת גדול מאד, הם בבחינת מקנה שהוא דעת גדול פנ"ל.

וְכֵן זה נעשה על-ידי קימת חצות, שעל-ידי הדעת והתעוררות התשובה שבחצות זוכין אחר-כך לאור היום לבחינת דעת גדול מאד, לתקוני התשובה בשלמות פנ"ל, בבחינת ראש חודש ויום טוב פנ"ל, שבאמצע הם ימי החל פנ"ל. כי גם בחצות עקר התגלות הדעת הוא לפי שעה בשעת חצות לילה, ונמשך עד שתי שעות, עד סוף האשמורה שניה, ואחר-כך אף-על-פי שפבר נמתק בחינת הלילה והחשך וגם שהוא סמוך לאור היום, ויש אז גם-כן בחינת התגלות הדעת, אף-על-פי-כן אינו דומה להתגלות הדעת שבשעת המשכת בחינת חצות לילה פנ"ל, (פמוכן בדברי רבנו גרו יאיר בסימן קמ"ט) שעקר חצות הוא שתי שעות הנ"ל, נמצא שהתעוררות התשובה והתגלות הדעת הוא בחצות, ואחר-כך נמשך אור גדול ביותר, בחינת דעת וחסד גדול מאד באור היום, ובינתיים היא בחינת לילה, כל זה הוא בחינת ראש חודש ויום טוב ובינתיים ימי החל פנ"ל, בחינת פסח ושבועות ובאמצע ספירה פנ"ל:

ח וְזֶה בחינת קריאת התורה בראש חודש, שאז קורין אך-בצה גברי, פנגד עלית המלכות שהיא בחינת ארבע שעולה מבחינת מלכות הרשעה, שהיא בחינת ארבע מלכיות פנ"ל. פי קריאת התורה היא בחינת שקורין את חי החיים פנ"ל, כי על-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריהו הוא קורין אותו פנ"ל, וביותר מסגל לזה קריאת התורה שקורין בתורה פשרה שנתכתבה פדת בקדשת ספר תורה מן "בראשית" עד "לעני כל ישראל" כמו שנמסרה למשה בסיני, שהיא עקר בחינת שמא דקדשא בריהו הוא, ועל-כן קריאת ספר תורה מסגל ביותר לקרות את חי החיים פנ"ל, ועל שם זה נקרא

צפונית מנשכת בו וזה מנגן מאליו, ועל-ידי-זה היה יודע חצות אימת, פי הנגונים היוצאים מן הפנור של דוד זה בחינת מה שנתקבץ ונתגלה הנקדות הטובות והקדושות המלבשות בתוך הרוח רעה, שעל-ידי-זה נעשין נגונים, פמוכא בדברי רבנו ו"ל באריכות (בסימן נ"ד ורפ"ב), וזהו בחינת התגלות ההסתרה, דהינו שמגלין הטוב והקדשה המלבש בתוך עמק הרע חס ושלום פנ"ל.

וְעַל-כֵּן הם יוצאין מפנור של דוד, שהיא בחינת התורה, פי חמשה נימין אית לה לכנור, דא פנגד חמשה חמשי תורה, כמו שאיתא בזהר הקדוש (תיקוני זוהר תיקון י' דף כ"ה) וכמוכא בדברי רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן ח'), וכמו שאיתא בזהר הקדוש (צו דף לב.) : "ותופשי התורה" (ירמיה ב) — 'אלין דתפשיין בכנורא', הינו שעל-ידי התורה, שהיא בחינת פנור של דוד פנ"ל, על-ידי-זה מגלין ההסתרה פנ"ל, שזהו בחינת הנגונים היוצאין מן הפנור פנ"ל.

וְזֶה בחינת הרוח צפונית המנשכת בחצות, שעל-ידי נעשין הנגונים פנ"ל, פי צפון הוא בחינת ההסתרה, סטרא דדינא, כמו שכתוב (ירמיה א) : "מצפון תפתח וכו'". ועל שם זה נקרא 'צפון', לשון הצפנה והסתרה, ובאמת שם דיקא מלבש טוב גדול פנ"ל, בחינת (תהלים לא) : "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וכו'". וזהו בחינת רוח צפונית, שהיא רוח טובה מאד, בחינת דעת וחסד פמוכא, ומנשכת מצפון דיקא, הינו בחינת הטוב הגדול המלבש בתוך תכלית ההסתרה פנ"ל.

וְעַל-כֵּן נתגלה הרוח צפונית בחצות דיקא, פי אזי נתגלה ההסתרה ואזי נתגלה הטוב המלבש בתוך ההסתרה, שזהו בחינת רוח צפונית פנ"ל. וזה הרוח צפונית מנשכת בכנור של דוד ונתגלין על-ידי-זה הנגונים, שהם בחינת התגלות הטוב מתוך ההסתרה פנ"ל, ועל-ידי-זה היה יודע דוד חצות אימת, פי על-ידי-זה נתגלה התעוררות והפרוז של בחינת חצות פנ"ל:

ז וְקִיּוּמָת חצות הוא מסגל להמשכת חסד גדול ביום, שהוא בחינת דעת גדול ומחין להתפלל בשלמות, פמוכא בספרים. פי בחצות הוא בחינת התגלות ההסתרה ונמשך דעת, ואזי הוא התעוררות התשובה,

בו יותר ונתבטל הל"ט מלאכות, יכולין ביותר לקרות את הקדש שהוא החכמה פנ"ל. וזהו בחינת קריאת התורה שצל ידה קורין את החיות בבחינת 'מקרא קדש' פנ"ל.

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה כב:) הטעם על מספר גברי של ימי החל וראש חודש ויום טוב וכו' משום בטול מלאכה. כי זה תלוי בזה פנ"ל. בראש חודש, שהוא תחלת התעוררות התשובה, תחלת עלית המלכות פנ"ל, על-כן עדין עושין בו מלאכה, כי עדין לא נתבטלין הל"ט מלאכות לגמרי, כי אין המלאכות נתבטלין עד יום טוב שאז הוא בחינת התקון, שאז זוכין לתשובה שלמה ונתתקנין אז, ואזי עלית המלכות בשלמות ואזי נתבטלין המלאכות פנ"ל, ואזי קורין יותר גברי פנ"ל. וכן ביום הכפורים ושבת שנתבטלין המלאכות יותר לגמרי, קורין יותר אנשים, עד שבשבת, שאז תכלית בטול הל"ט מלאכות, ועל-כן ענשו חמור לענין מלאכה אפלו מיום הכפורים, על-כן קורין בו יותר, ואזי קורין שבועה גברי, שזה בחינת תכלית עלית המלכות שהוא בשבת פמובא. כי שבועה גברי זה בחינת שקורין החיות לכל שבועת הימים, בבחינת (תהלים לט): "ומדת ימי מה היא", (כמו שקתוב שם בפאמר הנ"ל). ועל-כן בשבת נמשך החיות לכל השבועה ימים על-ידי שבועה שקורין בתורה, שזה בחינת תכלית עלית המלכות בשלמות פנ"ל.

וזהו גם-כן מה שאמרו רבותינו ז"ל לענין קריאת התורה שטעם מספר גברי הוא משום מוספין, כמו שאמרו שם (מגילה שם): 'כל יום שיש בו בטול מלאכה וכל יום שיש בו מוסף וכו'', כי הקרבנות כלם שבכל יום הם בחינת התגלות ההסתרה, כי זה עקר בחינת הקרבנות, להעלות לגלות הקדשה והטוב המלבש בתוך עמק הקלפות, בתוך בחינת בהמיות, ולהפוך בהמה להעלותה לבחינת אדם פמובא, בבחינת (ויקרא א): "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן בהמה", שעל-ידי הקרבן עולה מבחינת בהמה לבחינת אדם, שזה בחינת התגלות ההסתרה שנתהפכה לדעת פנ"ל. ועל-כן בכל יום שיש בו קדשה יתרה ונתגלה הדעת ביותר ונתגלה התשובה ביותר, כגון ראש חודש ויום טוב ויום הכפורים ושבת,

קריאת התורה 'קריאה' דקא פנ"ל לענין קריאת שמע. וזהו בחינת קריאת התורה של כל הימים שנתקן בהם קריאה בצבור בעת התפלה, הפל כדי לקרות החיות להחיות המלכות, וכמו שמבאר לעיל מזה בהלכות קריאת התורה.

ועל-כן בחל שקורין שלשה גברי, כי אז בחל יש עשית מלאכה ואזי שולטין הל"ט מלאכות, שהם זהמת הנחש בחינת מלכות הרשעה, ואחיות מלכות הרשעה, היא מבחינת הרגלין של הקדשה שאחזין שם בימות החל, בבחינת (משלי ה): "רגליה ירדות מות וכו'", שזה בחינת מחנה דן שהיא מחנה הרביעי של מלכות דקדשה, שהוא בחינת (במדבר י): "מאסף לכל המחנות", בחינת מדרגה האחרונה של המלכות, בחינת רגלין. ועל-כן בחל אין קורין רק שלשה, כי אין כח לגלות ההסתרה לגמרי, כי זה ידוע שבמקום ובזמן שיש להם יניקה צריך דוקא להניח להם לינק, שזהו הכניעתם כשנותנין להם יניקתם בצמצום פידוע, כי הירידה היא תכלית העלזה פנ"ל וכמובא. ועל-כן בחל אין קורין כי אם שלשה, כדי לקרות החיות אל המלכות בבחינת שלשה מחנות שבה, כי יותר מזה אין יכולין להמשיך חיות פנ"ל, רק שממשיכין חיות שלא יתגברו יותר רק שתהיה יניקתם בצמצום גדול פנ"ל.

אבל בראש חודש, שאזי הוא התגלות ההסתרה, ועקר התגלות ההסתרה, הוא שנתגלה בחינת מחנה דן מתוך ההסתרה, שהיא מחנה הרביעי, (כמו שקתוב שם בפאמר הנ"ל), על-כן קורין בראש חודש ארבעה גברי, שאז מתחלת המלכות לעלות, בבחינת תחלת שלמותה שאזי היא בחינת ד' פמובא וכו"ל. וביום טוב שיש אז בטול מלאכה, בטול הל"ט מלאכות, על-כן עולה המלכות יותר, וכן בכל יום שקדוש יותר בעשית מלאכה, דהינו יום הכפורים ושבת, עולה בחינת המלכות יותר ויותר, ועל-כן קורין בו יותר גברי, כי יכולין להמשיך חיות ודעת יותר ויותר, כי התגלות הדעת ועלית המלכות הוא כשנכנע ונתבטל עשית מלאכה שהם הל"ט מלאכות זהמת הנחש פנ"ל, בבחינת (ויקרא כג): "מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו" פנ"ל, הינו שבכל יום שנגנע

ועל-כן מברכין החדש ומקדשין אותו בשבת. ועל-כן מברכין החדש אחר קריאת התורה, כי על-ידי קריאת התורה בשבת נמשך דעת גדול פנ"ל. ועל-כן נוהגין לידע מתי יהיה המולד בפעם שמברכין החדש, שזה בחינת לידע בחינת תכלית המעוט וההסתרה פנ"ל, ועל-ידי שמברכין החדש, שזה בחינת קדוש החדש, מגלין ההסתרה לדעת פנ"ל.

כי כל הראשי חדשים והימים טובים שתלויים בקביעות ראש חודש, כלם תלויים בשבת, שמשם מקבלים קדשם, וזה שנקרא שבת 'תחלה' למקראי קדש, 'תחלה' דיקא, הינו ששבת הוא בחינת התחלה לכל הימים טובים, שהם בחינת מקראי קדש שצריכין לקרות הקדשה לתוכם, ושבת הוא בחינת התחלה להיום טוב, שמשם, מבחינת שבת, קורין הקדשה לכל הימים טובים וראש חודש, כי 'שבת קביעא וקיימא' (פסחים ק"ז:), אבל יום טוב תלוי בישראל, כי 'ישראל הוא דמקדשי לה', כי יום טוב, שהוא תלוי בקביעות ראש חודש, הוא בבחינת התגלות ההסתרה, שעל-ידי-זה זוכין אחר-כך לבחינת קדשת יום טוב פנ"ל, זה תלוי בישראל, כי התגלות ההסתרה זה תלוי בישראל, שהם צריכים לעסק בעבודת ה' ובתורה כדי להעלות המלכות מבחינת הסתרה, אבל שבת קדוש מעצמו ואין פגם מגיע בו, כמו שאמרנו (ישעיה א): "חדשיכם ומועדיכם שונאה נפשי", ואילו שבת לא קאמר, כי 'שבת הוא שמא דקדשא בריה הוא, שמא דאיהו שלים מכל סטרוי' (זוהר יתרו דף פח:), וכביכול בשבת נתגלה חיות מחי החיים שאין ההסתרה מגעת לשם, כי בעצם הקדשה כביכול אין פגם מגיע לשם כידוע, כי 'איהו לא אישתני בכל אתר'. וזה בחינת קדשת שבת שקביעא וקיימא, כי היא קדושה ממנו יתברך בעצמו פנ"ל, ואפלו בתוך הגלות אין בחינת קדשת שבת שקביעא נפגם, כי 'שבת לא קאמר', ועל-כן אדרבא, משבת קורין את החיות והדעת לתוך הימים טובים וראש חודש, כי על-ידי הדעת שנמשך משבת מגלין ההסתרה פנ"ל.

וזה שכתוב (ויקרא כג): "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת", ואחר-כך מפרש שאר המועדים, הינו

שכלם הם בחינת התגלות התשובה על-ידי התגלות הדעת פנ"ל, על-כן יש בהם קרבנות מוספין על-ידי שנתוסף בהם קדשה ודעת, שעל-ידי-זה מעלין טוב יותר מתוך ההסתרה, ועל-כן נתוספין בהם קרבנות שהם המוספין, כי כל הקרבנות הם לכפרה, בחינת תשובה, ועל-כן ביום שיש בו מוסף קורין יותר אנשים, כי אזי מגלין הדעת יותר מתוך בחינת ההסתרה, שזה בחינת קרבנות מוספין פנ"ל. ועל-כן קורין בו יותר, כי על-ידי הקריאה קורין החיות פנ"ל. וזה שקורין בתורה קדם מוסף פנ"ל, כי עקר קריאת התורה בשביל תוספת קדשה שיש באותו היום, שאזי קורין את חי החיים, בבחינת שם העצם כביכול, שהיא התורה הקדושה שנקתבה בקדשת ספר תורה פנ"ל. וזה שאומרים 'פתר' בראש חודש במוסף, וכן בכל יום שיש בו מוסף, כי אזי בחינת התשובה, שהיא בחינת 'פתר', כמו שכתב רבנו גרו יאיר:

[שך לעיל]

ארבעה גברי שקורין בראש חודש בחינת ארבעה מחנות דקדשה, שהם בחינת ארבעה דגלים, שכל מחנה כלול משלשה שבטים, וכן כל אחד מן הקורין צריך לקרות לפחות שלשה פסוקים וזהו שעור הקריאה, נמצא שארבעה גברי הם בחינת ארבעה מחנות, שכל אחד כלול משלשה פנ"ל, שכלם הם שנים עשר, בחינת שנים עשר שבטי יה, בחינת שנים עשר שמלכות דקדשה עומדת עליהם, שזה בחינת שנים עשר חדשים שנתחלקים לארבע תקופות, כי החדשים הם בחינת המלכות פנ"ל.

וזה שמברכין החדש בשבת שלפניו, שהוא במקום קדוש החדש, כי עכשו בגלות אין בנו כח לקדש החדש על-פי בית דין פראוי, כי הגלות הוא בחינת הסתרה, בחינת (דברים לא): "ואנכי הסתר אסתיר וכו'", על-כן מקדשין החדש בשבת, כי שבת הוא בחינת דעת, כמו שכתוב (במדבר יא): "שטו העם ולקטו" – 'בשטותא' (זוהר בשלח דף סג). בימי החל, אבל בשבת הוא שלמות הדעת בתכלית, כמו שכתוב בשבת (שמות לא): "לדעת כי אני ה' מקדשכם", ועל-כן על-ידי הדעת שנתגלה בשבת יכולין לקדש החדש, שהוא בחינת התגלות ההסתרה פנ"ל.

בשעת פסח הראשון כשיצאו ממצרים היה ההתחלה בשבת, כי בשבת דיקא מתחיל גאלת מצרים, כי משם מקבלין הדעת לגלות המלכות שהיא בחינת ד' מתוך ההסתרה כנ"ל, ועל-כן נקבע לדורות רק שבת שלפני פסח ולא בעשור לחודש, כי עקר הנס תלוי בשבת שקדם פסח כנ"ל. וזה שקורין אותו 'שבת הגדול', הינו ששבת הוא גדול מכל הימים והזמנים, שכלם מקבלים קדשתם ממנו כנ"ל, ומחמת שזוה השבת מגלה זאת, על-ידי שראינו גאלת מצרים שהיתה על ידו, על-כן קורין אותו 'שבת הגדול' כנ"ל.

ועל-כן בניסן שבו היתה גאלת מצרים, שזוהו בחינת קדוש החודש, בחינת ראש חודש, על-כן נקרא ראש חודשים, כמו שכתוב (שמות יב): "החודש הזה יהיה לכם ראש חודשים". הינו שניסן כל החודש פלו הוא בבחינת ראש חודש, כי בו היתה גאלת מצרים, שזוהו בחינת ראש חודש כנ"ל. ועל-כן הקריבו בו שנים עשר נשיאים של שנים עשר שבטי יה, שהם כנגד שנים עשר חדשי השנה, שהם בחינת שלמות מלכות דקדשה שעומדת על שנים עשר בקר כנ"ל. כי ניסן כלול מכלם, כי בו נתגלה מלכות דקדשה בבחינת יציאת מצרים, שזוהו בחינת קדשת ראש חודש, ועל-כן כלם תלויים בו וכלול מכלם. ועל-כן נוהגין בו יום טוב בכלו ואין אומרים בו תחנון, כי כל החודש פלו הוא בבחינת ראש חודש, כי בו נתגלה בחינת קדשת ראש חודש כנ"ל:

ב וזוה כשיצאו ישראל ממצרים ונתגלה ההסתרה כנ"ל, זכו למצה שהיא בחינת דעת גדול מאד, בבחינת מחלקת לשם שמים, (כמובא שם במאמר "וביום הבכורים הנ"ל), שעל-ידי שנתגלה ההסתרה נמשך דעת גדול מאד, בבחינת מצה, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל. וזהו בחינת התהפכות חמץ למצה, שיצאו מבחינת חמץ וזכו למצה, כי אין בין חמץ למצה אלא משהו, דהינו בין חית להא, כדאיתא בזהר הקדוש (פנחס דף רנב): "קנה חיות תשבר ותעשה ממנה הא, על פסוק (תהילים סח): "גער חית קנה", הינו לשבר קנה החיות של חמץ ואז נעשה חמץ מצה, עין שם. וזוהו בחינת שבירת ההסתרה, שמשברין את ההסתרה ופותחין בה פתח

שכל המועדים מקבלים קדשתם משבת כנ"ל. וזהו "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם", ודרשו רבותינו ז"ל (ראש השנה כד): "אל תקרי אותם אלא אתם", הינו שהימים טובים תלויים בישראל על-ידי קדוש החודש. וזהו בחינת "מקראי קדש", שצריך לקרות את הקדש, דהינו החיות והדעת לתוכם, לגלות ההסתרה כנ"ל, וכל זה נעשה על-ידי "ששת ימים וכו' וביום השביעי שבת", כי משבת קורין הקדשה לתוכם כנ"ל.

וזהו שקורין בראש חודש: "וביום השבת" (במדבר כח), כי על-ידי שבת נעשה קדשת ראש חודש, שהוא בחינת התגלות ההסתרה כנ"ל. וזה שמקדשין הלכנה במוצאי שבת, כי על-ידי שבת נמשך הקדשה ודעת, שהוא בחינת קדוש הלכנה כנ"ל. ועל-כן הגאלה תלוינה בשמירת שבת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קיח): "אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה אין כל אמה וכו'", וכן: "אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין", כי כל הגליות של מלכות האמות זהו בחינת הסתרה כנ"ל, ועל-ידי שבת נתגלה ההסתרה ונגאלין.

וזהו בחינת (סנהדרין צח): "אין בן דוד בא אלא בדור שכלו זכאי או פלו חביב", כי כשכלו זכאי יהיו ראויים לגאלה, ואם לאו, יבוא בדור שכלו חביב, שזוהו בחינת תכלית ההסתרה ואזי דיקא גלה ההסתרה כנ"ל ואזי יגאלם, כי הגאלה היא בחינת התגלות ההסתרה, שאזי נתבטל מלכות הרשעה, מלכות האמות, וישראל מקבלין המלכות, שזוהו בחינת מלכות דקדשה, מלכות משיח שיבוא במהרה בימינו, אמן:

הלכות פסח

וזהו בחינת שבת הגדול שהוא שבת שלפני פסח

א כי יציאת מצרים, שהוא בחינת התגלות ההסתרה תלוי בשבת כנ"ל, כי פסח מצרים מקחו מבעשור (מכילתא בא), והיה טעון ארבעה ימים בקור כדי שיהיו ישראל עוסקין במצות ארבעה ימים, 'ארבעה ימים' דיקא, כדי שיוכלו לגלות ההסתרה להעלות המלכות, שהיא בחינת ארבעה מחנות כנ"ל. ועל-כן

בחינת התגלות ההסתרה שנעשה על-ידי שבירת בחינת הלוי כנ"ל. ועל-כן נקרא 'חץ', בבחינת חצות, בחינת (שמות יא): "פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים", בחינת התגלות ההסתרה כנ"ל. וזה עושין אחר הקדוש, כי הקדוש הוא בחינת מקרא קדש, דהינו שקורין את הקדש, דהינו חכמה ודעת שהוא החיות כנ"ל, ועל-ידי זה נתקדש היום, ועל-כן אזי על-ידי זה הדעת יכולין לגלות ההסתרה כנ"ל, שזה בחינת 'חץ' כנ"ל:

ה' **יבא** הבן שואל, אחר ששברו האמצעית, דהינו הלוי ונתגלה הדעת מן ההסתרה, שמה בעצמה נעשה בחינת מצה כנ"ל, על-כן אזי הבן שואל שאלות וקשיות: 'מה נשתנה וכו'', הינו בחינת מחלקת שהוא שאלות וקשיות שמתעוררין, בחינת מחלקת לשם שמים, שהוא שלמות הדעת מאד, בחינת מצה, שהוא לשון מצה ומריבה, כמו שמבאר שם. ועל-כן כאן הבן שואל, 'הבן שואל' דיקא, דהינו שאלות וקשיות, בחינת מחלקת שנתעורר בין הבן והאב, שהוא בחינת מחלקת שבקדשה, מחלקת שמאי והלל, שהוא דעת גדול מאד וקיום העולם. כי עקר בריאת העולם וקיומו הוא בבחינת מחלקת שבקדשה, דהינו בחינת תחלת הצמצום, שכביכול נתצמצם ונחלק האור לצדדין, שבלא זה לא היה מקום לבריאה כנודע, והבריאה וקדם הבריאה הם בחינת אב ובן, (כמו שכתב רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"א)), ובהכרח שיהיה ביניהם מחלקת כביכול, שיהיה אחר הבריאה נחלק קצת מקדם הבריאה, כי אם לא כן יתבטל הבריאה כנ"ל. ואף-על-פי-כן באמת שם הוא תכלית האחדות, ובחינת המחלקת הזאת שבאמת שם הוא תכלית השלום, זה אי אפשר להשיג, כי שם בתחלת הצמצום אין שום השגה ואסור לעיין שם, כי הוא דרכי ה' ו'במפלא ממך אל תדרש'. וזהו בעצמו בחינת המחלקת לשם שמים שבין הצדיקים והחכמים האמתיים, דהינו בחינת מחלקת שמאי והלל, שהוא קיום העולם, דהינו כדי שיהיה מקום לבריאה, הינו שמחלקתם הוא בבחינת התחלקות האור לצדדין כדי שיהיה בחינת חלל הפנוי, שיהיה מקום לבריאה, (כמו שכתב רבנו גרו יאיר במאמר

ומגלין הדעת, ואזי נעשה מן ההסתרה דעת, מחמץ מצה, כי חמץ הוא תקפא דדינא, בחינת הסתרת פנים, בחינת 'פרעה' שהוא 'הערף', בחינת מלכות הרשעה, שהוא קנה החיית של חמץ, בבחינת (תהילים שם): "חית קנה עדת אבירים", שמרמוז על חיית של חמץ כנ"ל. וצריך לשבר קנה של חיית הנ"ל בבחינת שבירת ההסתרה, ולפתח בה פתח, לגלות ולהראות הדעת המלבש שם, שכביכול גם שם נמצא אלקותו ותברך ומלכותו בכל משלה, ואזי נתהפך חמץ למצה, כי נעשה מן ההסתרה דעת כנ"ל:

ג' **וזה** שלוקחין שלש מצות ומשברין האמצעית לשנים ואזי נעשים ארבע, הינו שגם בהמצה בעצמה שהיא סטרא דקדשה מרמזין בחינת שבירת ההסתרה, כי עקר וניקת בחינת ההסתרה היא מבחינת רגלין, מבחינת מחנה הרביעי, שהוא מחנה דן כנ"ל. ועל-כן מתחלה היא רק בחינת שלש מצות, זה בחינת קדם התגלות ההסתרה שאזי היא רק בבחינת שלש מחנות כנ"ל, ואחר-כך משברין האמצעית לשנים, שזה בחינת רמז על שבירת ההסתרה, ואז נעשין מג' ד', כי עתה נשלמה בחינת המלכות בבחינת ד' מחנות כנ"ל. ועל-כן משברין האמצעית, שהיא הלוי דמנה דינין מתערין כידוע, ומשם משתלשל ויורד וניקת ההסתרה, וצריך להמתיק הדין בשרשו, ואז ממילא הם נשברין ונופלים למטה. וזה בחינת שבירת מצה האמצעית, שהיא הלוי לשבר ולהמתיק כח הדינים שבקדשה, שזה בחינת יציאת מצרים, מצרים העליונה, מצר הגרון, שזהו סטרא דלוי כידוע. ועל-ידי-זה ממילא נשבר ההסתרה והסטרא אחרא למטה, ואזי נתגלה הדעת, ואזי נשלם המלכות בבחינת ד' מחנות. ועל-כן עכשו נעשין מג' מצות ד' כנ"ל:

ד' **ועל-כן** עקר מצות מצה היא רק בזו שנשברה, שבה מקנימין אכילת מצה ואפיקומן, והיא הנקראת "לחם עני" שהיא עקר המצה כמובא. כי דיקא על-ידי בחינת שבירת המצה האמצעית נעשה בחינת מצה, כי היא בעצמה בחינת שבירת חמץ למצה, דהינו

ואזי זוכין לקבל דבורים מן הידים, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים, כמו שמבאר, עין שם היטב. וזהו בחינת פסח מצה ומרור שאוכלין אחר-כך, מצה ומרור זה בחינת אש ומים, חסד וגבורה, יד זמין ויד שמאל, הלל ושמאי, בחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל. ואחר-כך היו אוכלין את הפסח, כמו שכתוב (במדבר ט): "על מצות ומרורים לאכלהו". פסח היא בחינת פה סח', בחינת הדבורים שמקבלים מן הידים הנ"ל, בבחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל. ועל-כן הלל הנה כורכן ביחד, להורות שבאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, והוא מחלקת שבקדשה שהוא שלום גדול ודעת גדול פנ"ל. ועל-כן הלל דיקא הנה עושה זאת, כי הוא בעל המחלקת שבקדשה, בחינת מחלקת שמאי והלל פנ"ל. ובאמת שלום גדול ביניהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יבמות יד): 'לא נמנעו זה מזה וכו'', להודיע שאהבה ואהבה הנה ביניהם. ועל-כן זאת המחלקת שבקדשה יש לה הכרעה פדוע, וההכרעה מצד הלל מסטרא דחסד פנודע, ועל-כן הלל דיקא הנה כורכן פנ"ל. ועל-כן עושין הפריכה עם הישראל שהיא מצה השלישית, כי שם ההכרעה פדוע:

ו **ואחר-כך** אוכלין האפיקומן, והוא נקרא 'צפון' בסדר ההגדה, הנהו בחינת 'עגה' שהוציאו ממצרים טעמו בה טעם מן' (קידושין לח), 'שהוציאו' דיקא, כי אחר שיצאו ונתגלה הדעת שהוא בחינת מצה, אז 'טעמו בה טעם מן', הנהו בחינת מחלקת לשם שמים, שבאמת הוא שלום ודעת גדול, בחינת מן, כמו שכתוב שם, עין שם היטב. וזהו בחינת אפיקומן — 'אפיקו מן' (פסחים ק"ט), בחינת 'מצה' שהוציאו מצרים טעמו בה טעם מן' פנ"ל. כי עתה אחר כל הנ"ל כבר זכו לבחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל, ועתה המצה כתקנו בשלמות, בבחינת מן, וזהו אפיקו מן פנ"ל. ועל-כן עד עתה הנה טמון וצפון ונסתר בבחינת הסתרה, כי אף שפבר נתעורר התגלות ההסתרה בתחלה, עם כל זה עדין הנה צריכים להצפינו ולהטמינו שלא יתאחזו חס ושלום בבחינת המחלקת דקדשה פנ"ל, כי עדין לא נתגלה הדעת בשלמות פנ"ל, ועתה שנשלם ונתגלה

'בא אל פרעה' סימן ס"ד על משנה 'כל ימי גדלתי בין הקמרים', עין שם היטב. וזהו בחינת מחלקת ושאלת הדין לאב, בחינת מחלקת שמאי והלל שהוא קיום העולם פנ"ל. וזה צריכין עתה בליל פסח שאז הוא בחינת חדוש העולם כמובא, הנהו כי עקר בחינת ההסתרה שהוא יניקת הסטרא אחרא, הוא מבחינת שבירת כלים שנעשין מרובי אור פנ"ל, ואזי במצרים הגיעו לתכלית הירידה, שפמעט חזר העולם חס ושלום לתהו ובהו, ועל-כן הצרכו לחזר ולתקן העולם מחדש על-ידי בחינת מחלקת לשם שמים, שהוא בחינת תחלת הצמצום שבקדשה להמשיך האור במדה, שנהו עקר קיום העולם פנ"ל. וזה עקר שלמות הקדשה והתגלות מלכות, 'בגין דישתמודעין לה', כי אין מלך בלא עם, וכשאינ מחלקת שבקדשה, שהוא בחינת תחלת הצמצום, אין מקום לבריאה, ואין מי שידע ממלכותו יתברך בכיכול, ועל-כן עקר שלמות מלכות שבקדשה היא על-ידי בחינת מחלקת שבקדשה פנ"ל.

ועל-כן עושין שנוי בליל פסח כדי שישאל הדין מה נשתנה, לעורר מחלקת שבקדשה פנ"ל. ואזי מספריין ההגדה, כי לזכות למחלקת לשם שמים הוא על-ידי אנטחה, שעל-ידי-זה נכנע עצבות רוח, וזממת הנחש, עין שם, הנהו שצריכין לתשובה ואנטחה אחר-כך לתקן ולהכניע הסטרא אחרא וזממת הנחש שלא יתאחזו בבחינת המחלקת שבקדשה הנ"ל, שנהו בחינת מה שכתב רבנו גרו' זאיר שם שצריך לזכר ולטהר השמים דהנהו המחלקת שבקדשה שהיא אש ומים, שלא ינהו בבחינת "לכשו שמים קדרות" (ישעיה ט), הנהו שהם לא יתאחזו שם חס ושלום, כי המחלקת אף שהיא בקדשה והיא דעת עליון מאד ושלמות הקדשה, עם כל זה משם משתלשל ויורד עד שמגיע להם אחיזה משם פדוע. כי הסטרא אחרא היא בחינת מחלקת ויניקתה מבחינת מחלקת שבקדשה, על-כן צריך לשמר לזכר השמים, דהנהו בחינת המחלקת שבקדשה, וזה על-ידי אנטחה ותשובה פנ"ל. וזה בחינת ספור ההגדה, שמזכירין האנחות והצעקות שהיה לנו אז, כמו שכתוב (במדבר ט): "ונצעק אל ה'", "וויאנחו בני ישראל וכו'" (שמות ט), וכן זה נעשה בכל דור ודור פדוע. ועל-ידי-זה נודפכין השמים דהנהו הידים.

ועל-ידי הקדוש שהוא בחינת מקרא קדש, שקורין הקדש דהינו החיות והדעת פנ"ל, יכולין להמשיך חסד ודעת להמתיק בחינת ההסתרה ולגלותה. וזהו בחינת הטבול שמטבילין הכרפס במי מלח שהוא בחינת המתקה שממתיקין בחינת ההסתרה פנ"ל. ועל-כן נוטלין מין ירקות לכרפס, בבחינת (מגילה יג.) : 'אסתור ירקקת היתה וחוט של חסד משוף עליה'. כי אסתור היא בחינת המלכות כשהיא בהסתרה, בבחינת (דברים לא.) : "הסתור אסתיר", כמו שכתב רבנו גרוי איור שם. ועל זה מרמז הטבול של הירק, בבחינת 'חוט של חסד' שממשיכין לתוך בחינת ההסתרה שהיא בחינת 'אסתור ירקקת וכו' פנ"ל, ועל-ידי-זה נתגלה ההסתרה ונעשה ממנה דעת, בחינת מצה פנ"ל. וזה בחינת 'כרפס יחץ', שעל-ידי הטבול והמתקה של הכרפס פנ"ל, על-ידי-זה מגלין ההסתרה ונתגלה בחינת מצה שזה בחינת 'יחץ' פנ"ל. וכשנתגלה ההסתרה ונתהפכה לדעת אזי 'אורייתא מכרות קמיהו' וחוזרין בתשובה, נמצא שמן ההסתרה בעצמה נעשה התעוררות התשובה פנ"ל.

ועל זה מרמז הירק שנוטלין מכרפס שמרמז לתשובה, כמו שכתב רבנו גרוי איור (במאמר 'אני ה' הוא שמי' סימן י"א) על המדרש ששאלו יוחני וממרא למשה: 'תבן אתה מכניס לעפרים? והשיב משה: 'לקמא ירקא ירקא שקול', עין שם במאמר הנ"ל שהירקא מרמז לתשובה, בבחינת (בראשית יד.) : 'וירק את חניכיו' — שהוריקן בתשובה, כמוכא במדרש וכו' (בראשית רבה מג, ב), עין שם. ולרמז תשובת משה הנ"ל נוטלין ירק לכרפס, כי על-ידי התגלות ההסתרה נעשה ממנה התעוררות התשובה, בחינת "וירק את חניכיו" פנ"ל. כי על-ידי הכרפס דהינו הטבול של הירק נעשה מזה דעת גדול, בחינת מחלקת לשם שמים, כי הטבול הוא כדי שיראו התינקת וישאלו 'מה נשתנה', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים קטו), וישאלת הבן היא בחינת מחלקת לשם שמים שהוא בחינת דעת גדול פנ"ל, נמצא שעל-ידי הכרפס דהינו הירק נתגלה דעת גדול, בחינת מחלקת לשם שמים, בחינת מצה פנ"ל, שזה בחינת תשובה שנעשה על-ידי התגלות הדעת פנ"ל. והיא בחינת תשובת המשקל, כי בחינת המחלקת לשם שמים הוא דעת גדול ועליון מאד והוא נתגלה

בחינת המחלקת לשם שמים פנ"ל, אזי מוציאין האפיקומן, שהוא בחינת 'עגה שהוציאו ממצרים וכו' פנ"ל:

ו **וזהו** בחינת הרחיצות שרוחצין ידיהם שתי פעמים. כי מחלקת שבקדשה שמקבלין מן הידים צריך לטהר את הידים שהם בחינת שמים. וזהו בחינת נטילת ידים שנוטלין קדם אכילת לחם דיקא, כדי לטהר הידים, כדי לזכות שיהיה הלחם בבחינת (שמות טז) : "לחם מן השמים", שהוא בחינת מחלקת לשם שמים, כמו שכתוב שם, עין שם, (ועין על זה בהלכות נטילת ידים). וזהו בחינת נטילת ידים אחר ההגדה שהיא בחינת צעקה ואנחה, שעל-ידי זה מטהרין הידים כמו שכתוב שם, ועל-כן אזי תכף 'רחצה', שנוטלין ומטהרין הידים, ואזי זוכין לבחינת מצה ומרור ואפיקומן, בחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל.

ועל-כן גם בתחלה קדם ששוכרין האמצעית, שאזי הוא תחלת התגלות בחינת מצה, בחינת מחלקת לשם שמים פנ"ל, רוחצין ידיהם גם-כן בבחינת טהרת הידים פנ"ל, ושתי הרחיצות הם בחינת שני מיני טהרות, בחינת שני מיני מקואות, אחת בתחלת התגלות הדעת שהוא תחלת התשובה, ואחת בשזוכין להתגלות הדעת בשלמות והתשובה בשלמות ונתתקנין שהם בבחינת פסח ושבועות פנ"ל. כי בתחלה כשיצאו ישראל ממצרים זכו למקנה, דהינו דעת, כי כלם טבלו אז, ואחר-כך על-ידי הספירה שהם ימי תשובה שחוזרים ומתקנים כל הפגמים אחר-כך זוכין לתקון גדול בשלמות, שזה בחינת שבועות, בחינת מקנה של שבועות פנ"ל. וזה בחינת שתי הרחיצות הנ"ל, כי נטילת ידים הוא בבחינת טהרה, בחינת מקנה, הינו הנטילה והטהרה, בתחלת התגלות הדעת, בחינת מחלקת, בחינת מצה, ואחר-כך בעת שזוכין להדעת פנ"ל, ועקר הטהרה בידיים כדי לזכך בחינת השמים פנ"ל. ועל-כן אין מברכין על נטילה הראשונה, כי היא עדין אינה בשלמות, רק תחלת הטהרה, תחלת התשובה על-ידי ההתעוררות פנ"ל, עד אחר-כך שאז הטהרה והנטילה בראוי בברכה פנ"ל:

ח **וזהו** בחינת 'כרפס', שהוא מחין דקטנות שמשם ניקת הדינים, שהם בחינת הסתרת פנים,

מתוך תכלית ההסתרה דיקא, כי שם דיקא מלבש דעת גדול מאד כנ"ל, ועל-כן פשטגלין ההסתרה נעשה מזה דיקא דעת גדול, והוא בחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל.

וזה בחינת תשובת משה הנ"ל, כי הם שאלו אותו: 'תבן אתה מכניס לעפרים', כי ישראל פשהם במדרגה פחותה נמשלין לעפר, ושאלו אותו על שמכניס תבונות התורה לתוך ישראל במדרגה פחותה בבחינת עפר. והשיב להם משה: 'אמרי אנשי', הינו על-ידי שמדברין דבורי התורה בפה על-ידי-זה מאיר להם לעשות תשובת המשקל, וזהו 'למתא ירקא ירקא שקול', בחינת תשובת המשקל, עין שם, (כל זה פרש רבנו גרו יאיר, עין שם). הינו כי הם שאלו אותו, כי מאחר שהם במדרגה פחותה כמו בתכלית הירידה וההסתרה שהיה אז במצרים, די להעלותם מירידתם להרימם מעפר, אבל אין ראוי להביאם לתבונות התורה שהוא מהפך אל הפך. והשיב להם פי על-ידי התורה זוכין לתשובת המשקל, ועל-כן אדרבא, הם צריכים דיקא לבוא לתבונות התורה לעמקא, לזכות לדעת גדול מאד כדי שיהיה תשובתם תשובת המשקל ממש, ובמה שפגמו ותקנו, פי כשהיו בתכלית הירידה היה שם דיקא מלבש דעת גדול מאד כנ"ל, על-כן צריכין דיקא להעלות ולגלות הדעת הזה, על-כן צריכין דיקא לבוא לדעת גדול מאד שזה בחינת תשובת המשקל, ובמה שפגמו ותקנו כנ"ל:

ממחלקת שבקדשה כנ"ל, ועל-ידי זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים.

ועל-כן עתה בפסח בעת יציאת מצרים נוטלין כרפס, רמז לכתנת פסים כנ"ל, שעל-ידי-זה התינוק שואל 'מה נשתנה', שזה בחינת מחלקת לשם שמים, מחלקת שבקדשה, ומתקנין מה שנפגם המחלקת שבקדשה שהוא בחינת כתנת פסים על-ידי אחי יוסף כנ"ל, (ועין במאמר 'תהלה לדוד' סימן י"ב מה שמבאר על פסוק 'וירק את חניכיו', בחינת קו הירק המקיף את העולם (חגיגה יב.)):

י וזה בחינת (פסחים ב.) 'אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנו'. 'אור לארבעה עשר' שאזי הוא בחינת התגלות הדעת, מאחר שפכר נמשך הארת השלשה עשר ימים מראש חדש עד עתה, שהם בחינת דעת גדול ורחמים גדולים, בבחינת זקן בישוב הדעת, הינו בחינת שלשה עשר תקונא דיקנא. ועל-ידי זה הדעת יכולין לגלות ההסתרה כנ"ל, שזה בחינת בעור חמץ, לבער החמץ וההסתרה, ולגלות הדעת בבחינת מצה כנ"ל, על-כן 'אור לארבעה עשר' דיקא בודקין את החמץ, פי על-ידי שלמות הדעת של בחינת שלש עשרה כנ"ל יכולין לבדק החמץ ולבער ולגלות ההסתרה כנ"ל. וזהו בחינת 'לאור הנו', ולמדו רבותינו ו' (פסחים ח.) שאור הנו יפה לבדיקה מפסוק (משלי כ) 'נו ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן', הינו שעל-ידי 'אור הנו', דהינו הדעת שהוא בחינת 'נו ה' נשמת אדם', כמו שכתוב (איוב לב.) 'ונשמת שדי תבינם', על-ידי-זה יפה לבדק החמץ, לגלות ההסתרה ולבער הרשעות והסטרא אחרא, להחזיר רשעים בתשובה כנ"ל.

וזהו בחינת בדיקת החמץ בחורין ובסדקין ובכל המקומות שאין נראין יפה לעין, ועל-ידי אור הנו נבדקין, פי על-ידי בחינת אור הנו דהינו הדעת יכולין להוכיח ולהזהיר ולהחזיר בתשובה אפלו מי שפכר נשקע החמץ והרשעות אצלו עד שאין נראה כלל, בבחינת (ירמא פו.) 'עבר ושנה נעשה לו כהתר', ויותר מזה חס ושלום, בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, כמבאר שם במאמר 'וביום הבכורים' הנ"ל, ועל-ידי הדעת שהוא בחינת אור הנו יכולין לבדק ולבער הרשעות אפלו ממקומות אלו, פי יכולין להחזיר בתשובה אפלו מי

ט ג 'כרפס' הוא לשון כלי מילת, כמו שכתוב (סוטה א.) 'חור כרפס ותכלת', והוא רמז לכתנת פסים שעשה יעקב ליוסף שעל-ידי-זה נתגלגל וירדו אבותינו למצרים, (וכמדמה שמוכא בפסחים), הינו פי כתנת פסים הוא בחינת 'חלוקא דרבנן', בחינת תורה שבכל פה, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים, ועל שם זה נקרא 'חלוקא', לשון חלוקי דעות. ועל-כן על-ידי הפתנת והחלקה הזאת נתעורר מזה מחלקת יוסף ואחיו, פי על-ידי-זה 'וישנאו אותו' (בראשית לו) וחלקו עליו. וזה המחלקת שבין יוסף ואחיו היה ראוי שיהיה בבחינת מחלקת שבקדשה, מחלקת לשם שמים שהוא קיום העולם, ובנדאי פונתם כף היה, פי בנדאי פונת מחלקתם היה לשם שמים, אף אף-על-פי-כן לא נמלטו מפגם, ונפגם אותו המחלקת שבקדשה עד שינקו מזה הסטרא אחרא פי עקר יניקתם

שָׁבָא עַל-יְדֵי רַבּוּי אֹר כַּנְּל, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַסְּפִירָה וְהַתְּקוּן הוּא עַל-יְדֵי הַכְּלִים וְהַמְּדוּת שְׁנֵיהֶם בְּחֵינַת הַסְּפִירָה, בְּחֵינַת "וּמְדַת יָמִי", שְׁסוּפְרִים הַיָּמִים שֶׁיְהִיוּ סְפוּרִים וּמְדוּדִים שְׁלֹא יִכְנָס אֶחָד בְּגִבּוּל חֲבֵרוֹ, שְׁלֹא יִתְעַרְבֵב, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּבְחֵינַת שְׁבִירַת כְּלִים שֶׁהוּא שְׁבִירַת הַיָּמִים, וְאִזִּי הֵם מְעַרְבִים יַחַד, רַק יִהְיוּ בְּבְחֵינַת הַתְּקוּן, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּלִי וּמְדָה בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ, וְכָל אֶחָד נִמְנָה לְעֲצָמוֹ, כְּדֵי לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמְדָה. וְזֶהוּ בְּחֵינַת הַסְּפִירָה כַּנְּל.

כִּי הַסְּפִירָה הוּא בְּשִׁבְלִי קִבְלַת הַתּוֹרָה. כִּי יֵצֵאת מִצְרַיִם בְּפֶסַח אָרְבָּע-עָלְפִי שֶׁהִיָּה בְּחֵינַת הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה כַּנְּל, עִם כָּל זֶה עֲדוּן לֹא הָיָה בְּשִׁלְמוֹת גָּמוּר מִחֻמַּת שְׁעֲדוּן לֹא קִבְלוּ הַתּוֹרָה כַּמּוּבָא, כִּי עֶקֶר הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כַּנְּל, וְעֶקֶר שְׁלְמוֹת הַתְּגִלוֹת מְלֻכּוֹת דְּקָדְשָׁה הוּא בְּשִׁבּוּעוֹת עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה. וְעַל-כֵּן הִצְרִיכוּ קִדְּם לְסְפִירָה שֶׁהוּא הַכְּנָה לְקִבְלַת הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שְׁסוּפְרִים וּמְדוּדִים הַיָּמִים בְּבְחֵינַת "וּמְדַת יָמִי מַה הִיא" כְּדֵי לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמְדָה, שְׁנֵיהֶם עֶקֶר מְעַלְת הַתּוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין בְּשִׁבּוּעוֹת שֶׁהִיא בְּחֵינַת "שְׁמָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא", בְּחֵינַת יָמִים וּמְדוּת, בְּחֵינַת "וּמְדַת יָמִי מַה הִיא" כַּנְּל.

וְעַל-כֵּן סוּפְרִין שְׁבַעַה שְׁבּוּעוֹת, כְּנִגְדַּ שְׁבַעַת הַיָּמִים, כְּדֵי לְתַקֵּן כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁיְהִיָּה בְּבְחֵינַת כְּלִים וּמְדוּת כַּנְּל, כִּי גַם בְּתַחֲלַת הַבְּרִיאָה עֶקֶר תְּקוּן הַבְּרִיאָה עַל-יְדֵי בְּחֵינַת זֶה שְׁנִמְדָד וְנִמְנָה כָּל יוֹם לְעֲצָמוֹ, וְזֶה שְׁכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית (בראשית א): "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד", וְכֵן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְזֶה בְּחֵינַת סְפִירָה, שְׁנִמְנָה כָּל יוֹם לְעֲצָמוֹ כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה בְּבְחֵינַת מְדוּת וְכְלִים כַּנְּל. וְכָל הַבְּרִיאָה הִיָּתְה תְלוּיָה עַד יוֹם מִתְּן תּוֹרָה שֶׁהוּא שְׁשִׁי בְּסִיּוֹן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְ"ל (שבת פח), עַל-כֵּן קִדְּם מִתְּן תּוֹרָה צְרִיכִין גַּם-כֵּן לְסַפֵּר הַיָּמִים שְׁנֵיהֶם תְּקוּן הַבְּרִיאָה כַּנְּל.

וְצְרִיכִין לְסַפֵּר שְׁבַעַה שְׁבּוּעוֹת דִּיקָא, כִּי יֵשׁ בָּהֶם שְׁבַע שְׁבַתוֹת, וְעֶקֶר תְּקוּן הַסְּפִירָה שֶׁהִיא בְּחֵינַת תְּקוּן הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה הִיא עַל-יְדֵי שְׁבַת שֶׁהוּא הַדְּעַת כַּנְּל, עַל-כֵּן צְרִיכִין שְׁבַע שְׁבַתוֹת, כְּדֵי לְתַקֵּן כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים עַל-יְדֵי שְׁבַע שְׁבַתִּים. וְזֶה שְׁכָתוּב (ויקרא כג): "שְׁבַע שְׁבַתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה", כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי

שֶׁהוּא בְּבְחֵינַת הַסְּתַרְתָּה שְׁבַתוֹךְ הַסְּתַרְתָּה עַל-יְדֵי הַדְּעַת כַּנְּל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'אוֹר לְאַרְבַּעַה עָשָׂר', וְאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְ"ל שֶׁהִלְלָה נִקְרָא 'אוֹר עַל שֵׁם "הִלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר" (תהילים קמח). הֵינּוּ בְּחֵינַת "וּמְצַדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים" (דניאל יב), שֶׁהֵם הַמְּחַזְרִים בְּנֵי אָדָם בְּתַשׁוּבָה, שֶׁהֵם נִקְרָאִים "מְצַדִּיקֵי הַרְבִּים", וּמְחַמַּת שֶׁהֵם מְאִירִים בְּבְחֵינַת לִילָה דִּיקָא, כִּי בְּתוֹךְ הַחֲשָׁךְ וְהִלְלָה בְּחֵינַת הַהִסְתַּרְתָּה, שֵׁם דִּיקָא הֵם מְאִירִים אוֹר דְּעַתְּם כַּנְּל, כְּדֵי לְהֵאִיר אֶת הַלִּילָה, לְגַלוֹת אֶת הַהִסְתַּרְתָּה כַּנְּל, כִּי שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ אוֹר גְּדוּל כַּנְּל. וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא הַלִּילָה אוֹר, בְּחֵינַת 'אוֹר לְאַרְבַּעַה עָשָׂר בּוּדְקִין וְכוּ', בְּחֵינַת הַתְּגִלוֹת הַהִסְתַּרְתָּה לְהַחְזִיר הַרְשָׁעִים בְּתַשׁוּבָה, בְּחֵינַת "מְצַדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים", בְּחֵינַת "כּוֹכְבֵי אוֹר", וְעַל שֵׁם זֶה קָרְאוּ זֹאת הַלִּילָה דִּיקָא אוֹר כַּנְּל. וְעַל-כֵּן בּוּדְקִין אֶת הַחֲמִץ בְּלִילָה דִּיקָא, כִּי דִּיקָא בְּבְחֵינַת לִילָה, בְּבְחֵינַת חֲשָׁךְ הַהִסְתַּרְתָּה בְּיוֹתֵר, אִזּוֹ דִּיקָא מְגַלִּין אוֹתָהּ עַל-יְדֵי אוֹר הַדְּעַת שֶׁהוּא בְּחֵינַת אוֹר הַנֵּר:

יֵא וְזֶה בְּחֵינַת סְפִירַת הָעֶמֶר, שֶׁהַמְּצוּה לְסַפֵּר הַיָּמִים כְּדֵי לְטַהַרְנוּ מִטְּמֵאָתָנוּ, לְסַפֵּר דִּיקָא, כְּדֵי שֶׁיְהִיוּ הַיָּמִים מְנוּיִים וְסְפוּרִים, שֶׁיְהִיוּ תְלוּיִים וּמְדוּדִים כָּל אֶחָד לְעֲצָמוֹ, כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה בְּחֵינַת כְּלִים יָמִים וּמְדוּת לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמְדָה, בְּבְחֵינַת "וּמְדַת יָמִי מַה הִיא", שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר גּוֹרֵם וְכוּ', כְּמוֹכֵן שֵׁם בְּמֵאָמֶר 'וּבְיוֹם הַבְּפוּרִים' שְׁנֵיהֶם עֶקֶר בְּחֵינַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא 'שְׁמָא דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא', שֶׁהִיא בְּחֵינַת כְּלִים וּמְדוּת לְקַבֵּל הָאוֹר, שְׁלֹא יִהְיֶה רַבּוּי הַשְּׁמֹן גּוֹרֵם כְּבוּי הַנֵּר. וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא מְגַלִּין הַהִסְתַּרְתָּה, כִּי הַהִסְתַּרְתָּה הִיא בְּחֵינַת אַחֲזִיזַת מְלֻכּוֹת הַרְשָׁעָה, שֶׁיִּנְיַקְתֶּם מִשְׁבִּירַת כְּלִים שֶׁהֵם בָּאִים עַל-יְדֵי רַבּוּי אוֹר כַּנְּל, נִמְצָא שֶׁעֶקֶר הַתְּקוּן הוּא לְעַשׂוֹת כְּלִים וּמְדוּת לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמְדָה, שְׁנֵיהֶם מְעַלְת הַתּוֹרָה כַּנְּל, שֶׁהִיא בְּחֵינַת "וּמְדַת יָמִי מַה הִיא" כַּנְּל. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְסַפֵּר סְפִירַת הָעֶמֶר, לְסַפֵּר הַיָּמִים דִּיקָא כְּדֵי שֶׁיְהִיוּ מְנוּיִים וּמְדוּדִים, בְּחֵינַת "וּמְדַת יָמִי וְכוּ" כַּנְּל, כְּדֵי לְקַבֵּל הָאוֹר בְּמְדָה שְׁנֵיהֶם עֶקֶר הַתְּקוּן.

וְעַל-כֵּן הַסְּפִירָה מְטַהֶרֶת אוֹתָנוּ מִטְּמֵאָתָנוּ, כִּי עֶקֶר אַחֲזִיזַת הַטְּמָאָה הִיא מִבְּחֵינַת שְׁבִירַת כְּלִים

המדות והספירות שהם נכללין בלב פנוּדע, כי הלב הוא הציר של המדות, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן מ"ט), והם בחינת שעורין דלפא שעקר שלמות הדעת על ידם דיקא, כי על-ידי-זה משיגין אותו יתברך כפיכול. וזהו בחינת עמר שעורים, בחינת "נודע בשערים בעלה" כנ"ל, שזה עקר התקון, בבחינת שעורים וכלים ומדות, ועל-כן אז מתחיל הספירה שהיא בחינת תקון הפלים והמדות כנ"ל. וכל זה הוא תקון הדעת, כמו שמבאר שם במאמר 'וביום הבכורים' הנ"ל שעל-ידי התורה שהיא בחינת שמו יתברך דהינו בחינת כלים ומדות, על-ידי-זה קורין אותו יתברך וממשיכין חיות מחי החיים דהינו דעת. וזה בחינת "נודע בשערים בעלה" הנ"ל, שזוכין לדעת אותו יתברך על-ידי שעורין דלפא שהוא בחינת עמר שעורים, בחינת כלים ומדות, בחינת שם, בחינת ספירת העמר כנ"ל.

וזה שנוהגין להניח לגדל השערות בימי הספירה, כי השערות הם בחינת צמצומים ושעורים שנתצמצם בהן אור המוח והדעת כדי שיהיה אפשר להשיגו יתברך, (כמובא במאמר 'מישא דספינא' סימן ל'). ועל-כן בימי הספירה מגדלין השערות, כי אז התקון הוא בבחינת שערות, בבחינת עמר שעורים כנ"ל.

ועל-כן ביום ראשון של הספירה, דהינו ביום הקרבת העמר שעורים, היה מפלת הקמן, כי על-ידי בחינת השם, בחינת תקון הפלים והמדות שהוא תקון הדעת כנ"ל, על-ידי-זה מגלין ההסתרה ונתגלה מלכות דקדושה, בחינת אסתר, שהיתה מתחלה בהסתרה, בחינת "הסתר אסתיר", וזה נעשה על-ידי בחינת מרדכי שהוא בחינת תקון מלכות דקדושה, שזה בחינת עמר שעורים שהוא בחינת מרדכי ואסתר, (כמו שכתב רבנו גרו יאיר במאמר יצא לה המשפטים בלועזי דקרח, עין שם סימן י'). ועל-כן אז הוא הכניעת מלכות הרשעה, שהוא מפלת הקמן עמלק שנכנע על-ידי בחינת תקון השם, על-ידי בחינת עמר שעורים כנ"ל, וכמו שכתוב שם במאמר 'וביום הבכורים', עין שם, כי מפלת עמלק הוא תלוי בבחינת תקון ושלמות שמו יתברך, כמו שכתוב (תנחומא כי תצא י"א): 'אין שמו שלם וכו' עד שיימחה זכרו', כי זה תלוי בזה כנ"ל. ועל-כן אז ביום הנפת העמר היה גם מפלת כמה אמות גדולות, שהם כלם בחינת מלכות הרשעה שנכנע על-ידי תקון מלכות דקדושה, על-ידי בחינת עמר שעורים כנ"ל.

שבע שבתים כנ"ל. וזה שכתוב (שם): "וספרתם לכם ממחרת השבת", ואמרו רבותינו ז"ל שיום טוב גם-כן נקרא שבת. כי יום טוב נקרא שבת מחמת שכל קדשת יום טוב נמשך על-ידי שבת כנ"ל, ומחמת זה בעצמו נזכר השבת אצל ספירה, כי גם תקון הספירה דהינו כדי לגלות ההסתרה נמשך משבת כנ"ל, שזהו בעצמו מה שמקבל יום טוב משבת שהיא התגלות ההסתרה גם-כן כנ"ל:

[שיך לעיל]

גם ארבעה פוסות של יין הם גם-כן בחינת עלית המלכות דקדושה מתוך בחינת ההסתרה, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (ליקוטי מוהר"ן סימן ל') שארבע פוסות הם בחינת ארבע מצות הנוהגות בכל יום טוב, כנגד בחינת המלכות שהיא ד' שעולה ביום טוב מד' מלכיות. ועל-כן הם ד' פוסות של יין, בחינת נכנס יין יצא סוד (עירובין סה), דהינו שנתגלה ההסתרה שהיה שם הקדושה מלבשת בסוד ובהעלם גדול כנ"ל, גם כי שם בתוך ההסתרות מלבש קדושה גבה דיקא, בחינת סודות התורה כנ"ל, ועל-ידי היין נתגלה זאת, בחינת נכנס יין יצא סוד, ועל-ידי-זה עולה המלכות שהיא בחינת ד' כנ"ל, וזהו בחינת ד' פוסות של יין:

[שיך לספירה]

וזה שמוכא בכתבי האר"י ז"ל (ליקוטי תורה פרשת לך לך): 'לעמר' בגימטריא 'שם'. כי על-ידי בחינת ספירת העמר שסופרין 'היום יום אחד לעמר וכו'', על-ידי-זה עושין בחינת שם, שהוא בחינת מדות וימים כנ"ל, שהוא עקר התקון של הקדושה כנ"ל, ועל-כן מדותיו של ה' יתברך כפיכול נקראין ספירות, כי זה עקר התקון, מה שהם בבחינת ספירות, דהינו בחינת מדות, דהינו שהם כפיכול מנויים וספורים ומדודים בבחינת כלים, בחינת מדה ומשקל ומנין, שזה עקר התקון כנ"ל וכמוכא.

וזה בחינת עמר שעורים שמשם מתחילין לספור ימי הספירה, עמר הוא מדה, בחינת מדות וכלים כנ"ל. וזהו עמר שעורים, בחינת שעורים, בחינת המדות שהם בחינת שעורין דלפא שעל ידם משיגין אותו יתברך כפיכול, בבחינת (משלי לא): "נודע בשערים בעלה" – כל חד לפום מה דמשער בלבה' (וזהו וירא דף עג:), שהם בחינת

תורה החדשה שנעשה על-ידי התגלות ההסתרה וכו' כנ"ל, וכמו שפרש רבנו גרו יאיר שם בפסוק (במדבר כח): "ויביום הבפורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם", עי' שם. וכן איתא ברעיא מהימנא (אמור דר צח) שהעמר הוא בחינת תורה שבנגלה ושתי הלחם הם בחינת סתרי תורה, הינו שהעמר הוא בחינת תורה שבנגלה שעל ידה מגלין ההסתרה וכו', ואזי נתגלה תורה גבה מאד, סתרי תורה, בחינת 'מנחה חדשה', בחינת התורה שמקבלין בשבועות, שהוא יום החמשים, בחינת שער העליון שהוא שער הנון, כמו שכתוב שם. ועל-כן היה מלחמת עמלק קדם מתן תורה, וכן נסמכה פרשת עמלק לפרשת יתרו שהוא קבלת התורה, כי עקר התורה נתגלה על-ידי מפלת עמלק כנ"ל.

וְזָה בחינת שבועה שבועות שסופרין. כי יש שתי הסתרות, הסתרה והסתרה בתוך הסתרה, כמבאר שם, והם כנגד שתי בחינות התורה שהם נגלה ונסתר, רזין ורזין דרזין, כי בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה שם דיקא מלבש סתרי תורה כנ"ל. ועל-כן צריכין לתקן ולגלות שתי ההסתרות, לגלות שתי בחינות התורה, ותקונם על-ידי תקון הימים והמדות כנ"ל שהם שבועה ימים פידוע. וידוע שיש שבועה ימים עליונים שהם שבע שבתות כמו שאיתא בזהר הקדוש, והם בבניה שהיא בחינת סתרי תורה, שהיא בחינת שבועות שהוא יום החמשים, שהוא בחינת נון שערי בינה. ועל-כן צריכין לספר שבע שבתות, כדי לתקן שבועה ימים העליונים, כדי לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה, שעל-ידי זה זוכין לסתרי תורה, בחינת חמשים שערי בינה, בחינת שבועות, בחינת 'מן' כנ"ל וכמבאר שם, עי' שם היטב כל המאמר 'ויביום הבפורים' הנ"ל.

וְזָה שאמרו רבותינו ז"ל (אסתר רבה י, ד) שאמר המן: 'אתי עמר דיכחו ונצח עשרת אלפים כבר כסף', 'כסף' דיקא, כי עקר התגברות המן היה על-ידי עשרת אלפים כבר כסף, דהינו שלקט וקבץ עשירות גדול ששם כל הניצוצות דקדשה כמו שכתוב שם. וזה שכתוב (אסתר א): "ועשרת אלפים כבר כסף אשקל גו' אל גנזי המלך ביהודים וגו'", הינו שרצה לתן כח במלכות הרשעה

וְזָה שהעמר מתיר חדש, כי אז זוכין לאכל לחם בחינת 'מן', בחינת 'לחם מן השמים' שזוכין על-ידי התגלות הדעת, על-ידי התגלות ההסתרה, על-ידי הכניעת מלכות המן עמלק, שזה נעשה על-ידי תקון העמר שעורים שהוא בחינת כלליות התורה, בחינת 'שמא דקדשא בריך הוא' כנ"ל, ועי' כל זה במאמר 'ויביום הבפורים' הנ"ל. כי אכילת ישראל קדש, ובפרט הלחם דהינו חמשת מיני דגן שהם עקר המזון והשביעה והם עקר החיות, כי בהם מלבש הדעת שהוא החיות. ועל-כן הם ה', בחינת ה' הדעת, וכמובא כל זה לעיל בהלכות נטילת ידים. ועל-כן צריכין תקון, כי בכל מקום שיש חיות וקדשה יתרה יש קלפה הקודמת לפרי, ועל-כן הלחם מחמשת מיני דגן צריך כמה תקונים שהם עשר מצות הנאמרים בפת. ועל-כן צריכין לתקן התבואה החדשה על-ידי העמר, כי על-ידי תקון עמר שעורים כנ"ל נתגלה הדעת ואזי זוכין לבחינת 'מן', בחינת 'לחם מן השמים', הינו שלחם ותבואה של ישראל נעשה בבחינת מן וכו' כי נתגלה הדעת והחיות, כי נכנע מלכות הרשעה קלפה הקודמת לפרי על-ידי תקון העמר שעורים כנ"ל. ואזי ראויין לקבלת התורה, כי לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן. ועל-כן צריך לתקן לחם ישראל בבחינת מן על-ידי העמר כנ"ל.

וְזָה זוכין לקבלת התורה בשבועות, כי כל תקון העמר והספירה הוא בשביל קבלת התורה, כי מזה בעצמו נעשה התורה, הינו כי מבאר שם במאמר 'ויביום הבפורים' הנ"ל שעל-ידי שמגלין ההסתרה שבתוך הסתרה, על-ידי זה נתגלה תורה גבה מאד, כי שם דיקא היה מלבש תורה גבה מאד, סתרי תורה, וזה בחינת (אייב ט): "חיל בלע ויקאנו", שמוציאין ממלכות הרשעה שהוא מלכות עמלק כל הניצוצות ועושין מזה תורה שהיא בחינת "אשת חיל" וכו', עי' שם. וזהו בחינת התורה שמקבלין בשבועות שהוא יום החמשים לעמר, הינו שעל-ידי העמר והספירה שעל ידם נכנע מלכות עמלק כנ"ל, אזי נתגלה התורה שהיתה מסתרת שם, בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, וזוכין להשיג אותה בשבועות, שזהו בחינת מנחה החדשה שתי הלחם של חטים, שמקריבין בשבועות מנחה חדשה, זה בחינת

כנ"ל. וזה ל"ג בעומר, בחינת (תהילים קיט): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", בחינת השגה שמשגיגין אז כנ"ל.

ועל-כן הָמֵן מְרַמֵּז בְּפִרְשַׁת הַמֶּן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות טז): "את הָמֵן אֶכְלוּ", הֵינּוּ כִּי הַמֶּן נֶעֱשֶׂה מִבְּחִינַת הַכְּנַעַת מַלְכוּת הַמֶּן עֲמַלְק כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן אֲתוֹן דְּדִין כְּאֲתוֹן דְּדִין, כִּי נֶעֱשֶׂה מִהֶמֶן הַמֶּן כְּנ"ל:

[שִׁיב לְהַלְכוֹת רֵאשׁ חֲדָשׁ הַנִּזְכָּר]

"וּמִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל" יִשְׁכַּח יוֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל (דברי הימים א יב) שֶׁהֵם הָיוּ בְּקִיָּאִים בְּסוּד הַעֲבוּר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (במדבר רבה יג, טו) עַל זֶה הַפְּסוּק. וְזֶהוּ: "יֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים", שֶׁהָיוּ יוֹדְעֵי לְהַמְשִׁיךְ הַבִּינָה וְהַחֲכָמָה לְתוֹךְ בְּחִינַת הָעֵתִים, דְּהֵינּוּ הַיָּמִים וְהַמְּדוּת כְּנ"ל. וְזֶהוּ "לְדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל", שֶׁהָיוּ יוֹדְעֵי לְעֲשׂוֹת 'מַה', דְּהֵינּוּ תוֹרָה, בְּבְחִינַת (אסתר ב): "יָמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ" כְּנ"ל, וְכַמְבָּאָר בַּמֶּאמָר הַנִּזְכָּר, דְּהֵינּוּ לְגַלוֹת הַדַּעַת וְהַתוֹרָה שֶׁבְּתוֹךְ הַהֶסְתֵּרָה, לְעֲשׂוֹת מִן הַהֶסְתֵּרָה תוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מַה'. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי בְּחִינַת "יֹדְעֵי בִּינָה לְעֵתִים", דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַחֲכָמָה מִחֵי הַחַיִּים לְתוֹךְ הָעֵתִים וְהַיָּמִים שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְגַלִּין הַהֶסְתֵּרָה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל מִזֶּה שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּסוּד הַעֲבוּר, כִּי קְדוּשׁ הַחֲדָשׁ נֶעֱשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת זו, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי הַתְּגַלוֹת הַהֶסְתֵּרָה כְּנ"ל:

הַלְבָּה ד

על-פי הַמֶּאמָר 'לְשִׁמּוֹשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם וְהוּא בְּחֵתָן יוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ וְכוּ' (סימן מ"ט), עֵינֵי שֵׁם כָּל הַמֶּאמָר:

א **וְהַכֶּלֶל**, כִּי קֵדָם הַבְּרִיאָה הִיָּה אֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֵין סוּף, וְצִמְצָם הָאֹר לְצַדִּין כְּדֵי שִׁיְהִי מְקוּם לְהַבְּרִיאָה, וּבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת הֵן הֵן מְדוּתָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ, וְהַלֵּב הוּא צוּר הָעוֹלָמִים וְכוּ'. כִּי לְפִי אֹר לְהַבִּיּוֹת הַלֵּב שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא מִתְּלַהֵב וּמִשְׁתוֹקֵק וְנִכְסֵף לֵה' יִתְבָּרַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּגַלוֹת מִהַמְּדוּת, כִּי אֹר לְהַבִּיּוֹתוֹ הוּא בְּחִינַת אֵין סוּף, כִּי אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית לְתִשׁוּקָתוֹ, וְצָרִיךְ לְצִמְצָם הַהֶתְלַהֲבוּת כְּדֵי שִׁיְהִי בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת (תהילים טז): "וְלִבִּי חֲלָל בְּקַרְבִּי", כְּדֵי שִׁיּוֹכְלוּ

עַל-יְדֵי הַפְּסָף שֶׁקָּבַץ כְּנ"ל, אֶבֶל עַל-יְדֵי הָעֶמֶר שֶׁהִיא בְּחִינַת הַתוֹרָה, בְּחִינַת שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְגַלִּין הַהֶסְתֵּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנַע מַלְכוּת הַרְשָׁעָה, וְאִזִּי נִכְנַע כַּח הָעֲשִׂירוֹת, כִּי מוֹצִיאִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת מִמֶּנּוּ, בְּבְחִינַת "חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ" כְּנ"ל, וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁהָעֶמֶר נִצַּח 'עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף', הֵינּוּ כַּח הָעֲשִׂירוֹת כְּנ"ל. וְזֶה שֶׁמְקַרְבִּין הָעֶמֶר בִּי"ו בְּנִיסָן, שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיא הַשֵּׁם הַיּוֹצֵא מִרְאֵשֵׁי תְבוֹת שֶׁל הַפְּסוּק הַנִּזְכָּר 'חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ' כְּנ"ל, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרַעֲיָא מִהֵימְנָא (אמור דף טז): 'וּבְקַרְבְּנָא דְעֶמֶר עֲרָקָא הַסְטְרָא אֲתָרָא מֵאֲשֶׁת חֵיל', כִּי עַל-יְדֵי הָעֶמֶר מוֹצִיאִין נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁהִיא הַמֶּן עֲמַלְק, בְּבְחִינַת "חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ", וְעוֹשִׂין מִזֶּה תוֹרָה שֶׁהִיא אֲשֶׁת חֵיל כְּנ"ל, שֶׁהִיא הַתוֹרָה שֶׁמְקַבְּלִין בְּשְׂבוּעוֹת, בְּחִינַת מְנַחֵה חֲדָשָׁה כְּנ"ל. וְעֵינֵי בְּרַעֲיָא מִהֵימְנָא שֵׁם.

ובן בְּקִרְעַת יָם סוּף שֶׁבָּזוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַמְּצָרִים הוֹן גְּדוֹל אֵיתָא שְׂזוּכוּ אִז יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁגָּה גְּדוֹלָה מְאֹד. כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁהוֹצִיאוּ הָעֲשִׂירוֹת מִמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה עַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ לְתוֹרָה גְּבֵהָ, כִּי אִזִּי נֶעֱשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת "אֲשֶׁת חֵיל" כְּנ"ל. וְכֵן בְּגֵאֲלָה אֲתָרוּנָה נֶאמַר (ישעיה כח): "וְהָיָה סַחְרָה וְאֲתָנְנָה קִדְשׁ לֵה' וְכוּ', כִּי לִיּוֹשְׁבֵים לְפָנָי ה' יִהְיֶה סַחְרָה וְלִמְכַסֶּה עֵתִיק" – אֵלוּ דְבָרִים שֶׁכֶּסֶם וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁעַל-יְדֵי הָעֲשִׂירוֹת שֶׁל מַלְכוּת הַרְשָׁעָה שִׁיָּשׁוּב לְיִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ יִזְכוּ לְסַתְרֵי תוֹרָה כְּנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת "מְכַסֶּה עֵתִיק" – אֵלוּ דְבָרִים שֶׁכֶּסֶם וְכוּ', בְּחִינַת אֹרִיתָא דְעֵתִיקָא שִׁיִּתְגַּלָּה לְעֵתִיד לְבוֹא, בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

הפוסקים נִתְנוּ סִימָן 'פֶּלֶג', שֶׁבִּיּוֹם שֶׁחַל פּוֹרִים חָל ל"ג בְּעֶמֶר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אורח חיים סימן תכ"ח סעיף א'), כִּי פּוֹרִים וּסְפִירַת הָעֶמֶר הֵם בְּחִינַת אַחַת. וְהַשְּׂגַת הַתוֹרָה שֶׁבִּיּוֹם הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא שְׂבוּעוֹת, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת פּוֹרִים, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי מַפְלַת הַמֶּן עֲמַלְק כְּנ"ל. וְל"ג בְּעֶמֶר הִיא גַם-כֵּן יוֹם הַשְּׂגַת הַתוֹרָה שֶׁל יָמֵי הַסְּפִירָה, כִּי הוּא יוֹם הַלּוּלָא רַבָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּר יוֹחָאי שֶׁהָשִׁיג אִז מַה שֶׁהָשִׁיג, וְעַל-כֵּן הוּא חָל בִּיּוֹם שֶׁחַל פּוֹרִים, כִּי הַשְּׂגַת הַסְּפִירָה הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת פּוֹרִים

שהוא בחינת פגם הברית כנ"ל. ועל-כן רצה המן לבטל צדקות ישראל, כמו שכתוב (אסתר א): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל על גנזי המלך", כדי לבטל כח השקלים כמובא, מאחר שידע שעקר הכניעתו, שהוא אבי אבות הטמאה, פגם הברית, הוא הצדקה כנ"ל, על-כן רצה לבטל הצדקה על-ידי השפעתו למקומות אחרים. אבל ה' יתברך הפר עצתו וקלקל מחשבתו, אדרבא, נתן כח בצדקה של ישראל להכניע אותו ולבטל כח של עשרת אלפים כפר כסף, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה יג): 'כבר הקדימו שקליהם לשקליך'. וכל זה נעשה על-ידי הכח של מרדכי, שהוא כנגד המן שבקלפה ומרדכי כנגדו ממש בקדשה, כי מרדכי הוא זמן שבקדשה, בחינת (דניאל ז): "עתיק יומין", (כמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוה"ר סימן ס)), ויש לו כח להכניע ולשבר קלפת המן-צמלק הנ"ל, ולזכות את ישראל לתקון הברית, אמן:

הלכות פורים

הלכה א

ענין פורים וקריאת המגלה, על-פי מה שכתב רבנו במאמר 'וביום הכפורים' (בסימן נ"ו), עין שם היטב פל המאמר:

א והנה עקר התגברות מלכות הרשעה, שהוא המן-צמלק, הוא כשהמלכות דקדשה היא בהסתרה, בחינת (דברים לא): "הסתר אסתיר", כמו שכתוב (בראשית כח): "ולאם מלאם יאמץ". ועל-כן התגבר המלכות אחשוורוש על-ידי פגם וחסא האכילה שגורם להם להנות מסעדה של אותו רשע, על-ידי-זה התגבר עליהם, כי על-ידי פגם האכילה הוא הסתרת פנים, בבחינת (דברים לא): "והסתרת פני והיה לאכל", כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן מ"ו). כי על-ידי פגם האכילה כשאינה בכשרות יכולים לפל חס ושלוש מהשבעים פנים של תורה לבחינת שנה, שהיא בחינת הסתרת פנים, כמו שכתב רבנו מזה במאמר 'פתח רבי שמעון ואמר: עת לעשות לה' הפרו תורתך' (בסימן ס"ו), עין שם. ועל-כן נתיעץ לעשות הסעדה בסוף גלות בבל, דהינו בסוף השבעים שנה של גלות בבל, כי

הברית כנ"ל. וזה נעשה על-ידי הצדקה, בחינת שקלים הנ"ל, בבחינת צדקה תציל ממות' כנ"ל, כי על-ידי תקון הברית, על-ידי-זה נמשך הטרה והכפרה על-ידי הפרה, בבחינת (במדבר רבה יט, ח): 'תבוא אמו ותקנח על בנה', בחינת "אם לבינה" (משלי ב), ש'דם נעכר ונעשה חלב' (בכורות ו), שנה נעשה על-ידי תקון הברית כנ"ל, בחינת (דברים לב): "כנשר יעיר קנו" כנ"ל, כי הפרה הוא לתקן חטא העגל, שהוא בחינת פגם הברית כנ"ל.

ואזי כשנטהר ונתקן פגם הברית ומעבירין ומסלקין סטרא דמותא אזי קורין פרשת 'החדש', כי על-ידי כל זה נתתקנו ונתמלאו החדשים ואז נתקדש החדש, בחינת (שמות יב): "החדש הזה לכם ראש חדשים" וכנ"ל.

וזה שקורין הארבע פרשיות במפטיר, כי מפטיר הוא בחינת מלכות, כי מפטיר הוא השביעי והאחרון של כל הקוראים שנה בחינת מלכות, וכל הארבע פרשיות באין לתקן ולהשלים בחינת מלכות שהוא בחינת ד' כנ"ל, ולהכניע מלכות המן-צמלק, שהוא כנגד מלכות דקדשה וכלול גם-כן מכל הארבע מלכיות (כמו שכתב רבנו ז"ל). וכן מחמת זה קורין ארבעה קרואים בראש חדש, כי אז הוא תקון המלכות, שהוא בחינת ד' כנ"ל:

ב וזה ששמענו מרבנו ז"ל שזמן נתינת הצדקה של ארץ-ישראל הוא בחדש אדר, כי אז הוא זמן נתינת הצדקה כדי להכניע בחינת המן-צמלק, שהוא פרוף אחר רגלי הקדשה, שהוא בחינת אדר, שהוא סוף השנה כנ"ל. וכן אמרו רבותינו ז"ל (שקלים א, א) 'באחד באדר משמיעין על השקלים' כנ"ל, ובפרט צדקה דארץ-ישראל, שעל ידה נכללין ביותר במלכות דקדשה, שהיא בחינת שמירת הברית, כי ארץ-ישראל הוא בחינת 'אשה יראת ה' ונחלקת לשנים עשר גבולין, נגד שנים עשר שבטי יה, שהן בחינת שנים עשר חדשים כנ"ל שמלכות דקדשה עומדת עליהן כנ"ל, וכשנותן צדקה של ארץ-ישראל הוא נכלל באיירא דארץ-ישראל, כמו שכתב רבנו (בסימן מ"ד), וזכה על-ידי-זה לשמירת הברית, שהוא מלכות דקדשה כנ"ל. ועל-כן הזמן לזה בסוף שנים עשר חדשי השנה, שהוא אדר כנ"ל:

ג וזה בחינת מצות 'מתנות לאביונים' בפורים, כי על-ידי הצדקה מכניעין קלפת המן כנ"ל,

באמת היה פח במרדכי לגלות ההסתרות (כמו שכתב רבנו שם), וגם יש לו פח לעוררם ולהקימם מהשנה והנפילה מפל השבועים פנים על-ידי פגם האכילה הנ"ל, כי מרדכי הוא בחינת 'רב חסד', בחינת הדרת פנים, בחינת 'עתיק יומין', בחינת 'ספורי מעשיות' של שנים קדמוניות ש'על-ידי-זה יכולין לעורר מהשנה של כל השבועים פנים הנ"ל, כי 'מרדכי' בגימטריא 'רב חסד' (כמוכא במאמר הנ"ל).

וזה שמצינו שכל עקר הגאולה ההוא הביא מרדכי על-ידי ספור מעשה, בחינת (שם ב): "ויגד מרדכי לאסתר המלכה", שספור המעשה שהיה לאסתר, שהיא בחינת ההסתרה, בחינת שנה, כדי לעורר מהשנה ולגלות ההסתרה על-ידי-זה פנ"ל. וכן היה בסוף ש'על-ידי-זה באה הגאולה אז, כמו שכתוב (שם ו): "בלילה ההוא נדדה שנת המלך" ש'נת מלכו של עולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה טו:), וזה היה על-ידי ספורי מעשיות של בחינת מרדכי, כמו שכתוב (אסתר ו): "ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים וכו' וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי", שמצאו ספורי מעשיות של מרדכי, בחינת 'רב חסד' פנ"ל, כי על-ידי ספורי מעשיות של מרדכי שספור לאסתר, שהיא בחינת פנסת ישראל שבאו בהסתרת פנים בבחינת שנה פנ"ל, ועל-ידי-זה הקיצם ועוררם מהשנה והחזירם בתשובה, על-ידי-זה גרם בחינת התעוררות השנה לעלא, בחינת "נדדה שנת המלך" הנ"ל, כי על-ידי אתערוותא דלתתא הוא אתערוותא דלעלא. וזה בחינת (שם ב): "ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי", שבחינת אסתר, דהינו פנסת ישראל, היה לה פתחון פה להמליץ טוב על ישראל, כי ספירה למלכו של עולם והביאה למעלה ספורי מעשיות של מרדכי, ש'על-ידי-זה היה התעוררות השנה פנ"ל.

וזהו בחינת קריאת המגלה, שקבעו לדורות לקרות המגלה בכל שנה ושנה, והיא עקר המצוה של פורים, כדי לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת שנה על-ידי ספור מעשה של שנים קדמוניות, שנה בחינת המגלה שהיא דבר יקר מאד, וכל עקרה הוא בחינת ספור מעשה שמתחלת: "ויהי בימי אחשורוש", וכן עד סוף המגלה הכל הולך על דרך ספור מעשה, והוא מעשה של מרדכי ואסתר, שהוא בחינת מעשה של שנים קדמוניות, ש'על-ידי-זה מעוררין מהשנה בכל שנה ושנה, בבחינת (שם ט): "והימים האלה נזכרים ונעשים, בכל שנה

שבועים שנה של גלות בכל הוא בחינת שנה, בחינת (תענית כג): "מי איכא דניים שבועים שנין" שכתוב במאמר הנ"ל, בחינת (תהלים ז): "ימי שנותינו בהם שבועים שנה", "זרמתם שנה יהיו" (שם), בחינת (שם קכז): "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחלמים", שנה קאי על שבועים שנה של גלות בכל, כמו שפרש רש"י ז"ל. ועל-פן בסוף השבועים שנה שאז הוא התגברות השנה, בחינת ההסתרה הנ"ל, על-פן כשראו המן ואחשורוש שעדין לא נגאלו ישראל ולא נתעוררו משנתם, על-פן סבר שלא יגאלו ונתעוררו עוד, כי עד השבועים שנה יש תקנה להתעורר משנה מאחר שעדין לא נפלו מפל השבועים פנים, ועל-פן היה ראוי שיהיה הגאולה תכף ומיד בסוף השבועים שנה ולא תאחר אפלו רגע, כי כשיתעכב יותר משבועים שנה ונופלים חס ושלום מכל השבועים פנים, אזי קשה מאד להתעורר מהשנה כי אם על-ידי בחינת הדרת פנים, שנה אי אפשר להיות כי אם על-ידי משיח שיבוא במהרה בימינו, שהוא בחינת הדרת פנים, בבחינת (דניאל ז): "ועד עתיק יומין מטא וכו'". "עתיק יומין" זה בחינת הדרת פנים, (כמו שכתוב שם במאמר 'פתח רבי שמעון הנ"ל. עין שם היטב), ועל-פן כשראו שלא נגאלו בסוף השבועים שנה, כי טעו ב'חשבון', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, על-פן נתעצו להגביר השנה עליהם ולהפילם מפל השבועים פנים, שהם בחינת שבועים שנה, על-ידי האכילה, ש'על-ידי-זה נופלים לבחינת שנה פנ"ל, ועל-פן עשו סעדה בסוף השבועים שנה כדי שיהנו ישראל מהם, כי זה ידוע שכל סעדתו של אותו רשע היה כדי להכשיל ישראל באכילת אסור וכנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה יא:): "בימים ההם כשכת המלך על פסא מלכותו וכו'" (אסתר א), 'כשנתישבה מלכותו, כי חשב וטעה וכו'', כי על-ידי טעותו שסבר שכבר פלו השבועים שנה ולא נגאלו, על-פן לא יגאלו עוד, כי פלו חס ושלום לשנה יותר משבועים שנה פנ"ל, ועל-פן עשה משה דיקא, כדי להכשיל ישראל, כדי להגביר עליהם השנה ולהפילם חס ושלום מפל בחינת השבועים שנה, שהם בחינת שבועים פנים של תורה, כדי ש'על-ידי-זה תתקיים מלכותו פנ"ל. ועל-פן באותו סעדה יעץ המן הרשע להרג את ושתי המלכה, שכל זה היה עצת הסטרא אחרא, וכונתה היה כדי ש'על-ידי-זה יתגלגל הדבר — ויתלקח אסתר אל בית המלך" (שם ב), כדי להביא בחינת מלכות בהסתרה יתרה ביניהם, אבל

עלמא דאיתי הוא גורל אחד פלו טוב, כי שם הוא בחינת פלו טוב פלו אחד ואין שום רע פלל ולמטה משם מתפרדין לשני גורלות, "גורל אחד לה' וגורל אחד וכו'" (ויקרא טו), שנה בחינת פח הבחירה שיש פח ביד פל אחד לבחר לעצמו גורלו וחלקו.

על-בין צריכים לשמר מאד את הזכרון שהיא לאדבקא מחשבתה בעלמא דאיתי, כי למטה בבחינת הימים, בחינת עולם הזה, קשה מאד וכבד על האדם לבחר בגורל הטוב, מחמת ששני הדרךים נתונים לפניו, וגם אפשר לטעות לפעמים חס ושלום להמיר טוב ברע או רע בטוב, אבל פשמדבק מחשבותיו בעלמא דאיתי ששם פלו טוב גורל אחד פלו לה', אזי בודאי "לא תמעד אשוריו" (תהילים לו), כי משם יוכל להמשיך דרך הטוב שגלף בה בעולם הזה, ויוכל לבחר לו דרך החיים והטוב אפלו בתוך הימים בעולם הזה, על-ידי שמחשבתו דבוקה תמיד בעלמא דאיתי שמשם יוצאים פל הדרךים פנ"ל.

וזה בחינת (דברים ל): "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וכו' ובחרת בחיים", בפתח הבית, מורה על החיים הידועים, שהיא עלמא דאיתי, שהיא מקור החיים, הינו מחמת ששני הדרךים נתונים לפניך, על-פן העצה שתדבק מחשבתך בעלמא דאיתי ותבחר בחיים הידועים חיים הנצחיים, שמשם תוכל להמשיך לך דרך נכונה דרך החיים שתלך בו בעולם הזה.

וזה שהתפאר דוד המלך עליו השלום על שנפל לו גורל הטוב מלמעלה, דהינו שנזכה שנשפע לו מגורל העליון בחינת עלמא דאיתי שהוא פלו לה' פנ"ל נמשך לו גם למטה שיהיה גורלו טוב בעולם הזה להיות בחלקו של הקדוש-ברוך-הוא. וזהו (תהילים טו): "ה' מנת חלקי וכוסי", שנזכה להיות בחלקו של ה' יתברך, כי "אפה תומיך גורלי", "אפה" זה בחינת עלמא דאיתי, בחינת (נחמיה ט): "אפה הוא ה' האלקים", שנה בחינת עלמא דאיתי שהוא פלו טוב, בחינת (דברים ד): "ה' הוא האלקים", וזה "אפה תומיך גורלי", "תומיך" לשון השפלה וירידה, כמו שפרש רש"י שם, הינו שבחינת "אפה", בחינת עלמא דאיתי, משם ירד ונשפע לי "גורלי" הטוב להיות "ה' מנת חלקי" פנ"ל. וכל זה הוא על-ידי התורה, שעל ידה ממשיכין החיים לתוך הימים והמדות,

ושנה, שהמעשה של הימים האלה מביאים לבחינת זכרון בכל שנה וכו', שהיא בחינת התעוררות השנה שהוא בחינת שכחה, פי השנה הוא הסתלקות המחין, שנה בחינת שכחה שרצה המן להגביר עליהם, בבחינת "הפיל פור", שהיא בחינת שכחה פמוכא, וכן בכל שנה נעשה זאת (פמוכא בספרים), ועל-ידי קריאת המגלה פנ"ל מבטלין השכחה, בחינת השנה פנ"ל. וכן מהאי טעמא אמרו רבותינו ו"ל (מגילה ג): 'צריך לפשטה פאגרת', פי היא כמו ספור מעשה שמשפרין מאגרת מעשה שהיה בימי מרדכי ואסתר, בחינת מעשה של שנים קדמוניות פנ"ל:

ב וזה עקר התגברות המן היה בחדש אדר, שאז רצה להתגבר על-ידי שראה שאז מת משה שהוא היה עקר וכלל קבלת התורה, שעל-ידי התורה מגלין ההסתרות, כמו שכתוב בפמאמר 'וביום הבכורים' הנ"ל, וסבר שמאחר שמת משה אז נתבטל פח עסק התורה ואי אפשר לגלות ההסתרה עוד, ומחמת זה התגבר אז, פי הוא פנגד מלכות דקדשה, וכשהמלכות דקדשה בבחינת ההסתרה על-ידי שאין עוסקין בתורה, אזי מתגבר בחינת המן-עמלק. וזה בחינת (בראשית כז): "הקל קול יעקב והידיים ידו עשו" – 'בזמן שהקל קול יעקב אין הידיים וכו'" (בראשית רבה סה, ס), פי על-ידי 'קול יעקב' שהוא עסק התורה, שעל-ידי-זה מגלין ההסתרות, ואזי אין פח למלכות הרשעה, שהיא בחינת ידי עשו, שהיא מלכות המן-עמלק שהוא מזרע עשו.

וזה בחינת (אסתר א): "הפיל פור הוא הגורל", פי למעלה פלו טוב, ושם בשרשם אפלו הסטרא אחרא בשרשה הוא טוב, ולמטה נתפרדין לימין ושמאל, שהם סטרא דקדשה וסטרא אחרא, ולמעלה נשפע שפע החיים תמיד שהוא פלו טוב, וצריך לעשות פלים לקבל החיות, שנה נעשה על-ידי עסק התורה, שהוא בחינת ימים ומדות שעל ידה מקבלין החיות לתוך הפלים והמדות (כמו שכתוב שם), וכשאין עסק התורה חס ושלום, אזי נכנסת חס ושלום הסטרא אחרא ומקבלת החיות הנשפע מלמעלה, בבחינת (משלי ל): "פתח עבד פי ימלך ושפחה פי תירש וכו'". והגורל הוא בחינת עלמא דאיתי, כמו שכתוב (דניאל יב): "ותנניח ותעמד לגרלך לקץ הימין", פמרמו בדברי רבנו ו"ל במקום אחר, ושם בבחינת

דהינו שממשיכין החיים ממקור החיים מעלמא דאתי, לתוף הימים והמדות לזכות לגורל הטוב פנ"ל, וזהו: "חבלים נפלו לי בנעמים", שזכיתי לחלק הנעים על-ידי: "אף נחלת שפרה עלי", על-ידי בחינת התורה שהיא "נחלת שפרה", בחינת (בראשית מט): "אמרי שפר", כי התורה היא בחינת תפארת כמובא.

וזה בחינת (ויקרא טו): "ונתן אהרן על שני השעירים גרלות וכו'", כי כדי להמשיך גורל של שם בימין וגורל של שמאל בשמאל, על-פני הצרף להגביה ולנשא שני הגרלות שהם ימין ושמאל שניהם לה, ששם בשרשם פלו טוב, ואזי יוכל להמשיך משם כרצונו לתן לכל אחד חלקו וגורלו פראוי, ולא יחליף ולא ימיר חס ושלום, שיהיה חס ושלום של שם בשמאל, שנה היה כשלא היה הפהן הגדול הגון ולא היה יכול לאדבקה מחשבתו בעלמא דאתי.

ועל-בן המן הרשע "הפיל פור הוא הגורל", שרצה להפיל גורל, להפיל ממש, שרצה להפיל הגורל שהוא מקור החיים להמשיך לעצמו לחלקו וגורלו חס ושלום, להמשיך הגורל והחיים לסטרא אחרת חס ושלום פנ"ל. וזה בחינת "הפיל פור", שהוא בחינת שכחה כמובא וכו"ל, שהוא סטרא דמותא, בחינת (תהילים לא): "נשכחתי כמת מלב", שרצה להפיל הגורל הנ"ל למטה לחלקו חס ושלום, שהוא בחינת שכחה, סטרא דמותא, בחינת "הפיל פור", הפך הגורל, בחינת עלמא דאתי שהוא מקור החיים, בחינת זכרון פנ"ל, כי רצה להמשיך הגורל למטה לחלקו לבחינת 'פור', בחינת שכחה פנ"ל. ולא עלה בידו טעותו כי אם בחדש אדר, שאז מת משה וסבר שנתפטר פח התורה פנ"ל, שאזי יוכל להמשיך לעצמו הגורל חס ושלום פנ"ל, וזהו: "הפיל פור הוא הגורל וכו' ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר", כמובא במאמר 'ואלה המשפטים' (בסימן י').

אבל באמת מרדכי שהיה גם-כן בחינת התורה היה לו פח לגלות הסתרות ולהכניעו ולהוציא ממנו פל יניקתו שינק מהקדשה ולעשות מזה תורה חדשה, בבחינת (איוב כ): "חיל בלע ויקאנו", (כמו שכתב רבנו שם), דהינו שהיה לו פח להכניע הרע ולהגביה החיות שיש שם, עד שרש יניקתם ממקור החיים, ואזי ישוב ויתהפך החיות שהיה אצלו בגלות ויהיה נעשה מזה תורה חדשה פנ"ל.

וזה בחינת מה שכתב רבנו שם, שעל-ידי שמכניעין העצבות רוח, שהוא זהמת הנחש, שהיא בחינת עמלק, שעל-ידי-זה בחינת "עצבון ידים", בחינת (שמות יז): "וידי משה כבדים וכו'", על-ידי-זה שמכניעין אותו אזי יכולין לשאת את הידים, בחינת (דברים לב): "אשא אל שמים ידי", ומשם מקבלים דבורים, בחינת (עירובין יג): 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', עין שם, הינו על-ידי שמכניעין הרע הנ"ל, על-ידי-זה מנשאים את הידים שהם יד ימין ויד שמאל שמשם אחיות הסטרא אחרת, מנשאים שניהם למעלה לבחינת עלמא דאתי, שנה בחינת שמים אש ומים ביחד, בחינת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', פלו טוב וכלו אחד, בחינת (משלי ג): "כונן שמים בתבונה", שנה בחינת (איוב כו): "רעם גבורתיו מי יתבונן", "מי יתבונן" דיקא, בחינת בינה עלמא דאתי ששם פלו אחד אלו ואלו וכו' פנ"ל, ועד שם צריך להגביה הידים הנ"ל, ואזי נמשך משם דעת גדול מאד, שהוא בחינת תורה חדשה שנעשה מהסתרה הנ"ל, בבחינת "חיל בלע ויקאנו" פנ"ל, כי זאת התורה היא תורה גבה ועליונה מאד, (כמו שכתוב שם).

וזה בחינת המגלה, שהיא נעשה מבחינה הזאת, כי על-ידי שהתגבר המן והיה אז הסתרה גדולה מאד בחינת הסתור אסתיר, על-ידי-זה אחר-כך פשוטו לנצחו על-ידי-זה נעשה מבחינת ההסתרה הזאת תורה חדשה, שהוא בחינת המגלה, שהיא תורה חדשה שנעשה מזה פנ"ל, (וכמו שכתוב לעיל מזה בהלכות קריאת התורה, עין שם), ועל שם זה נקראת מגלה, על שם שהיא נעשה מהתגלות ההסתרה פנ"ל:

ג **וזה** הדבר נעשה בכל דור ודור ואצל כל אחד ואחד מישראל כשעושה תשובה באמת פראוי. כי זה בחינת תשובה, שמי שנוטה מדרך הטוב ובחר לעצמו חלק וגורל הרע חס ושלום, אזי אי אפשר לו שיתתקן וישוב לדרך הטוב כי אם על-ידי תשובה שהוא בחינת שבת, בחינת עלמא דאתי כמובא, דהינו שהוא מכרח להצטרף ולהבחין בדרך ההוא שהלך בו בבחינת תשובת המשקל פנ"ל, דהינו שהוא מכרח לשוב ולילך ולהיות בכל אותן הדרכים הרעים שהיה בהם מקדם, לשבר תאותו ויטה מהם ויסור מהם וצריך לילך דרך פל הדרכים ההם עד אשר ישוב למקומו אל אם הדרך שרש שני הדרכים ששם פלו טוב, ומשם והלאה מתפצלן ומתפדין שני הדרכים פנ"ל. וזה בחינת (ירמיה לא): "הציבי לך צינים, שמי לך תמורורים, שתי לבך למסלה"

דרך הלכתה", שזה קאי על תשובה, כמו שפרשו רבותינו ז"ל, שצריך לשום לבו למסלה ודרך שהלך בה מקדם, לשוב ולחזור אותו דרך לה' יתברך, לבחינת תשובה כנ"ל, ועל-כן צריך להציב לו ציונים וסימנים לבל יפשל ויתעה בהם חס ושלום, מאחר שכבר תעה בהם, כי הם דרכים תועים ונבוכים מאד, וצריך לשמר עצמו מאד ולעשות לעצמו סימנים וציונים לבל ילכד בהם חס ושלום עוד. וזהו: "שמי לך תמוררים", דהינו תמרירות הלב שפובל בעת ששב והולך דרך הדרכים המרים מאד לשוב בדרך אותן הדרכים לאם הדרך כנ"ל, וצריך לסבל מרירות גדול וקשה מאד עד אשר יעבר כל אותן הדרכים המרים לשוב לדרך השלום אל אם הדרך הנ"ל, היא בחינת בינה עלמא דאתי, שהיא בחינת תשובה כנ"ל. ועל שם זה נקראת תשובה, על שם ששם שבים וחוזרים כל הדברים לשרשם, כי שם הוא פלו טוב כנ"ל.

להחזיר מעשה עמלק לבחינת זכרון, שהיא בחינת עלמא דאתי, בחינת תשובה כנ"ל. וזה נעשה בכל שנה ושנה, בבחינת (אסתר ט): "והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר", שכל אחד ואחד כשזוכה לנצח מלחמת עמלק וזוכה לשוב בתשובה, אזי חוזרים הימים, שהם בחינת המדות ששם הבחירה, כי יש ימי טוב וימי רע, וחוזרים כלם אל מקומם, שהוא התשובה, שהוא בחינת זכרון כנ"ל שהוא למעלה מהימים, בחינת פלו טוב כנ"ל, ושם נתחדשים ונעשים מחדש ונעשה מהם ימי טוב, דהינו תורה כנ"ל. וזהו בחינת (איכה ה): "השיבנו ה' אליך ונתשובה חדש ימינו כקדם", כשזוכין לשוב אליו בבחינת תשובה כנ"ל, שם נתחדשים הימים כמקדם כנ"ל. וזה בחינת קריאת המגלה בכל שנה ושנה, כי בכל שנה ושנה נעשה הגם של מפלת המן-עמלק כידוע, ואז עושין פורים וקורין המגלה שנעשית מזה כנ"ל:

והבילל, שעקר בחינת התשובה שצריך להשיב ולהחזיר ולהעלות גם הדרך השמאל אל שרשו כנ"ל, וזה נעשה על-ידי ששב והולך ועובר באותן הדרכים כנ"ל, כי על-ידי זה מעלה החיות משם, דהינו ניצוצות הקדושים שנפלו לשם על-ידי עונותיו, ומשיב אותן לשרשם, שהוא בחינת תשובה כנ"ל. ואזי כששבים כל הדרכים המקלקלים לשרשם לבחינת תשובה הנ"ל, אזי שם חוזרים ונעשים מפל העונות והדרכים ההם תורה חדשה, בבחינת "חיל בלע ויקאנו" כנ"ל, שנעשה מזה אשת חיל, תורה חדשה כנ"ל. וכן כתב רבנו במקום אחר (ליקוטי מוה"ר סימן כ"ב) שמעונות ישראל שיזכו לעתיד לבחינת תשובה האמתית, אזי יהיה נעשה מהם תורה חדשה:

ה ועל-כן צריך לכתבה דוקא, ואם קראה על פה לא יצא, אף שעקרה משום פרסומי נסא והיה די לפרסם הגם בעל פה, אף על-פי מה שכתבנו לעיל שעקר המגלה נעשה על-ידי התגלות ההסתרה כנ"ל, דהינו על-ידי שמתזירין ומשיבין גם בחינת ההסתרה, דהינו הסטרא אחרא, אל מקומה ושרשה כנ"ל, וזה בחינת הרמת והתנשאות הידים שעל ידם נעשה ההתגלות כנ"ל (וכמבאר בפאמר הנ"ל). כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא בהידיים, בבחינת 'עצבון ידים' (כמו שכתוב שם), ועל-ידי האנחה שמתאנח ומתחרט ושב על דרכו הרעה, ועל-ידי זה מגביה את הידים עד השמים לבחינת תשובה כנ"ל. וזה בחינת (דברים לב): "כי אשא אל שמים ידי ואמרת חי אנכי לעולם", "חי אנכי" זה בחינת עלמא דאתי, מקור החיים, בחינת (שמות ט): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כי עד שם צריך להגביה את הידים, דהינו יד ימין ויד שמאל שמשם אחיזת הסטרא אחרא כנ"ל, ואזי נעשה שם על-ידי זה דבורים חדשים וממשיך משם תורה גבה מאד כנ"ל, ואזי מקבלים הדבורים מהידיים כנ"ל (וכמו שכתוב שם, עין שם). נמצא, שבחינת המגלה שהיא נעשית מהדבורים שמקבלין מהידיים על-ידי שמרימין אותם לבחינת

ד וזה מצות זכירת עמלק, כמו שכתוב (דברים כה): "זכור את אשר עשה לך עמלק וכו'". שכל מעשה עמלק, דהינו התגברות הסטרא אחרא על החלושי כח שבישראל שהעגן פולטן והוא מכשיל אותם, על-כן צריכין להגביה אותם ולהחזירם למקומם, לבחינת תשובה, שהיא בחינת ענגי כבוד, בחינת ספה, בחינת 'אמא דמספכא על בנין' (תיקוני זוהר הקדמה דף ב:). וזה בחינת "זכור את אשר עשה לך וכו'", "זכור" דיקא, כי צריך

לבחינת (שמות טז): "לחם מן השמים", בחינת אכילת מן, בחינת מצה (פמבאר שם). ועל-פן דיקא מצוה לאכל ולהרבות בסעודה, כי אכילת זה היום היא בחינת דעת, בחינת 'לחם מן השמים', בחינת 'מחלקת לשם שמים' שהיא שלמות הדעת (פמבאר שם). ועל-ידי אכילת סעודה זו של פורים נתתקן פגם האכילה שגגהנו מסעדה של אותו רשע, שעל-ידי זה היה פגם הדעת מאד וגברה ההסתרה פנ"ל. אבל אכילה זו הוא הפך מזה, כי הוא בחינת שלמות הדעת פנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מגילה טז): "ליהודים היתה אורה" (אסתר ח) — 'זו תורה'. כי על-ידי עסק התורה נתגלו ההסתרות, שזהו הגם של פורים פנ"ל.

וזה בחינת 'מתנות לאביונים', כי לפי גדל הדעת פן גדל הרחמנות (כמו שכתוב שם). וזה בחינת הצדקה של מתנות לאביונים, שזוכין לרחמנות על-ידי הדעת, גם צדקה הוא בחינת שלום, בחינת (אבות ב, ז): 'מרבה צדקה מרבה שלום'. וכל זה תלוי בשלמות הדעת, שעל-ידי זה נתרבה הרחמנות והשלום (כמו שכתוב שם, עין שם). ועל-פן שולחין אפלו לעשירים משלוח מנות, הפל בשביל כדי להרבות השלום מאד, מאחר שזכו לדעת גדול מאד פנ"ל. גם על-ידי צדקה מכניעין מלכות המן-צמלק שהוא פנגד מלכות דקדשה ומתגבר בתאוות עצירות (כמו שכתוב שם בפמבאר הנ"ל), ועל-ידי הצדקה מכניעין תאוות העשירות, כמו שמבאר בפמבאר 'אשרי העם' (בסימן י"א):

הלכה ב

על-פי המאמר ויהי הם מריקים שקיהם בסימן י"ז: תבאר היטב כל ענין פורים, עין שם כל המאמר:

א כי המן רצה "להשמיד ולהרג וכו' את כל היהודים" (אסתר א), ורצה לבטל ההתפארות של ה' ותברך שמתפאר עם עמו ישראל, ועל-פן רצה להתגבר בהודש אדר שמת בו משה רבנו עליו השלום, שהוא היה מגלה ההתפארות, ועל-ידי זה זכה להביא התורה בעולם, שהוא בחינת ההתפארות שמתפאר הקדוש-ברוך-הוא עם עמו ישראל על-ידי התורה שמקימין ישראל, ועל-פן

תשובה עלמא דאתי ששם שרש הידים, שעל-ידי זה מקבלין דבורים מהידיים, דהינו התורה החדשה שנעשית על-ידי העונות והסטרוא אחרא שנתהפכה לטוב פנ"ל, שזה בחינת המגלה שנעשית מזה פנ"ל. ועל-פן צריכין לכתבה דוקא, כדי להביא הדבורים אל הידיים, לקבלם מהידיים ממש פנ"ל.

וזה בחינת (שמות יז): "כתב זאת זכרון בספר", דהינו מלחמת צמלק, ומרמוז על הגאולה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. "כתב דיקא, זכרון דיקא, כי מלחמת צמלק ונצחונה ששב ונעשה מזה בחינת זכרון פנ"ל, צריך להביא זאת לתוך הכתב, להמשיך הדבורים אל הידיים ולקבלם משם פנ"ל, כדי להפך הדבר מהפך אל הפך, כי עקר אחיזתו ויניקתו מהידיים, בבחינת 'ידי משה כבדים' שפתיב במלחמת צמלק. וזה בחינת 'הקל קול יעקב והידיים ידי עשו', 'והידיים דיקא, כי עקר אחיזתו שם פנ"ל, בזמן שאין הקל קול יעקב פנ"ל. ועל-פן צריך לחזור ולשוב תשובת המשקל ממש ולחזור ולהרים הידיים פנ"ל, ולקבל משם הדבורים, שזה בחינת "כתב" פנ"ל, וזה בחינת פתיבת המגלה דיקא פנ"ל. נמצא, שהתשובה ההגונה כשזוכה לבחינת 'כתב', שימשיך דבורים על-ידי הרמת הידיים ויקבלם מן הידיים בבחינת 'כתב' פנ"ל. וזה בחינת (ישעיה מד): "כתב ידו לה'" — 'אלו בעלי תשובה' (במדבר רבה ח, ב), "כתב ידו דיקא, שזה עקר בחינת תשובת המשקל פנ"ל:

ו וזה בחינת (מגילה ז): 'חייב אנש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', כי צריך לעלות אז אל בחינת זכרון, בבחינת זכור את אשר עשה לך צמלק פנ"ל, אל הגורל העליון שרש הגורלות ששם פלו טוב, ואין שום רע פלל, רק משם ולמטה מתפצלין שני הגורלות, שהם בחינת 'ארור המן וברוך מרדכי' פנ"ל:

ו וזה ענין סעדת פורים. כי מעתה שנתתקן הדעת וזוכין לבחינת מחלקת לשם שמים, שהם בחינת הדבורים שמקבלים מן הידיים (כמו שכתוב שם), שזה בחינת מפלת המן-צמלק, ומקרא מגלה, שהיא בחינת דעת של התגלות ההסתרה פנ"ל, על-פן זוכין עתה

וְזֶה הַדְּבָר נַעֲשֶׂה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְאַצֵּל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּשִׁעוֹשָׁה תְּשׁוּבָה בְּאֵמֶת כְּרָאוּי, כִּי זֶה בְּחִינַת
תְּשׁוּבָה שְׁמִי שְׁנוּטָה מִדֶּרֶךְ הַטּוֹב וּבַחֲר לְעַצְמוֹ חֵלֶק
וְגוֹרֵל הָרַע חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֲזִי אֵי אֶפְשֶׁר לוֹ שִׁיתִּתְּקֵן וַיֵּשׁוּב
לְדֶרֶךְ הַטּוֹב כִּי אִם עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבָּת,
בְּחִינַת עֲלֵמָא דְאַתִּי, כְּמוֹכָא, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא מְכַרְח
לְהַצְטִיף וּלְהַבְחִן בְּדֶרֶךְ הַהוּא שֶׁהֵלֶךְ בוֹ בְּבְחִינַת
תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל, כְּמוֹכָא לְעֵיל, דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא מְכַרְח
לְשׁוֹב וְלִילָךְ וְלִהְיוֹת בְּכָל אוֹתָן הַדְּרָכִים הָרַעִים שֶׁהִיָּה
בָּהֶם מִקֵּדָם, לְשַׁבֵּר תְּאֻתּוֹ וַיִּטֶּה מֵהֶם וַיִּסּוֹר מֵהֶם צָרִיךְ
לִילָךְ דֶּרֶךְ כָּל הַדְּרָכִים הֵהֶם עַד אֲשֶׁר יֵשׁוּב לְמִקוֹמוֹ
אֵל אִם הַדֶּרֶךְ שֶׁרַשׁ שְׁנֵי הַדְּרָכִים שֶׁשָּׁם כָּלוּ טוֹב וּמִשָּׁם
וְהִלָּא מִתְּפַצְּלִין וּמִתְּפַרְדִּין שְׁנֵי הַדְּרָכִים כַּנִּ"ל, וְזֶה
בְּחִינַת הַצִּיּוּבִי לָךְ צִיּוּנִים שְׁמִי לָךְ תְּמַרְוִרִים שְׁתִּי לְבָךְ
לְמַסְלָה דֶּרֶךְ הַלְכָתָּה, שְׁזֵה קָאֵי עַל תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה, שֶׁצָּרִיךְ לְשׁוֹם לְבוֹ לְמַסְלָה
וְדֶרֶךְ שֶׁהֵלֶךְ בָּהּ מִקֵּדָם לְשׁוֹב וּלְחֹזֵר דֶּרֶךְ אוֹתוֹ לְשֵׁם
יְתַבָּרֵךְ לְבְחִינַת תְּשׁוּבָה כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַצִּיּוּב לוֹ
צִיּוּנִים וְסִמְנִים לְבַל יִכְשַׁל וַיִּתְּעָה בָּהֶם חֶסֶם וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר
שֶׁכָּבַר תְּעָה בָּהֶם, כִּי הֵם דְּרָכִים תּוֹעִים וְנִבְוָכִים מְאֹד.
וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר עַצְמוֹ מְאֹד וּלְעַשׂוֹת לְעַצְמוֹ סִמְנִים וְצִיּוּנִים
לְבַל יִלְכַד בָּהֶם חֶסֶם וְשָׁלוֹם עוֹד.

וְזֶה שְׁכָתוּב בְּעֶשֶׂו (בראשית כז): "שֶׁא נָא כְּלִיד תְּלִידָךְ וְכוּ", שְׁמַרְמֵז עַל גְּלוּת אַרְבַּע מְלָכִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בַּמִּדְרָשׁ (בראשית רבה פרשה סה). וְזֶהוּ "כְּלִיד" דִּיקָא, כִּי עָקַר הַתְּגַבְרוֹתוֹ הוּא עַל-יַדֵּי הַפְּלִים, שֶׁהַפְּלִים נוֹפְלִים אֲצִלוּ חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת חֶרֶבֶן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁעָקַר הַחֶרֶבֶן הָיָה שֶׁלְקָחוּ אֶת הַפְּלִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דניאל א): "וְאֵת הַפְּלִים הֵבִיא בַּיִת אוֹצֵר אֱלֹהֵיו וְכוּ".

וְעַל-כֵּן הַפְּלִים שְׂיוֹצְאִין מְרֻשׁוֹתָם אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם כִּי אִם עַל-יַדֵּי טְבִילָה, וְעָקַר הַטְּבִילָה הִיא לְכִלֵּי מַתְכוֹת שֶׁמִּשֵּׁם אֲחִיזְתָּם וְכוּ' כַּנ"ל, וְכִשְׁהֵם נֶאֱחָזִין בָּהֶם אִזִּי אֵין עֲצָה שְׁלֵמָה, כִּי עָקַר הָעֲצָה מִשֵּׁם, מִבְּחִינַת שְׂבָעָה מִיַּי מַתְכוֹת שֶׁקִּדְשָׁתָם מִבְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, מִבְּחִינַת סוּד הָעֶבֶר, שֶׁהוּא שְׂבָעָה כּוֹכְבֵי לְכַת, שֶׁמִּשֵּׁם זּוֹכִין לְעֲצָה שְׁלֵמָה, כְּמַבְאָר בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל שֶׁעַל-יַדֵּי סוּד הָעֶבֶר זּוֹכִין לְעֲצָה שְׁלֵמָה וְכוּ', כְּמַבְאָר שֶׁם בְּסֵדֶר הַמֶּאֱמָר עֵין שֵׁם, וְכַמֶּבְאָר בְּהַמְעֻשָׁה הַנ"ל שֶׁעַל-יַדֵּי שְׂבָעָה מִיַּי מַתְכוֹת שְׂמֵאִירִין בָּהֶם שְׂבָעָה כּוֹכְבֵי לְכַת, עַל-יַדֵּי-זֶה יוֹדְעִין עֲצוֹת וְכוּ', עֵין שֵׁם, כִּי אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה, כְּמוֹ שֶׁזֶה הַמְּלִךְ עֹשֶׂה זֹאת בְּשִׁבְלֵוֹ, כְּמוֹ כֵּן בְּשִׁרְשׁוֹ בַּקִּדְשָׁה נִמְשָׁכִין עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת מִבְּחִינַת שְׂבָעָה מִיַּי מַתְכוֹת עַל-יַדֵּי שְׂבָעָה כּוֹכְבֵי לְכַת שֶׁהֵם בְּחִינַת סוּד הָעֶבֶר, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּפְגַּמִּין חֵס וְשְׁלוֹם הַשְּׂבָעָה מִיַּי מַתְכוֹת וְנִמְשָׁכִין אֲלֵיהֶם, שֶׁזֶה בְּחִינַת כְּלֵי מַתְכוֹת שֶׁל עֶבֶר, דְּהֵינּוּ הַפְּלִים שֶׁנִּפְלוּ אֲלֵיהֶם, מִשֵּׁם מִתְגַּבְּרִין חֵס וְשְׁלוֹם עֲצוֹת נִבְעָרוֹת שְׁלֵהֶם, בְּחִינַת (תהילים פג): "עַל עֶמֶךָ יַעֲרִימוּ סוּד וַיִּתְיַעֲצוּ עַל צְפוֹנֶיךָ", אֲשֶׁר עַל זֶה נֶאֱמַר (שם לג): "ה' הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם וְכוּ", בְּחִינַת (ישעיה ח): "עֲצוּ עֲצָה וְחַפְרוּ וְכוּ". עַל-כֵּן צְרִיכִין לְטַהַר הַפְּלִים שְׂיוֹצְאִין מְרֻשׁוֹתָם, וְעָקַר כְּלֵי מַתְכוֹת כַּנ"ל, שֶׁצְּרִיכִין לְטַהַר עַל-יַדֵּי מִי מִקְנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מִיָּם טְהוֹרִים הַנֶּאֱמָרִים בַּמֶּאֱמָר הַנ"ל, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה זּוֹכִין לְעֲצָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב שֵׁם, בְּחִינַת (יחזקאל לו): "וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלוּלֵיהֶם, וְלֹא יִחַצּוּ לְשִׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד", "מַמְלָכוֹת" לְשׁוֹן עֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דניאל ד): "מִלְכֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֶיךָ", עֵין שֵׁם.

כִּי בְּאֵמַת הַכֵּל אֶחָד, כִּי עָקַר הַמְּלָכוֹת הוּא עַל-יַדֵּי עֲצוֹת, וְעַל-כֵּן כָּל מְלֶךְ יֵשׁ לוֹ יוֹעֲצִים, כִּי עָקַר הַמְּלָכוֹת הוּא מִבְּחִינַת עֲצוֹת פִּדּוּעַ לְמַבִּין.

וְעַל-כֵּן עָקַר חֲלָקַת מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד הָיָה עַל-יַדֵּי פָגַם הָעֲצוֹת, אֲשֶׁר לֹא רָצָה רַחֲבָעִם לְשַׁמֵּעַ לְעֲצַת הַזְּקֵנִים וְהִלֵּךְ אַחֵר עֲצַת הַנְּעָרִים, כְּמוֹ שֶׁמַּבְאָר שֵׁם בְּעֵנִין. וְעָקַר קִיּוּם מְלָכוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא עַל-יַדֵּי עֲצוֹת דִּקְדוּשָׁה, שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא תַרְנִי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵי־תֵּא. וְעַל-כֵּן הָיָה מְכַרְחַת הַמְּלֶךְ לְכַתֵּב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה יוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דברים יז): "וְהִיִּתָּה עִמּוֹ וְכוּ' לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמֶיךָ עַל מַמְלַכְתּוֹ וְכוּ'". וְכִשְׁפּוֹגֵמִין חֵס וְשְׁלוֹם בְּתַרְנִי"ג עֲטִין, כְּפִי הַפָּגַם חֵס וְשְׁלוֹם, כֵּן מִתְגַּבֵּר מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה חֵס וְשְׁלוֹם, וַיּוֹעֲצִים רַעוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִינַת "עַל עֶמֶךָ יַעֲרִימוּ סוּד וַיִּתְיַעֲצוּ עַל וְכוּ'". וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְטַבֵּל אֵת כְּלֵי הַמַּתְכוֹת שֶׁל עֶבֶר עַל-יַדֵּי מִיָּם טְהוֹרִים, כִּדְּי לְטַהַר מֵאֲחִיזְתֵּי זְהָמָתָם, שֶׁהוּא פָּגַם הָעֲצָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִפָּגַם שְׂבָעָה מִיַּי מַתְכוֹת כַּנ"ל. וְעַל-יַדֵּי הַטְּבִילָה חוֹזְרִים לְשִׁרְשׁוֹ שֶׁבַּקִּדְשָׁה, וְאִזּוֹכִין לְעֲצָה שְׁלֵמָה דִּקְדוּשָׁה כַּנ"ל. וְכִשְׁהַפְּלִים בַּקִּדְשָׁה אִזּוֹכִין לְקַבֵּל אוֹר קִדְשַׁת הַמַּאֲכָלִים, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבְּלוֹ כִּי אִם עַל-יַדֵּי תַקוּן הַפְּלִים בַּקִּדְשָׁה וְטַהַר כַּנ"ל:

הַלְבָּחָה ג

עֵנִין טְבִילַת פְּלִים חֲדָשִׁים הַנֶּקֱנִים מִן הָעֶבֶר, עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'וַיְבִיֹם הַבְּפוֹרִים' בְּסִימָן ג'ו', עֵין שֵׁם כָּל הַתּוֹרָה:

וְהַכֹּפָרִי, שֶׁאֵפְלוּ בַתּוֹךְ הַהִסְתַּרְתָּה שְׂבָתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה? כּוֹלִין לְמַצָּא אֵת ה' יִתְבַּרְךָ וְכוּ'. וְזֶה זּוֹכִין עַל-יַדֵּי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּדַבּוּרִים, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה קוֹרִין אֵת חַי הַחַיִּים, וּמִמְשִׁיכִין הַחַיִּים בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה עַל-יַדֵּי הַפְּלִים הַנִּעֲשִׂין מִהַפְּרָשִׁיּוֹת וּסְדָרִים וְתַבּוֹת וְאוֹתִיּוֹת שֵׁשׁ בְּהַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה זּוֹכִין לְדַעַת וְכוּ', כִּי עָקַר הַחַיִּים הוּא הַדַּעַת וְהַחֲכָמָה וְכוּ'. וְאִזּוֹכִין לְדַעַת שְׁנֵים בְּהַסְתַּרְתָּה שְׂבָתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה נִמְצָא ה' יִתְבַּרְךָ וְכוּ'. וְכַנְגֵּד זֶה הַדַּעַת שֶׁהוּא חַיּוֹת מְלָכוֹת דִּקְדוּשָׁה יֵשׁ מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא מְלָכוֹת הֶמֶן עֲמָלֵק וְכוּ', שֶׁהוּא מְאֻסָּף מִמוֹן, שֵׁשׁ כָּל הַנִּיּוֹצְאוֹת הַקְּדוּשִׁים וְכוּ', אֲבָל יֵשׁ כַּח בְּמְלָכוֹת דִּקְדוּשָׁה לְהוֹצִיא בְּלַעוּ מִפִּיו, וְלַחְזוֹר וְלַעֲשׂוֹת תּוֹרָה מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכוּ' שֶׁבְּלַע תַּחֲלָה וְכוּ', עֵין שֵׁם. וּמַבְאָר שֵׁם שֶׁכְּפִי הַגְּדֵלַת הַדַּעַת כֵּן זּוֹכִין לְפָרְנֶסָה

החיות על-ידי דבור הברכה לתוף המאכל שרוצה לאכל, ואז דיקא יש כח בהמאכל להחיות את האדם בחיות דקדשה שהוא עקר החיות האמתית.

ועל-כן עקר החיות והשביעה על-ידי הברכה, בחינת (יואל ב): "ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה' וכו'", כי עקר החיות שמחיה המאכל את האדם הוא על-ידי הברכה שמברכין ישראל על כל מה שאוכלין ונהנין ממנו, ומשם נשתלשל הכח גם לכל המאכלים שאוכלין העכו"ם או בהמות שיחיה אותן, כי הכל נמשך מישראל המקימין את התורה כידוע.

ועל-כן באמת יש הבדל גדול בין החיות שמקבלין ישראל על-ידי אכילתם בברכה ועל-פי התורה, ובין החיות של זולתם, פי ישראל מקבלים חיות אמתית שהוא חיות דקדשה, ועל-כן רק הם נקראים 'חיים' באמת, כמו שכתוב (דברים ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים פלגם וכו'". אבל העכו"ם והרשעים גם בחייהם קרויים 'מתים', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יח:), פי החיות שלהם אינו חיות כלל, מחמת שאין להם כח להמשיך החיות מחי החיים בהדרגה ובמדה, שזה אין זוכין פי אם כשהאכילה הוא על-פי התורה כנ"ל.

וזה בחינת (משלי יג): "צדיק אכל לשבע נפשו ובטן רשעים תחסר", פי הרשעים אין להם כח להשביע נפשם ולהחיותה כראוי, מאחר שאינם ממשיכין כראוי החיות מחי החיים, שזה אי אפשר פי אם על-פי התורה כנ"ל. וזה (דברים ח): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, פי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", שעקר החיות ממוצא פי ה', שנמשך החיות מחי החיים על-ידי הברכה שהוא בחינת 'מוצא פי ה'". פי באתערוותא דלתתא אתער לעלא, וכשאנו מברכין הברכה בפנינו אזי נתעורר פי ה' כביכול להמשיך החיות על-ידי הדבור בהדרגה ובמדה, שעל-ידי-זה עקר החיות שיש כח להמאכל להחיות את האדם כנ"ל.

וזה בחינת ההבדל שבין כל המאכלות האסורים להתורים, פי כל המאכלות האסורים הם בחינת אכילת עץ הדעת טוב ורע, שאינו נמשך מבחינת

ולשלוש וכו', פי פרנסה בנקל בבחינת מן בלי יגיעות וטרדות זה זוכין כפי הגדלת הדעת, וזה הדעת הוא בחינת מקנה, בחינת מקנה של שבועות, פי מקנה הוא בחינת דעת עליון וחסד ורחמים גדולים וכו', עיין שם כל זה היטב:

א **וזה** בחינת טבילת כלי סעדה הנקנים מהעכו"ם, פי אכילת ישראל יקרה וקדושה וגבה מאד, פי אכילה דקדשה היא בחינת תורה ממש, בבחינת (תהילים מ): "ותורתך בתוף מעי", פי החיות נמשך מחי החיים תמיד, אף אי אפשר לקבלו מחמת רבוי אור פי אם על-ידי בלמים הנעשים על-ידי עסק התורה וכו', כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל. ועל-כן עקר החיות על-ידי התורה, כמו שכתוב (דברים ל): "כי הוא חייך וכו'". פי על-ידי התורה שיש בה פרשיות וסדרים וכו', על-ידי-זה קורין את חי החיים, וממשיכין ממנו החיות שהוא החכמה והדעת בהדרגה ובמדה, שעל-ידי-זה עקר החיים כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת אכילה דקדשה, פי על-ידי האכילה נמשך החיות פנאיה בחוש, נמצא שיש כח להמאכל להחיות את האדם, וזה מחמת שיש כח בכל דבר מאכל להמשיך ולהגביל החיות מחי החיים לתוף כל בעלי חיים, שממש עקר החיים כנ"ל. וזה הכח מקבלין כל המאכלים מהתורה.

ועל-כן צריכין לאכל בקדשה על-פי התורה, בבחינת "ותורתך בתוף מעי", פי דיקא על-ידי מצות התורה נמשך זה הכח לתוף המאכלים שיהיה להם כח להחיות בהם נפש כל חי, להמשיך החיות מחי החיים לתוף כל בעלי חיים, פי זה הכח נמשך רק על-ידי התורה, שעל ידי קורין את חי החיים כנ"ל.

ועל-כן אסור להנות מהעולם הזה בלא ברכה, פי על-ידי הברכה שמברכין תחלה, על-ידי-זה קורין את הבורא ותברך שהוא חי החיים שברא דבר זה בכח זה, שיש לו כח להמשיך החיות, ועכשו על-ידי הברכה שאנו אומרים: 'ברוך אתה ה' וכו' המוציא לחם וכו' או 'בורא פרי העץ וכו'', שעל-ידי-זה אנו קורין את הבורא ותברך וממשיכין את החיות ממנו ותברך שהוא חי החיים, ממשיכין ממנו

שעל-ידי-זה דיקא גש פח בהאכילה להחיות האדם כנ"ל. וזה בחינת טבילת פלי אכילה, כי צריכין לקדש את הפלים של האכילה דיקא, כי עקר קדשת האכילה כפי קדשת הפלים שמקבלין על-ידי התורה כנ"ל.

ועל-כן קדשת וטהרת הפלים הוא על-ידי טבילה במקוה, כי המקוה הוא בחינת דעת עליון ורחמים גדולים הנמשך על-ידי הדעת הנ"ל שנתגלה על-ידי התורה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. ועל-כן דברי תורה אין מקבלין טמאה, כמו שאמרו רבותינו ו"ל, כי התורה בעצמה הוא בחינת הדעת, בחינת מקוה שמטהרת מכל הטמאות. נמצא שהמקוה הוא בחינת הדעת והחיות הנ"ל שמקבלין מחי החיים על-ידי התורה כנ"ל, ועל-כן שם צריכין לטהר את פלי האכילה שקונין מהעכו"ם, כדי לקבל חיות האכילה על-ידי פלים קדושים שקדשתם על-ידי הדעת של התורה שהוא בחינת המקוה כנ"ל, כי העקר לקדש את הפלים, כי עקר קדשת האכילה נמשך מקדשת הפלים, שזה עקר מעלת התורה שעל ידה קורין החיים מחי החיים על-ידי פלים כנ"ל:

ג **ועל-כן** עקר הטבילה רק לכלי מתכות, (וגם פלי זכוכית שצריכין טבילה הוא רק מחמת שדומין לכלי מתכות, כמבאר בדברי רבותינו ו"ל (עבודה זרה עה:)), כי פלי מתכות הם בחינת עצשירות, כי עקר העשירות כלול במיני מתכות, שמהם כל המטבעות והממון שהוא עקר העשירות, כי שם במיני מתכות פלולים כל הגונין עלאין שהם בחינת זהב וכסף וכו', שזה עקר בחינת העשירות, ומחמת זה הסטרא אחרא פרוכה מאד אחר העשירות, מחמת ששם כל הגונין עלאין, כמבאר בהתורה הנ"ל, עין שם. ועל-כן פלי מתכות שהם בחינת עצשירות, ששם עקר התגברות מלכות דסטרא אחרא שהוא פנגד מלכות דקדשה, שרוצה להתגבר בתאות העשירות ולהרבות בפלים כדי לינק מהגונין הנ"ל ולהעלים חס ושלום הדעת הנ"ל של התורה, שעל-ידי-זה חיות מלכות דקדשה, כמוכן ומבאר כל זה בהתורה הנ"ל, על-כן פשיזאין

פלים קדושים, רק מבחינת שברי פלים, שאין בהם פח להמשיך החיות מחי החיים כראוי, אדרבא, על ידם מתגבר הסטרא אחרא ביותר, שהיא סטרא דמותא. וזה שאסרה תורה מאכלים טמאים, וכן מאכלים הקדושים ביותר אסורים גם-כן באכילה, כגון אכילת קדש ותרומה לזר, כי עקר אסור אכילת מאכלים הטמאים הוא מחמת שהם נמשכין מבחינת שברי פלים, ואין פח על ידם להמשיך החיות מחי החיים בהדרגה ובמדה כנ"ל. ועל-כן גם כל המאכלים הקדושים ביותר אסורים גם-כן למי שאינו ראוי להן באסור חמור מאד, כי מחמת שהם קדושים בקדשה יתרה מאד אין פח בהמקבל לקבל החיות והקדשה המרבה הנמשך על ידם, ועל-כן אם ירצה לאכלם חס ושלום מי שאינו ראוי להם הוא גורם שבירת פלים מחדש, בחינת רבוי השמן גורם כבוי הגר. ועל-כן "כל זר לא יאכל קדש" (ויקרא כב), כי אין בו פח לקבל החיות המרבה הנמשך על-ידי אכילת קדש, שזהו בחינת רבוי השמן שגורם כבוי הגר, שזהו בחינת שבירת פלים שממש עקר יניקת הסטרא אחרא כנ"ל.

וזה שכתוב בכלאי הפרם (דברים כב): "פן תקדש המלאה וכו'", כי אסור פלאים הוא רק מחמת התערבות, כי כל אחד בפני עצמו מתר לזרע, רק כשנתערבין זרעים של תבואה ושל גפן יחד אסורים, מחמת שעל-ידי תערבתם אין להם פח לקבל רבוי האור הנמשך על-ידי הרבה מינים משנים כאלה. ועל-כן אסורים בבחינת קדש, בחינת "פן תקדש וכו'", כי זהו בחינת אסור קדש, שלא יהיה רבוי אור חס ושלום כנ"ל:

ב **נמצא** שעקר קדשת אכילת ישראל הוא על-ידי התורה, שעל-ידי-זה ממשיכין החיות בהדרגה ובמדה על-ידי הפלים של התורה, שאז דיקא נמשך החיות על-ידי המאכל בקדשה וכו' כנ"ל. וזה שכתוב שם בהתורה הנ"ל, שכפי הדעת שנמשך על-ידי התורה, פן זוכין לפרנסה, בחינת מן וכו', עין שם. כי הפרנסה והאכילה דקדשה בחינת מן הוא כפי הדעת שמקבלין על-ידי התורה שהוא עקר החיות,

בחינת פלי בית המקדש, שעל גדם עקר המשכת כל ההשפעות לכל העולם על ידי פלים קדושים פאלו, אבל אסור להשתמש בהם להדיוט, שלא יהיה בחינת רבוי אור חס ושלום, רק להשתמש בהם בקדש, בבית המקדש, ואז נמשך השפע והפרנסה על גדם לכל העולם. ואחשורוש והמן שהם מלכות הרשעה שמתגברים כנגד מלכות דקדשה, ועקר התגברותם לפגם העשירות דקדשה חס ושלום כנ"ל, על-כן התגברו להשתמש בסעדתם בכלי בית המקדש, כי עקר הפגם על-ידי פגם הפלים, שעל גדם עקר המשכת החיות מחי החיים כנ"ל:

ה וְזוה ששאלח יעקב לעשו (בראשית לב): "עם לבן גרתי", ו'תרג' ג מצות שמרתי וכו' (רש"י שם), ויהי לי שור וחמור וכו'. כי עשו הוא מלכות הרשעה, כי ממנו יצא המן עמלק, שהם עקר מלכות הרשעה, ועקר כח מלכות הרשעה יונק מבחינת לבן שהוא בחינת לבן העליון, הינו האור העליון כשאינ פלים קדושים להמשיך האור והחיות בהדרגה במדה כראוי, משם עקר יניקת קלפת לבן, ומשם יניקת מלכות הרשעה, בחינת עשו, המן עמלק.

ועל-כן לא הלך יעקב לבית לבן עד שעסק תחלה בתורה הרבה בבית שם ועבר, כמו שאמר רבותינו ז"ל (מגילה יז), כי על-ידי התורה שלמד תחלה הרבה, על-ידי-זה הנה לו כח להמשיך האור הגבוה והעליון מאד מאד, בחינת לבן העליון, להמשיכו בהדרגה ובמדה על-ידי רבוי התורה שלמד בקדשה גדולה תחלה. ואז לא די שלא הנה כח בלבן שינק מרבוי אור להתגבר כנגד יעקב, אדרבא, יעקב התגבר כנגדו והוציא ממנו כל העשירות וכל הקדשות שבלע, בבחינת (אייב כ): "חיל בלע ויקאנו", כי הפך ההסתרה שבתורה הסתרה לדעת עליון מאד, ונעשה מבחינת "חיל בלע וכו'" בחינת תורה, שהיא בחינת 'אשת חיל', כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת רחל ולאה שהוציאם מבית לבן דיקא, שהם בחינת 'אשת חיל', בחינת התורה שהוציא מתקף ההסתרה שבתורה הסתרה שיניקתה מרבוי אור, שזהו בחינת לבן, ואז

הפלי מתכות מהעכו"ם שיניקתם ממלכות דסטרא אחרא אי אפשר לאכל בהם כי אם על-ידי טבילה במקנה, כי על-ידי המקנה שהוא הדעת הנ"ל יטהרם ויוציאם מפגם העשירות, שהוא בחינת מלכות דסטרא אחרא, שהוא הפך התורה, כי נמשך עליהם קדשת הדעת של התורה על-ידי המקנה שהוא בחינת דעת התורה כנ"ל. ואז יכולין לאכל בהם מאכל ישראל, כי אז דיקא אחר הטבילה יכולין לאכל בהם בקדשה, דהינו להמשיך על-ידי המאכלים החיות מחי החיים כראוי, שזה אי אפשר כי אם על-ידי קדשת הפלים דיקא כנ"ל, שנמשך על-ידי התורה שהוא בחינת המקנה כנ"ל:

ד וְזוה שאמר יצחק לעשו (בראשית כז): "שא נא כליך וכו' ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי". כי יצחק הזהיר אותו שיראה תחלה לתקן בחינת הפלים בקדשה, ואז ו'עשה לי מטעמים כאשר אהבתי' – 'מפקודין דעשה' (תיקוני זוהר תיקון כ"א דף נא), דהינו מאכלים קדושים על-פי התורה, שזה אי אפשר כי אם על-ידי תקון הפלים כנ"ל, בחינת "שא נא כליך" כנ"ל. וכן דרשו רבותינו ז"ל (בראשית רבה סה, יג): "שא נא כליך" – 'בדק ספינך ושחט יפה שלא תאכילני נבלה'. ועל-כן קרא בדיקת הספין להציל מנבלות בשם 'פלים', כי עקר אסור נבלות וטרפות ומאכלים טמאים הוא מחמת שהם בבחינת פגם הפלים כנ"ל. ועל-כן הזהיר אותו על בדיקת הספין בלשון "שא נא כליך", כי עקר הוא לתקן הפלים, שעל-ידי-זה עקר קדשת המאכלים, שמחמת זה אסורים לנו נבלות וטרפות ושאר מאכלים האסורים כנ"ל.

וְזוה בחינת מה שהשתמשו בפלים של בית המקדש בסעדתו של אחשורוש, כמו שכתוב (אסתר א): "וכלים מפלים שונים", כמו שדרשו רבותינו ז"ל (אסתר רבה ב, יא). כי מלכות הרשעה הוא בחינת מלכות המן עמלק, כמו שכתוב בהתורה הנ"ל, ומלכות המן הנה כל כחו ממלכות אחשורוש. ועל-כן רצו להתגבר על-ידי פגם האכילה והחטיאו את ישראל בסעדתם כמו שאמר רבותינו ז"ל, ועל-כן השתמשו אז בכלי בית המקדש, כי רצו לפגם בהעשירות דקדשה שהוא

הלכות גפיין

הלכה א

ענין גט, על-פי התורה 'וביום הבכורים - למען יאריך ימים על ממלכתו' (סימן ג"ו), עין שם היטב.

ויוצא משם, שצריך להמשיך חיים לתוך בחינת המלכות, וזה נעשה על-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריה הוא, שעל-ידי-זה קורין את חי החיים וממשיך חיות לתוך המלכות, כי התורה היא בחינת ימים ומדות, בחינת בלמים שהוא בחינת השם שעל ידה ממשכין החיות במדה ובשעור, עין שם, ואזי ממשכין חיות להמלכות, והחיות הוא בחינת דעת, כי "החכמה תחיה" (קהלת ז), ועל-ידי הדעת יודעין שגם בתוך ההסתרות מלבש גם-כן ה' יתברך, דהינו תורה, ועל-ידי-זה בעצמה נחזרת ההסתרה ונעשה ממנה דעת, הינו תורה, ועל-ידי כן כל הרשעים חוזרים בתשובה, עין שם היטב.

וזה בחינת גט, שהוא בחינת שמגלין התורה המלבשת בתוך בחינת הסתרת פנים, כי האשה היא בחינת מלכות, וכל חיותה על-ידי בעלה שממשיך לה חיות, הינו דעת, ועל-כן הבא על אשת איש במיתה, כי כשנפרדת מבעלה ותחת אישה תקח זרים אזי נפרדת ממקור חיותה, ואזי סטרא דמותא שליט, כי היא מקשרת בבעלה וכל חיותה ממנו, שהוא ממשיך לה חיות כנ"ל. ועל-כן כשנעשה שנאה בין איש ואשה שהוא בחינת הסתרת פנים, אי אפשר לה לפרד ממנו בולא כלום, כי תגבר סטרא דמותא חס ושלום על-ידי בחינת ההסתרה, כי ההסתרה הוא הפוך החיות כנ"ל, בחינת (תהלים קד): "תסתיר פניך ביהלון תוסף רוחם יגועון וכו'".

ועל-כן צותה התורה שיכתב לה ספר בריתות, 'ספר' דיקא, בחינת תורה, וכמו שלמדו רבותינו ז"ל מפסוק זה (דברים כד): "וכתב לה ספר בריתת", שדינו כספר לענין פמה דברים, הינו שהגט שהוא ספר בריתות, הוא בחינת תורה המלבשת ונעלמת בתוך בחינת ההסתרה, ועל-ידי

כשהתגבר כנגד לבן שהוא שרש הקלפה, על-כן ממילא יש לו כח להכניע ולבטל מלכות עשו וכו' שיונק ממנו. על-כן שלח לעשו: 'עם לבן גרתי ותרני' ג מצות שמרתי', שזכיתי להפך ההסתרה לדעת התורה, להמשיך החיות מלבן העליון בהדרגה ובמדה על-ידי תרני' ג מצות התורה שהם כלל התורה, ועל-ידי-זה זכיתי לעשירות דקדשה, בחינת "ויהי לי שור וחמור וכו'", כי הוציא העשירות מהסטרא אחרא אל הקדשה, על-ידי שהמשיך החיות מלבן העליון לתוך בלמים קדושים על-ידי התורה שכלולה מתרני' ג מצות, בבחינת 'עם לבן גרתי ותרני' ג מצות שמרתי' כנ"ל.

ועל-כן שלח לו כל זאת, להודיעו שיש לו כח כנגדו, מחמת שכבר הכניע שרש יניקתו על-ידי שהמשיך החיות העליון על-ידי תרני' ג מצות של התורה בהדרגה ובמדה, שעל-ידי-זה נכה לעשירות דקדשה, שעל-ידי-זה נכנע מלכות הרשעה, בבחינת (קהלת ב): "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס לתת לטוב לפני האלקים וכו'", כמבאר כל זה בהתורה הנ"ל, עין שם:

הלכה ד

הלכות הכשר בלמים וכו' ענין ספירה ושבועות, על-פי התורה ויהי נא פי שנים ברוחך אלי' בלקוטי א' סימן ס"ו, עין שם כל התורה:

כי קדם שמוציאין מכת אל הפעל אזי הכח והפעל אחד וכו', וצריך כל אחד להשתדל ולהוציא מכת אל הפעל, לפתח הידים, שיהיה נמשך ונפתח הרוח דלתפא מן הרוח דלעלא וכו' וכו'. וכל המצות ועברות תלויים בזה וכו', עין שם, ולהוציא מכת אל הפעל הוא על-ידי הדבור וכו', וזה זוכין על-ידי אמת וכו'. וצריכין לעשות נקדות להאותיות, והם נעשין על-ידי הכסופין והחשק דקדשה, שעל-ידי-זה משברין כל המניעות שבעולם, אם מתגבר שיהיה לו חשק חזק כפי המניעה, כי המניעה לא באה אלא בשביל החשק וכו' וכו', (עין שם כל זה היטב):

בעצמו מקשר אותה בקדשת ישראל כנ"ל, בחינת "ויצאה והיתה" כנ"ל, כי גם בתוך ההסתרה מלבש חיות לתוך בחינת ההסתרה, ואזי יכולה לפרד מבעלה בהתר ולא תרד נפשה לשאול, לבחינת סטרא דמותא חס ושלום על-ידי ההסתרה והפרוד, כי כבר האיר לה חיות ודעת לתוך ההסתרה בעצמה, ועשה מן ההסתרה והפרוד בעצמו תורה, דהינו גט שהוא בחינת תורה המלבשת בתוך ההסתרה כנ"ל, ועל-כן כותבין בגט: 'כדת משה וישראל', הינו בחינת תורה כנ"ל.

ועל-כן עקר הגט הוא שמו ושמה, פי כמו שבבחינת כלליות מלכות ישראל צריך להמשיך החיות על-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא, שעל ידה נמשך החיות משמו לשמה כבכחול, כי התורה היא בחינת שמו ושמה, הינו שמו ותכונה ושם מלכות ישראל, פי 'שמו משתף בשמנו', הינו התורה שהוא שמא דקדשא בריך הוא, הוא עצמו בחינת שם המלכות, פי עקר השם הוא בחינת מלכות פמוכא, כמו שכתוב (שמואל ב ח): "ויעש דוד שם", וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה, שהוא בחינת שמו, פי שמות בני ישראל שהם כלליות המלכות נרשמים בתורה, בבחינת "ואלה שמות בני ישראל" (שמות א) הנאמר בתורה, כמו כן בפרטיות שצריכין להמשיך חיות לתוך בחינת מלכות בפרטיות כדי לגלות ההסתרה כנ"ל, שזה בחינת גט כנ"ל, צריכין להמשיך החיות משמו לשמה כנ"ל.

וזה בחינת הזמן שכותבין בגט, וכותבין היום והשבוע והחדש והשנה, שזה בחינת כל גבולי הימים והזמנים, כדי להמשיך החיות בבחינת ימים ומדות, בבחינת (תהלים ט): "ומדת ימי וכו'", כמבאר שם, וכל זה כדי שיהיה נמשך חיות, שהיא בחינת דעת, כדי לגלות ההסתרה, שזה בחינת הגט ספר כריתות כנ"ל.

וזה בחינת (דברים לא): "ואנכי הסתר אסתיר פני וענתה השירה הזאת בכם לעד", שגם בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה מלבש תורה כנ"ל, וזה בעצמו מעיד שלא תשכח וכו', פי עדין קשורים בחי

שכותבין ונותנין לה הגט מגלין החיות והתורה המלבשת בתוך ההסתרה, ועל-ידי-זה נמשך לה חיות לתוך בחינת ההסתרה, ואזי יכולה לפרד מבעלה בהתר ולא תרד נפשה לשאול, לבחינת סטרא דמותא חס ושלום על-ידי ההסתרה והפרוד, כי כבר האיר לה חיות ודעת לתוך ההסתרה בעצמה, ועשה מן ההסתרה והפרוד בעצמו תורה, דהינו גט שהוא בחינת תורה המלבשת בתוך ההסתרה כנ"ל, ועל-כן כותבין בגט: 'כדת משה וישראל', הינו בחינת תורה כנ"ל.

ועל-כן מרמז לה בגט שהיא נפרדת ממנו ואף-על-פי-כן עדין היא ראויה לאיש ישראל, וכותב לה: 'והרי את מתרת לכל אדם' ושאר לשונות פיוצא בזה, וזה עקרו של גט, הינו שזה עקר הגט שכותב לה, אף שהיא בבחינת הסתרה ונפרדת מבעלה ממקור החיים, עם כל זה באמת גם שם בתוך ההסתרה בעצמה מלבשת התורה, כבכחול כנ"ל, נמצא שעדין היא קשורה בחי החיים, ועל-כן היא רשאה ושלטאה לנשא למי שתראה מישראל, פי היא קשורה עדין בקדשת ישראל ויכולה להנשא לישראל לקבל על ידו חיות מחי החיים, פי לא נפרדה ונכרתה מקדשת ישראל לגמרי חס ושלום על-ידי ההסתרה, כי גם בתוך ההסתרה בעצמה מלבשת התורה, שזה בחינת הגט ספר כריתות כנ"ל.

וזה בחינת: "וכתב לה ספר כריתת ושלחה מביתו ויצאה והיתה", ולמדו רבותינו ז"ל (קידושין ה): 'מקיש הונה ליציאה', הינו שהונה מתחיל מן היציאה בעצמה, שתכף ומיד כשמגיעה לתכלית ההסתרה והפרוד, דהינו בשעת קבלת הגט, אזי תכף מתחיל בחינת הונה שיכולה להתהוות ולהתקשר בקדשת ישראל שהם דבקים באלקים חיים, פי הגט בעצמו מגלה שגם בתוך ההסתרה מלבש תורה כנ"ל, שעל-ידי כן היא רשאה ושלטאה בנפשה למהך למינסבא לכל גבר מישראל, נמצא שבהגט

הלכה ב

ענין גט פרישות, שעל-ידי מה שפותר לה על השטר שהיא מגרשת ממנו ברצון נפשו, על-ידי-זה היא נפרדת ממנו:

כי מבאר בדברי רבנו ז"ל בספר לקוטי מוהר"ן הראשון (סימן קע"ג) שעל-ידי הפתב יכולין להפיר הנפש ופנימיות הנפש, שהיא בחינת שכנתא פנימית ושכנתא חיצונית וכו', בבחינת א'נ'כ'י' שדרשו רבותינו ז"ל (שבת קה.): 'אנא נפשי כתבית י'הבית', שהכותב נותן נפשו בתוך הפתב וגם נותן פנימיות נפשו, כי הפך, שהיא בחינת הפתב, היא בחינת פתב, כמוכא בתקונים: 'אנכי - דא שכנתא פנימיות, אני - דא שכנתא חיצונית וכו'', עין שם.

נמצא שעל-ידי הפתב שפותרין מגלין בחינת הנפש ופנימיות הנפש, ועל-כן עקר התקשרות ישראל לאביהם שבשמים בתחלה היה על-ידי בחינת פתב, דהינו על-ידי תורה שבכתב, שהתחלה היה על-ידי הלוחות שנתנו בכתב שמתחילין בכתב "אנכי", בחינת: 'אנא נפשי כתבית י'הבית', וכמו שכתוב (שמות לד): "כתב לך את הדברים האלה, פי על-פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל". פי ישראל נתקשרו אז לה' יתברך לעולם ועד, כי כביכול הם מקשרים בפנימיות הנפש כביכול. כי זה כלל שהמדרגה העליונה אינה מאירה במדרגה התחתונה כי אם בבחינת נפש, כמוכא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן ס"ט), ועל-כן מה שה' יתברך מאיר ומשפיע לישראל ממדרגה העליונה למדרגה התחתונה היא בבחינת נפש, שהיא בחינת שכינה בתחתונים, שהיא בחינת מדרגה התחתונה של בחינת מדרגה העליונה פידוע, ומחמת חבתן של ישראל שהם בנים ממש לה' אלקים, על-כן הם מקשרים גם בפנימיות נפשו כביכול, וזה בחינת 'אנכי' שהתחיל בזה העשרת הדברות, שהוא ראשי תבות 'אנא נפשי כתבית י'הבית', והכף שהיא מרמזת על הפתב, היא בחינת כ"ף - פתב, בחינת שכנתא

החיים, כי גם שם מלבש חיותו יתברך פנ"ל, וזה בחינת הגט שהוא לעד ולראיה שהיא יכולה לדבק בקדשת ישראל פנ"ל.

ועל-כן הקטנה יוצאת במאון, פי הקטנה שאין בה דעת אין מקשרת בבעלה כלל. פי עקר ההתקשרות על-ידי הדעת, בבחינת (בראשית ד): "והאדם ידע וכו'", ועל-כן אינה יכולה להתקשר בבעלה פי אם על-ידי אביה, בבחינת אב בחכמה, שעל ידו נקשרת בבעלה פנ"ל, אבל פשאיין לה אב, ודעת עצמה אין לה, אין לה התקשרות כלל פנ"ל. ועל-כן יוצאת במאון בלא גט, כי אין מלבש בתוך ההסתרה דעת כלל, פי אפלו בהתקשרות אין דעת פנ"ל.

ועל-כן היא נפרדת במאון מבעלה לגמרי, והיא מתרת בקרוביו והוא מתר בקרובותיה, פי נעשה ביניהם פרווד לגמרי, מאחר שהיה ההתקשרות בלא דעת פנ"ל. וזה בחינת מלכות הרשעה, מלכות עשו, שנאמר עליה (עובדיה א): "קטן נתתיה בגוים וכו'", שהיא לעולם בבחינת קטן, ומלכותו בלא דעת וחיות, כמוכא לעיל. ועל-כן הוא בבחינת 'שארי בחבורא וסיים בפרודא' (זוהר משפטים דף צה.), כי אחר-כך נפרדו לגמרי ואין לו שום התחברות, מאחר שהוא בלא דעת פנ"ל, פי הקטנה עדין יש בה אחיזה של הסטרא אחרא שהיא מלכות הרשעה פידוע.

אבל פשיוצאת בגט נשארת מקשרת בבעלה לעולם, ועל-כן היא אסורה בקרוביו וכו', פי הגט הוא בחינת דעת המלבש בתוך ההסתרה, ועל-כן אף-על-פי שנפרדת ונסתרת ממנו, אף-על-פי-כן עדין היא קשורה בו קצת על-ידי הדעת המלבש בתוך ההסתרה בעצמה, שהוא בחינת הגט, והדעת הוא התקשרות, ועל-כן היא אסורה בקרוביו וכו', פי עדין יש להם בחינת התקשרות בהעלם גדול לעולם:

גם בהלכות פרייה ורבייה הלכה א' אות ב' מבאר הלכות גטין:

ממון ששם כלולים כל העבודות זרות, והבית-המקדש שהוא בחינת עשירות דקדושה, שם היה התקון על כל החטאים והפגמים שכלם כלולים בתאות ממון וכנ"ל, ועל-כן עקר הכפירה על-ידי הקרבן שמביא מיגיע כפו וממונו, נמצא שבנימין הוא בחינת תקון עשירות דקדושה, וזהו בחינת ההוא רוחא כנ"ל, ועל-כן על-ידי-זה יכול היבם להקים שם המת על נחלתו, 'על נחלתו' דיקא, כי זה עקר התקון כנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

הלכה ב

"כִּי יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וְכוּ'" (דברים כה), על-פי התורה הנ"ל (בהלכות גיטין הלכה א') 'וכיום הבפורים' (ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ו):

א וְהַבְּלֵל, שעקר המשכת החיות אל המלכות על-ידי התורה שהיא בחינת שמה דקדושה בריף הוא, שעל ידה ממשיכין החיות, דהינו החכמה, לתוף הפלים והמדות, שזה בחינת שם, שהוא מגביל החיות במדה, עין שם.

וְזֶה בחינת יבום להקים לאחיו שם, כי "לא תהו בראה לשכת יצרה" (ישעיה מה), שצריך כל אדם לעסק בקיום העולם להעמיד תולדות כדי להקים שם ולא ימחה שמו חס ושלום, הינו שעקר המשכת החיות הוא להמשיך החיות לתוף הפלים והמדות שהם בחינת שם, וכל מה שנתרבין אנשי ישראל, נתרבה ונתרחב גבול הקדושה ונתרבין הפלים לקבל החיות, שזהו שלמות ותקון הבריאה, כי עקר נפלאות וגבורות של הבריאה הוא רק בבחינה זו, הינו כי בודאי ממנו יתברך לא יפלא כל דבר, רק שזה עקר החדוש והפלא שיוכל להתצמצם כפיכול החיות ממנו יתברך לתוף הפלים בבחינת שם, וזהו תקף נפלאות שבבריאתו יתברך, שימשך חיות אין סוף כפיכול לתוף בחינת הפלים, ועל-כן כל מה שיוירד הקדושה למטה ונשתלשל בהשתלשלות ובצנורות יותר ויותר הוא משלים פנינת הבריאה

מקבלים מחד רוחא וכו', והוא רוחא של אחיו המת דשדי בגוה של היבמה נמשך גם-כן כפי בחינת ההוא רוחא שקבל מאמו, כי הוא חיותו ומשם נמשך ההוא רוחא דשדי באשתו, נמצא שההוא רוחא של היבמה הוא מבחינה אחת עם היבם כנ"ל, ועל-כן אחיו היבם יש לו כח לתקנו ולהמשיך נשמתו על-ידי ההוא רוחא, שהוא בחינת התחלת תקון העשירות, שזה עקר התקון והברור שצריך האדם לברר בעולם כנ"ל. ועל-כן היבם מקבל הנחלה, כמו שכתוב (דברים כה): "יקום על שם אחיו לנחלה", כי זה עקר התקון, לתקן ולברר הנחלה והעשירות, שעל-ידי-זה עקר הקמת שמו ונפשו, כי שם שרש הנפש כנ"ל:

ז וְזֶה שטענו בנות צלפחד: אם אנו חשבות זרע תנה לנו נחלה, ואם לאו תתיבם אמנו. כי עקר היבום הוא רק מחמת הנחלה, מחמת שלא הניח מיוצאי תלציו למלאות מקומו להקים שמו על נחלתו דיקא כנ"ל, דהינו לתקן תאות ממון וכו' כנ"ל, ועל-כן טענו: אם אין אנו יכולים לקבל נחלתו בודאי מחיבת אדם להתיבם, כי עקר היבום תלוי בזה כנ"ל:

[שיך לעיל]

ח והוא רוחא דשדי בגוה שהוא עקר תקוניה הוא בחינת תקון העשירות, וזה בחינת הכתבה שנותן לה אז מיד וכו' וכנ"ל, כי בחינת ההוא רוחא הנ"ל הוא בחינת בנימין, כמבאר בפתיים, ובנימין הוא בחינת תקון העשירות דקדושה, בבחינת (בראשית מט): "בפקר יאכל עד ולערב יחלק שלל", דהינו עשירות, כי בית-המקדש בחלקו של בנימין, והבית-המקדש הוא בחינת תקון עשירות דקדושה, ועל-כן היה שם אוצרות כסף וזהב הרבה מאד, כמו שכתוב (מלכים ב כד): "אוצרות בית ה'", כי בבית-המקדש היה עשירות גדול ומפולג מאד מאד, כי שם התקון של הממון והעשירות שהוא כלל כל התקונים, כי בבית-המקדש שם היה התקון והכפירה על כל החטאים והפגמים שבעולם שכלם כלולים בפגם עבודה זרה שהוא כלל התורה, הינו בתאות

צריך להמשיך מרחוק דיקא כדי שתוכל לקבל האור שלא יהיה רבוי אור וכו' פנ"ל:

ג וְהִנֵּה האחים סמוכין זה לזה בשרשם מאד, כי משרש אחד יצאו, ועל-כן אשת אחיו אסורה, כי צריך כל אחד מן האחין להמשיך החיות בדרך השתלשלות למטה יותר, באופן שיִתרחק ויתרחב גבול הקדשה ביותר על-ידי בחינת ההתרחקות פנ"ל, ועל-כן צריכין האחין להתרחק זה מזה פנ"ל, אבל במקום מצות יבום התיירה התורה אשת אח לבל ידח ממנו נדח, שלא תאבד נפש המת לגמרי על-ידי שלא הקים שם פנ"ל, ואבדת הנפש ומיתתה חס ושלום הוא שחוזר האור למעלה לשרשו, ואזי נשארין הכלים בחינת שבורים ומתים וזהו חרבנו. ועל-כן אינה יכולה לנשא לאחר, כי שם אינו יכול להתפקן, כי מאחר שמת בלא זרע, חזר לשרשו שהוא לבית אביו ואי אפשר לתקנו אלא אצלם, ועל-כן תקונו על-ידי אחיו מאביו.

כּו אב בחכמה, והחכמה היא שרש החיות, כי "החכמה תחיה" (קהלת ט), וכלם בחכמה עשית', והוא בחינת תחלת הבריאה, ושם בבחינת אב, בבחינת חכמה, עדין פלו אחד, ואין שם בחינת צמצום וכלי שעל ידו נעשה הבריאה, רק משם מתחיל להשתלשל למטה החיות לתוך בחינת הכלים הנעשין משם ולמטה, והנה בחינת האחין מן האב הם בחינת ראשית המשכת הצנורות והצמצומים שנמשכין מן אב בחכמה, וצריך שיהיה כל אח ואח, דהינו כל כלי וצנור בפני עצמו להמשיך החיות בכל פעם לתוך כלים יותר ויותר, אבל כשנחרב אח אחד ולא הניח זרע אזי אפשר שיחרב לגמרי, דהינו שיחזר האור לשרשו לבחינת אב בחכמה, וזהו בחינת חרבון, בחינת תהו ובהו, כי כשחוזר האור ונסתלק מבחינת הכלים לגמרי וחוזר למעלה לשרשו אזי נשארין בחינת שבורים ומתים לגמרי חס ושלום, (ואזי צריכין לחדש העולם מחדש לגמרי, דהינו לחזר ולהוציא ולהוליד האור מתחלת המחשבה, מבחינת אב בחכמה).

ביותר ומקיים העולם, כי זה עקר קיום העולם, שיהיה נעשין בכל פעם יותר כלים שבקדשה לקבל חיותו יתברך, שלא יהיה רבוי השמן גורם כבוי הנר, שזה בחינת שבירת כלים מחמת רבוי אור, שמשם אחיות הסטרא אחרא, סטרא דמותא, חרבן העולם, בבחינת (בראשית א): "והארץ היתה תהו ובהו", כמובא.

וְעַל-בֵּין חייב כל אדם להעמיד תולדות כדי להקים שם, להגדיל בחינת השם, דהינו הכלים והמדות פנ"ל, ועל-כן כל המניח בן תחתיו כאלו לא מת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה מט, ד), שְׁנֵאמַר (במדבר כז): "איש כי ימות ובן אין לו וכו'". כי סטרא דמותא לא שליט כלל, מאחר שהקים שם שעל ידו נמשך החיות במדה, ואזי סטרא דמותא לא שליט כלל, כי אחיזתה רק על-ידי רבוי אור שעל-ידי שבירת הכלים, בחינת מחית שם פנ"ל, אבל מי שאין מניח זרע אחריו זהו נקרא מת, מאחר שלא הקים שם, שלא הניח בחינת שם וכלי לקבל החיות, ואזי הוא חס ושלום רבוי אור וכו' שמשם נאחז סטרא דמותא פנ"ל, ועל-כן צריך תקון שלא תאבד נפשו ותחזר עולמו לבחינת תהו ובהו מאחר שלא הקים שם פנ"ל, על-כן צריכה אשתו להתיבם (ונתפקן על-ידי אחיו), כי הפגם מגיע אליה, כי עקר הפגם בבחינת מלכות פנ"ל:

ב וְהַתְּקוּן על-ידי אחיו מאביו, כי שלמות חיות המלכות הנמשך אליה שזה בחינת זיווג, כי החיות הוא הדעת שהוא בחינת התחברות, צריך שיהיה בבחינת (משלי לא): "ממרחק תביא לחמה", "ממרחק" דיקא, כי חיותה דיקא כשנמשך החיות לתוך מדות וכלים בבחינת שם פנ"ל, ועל-כן כל מה שנתרחק ונשתלשל החיות יותר ויותר בתוך כלים שבקדשה, החיות בשלמות ובתקון ביותר כידוע. וזה בחינת אסור עריות שהאסור הוא בכל הקרובות, כי מחמת שהם סמוכים בשרשם אי אפשר להמשיך חיות וקיום העולם על ידם, כי

בנים לבניך שלום על ישראל", כי שלום הוא התחברות שני הפכים. וזה בחינת זווג, כי איש ואשה הם בחינת מחלקת, כי הם שני הפכים, ועקר התחברותם הוא רק בהבנים הנולדים מהם, כמו שפרש רש"י "והיו לבשר אחד" (בראשית ב), שמשניהם נולד בן ושם נעשין אחד, נמצא שעקר השלום הנעשה ביניהם הוא רק בבנים הנולדים ששם נעשין אחד כנ"ל, נמצא שהיבום שהוא בשביל הולדה, הוא בחינת שלום כנ"ל.

אבל כשאינו רוצה ביבום אזי "וחלצה נעלו", הינו בחינת הזווג והדעת של בחינת מחלקת לשם שמים, כי מחלקת לשם שמים שהוא בחינת משה, הוא בחינת יחודא עלאה, שהוא בחינת זווג הפנימי לחיות העולמות שלא בשביל הולדה, שהוא זווגא דלא פסיק, ועל-כן הוא תמיד בבחינת מחלקת, כי הזווג הוא בחינת מחלקת דאיש ואשה כנ"ל, ואחר-כך נעשה שלום על-ידי ההולדה כנ"ל, אבל זווגא עלאה שאינו בשביל הולדה והוא זווגא דלא פסיק, הוא תמיד בבחינת מחלקת, אבל באמת שם תכלית האהבה והאחדות, אף אי אפשר להשיג זאת, כי אסור לחקר שם, כי על זה נאמר (חגיגה יג): 'במפלא מרף אל תדרש' פידוע, ושם הוא בחינת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', כי שם מקור החיים כמובא. וזה בחינת זווגא דמשה, כי משה היה פרוש לגמרי ולא היה לו זווגא תתאה כלל, רק זווגו היה בבחינת זווגא עלאה, בבחינת 'מחלקת לשם שמים' כנ"ל. ועל-כן מאחר שאינו רוצה ליבם, על-כן "וחלצה נעלו", בבחינת זווגא דמשה, בחינת (שמות ג): "של נעליך מעל רגליך" הנאמר במשה, כי איתא בזהר הקדוש (חוקת דף קפ): 'נעל דא אתתא', שמשם הכרח לפשט עצמו לגמרי מזווג התחתון שזה בחינת "של נעליך", והיה זווגו רק בבחינת זווגא עלאה, בחינת 'מחלקת לשם שמים', הפך זווג התחתון שהוא דיקא בבחינת שלום כנ"ל, כי התחתון הוא בבחינת נעל שהוא אתתא, שהוא בחינת כתנות עור, בחינת עץ הדעת טוב ורע, והמחלקת הבא משם מעץ הדעת טוב ורע משם נאחז הסטרא אחרא, ועל-כן עקר התקון רק על-ידי שלום, לבטל המחלקת של בחינת

על-כן צותה התורה שתחזר בחינת מלכותו לאחיו מאביו שהוא משרשו, ששניהם יצאו משרש אחד, והם בחינת תחלת המשכת הצנורות והצמצומים מן אב בתכמה, ועל-כן על-ידי אחיו מאביו נתפקן נפש המת שהיתה נאבדת חס ושלום על-ידי שנשבר ונחרב בחינת שמו, בחינת הכלים, על-ידי שלא הניח זרע, והיה חוזר האור לשרשו חס ושלום לגמרי שזהו חרפנו כנ"ל, ועכשו נתפקן על-ידי אחיו, כי אחין הם בחינת תחלת הצמצומים והכלים הנמשך מאביו, שעל ידו נתפקן נפש המת שחוזר וממשיכה בבחינת כלים, בחינת שם, וזהו (דברים כה): "להקים לאחיו שם":

ד ותקוין והצלה שאחיו מצילו, הוא להכניע מלכות הרשעה, שהוא מלכות צמלק, שהוא כנגד מלכות דקדושה, כמו שכתוב במאמר הנ"ל, ומלכות צמלק הוא בחינת מחית שם, כמו שכתוב (שם): "תמחה את זכר צמלק", ומשם אחיזתו, מבחינת שבירת כלים שהיא בחינת מחית שם, ועל-כן ענשו מדה במדה שימחה שמו וזכרו. ומלכות צמלק הוא בחינת (מלאכי א): "אח עשו ליעקב", כי הוא מזרע עשו, ועל-כן מצות יבום באח, כי האח שבקדושה מציל נפשו שלא יתגבר עליו חס ושלום, בחינת "אח עשו ליעקב", שהיא מלכות הרשעה הנ"ל שהיא מתגברת אם היה מחית שם חס ושלום כנ"ל:

ה וכשאינו רוצה ליבם, אזי "וחלצה נעלו וכו' וירקה בפניו" (דברים כה), כי איתא שם במאמר הנ"ל שיש בחינת דעת שהוא בחינת שלום, כי השלום תלוי בדעת, ויש דעת עליון מאד שהוא בחינת מחלקת לשם שמים, שבאמת אהבה ושלום ודעת ביניהם ואלו ואלו דברי אלקים חיים, רק שאי אפשר להבין זאת, כי זהו דרכי ה', וזה בחינת 'משה', שהוא ראשי תבות 'מחלקת ש'מאי ה'לל, וזה בחינת מצה, עין שם היטב.

וזה בחינת יבום וחליצה, כי היבום הוא בחינת דעת של שלום שהוא הזווג של הולדה, כי ההולדה היא בחינת שלום, כמו שכתוב (תהילים קכח): "וראה

ד'ברי אלהים חיים. כמדמה שפך שמעתי מפיו
הקדוש גרו יאיר:

זוה בחינת (בראשית ב): "על בן יעזב את אביו
ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", כי
לאו כל אדם זוכה לזה למה שזכה משה, ועל-כן אנו
מצויים להצמיד תולדות ושללא להיות פרושים לגמרי,
וזהו "על בן יעזב את אביו ואת אמו", הינו זונגא
דאבא ואמא, שהוא בחינת זונגא דמשה הנ"ל,
ו"דבק וכו' והיו לבשר אחד", הינו בחינת זונג ודעת
של שלום, שזה בחינת "והיו לבשר אחד" פנ"ל:

הלכה ג

ענין יבום וחליצה על-פי התורה המתחיל: 'שאלו
את רבי יוסי בן קסמא: אימתי בן דוד בא?
אמר להם: לכשיפיל השער הזה וכו' (סימן נ"ז):

א והבדל, כי עקר הוא אמונת חכמים, ומי שפוגם
באמונת חכמים חס ושלום אין רפואה
למכתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל וכו' (שבת קיט:), כי
כל הרפואות מקבלין כח מהתורה, כי מהתורה
מקבלין כח המלאכים ויש להם בחינת ידים לקבל
והשפיע למטה, כי כל הדברים גדלים על-ידי
המלאכים הממנים עליהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(בראשית רבה י: 1): 'אין לה עשב שאין לו מלאך וכו',
והמלאכים מקבלים כח מהדבורים של ה' יתברך,
דהינו התורה, ועקר התורה נמסרה לחכמים והם
יודעים לדרשה בשלש עשרה מדות שהתורה נדרשת
בהם, ובלא החכמים אין יודעים שום דבר מהתורה,
ועל-כן מי שאין מאמין בדבריהם אין לו שום רפואה
למכתו והוא מכרח למות על ידה, כי אין לו מהיכן
לקבל רפואה, כי עקר הרפואה היא מהתורה וכו'
פנ"ל, והתורה היא רק אצל החכמים וכו' פנ"ל

כי כל הרפואות הם הרפואות, שלוקחין פמה עשבים
ומרפיבין אותן וכו', ואלו הרפואות אין להם כח
כי אם על-ידי אמונת חכמים, כי החכמים גורעין
ומוסיפין ודורשין ומרפיבין ומחברין אותיות

כחנות עור', אבל למעלה מעלה שם הוא בחינת
מחלקת לשם שמים, ואדרבא, המחלקת הוא דעת
עליון מאד, בחינת זונגא עלאה, זונגא דמשה פנ"ל,
ועל-כן נאמר בו: "של נעליך", שיפשיט עצמו
מבחינת כחנות עור' הנ"ל כדי שיזכה למחלקת
עליון, זונגא עלאה הנ"ל.

זוה בחינת: "וחליצה נעלו", כי בהכרח שיהיה
נעשה זונג ביניהם כדי לתקן נפש המת,
ומאחר שאינו חפץ בבחינת דעת של שלום, על-כן
צריכין להתחבר בבחינת דעת עליון של מחלקת
לשם שמים, שהוא בבחינת "של נעליך", בחינת
"וחליצה נעלו" פנ"ל. וזהו: "וירקה בפניו", כי הרק
הוא בבחינת זונג הנשיקין, שהוא בחינת זונג עליון
של חף וגרון כמובא, שזה נעשה על-ידי חליצת
מנעל דיקא פנ"ל, ועל-ידי הרק נתתקן נפש המת,
בבחינת "וירקה בפניו", ששם נראה פניו, כי הרק
הוא בחינת זונג עליון שעל ידו נתתקן:

ו יעל-כן מרים שפגמה בכבוד משה, ודבריה היו
על שפרש, כי היא לא השיגה שזכה
לזונג עליון, בחינת זונגא דמשה, בחינת מחלקת
לשם שמים, ועל-כן יכול להיות פרוש לגמרי,
ועל-כן דברה עליו (במדבר יב): "הלא גם בנו דבר",
ולא פרשנו מדרך ארץ, כי אדרבא עקר הדעת על-ידי
השלום פנ"ל, ועל-כן היה ענשה (ס): "ואביה רק
רק בפניה", שרמז לה ה' יתברך מצות חליצה,
בבחינת "וירקה בפניו", כמו שכתב רבנו גרו יאיר
(סימן כ"א) ששם מרמז סוד יבום וחליצה, הינו כי היא
פגמה בכבוד משה על שפרש, נמצא שפגמה בבחינת
מחלקת לשם שמים, שהוא זונגא דמשה, והפגם הוא
בבחינת חליצה פנ"ל, על-כן נאמר בה: "ואביה רק
רק בפניה", כי שם פגמה, בבחינת "של נעליך",
בבחינת "וחליצה נעלו וירקה בפניו" פנ"ל.

ה'וי' בגימטריא מצה' עם הפולל, שהוא בחינת
מחלקת לשם שמים. ה' אחד' ראשי תבות

וְהִנֵּה ההסתרות זהו בעצמו כח מלכות הרשעה, כי כשהמלכות דקדשה בבחינת הסתרות אזי חס ושלום יש כח למלכות הרשעה, אף על-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא, מגלין ההסתרה ועושין ממנה תורה, וזהו בעצמו הנצעת מלכות הרשעה, מלכות עמלק פנ"ל.

וְזֶה נעשה על-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא פנ"ל, כי את זה לעמת זה, כי מלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות דקדשה, היא בבחינת מחית שם, בבחינת (דברים כה): "תמחה את זכר עמלק", ויניקתה מבחינת מחיקת השם חס ושלום, כי כשהשם שלם אזי היא נכנעת פנ"ל, אף כחה חס ושלום הוא רק כשאין השם שלם, בבחינת (שמות יז): "כי יד על פס י"ה" – שאין שמו שלם עד שימחה זכרו, נמצא שיניקתה כשאין השם שלם חס ושלום, הינו בבחינת מחיקת השם, שזה בבחינת ההסתרות, שהם בבחינת מחיקת התורה שהוא השם, כי ההסתרה הוא בבחינת נעשה לו כהתר, שנתהפך ונעשה מאסור התר, ולפעמים גם זה אין יודעין, דהינו בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, שהוא בבחינת מחיקת התורה חס ושלום, שאין יודעין כלל מן התורה על-ידי ההסתרות, כמו דבר הנמחק שאין יודעין מה היה כתוב בו.

וְזֶה בבחינת מחיקת פרשת סוטה שהוא פרשה של התורה, כי הבעל מחיב לקנא לה, דהינו להוכיחה ולהזהירה, שזה בבחינת תוכחה שמטל על כל אחד שיש לו בבחינת מלכות, פמוכא שם, וכשמוכיחה ואינה שומעת לו ונסתרה וכו', ואז היא בבחינת הסתרה, בבחינת התגברות מלכות עמלק על-ידי חטא הסוטה שהוא פגם הברית פמוכא, שהוא מתגבר על-ידי אותו הפגם, כי כשהוא מוכיחה ומזהירה, דהינו שמקנא לה: אל תסתרי, והיא אינה שומעת לו ונסתרה, הוא בבחינת 'עבר ושנה וכו'', כי כשמקנא לה מסתמא ראה בה דבר שאינו הגון שעל-ידי-זה קנא לה והוכיחה והיא לא שמעה ושבה לאולתה ונסתרה עוד, וזה בבחינת 'עבר ושנה נעשה לו כהתר' (יומא פו:), שהוא בבחינת ההסתרה, כמו שמוכא שם. וזה "ונסתרה" (במדבר ה), "ונסתרה" דיקא, בבחינת הסתרה הנ"ל, שהמלכות בהסתרה

שהיא בבחינת מלכות, ועל-כן שעורה שתים עשרה שנים, כי מלכות דקדשה עומדת על שנים עשר שבטים, ואז דיקא נכללת בבחינת אמונה הקדושה ויכולה לקבל מבחינת שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן וכו' פנ"ל.

וְעַל-כֵּן הקטנה ברשות אביה להשיאה, כי האב הוא בבחינת שרש הנדר שמשם חיותה ובנינה פנ"ל, ועל-כן כשמתקדשת על-ידי אביה אין יוצאת במאון, כי אף-על-פי שהיא קטנה יכולה להפיל בבחינת אמונת חכמים לקבל מבעלה, שעל-ידי-זה נתקשרת עמו, מאחר שיש לה אב, בבחינת שרש הנדר, שעל-ידי-זה עקר תקון אמונת חכמים פנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

גם בהלכות גטין הלכה ג' אות י"ד מבאר ענין יבום וחליצה:

הלכה ד' בהלכות גטין הלכה ד' אות ח':
הלכה ה' בהלכות פרייה ורבייה הלכה ה' אות כ"ה:

הלכות סוטה

הלכה א

ענין פרשת סוטה, שהמצוה לכתב הפרשה ולמחקה אל המים, ועל-ידי-זה נבדקת הסוטה:

על-פי התורה הנ"ל (בהלכות גטין הלכה א) 'וביום הבכורים' (בסימן נ"ו). והפלל, שעל-ידי התורה שהיא שמא דקדשא בריך הוא, קורין את חי החיים וממשיכין חיות, דהינו דעת, שעל-ידי-זה יודעין שאפלו בתוך ההסתרות מלבש ה' התברך, ואזי נתהפכין הסתרות לדעת ותורה, ואזי אורייתא מכרזת קמיהו וכו', וכנגד מלכות דקדשה יש מלכות הרשעה שהיא מלכות עמלק, אף יש כח במלכות דקדשה להוציא ממלכות הרשעה כל הניצוצות דקדשה שבלעה ועושה מהם דעת ותורה וכו', עין שם היטב.

ונתהפכין אותיות התורה חס ושלום, ועל-כן אין נעשה בהן משפט ונקמה מיד כנ"ל. ועל-כן בסוטה שנעשה בחינת הסתרה כנ"ל ונסתר האמת שאין יודעין אם נטמאה, על-כן צריכין לגלות ההסתרה, וזה על-ידי שיודעין שגם בתוך ההסתרה מלבש ה' יתברך, דהינו תורה, על-כן כותבין הפרשה ומוחקין אותה אל המים, שזה בחינת מחיקת השם חס ושלום, הינו בחינת הסתרה, הינו שמראין לה הפגם שפגמה, בחינת הסתרה שגרמה, כי על-ידי העברות שעל ידם נעשה אצלו מאסור הטר הוא כאלו מוחק אותיות התורה, דהינו אותן האותיות של אותו הלאו ואתה הפרשה המדברת מזה החטא, ועל-ידי שעובר עליהם הרי הוא כאלו מוחק אותה הפרשה, שזה בחינת ההסתרה, בחינת נעשה לו כהטר וכנ"ל.

ועל-כן כאן בסוטה עושין זאת בפעל, שמוחקין הפרשה שלה, שזהו בחינת ההסתרה שמשם כח מלכות הרשעה כנ"ל, אף על-ידי-זה בעצמו שלוקחין אותיות התורה ומוחקין אותם, על-ידי-זה בעצמו אנו מראין שאפלו בתוך בחינת מחיקת השם חס ושלום, בחינת ההסתרה, גם שם מלבשין אותיות התורה שהרי אנו רואין בפרוש שזה המחק נעשה מאותיות התורה, נמצא שגם כאן מלבשין אותיות התורה, וכשיודעין זאת אזי נעשה מההסתרה דעת, הינו תורה.

וזהו שמוחקין הפרשה אל המים, כי המים הם בחינת חסד ודעת, בחינת מקנה שמוכא שם במאמר הנ"ל, בפרט מים קדושים שנתקדשו בפיר, ואזי מבחינת מחיקת השם, בחינת הסתרה, נעשה דעת, בחינת מים קדושים.

ואזי כשנתהפכה ההסתרה לדעת אזי נתגלה האמת, ואזי המים בודקין אותה, דהינו הדעת והתורה שנתגלה מתוך ההסתרה שהוא בחינת תורת אמת היא מבררת האמת, אם נטמאה היא נוקמת בה מיד על-ידי שנתגלה האמת מתוך ההסתרה כנ"ל, ואם לאו נתוסף לה חיים וטובה על-ידי-זה, כי על-ידי התגלות ההסתרה נמשך חיים ואריכות ימים למלכות דקדשה, כמו שכתוב שם.

על-ידי-זה, ואזי כשיש הסתרה חס ושלום, אזי האמת בהסתרה והעלם, כי זה עקר ההסתרה, בחינת (דברים לא): "והסתרת פני", והפנים הוא האמת, כמו שכתב רבנו גרו ואיר כמה פעמים, כי ההסתרה הוא שנתהפכה התורה ונסתרה עד שנעשה מאסור הטר חס ושלום, וזהו הסתרת האמת, כי התורה היא בחינת תורת אמת, ובאה בבחינת ההסתרה עד שנעשה מאסור הטר, שזהו בחינת שקר, וצריכין לגלות ההסתרה, דהינו על-ידי מה שיודעין שאפלו בתוך ההסתרה מלבש שם ה' יתברך כנ"ל, ואזי נתגלה ההסתרה ונתגלה האמת, וכשנתגלה האמת אזי אורייתא מכרזת קמיהו "עד מתי פתיים תאהבו פתי וכנ"ל" (משלי א), ואזי יש דין ומשפט בעולם, כי עכשו האמת בהסתרה, ועל-כן הרשעים מצליחין וצדיקים יש להם יסורין, אבל לעתיד שיתגלה האמת אז "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע" (מלאכי א), ואזי יהיה מפלת הרשעים על-ידי שיתגלה האמת אז, כי כשנתגלה האמת אזי מתנהג העולם באמת, שרשעים יהיה להם מפלה וצדיקים ישמחו בטוב ה', וכמו שכתב רבנו גרו ואיר (סימן ס"ו) שפפלת הרשעים על-ידי התגלות האמת.

נמצא, כשנתגלה ההסתרה ונעשה ממנה תורה ונתגלה האמת אזי אורייתא מכרזת קמיהו, ואזי נעשה קץ וסוף, או שחוזרים בתשובה על-ידי ששומעים פרוז והזקרת התורה שמתכרזת קמיהו כנ"ל, או אם עד אלה לא ישמעו אזי התורה נוקמת בהם מאחר שהזהירה אותם ולא שמעו, בבחינת (סנהדרין נו): 'אין עונשין אלא אם כן מזהירין, ועל-כן עד עכשו שהיה בחינת הסתרה ולא שמעו פרוז והזקרת התורה לא היה ענש ונקמה תכף, אבל עכשו שנתגלה ההסתרה והתורה מכרזת וצועקת לפניהם ומזהרת אותם, על-כן כשאינם שומעים נוקמת בהם, פי עכשו נתגלה האמת, שעל-ידי-זה נעשה נקמה ברשעים תכף כנ"ל.

כי אותיות התורה הם פועלים ועושים כל הפעולות שבעולם, ומטבעה לתת חיים למקומה וכן להפך, רק כשהיא בבחינת הסתרה אזי נסתר האמת

ועל-בן הכהן אומר בפה מלא השבועה, ומפרש דבריו: אם שטית ואם לא שטית וכו', כדי לגלות ההסתרה על-ידי שמוציא מפיו דבורי התורה ואומר בפרוש דברי הפרשה: אם שטית ואם לא שטית, כי ההסתרה היא שמהפכין דברי אלקים חיים ועושין מאסור הטר חס ושלום, אבל הכהן מברר האמת ומתפרק ההסתרה כנ"ל.

וזה בחינת (במדבר ה): "כי תשטה אשתו", ודרשו חכמינו ז"ל (סוטה ג): 'אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות', כי היא מתרחקת מן החיות שהוא הדעת כנ"ל, ועל-כן נקראת שוטה, בחינת רוח שטות, הפך החיות שהוא הדעת, כי כל "החכמה תחיה" (קהלת ז), כמו שכתוב שם, כי כל חיותה מבעלה כנ"ל שהוא ממשיך לה חיות ודעת כנ"ל, וכשנסטית לאחר נפרדת מחיותה, ועל-כן היא בבחינת רוח שטות, הפך החיות שהוא הדעת כנ"ל.

ועל-בן אין כל זה נוהג רק במקדש ועל-ידי הכהן, כי הבית-המקדש הוא בחינת דעת כמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן י"ג), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לג): 'כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, ועל-כן שם יכולין לנהג דין סוטה, כי שם יכולין לגלות ההסתרה על-ידי הדעת שבבית-המקדש, ועל-ידי הכהן איש חסד שהוא בחינת חכמה ודעת, כי הדעת תלוי בחסד, כמו שכתוב שם. ועל-כן התורה נמסרה לכהנים ביותר, כמו שכתוב (דברים לג): "יורו משפטיו ליעקב", וכמו שכתוב (מלאכי ב): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו'", ועל-כן על-ידי שהם זוכין לתורה על-ידי-זה הם יכולין לגלות ההסתרה כנ"ל:

יהי רצון שיבנה בית-המקדש במהרה בימינו אמן:

חוק חזק ונתחזק:

הלכות אוניס ומפתה

"ונתן לאבי הנערה חמשים שקלים כסף" (דברים כב):

על-פי התורה הנ"ל (בהלכות גיטין הלכה א). כי כנגד מלכות דקדשה היא מלכות הרשעה, ומלכות דקדשה חיותה ושלמותה על-ידי הדעת, ולהפך מלכות הרשעה מתגברת על הממון לאסף ולכנס, עין שם, אך יש כח במלכות דקדשה להוציא כל הממון מהם ולעשות ממנו דעת, בבחינת (קהלת ב): "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס לתת לטוב לפני האלקים", עין שם.

והנה נשואין בקדשה היא בבחינת מלכות דקדשה, שהיא מקבלת חיות ודעת מבעלה על-ידי זיוג דקדשה, אבל אוניס ומפתה שהוא זיוג דסטרא אחרא, היא בחינת מלכות הרשעה שיניקתה מבחינת ניצוצות שבממון כנ"ל, כי הממון הוא בבחינת האשה שהיא בחינת מלכות, כמו שכתב רבנו גרו יאיר כמה פעמים, כי הממון בא מבחינת גבורות שהם בחינת האשה, כי 'נשים דעתן קלה', ודעתן היא רק בבחינת גבורות כמוכא, ומשם יניקת הסטרא אחרא כמוכא. ועל-כן צריך להמשיך לה חיות, דהינו דעת וחסד, להצילה ולשמרה מסטרא דמותא מסטרא אחרא שסמוכים אליה ונאחזין שם, וכשאין לה חיות, בחינת חסד ודעת הנ"ל, אזי יש להם יניקה חס ושלום, ויניקתם מבחינת הממון, שהוא בחינת גבורות, שהוא בחינת חיות עצמותה שיש לה מעצמה שנאחזין שם כנ"ל, וזה בחינת מלכות הרשעה שיניקתה מהממון כנ"ל.

ועל-כן אוניס ומפתה שהוא בחינת התגברות מלכות הרשעה על-ידי פגם הזיוג דסטרא אחרא, על-כן ענשו בממון, שמוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, כי שם פגם בבחינת הממון על-ידי שהתגבר מלכות הרשעה שאזי יונקין מהממון ורוצים לאסף הממון אליהם, כי שם ניצוצות הקדשה, על-כן מוציאין מן המאנס או המפתה הממון, כדי להוציא הממון מבחינת מלכות הרשעה, בבחינת (איוב ב): "חיל בלע ויקאנו", כי המאנס או כו' הוא הוא בחינת מלכות הרשעה כנ"ל, ומוציאין ממנו ממון ונותנין לאביה, שהוא בחינת אב בחכמה, ואזי חוזר הממון ונעשה ממנו חכמה ודעת, על-ידי שיצא מבחינת מלכות הרשעה שהוא המאנס וכו' וחזר לבחינת אב בחכמה כנ"ל.

על-ידי בעלה, שהוא בחינת חסד ודעת, שהוא ממתיק ומתקן ממונה וחיותה, ועל-פני צריך לתן לה כתבה חמשים שקלים כסף, כדי להמשיך לה ממון שנמתק על ידו ונעשה בבחינת חמשים שקלים כסף, בחינת נון שערי בינה פנ"ל, שאזי מקבלת החיות בשלמות, בבחינת חסד ודעת פנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (כתובות יא.) שהכתבה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, 'קלה' דיקא, בחינת 'נשים דעתן קלה' פנ"ל, ועל-ידי שהוא נותן לה הארת הכתבה, בחינת חמשים וכו', אזי אינה קלה, כי נמשך לה דעת וחסד פנ"ל, ועל-ידי-זה בעצמו אינה קלה להוציא, כי אז ההתקשרות בשלמות, כי עקר ההתקשרות על-ידי הדעת, וכשיש לה שלמות הדעת גם-כן אזי נתקשרין פראוי, ואזי אינה קלה להוציא, כי דעתה בשלמות פנ"ל.

וזה בחינת (פסחים קיג.) : 'בתוך בגרה, שחרר עבדך ותן לה', כי היא צריכה להיות תמיד ברשות אביה או ברשות בעלה כדי שתהיה נשמרת מהם פנ"ל, וכשבגרה, שאזי יצאה מרשות אביה, צריך למהר להשיאה כדי שתהיה ברשות בעלה פנ"ל :

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם:

ברוך הנותן ליצה פח ולאין אוניס עצמה ירבה:

וזהו שהאשה היא תמיד ברשות אחר, או ברשות בעלה או ברשות אביה, כי צריכה לקבל על ידם חיות, בחינת חכמה, כדי שלא יקו הם ממנה, שזה בחינת התגברות מלכות הרשעה שיונקת מהממון שהוא בבחינת האשה פנ"ל, כי יניקתם רק כשאין לה בחינת חיות הנ"ל שהוא חסד עליון, בחינת דעת גדול, כמו שפתוב שם. ועל-פני הבעל והאב זוכין בכל ממונה שיש לה, דהינו מציאתה ומעשה ידיה ושאר זכותים, כי כל ממונה שהוא חיות עצמה צריך שיהיה ברשות הבעל או האב, כדי שיהיה נמשך בחינת דעת וחסד לתוך בחינת הממון שהוא בחינת גבורות, כדי שלא תתגבר מלכות הרשעה חס ושלום לינק מן הממון פנ"ל.

וזה בחינת חמשים שקלים כסף שנותן לאביה, כי צריך להחזיר הממון אל הקדשה לבחינת אב בחכמה שיהיה נעשה ממנו דעת פנ"ל, והדעת הוא בחינת נון שערי בינה, בחינת מן, כמוכא שם במאמר הנ"ל, ועל-פני צריכין לתן חמשים שקלים ואזי חוזר ונעשה מן הממון בחינת נון שערי בינה.

ומזה למדו שעור כתבה גם-כן חמשים שקלים, כי בזווג דקדשה צריך גם-כן לתן לה כתבה של חמשים שקלים, כי כל חיותה על-ידי הממון פנ"ל וכמו שכתב רבנו גרו יאיר (סימן ס"ט), וצריך שיהיה נמשך לה הממון על-ידי בעלה דיקא, שאזי נמתק הממון, שהוא חיות האשה שהוא בחינת גבורות,

את פני ה', כי הגונין על־ידי מאירין על־ידי הקרבנות שמביא כל אחד מממונו, שעל־ידי־זה נתתקן כל ממונו ומאירין הגונין המלכשים שם כנ"ל. וזהו בחינת "ולא יראו פני ריקם" הנאמר ברגלים כשעולין להבית־המקדש לראות את פני ה' כנ"ל: ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

[שיף לעיל]

ועל־כן אין כותבין כי אם על גבי עור בהמה וחייה, כדי להכניע כח המדמה שהוא רוח הבהמיות, שזהו בחינת קרבנות כנ"ל. כי על־ידי הכתב אותיות התורה, שהם בחינת גונין על־ידי שנכללין יחד כנ"ל, על־ידי־זה נכנע המדמה, שזהו בחינת הקרבנות שהיו בבית־המקדש דיקא ששם כלולין כל הגונין על־ידי כנ"ל:

הלכה ג

א ענין מסור שהחמירו בו רבותינו ו"ל מאד והשוו דינו כמומר לכל התורה ומתן להמיתו בידיים, מבאר קצת בדברינו ועוד לאלוק מלין.

מבאר היטב על־פי התורה ויביום הכפורים – הסתרה שבתוך הסתרה בספר הראשון (סימן נ"ו). מבאר שם שישי בחינת מלכות דקדשה אצל כל אחד ואחד מישראל, וצריך כל אחד לראות להמשיך חיות ואריכות ימים לתוך בחינת המלכות שלו, וזה נעשה על־ידי עסק התורה, כי על־ידי עסק התורה בדבורים על־ידי־זה קורין את חי החיים להמשיך ממנו חיות במדה לתוך בחינת המלכות וכו', ועל־ידי־זה יכולין להוכיח את כל אחד אפלו הרחוקים ממנו ולגלות ההסתרה שבתוך הסתרה וכו'. וכן נגד מלכות דקדשה הוא מלכות הרשעה שהוא מלכות הזמן עמלק שהוא מתאנה לאסוף הון. כי מלכות דקדשה עוסק בחכמה ודעת להמשיך תורה וכו', ומלכות הרשעה רוצה רק לאסוף הון. כי כל הניצוצות הקדושים הם בתוך הממון, ששם

הארת גונין על־ידי, על־ידי־זה דיקא יכולין להתפלל התפלה פתקונה ולהעלות כל העולמות מדרגא לדרגא, כי עקר כל העליות על־ידי התגלות הגונין כנ"ל:

ט וזה שכתב רבנו ז"ל במאמר הנ"ל שבבית־המקדש היה שבירת המדמה שהוא רוח הבהמיות, כי שם היו מקריבין הקרבנות וכו', עין שם. כי בבית־המקדש היו כלולים כל הגונין על־ידי זהב וכסף ונחשת ותכלת וכו', שהם כלל כל הגונין, שכלם היו כלולים בבית־המקדש, ועל־ידי־זה שם דיקא היו מקריבין כל הקרבנות שהם בחינת הכנעת המדמה והקלפות, כי עקר הכנעתם על־ידי התגלות הגונין כנ"ל. ועל־כן בית־המקדש גבה מכל הארצות, כמו שכתוב (דברים י"ז): "וקמת ועליה וכו'", כי שם כל העליות של הקדשה, כי כל העליות כלם מדרגא לדרגא הם על־ידי הבית־המקדש ששם הוא בחינת כלליות הגונין, שעל־ידי־זה מכניעין הקלפות שבכל דרגא ודרגא, שהם בחינת כח המדמה, רוח הבהמיות כנ"ל, ועל־ידי־זה יכולין לעלות מדרגא לדרגא כנ"ל.

וזה בחינת (דברים טז): "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלוקיך וכו' ולא יראו פני ריקם", כי שלש רגלים הם כנגד אברהם יצחק ויעקב שהם בחינת כלליות הגונין, כי עקר הגונין הם תלת בחינות, שלשה אבות כדוע, ואז צריכין לעלות ולראות את פני ה', כי אז בהשלוש רגלים נתגלה כביכול בחינת פני ה', שזהו בחינת הארות הגונין שהם בחינת פאר, שזהו בחינת יעקב שהוא בחינת פנים, בחינת כלליות הגונין, ועקר ההתגלות בבית־המקדש ששם הארת כל הגונין. אך לא יראו פני ה' ריקם, כי צריך להביא מממונו קרבנות "איש כמתנת ידו ככרפת ה' וכו'", ועל־ידי אלו הקרבנות שמביא כל אחד מממונו ויגיע פשו, על־ידי־זה נתתקן כל ממונו כמו על־ידי צדקה, כי צדקה הוא גם כן בחינת קרבן פמוכא, ואזי מאירין הגונין שיש בכסף וזהב, ועל־ידי זה זוכה כל אחד לפי בחינתו לעלות ולראות

ועל-כן השוו אותו כמומר לכל התורה כלה, כי הוא פוגם בכל התורה כלה, כי כל התורה כלה היא בשביל קיום וחיית המלכות, כי כל הבריאה וכל התורה כלה הוא רק בשביל לגלות מלכותו יתברך, לידע ולהודיע שיש רב ושליט אדון מלך מושל ומנהיג יתברך שמו לעד, וכמבאר בהתורה הנ"ל שעל-ידי התורה קורין את חי החיים וממשיכין חיות לתוך בחינת המלכות דקדשה פנ"ל, נמצא שעקר כלליות התורה הוא להחיות בחינת המלכות. ועל-כן זה המסור שפוגם מאד בכלליות מלכות דקדשה שהיא כלליות התורה פנ"ל, כי הוא מגביר ההפך שהוא מלכות הרשעה פנ"ל, על-כן בודאי הוא מומר לכל התורה כלה, כי פוגם בכל התורה כלה על-ידי שפגם ביותר במלכות דקדשה פנ"ל שהוא כלליות כל התורה כלה פנ"ל:

ג **ועל-כן** מסור פסול לכתב ספר תורה, כי עקר כתיבת הספר תורה הוא בשביל להחיות בחינת המלכות, שחיותה על-ידי הדעת שממשיכין, שעל-ידי זה מגלין ההסתרה שבתוך הסתרה ומחזירין רשעים בתשובה, שזה עקר חיות המלכות. וזה הדעת ממשיכין על-ידי עסק התורה, שעל-ידי זה קוראין וממשיכין את החיות מחי החיים וכו', כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וזה בחינת כתיבת ספר תורה, שבשביל זה צריכין לכתב ספר תורה כדי לקרות בה, כדי לקרות על-ידי זה את חי החיים להמשיך ממנו חיות לתוך בחינת המלכות פנ"ל, (וכמבאר היטב בהלכות קריאת ספר תורה שזהו בחינת קריאת ספר תורה בספר תורה כשרה הפתובה פדינה וכו', עין שם).

ועל-כן המלך שיש לו בחינת המלכות ביותר, על-כן הנה צריך שיהיה לו שני ספרי תורות כתובים, כמו שכתוב (דברים י'): "וכתב לו את משנה התורה הזאת והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו", שזה הפסוק "וקרא בו כל ימי חייו" מרמז על קריאת החיות לתוך המלכות, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. וכן כל אחד מישראל מצוה לכתב לו ספר תורה, שזהו גם כן בשביל להחיות בחינת המלכות

כלולים כל הגונים עלאין, כי כל הגונים עלאין כלולים בזהב וכסף ונחשת שהם הממון. ועל-כן מלכות הרשעה מתאנה לאסף הון כדי לכלע חס ושלום ניצוצות הקדושים המלבשין שם. אבל יש כח במלכות דקדשה להוציא בלעו מפיו, בבחינת (איוב ט): "חיל בלע ויקאנו", כי מלכות דקדשה מוציא ממנו כל הניצוצות הקדושים שבלע על-ידי הממון ועושה מזה תורה גבה, בחינת (משלי לא): "אשת חיל וכו'", עין שם:

ב **ובזה** מבאר היטב ענין חמר האסור של המסור, שמסור ממון של ישראל ביד עפוו"ם, ביד שרי ומושלי העכו"ם שהם בחינת מלכות הרשעה, כי הוא פוגם מאד בכלליות מלכות דקדשה, כי הוא מגביר נגדה ההפך ממש שהוא מלכות הרשעה, שכל תשוקתה להתגבר חס ושלום על ממון ישראל ששם כל הניצוצות הקדושים וכל הגונים עלאין פנ"ל, וזה המסור הולך ומסר בכונה ממון הקדוש של איש הישראלי ביד עכו"ם, נמצא שנותן בכונה תקף למלכות הרשעה שעקר כחה על-ידי זה. ובפרט כשמלכות הרשעה בולעת הממון של ישראל חס ושלום על-ידי איש ישראל בעצמו, דהינו על-ידי המסור שיצא מן הדת ישראל ומסר בעצמו ממון ישראל, שבה נותן כח ותקף יותר להסטר אחרא שהיא מלכות הרשעה, מחמת שמקבלת הקדשה המלבשת בתוך הממון על-ידי ישראל בעצמו, שעל-ידי זה מתגברת הסטר אחרא יותר, פידוע שעקר כחם על-ידי ישראל, כשחס ושלום הם נותנין להם כח על-ידי עונותיהם חס ושלום.

ועל-כן עון המסור חמור מאד מאד, כי הוא פוגם בכלליות מלכות דקדשה, כי מגביר בידים בכונה נגדה מלכות הרשעה על-ידי הממון ישראל שמסור להם, כי כל כחם ויניקתם על-ידי ממון ישראל ששם כל הניצוצות הקדושים וכל הגונים עלאין פנ"ל.

על-ידי הפרשיות והסדרים והתבות והאותיות של התורה, שכלם הם בחינת פלים לקבל על ידם את החיים בהדרגה ובמדה, כמו שכתוב שם, עין שם. ועל-פני צריך הסופר לקרא כל תבה בפיו דיקא, כי כשקוראין את חי החיים להמשיך ממנו חיות צריכין לקרותו בפה, בבחינת (עירובין נד.): "כי חיים הם" — 'למוציאיהם בפה', 'בפה' דיקא, כמו שכתוב שם. וכל זה הוא בשביל להחיות את המלכות, שזה עקר תקון כל העולמות מראש ועד סוף, כדי לגלות מלכותו יתברך פנ"ל. ועל-פני המסור שפגם במלכות דקדושה מאד פנ"ל, על-פני בודאי אין לו כח לקרות החיות על-ידי כתיבתו לתוך אותיות התורה, על-פני הוא פסול לכתב ספר תורה כמו מומר לכל התורה בלה, כי פגם בכל התורה בלה על-ידי פגם המלכות פנ"ל:

ד ועל-פני מוכן למיתה, כי אין לו שום חיות, מאחר שפגם במלכות דקדושה ששם כל החיות מחי החיים, כי כל החיים מחי החיים צריכין להמשיך לתוך בחינת המלכות על-ידי עסק התורה, ועל-ידי-זה מחיין כל העולמות וכל הברואים, כי כלם אין להם שום חיות כי אם על-ידי בחינת המלכות, שדרך שם נמשך כל החיות וכל ההשפעות לכל העולמות ולכל הנבראים פידוע. ועל-פני זה המסור שפגם בזה, כי פגם בכלליות החיות הנמשך לבחינת מלכות, על-ידי שהגביר נגדה ההפך והמתנגד ממש, שהוא מלכות הרשעה שמתנגרת על-ידי אסיפת הון נגד מלכות דקדושה, כמבאר בהתורה הנ"ל שמלכות הרשעה היא ההפך ממש מבחינת חיות המלכות, כי חיות המלכות הוא על-ידי עסק התורה וכו', ומלכות הרשעה מתנגרת בהפך ממש לקלקל חס ושלום חיות המלכות דקדושה שמקבלת על-ידי עסק התורה, לקלקלו חס ושלום על-ידי הקדושה שכולעת על-ידי הממונ שמאספת וכו'. ועל-פני זה המסור שנותן בתחבולותיו כח לזה שמוסר ממונ דקדושה של

שיש אצל כל אחד ואחד מישראל, כי כל אחד ואחד מישראל יש לו בחינת מלכות, כמבאר שם בהתורה הנ"ל, וכל אחד צריך להחיות בחינת המלכות שלו על-ידי הדעת שממשיך לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה, בחינת (דברים לא): "ואנכי הסתר אסתיר וכו'", שזה זוכין על-ידי שקורין את חי החיים על-ידי עסק התורה, שזהו בחינת קריאת התורה, בחינת מצות כתיבת ספר תורה כדי לקרות בה, כדי לקרות על-ידי-זה את חי החיים וכו' פנ"ל. וכמו שכתוב שם בפרשה הנ"ל המדברת מההסתרה שבתוך הסתרה, כמו שכתוב שם: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל אשר עשה וכו'", שזהו בחינת הסתרה שבתוך הסתרה על-ידי רבוי העונות רחמנא לצלן וכו' כמבאר בהתורה הנ"ל. ומסים שם הפסוק: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וכו'", שמזה הפסוק למדו רבותינו ז"ל שמצות עשה שייכתב כל אחד מישראל ספר תורה לעצמו.

נמצא שכתבת הספר תורה הוא בשביל לגלות ההסתרה שבתוך הסתרה, לתקן בחינת "ואנכי הסתר אסתיר" פנ"ל, כי על-ידי הספר תורה זוכין לקרות את חי החיים וכו' שעל-ידי-זה נמשך הדעת, שעל-ידי-זה מגלין ההסתרה שבתוך הסתרה ומחיין את המלכות וכו' פנ"ל. ועל-פני זה המסור שפגם בכלליות המלכות בכלליות התורה על-ידי שהגביר חס ושלום מלכות הרשעה, על-פני פסול לכתב ספר תורה, כי אין כח בכתבתו להמשיך החיות מחי החיים לתוך אותיות התורה, שכל זה הוא בשביל להחיות את המלכות פנ"ל, כי הוא נאחז במלכות הרשעה שהגביר נגד מלכות דקדושה פנ"ל.

כי בשעת כתיבת ספר תורה צריך הסופר לקרות כל תבה ותבה בפיו, כמבאר בשלחן ערוך, כדי לקרות על-ידי-זה את חי החיים כדי להמשיך ממנו חיות בהדרגה ובמדה לתוך כל אות ולתוך כל תבה ולתוך כל פרשה וכו', וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל שהחיות נמשך מחי החיים על-ידי שקוראין אותו

האמונה כנ"ל.

ועל-כן עון המסור חמור מאד ודינו כמין וכופר ממש, כי פוגם מאד באמונה הקדושה, מאחר שמוסר ממון ישראל ביד גוי, כי ממון ישראל בכלל הוא ממון דקדושה, כי הוא פרנסת ישראל שעל-ידי-זה זוכין לאמונה כנ"ל, והוא מוסר זה הממון ליד גוי שהם ההפך מזה, כי העכו"ם בכלל הם בבחינת: "ובטן רשעים תחסר", שהוא ההפך מבחינת "צדיק אכל לשבע נפשו", ועל-כן בודאי על-ידי ממונם ופרנסתם ואכילתם של העכו"ם אין יכולין לללות העצות הנ"ל שמהם גדלה האמונה, מאחר שאינם מצחצחין נפשם על-ידי אכילתם, אדרבא, הם בהפך מזה, כי הם בבחינת "ובטן רשעים תחסר", שעל-ידי-זה הם רחוקים מבחינת 'איש תבונות'. ועל-כן נאמר בהם (דברים לב): "כי גוי אבד עצות המה ואין בהם תבונה", כי הם בבחינת (משלי כח): "נגיד חסר תבונות", "חסר תבונות" דיקא, כי זה נמשך מבחינת "ובטן רשעים תחסר" שנאמר עליהם כנ"ל.

כי כמו שעל-ידי בחינת "צדיק אכל לשבע נפשו" הוא מצחצח נשמתו, בבחינת (איוב לב): "ונשמת שדי תבינם", שעל-ידי-זה הוא איש תבונות, כמו שכתוב שם, כמו כן להפך, על-ידי ממון ואכילת העכו"ם שהם בבחינת "ובטן רשעים תחסר", הוא בבחינת 'חסר תבונות'. וכן כמו שאיש תבונות דולה העצות העמקות שהם בחינת "מים עמקים עצה וכו'" שמהם גדלה האמונה, כמו כן להפך, העכו"ם שהם בבחינת "נגיד חסר תבונות", על-ידי-זה פוגמין ומקלקלין מוצא המים עמקים שהם העצות, ועל-כן הם פוגמין באמונה. ועל-כן באמת הם רחוקים מאמונה האמתית, כי הם פופרים ואפיקורסים ומאמינים אמונות כזביות.

ועל-כן המסור פוגם מאד באמונה הקדושה, מאחר שמוסר ממון ישראל שהוא פרנסת ישראל שעל-ידי-זה באים לאמונה, הוא מוסר אותו ביד עכו"ם, שעל-ידי-זה נפגמה האמונה, כי על-ידי פרנסתם של העכו"ם נסתם חס ושלום מוצא המים הנ"ל שהם העצות שמהם גדלה האמונה, כי הם

ישראל ליד עכו"ם, על-כן הוא פוגם בחיות המלכות דקדושה שהוא חיות הכל, על-כן אין לו שום חיות ומוכן למיתה, כי פגם ביותר בכלליות החיות שהוא מלכות דקדושה כנ"ל, כי עקר חיות הכל הוא על-ידי המלכות דקדושה שמקבלת חיות על-ידי עסק התורה של ישראל שעל-ידי-זה נמשך חיות לכל כנ"ל, וכמו שכתוב (משלי טו): "באור פני מלך חיים", הינו על-ידי בחינת מלכות דקדושה נמשך חיים לכל הנמצאים שבעולם וכן"ל:

הלכה ד

ענין מסור שדינו כמין וכופר ומתן להרגו ביד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עבודה זרה כו): 'המינין והמסורות וכו' מורדין ולא מעלין'.

על-פי התורה 'תקעו — אמונה' (בליקוטי תנינא סימן ה'), מבאר שם שעל-ידי האמונה הוא על-ידי שחותרין המים שמהם גדלה האמונה, שהם בחינת עצות, בחינת (משלי ט): "מים עמקים עצה וכו' וכו'". ולזה צריכין איש תבונות שהוא על-ידי שמצחצח נשמתו וכו', שזה נעשה על-ידי שממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים שעל-ידי-זה ממשיכין פרנסה וכו'. ועל-ידי הפרנסה והאכילה דקדושה מצחצח נשמתו, בבחינת (משלי יג): "צדיק אכל לשבע נפשו", שהוא בחינת (ישעיה נח): "והשביע בצחצחות נפשך", ואזי הוא איש תבונות וכו', ועל-ידי-זה יכול לחתור ולללות המים עמקים עצה שמהם גדלה האמונה, בבחינת: "מים עמקים עצה וכו' ואיש תבונות ידלנה וכו'", עין שם.

נמצא שעקר עליית האמונה הוא על-ידי פרנסת ואכילת ישראל כנ"ל, כי ישראל בכלל נקראים כלם צדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ט): 'ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ', ואכילתם הוא בבחינת: "צדיק אכל לשבע נפשו", כי אכילת ישראל מקדשת בכמה וכמה מצות התלויים באכילה, וכמו שכתוב (תהלים מ): 'ותורתך בתוך מעי'. ועל-ידי בחינה זאת, בחינת "צדיק אכל לשבע נפשו", על-ידי-זה מצחצחין הנשמה כנ"ל, ועל-ידי-זה חותרין המים שהם העצות שמהם גדלה

מלכות דקדושה אזי נעשה מזה בחינת ד' מלכיות, שהם מלכות הרשעה, בחינת עמלק שכלול מכל הד' מלכיות, כמובא כל זה במאמר 'מישראל דספינא' (סימן ל). על-פני הם מתגברים על הממון להזיקו, כי מלכות דקדושה תקונה ושלמותה על-ידי שונא בצע, לשנא הממון בתכלית השנאה, כמבאר שם במאמר 'מישראל הנ"ל, ועל-פני להפך מלכות דסטרא אחרא, שהם הארבע מלכיות, מתגברים להזיק ממון ישראל, דהינו שמתגברים בתאות ממון שפנה הם מזיקין ממון ישראל שפע קדש להכניסו אל התאנה שהיא מסטרא אחרא חס ושלום. כי עקר הגליות הם רק על-ידי הממון, כי שם כל הניצוצות הקדושות, והם מתגברים להוציאם לחוץ חס ושלום על-ידי תאות ממון ועל-ידי מה שגוזזין לממון ישראל, כי הם בחינה אחת, דהינו גזלתם ממש והתגברות התאנה על ישראל, כי הכל כדי לינק ולקבל משפע קדש הגנוז בממון כנ"ל, אבל יש כח במלכות דקדושה להוציא בלעם מפיהם כנ"ל.

וזה בחינת שצריכים לשלם במיטב, כמו שכתוב (שמות כב): "מיטב שדהו וכו'", כי מוציאין כל הטוב מהם, ואדרבא, אפלו כל הניצוצות והטוב שהיה ביניהם מכבד מוציאין מהם, על-ידי שנתקבץ הטוב יחד, על-ידי שהתגברו וינקו עוד הרבה טוב, שעל-ידי-זה נתקבץ ונתחבר ונדבק הניצוצות שהיו שם מכבד שלא היו יכולים לצאת, ועכשו נתחברים בזה הטוב הנ"ל, ואחר-כך יוצא מהם הכל כנ"ל, שזה בחינת "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו", כי על-ידי שליטתם והתגברותם נשאר אצלם הרע לבד בלי שום טוב, שזהו מפלתם כי כל הטוב יוצא מהם. וזה בחינת "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם", שכל הטוב שהיה כבוש ביניהם צריכים לשלם ולהחזיר לבעלים אל הקדושה כנ"ל.

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא י): שנהנך והמזיק בתשלומין, כי 'המת יהנה לו', שהבעלים מטפלין בנבלה. כי הנזקין שהם ישראל, שמתגברים עליהם המזיקין שהם האמות בתאות

הנ"ל שצריכין לשבר כל הרע שבארבעה יסודות שהם כל המדות רעות וכו', ואז זוכה לבחינת פלו הטוב והמיטב, כמבאר שם, עין שם. נמצא שבחינת הטוב והמיטב הוא התקון של הארבעה יסודות, כי לבחינת פלו הטוב והמיטב זוכין על-ידי שמתקנין הארבעה יסודות על-ידי שמשברין כל המדות רעות הנמשכין מהם כנ"ל. ועל-פני צריכין לשלם ההזק של הארבעה אבות נזיקין במיטב, כמו שכתוב: "מיטב שדהו ומיטב כרמו וכו'", כדי להמשיך על-ידי-זה בחינת פלו הטוב והמיטב, בחינת עלמא דאתי שאז יתבטלו ההזקות כנ"ל. כי תשלומי הנזק הם בחינת התקון של ההזקות של ארבעה אבות נזיקין שהם בחינת הרע שבארבעה יסודות, ועל-פני תקונם על-ידי מיטב דיקא, בחינת "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם", כדי להמשיך על-ידי-זה בחינת פלו הטוב והמיטב שהוא התקון של הארבעה יסודות כנ"ל:

הלכה ב

ארבעה אבות נזיקין השור וכו':

על-פי מה שכתוב במאמר 'וביום הפכורים' (סימן נ"ג), שמלכות הרשעה שהיא כנגד מלכות דקדושה מתגברת לאסוף ולכנס ממון, כי שם כל הניצוצות הקדושה, ועל-פני היא מתגברת בתאות ממון וכו'. אבל יש כח במלכות דקדושה להוציא בלעו מפיו, בבחינת (קהלת ח): "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו", שמוציאין מהם כל הקדושה ונעשה מזה תורה גבה מאד דיקא וכו', עין שם. ומלכות הרשעה הוא מלכות המן עמלק שרודף אחר מחנה דן בחינת מלכות דקדושה, עין שם.

וזה בחינת 'ארבעה אבות נזיקין', שהם בחינת מלכות הרשעה שהם מזיקין ממון ישראל, כי הם מתגברים על הממון לפגם אותו מחמת ששם כל הטוב כנ"ל. ועל-פני הם ארבעה, כי מלכות דקדושה היא בחינת ד', וכשנופל ונפגם בחינת הד' שהיא

(בראשית ב): "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים", הפך מלכות דקדושה שהיא בחינת ד' דאחד, בחינת אחדות פשוט. ועל-כן אין בהם אחדות והשפיות, רק מפרדין ומחלקין זה מזה, ואין בהם צד השוה כי אם שדרפן להזיק כנ"ל, וכשהזיק משלמין במיטב כנ"ל.

ויש לפרש, השור הוא בחינת יון שאמרו: כתבו לכם על קרן השור וכו', 'קרן השור' דיקא, בחינת השור שהוא בחינת הקרן. והבור זה מלכות הרשעה, מלכות אדום שהוא עמלק, שהוא מוכן לתקלה, כי בור דא טחול, לילית, אמא דערב רב, תאות נאוף, שזה בחינת עמלק פמוכא. והמכעה זה חשן, בחינת אכילה, בחינת פרס ומדי שאוכלין בשר כדב וכו', גם מדי התגברו על ישראל על-ידי אכילה בימי אחשורוש על שנהנו מסעדתו של אותו רשע. וההכער זה בקל, נבוכדנצר שהכעיר אש בבית-המקדש. ואין מוכן לתקלה כמו הבור שהוא עמלק, תאוה הפלליות, רע הפולל, כי פלול מכלם כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בבא קמא ה): 'אי כתב בור וחד מניהו הוי לפינן פלהו'. כי בור פלול מכלם, שהוא בחינת מלכות עמלק שפלול מכלם כנ"ל וממנו נלמדין כלם, כי הכל נלמדו ממנו, כמו שפרש רש"י על פסוק (במדבר כד, ט): "ראשית גוים עמלק", 'שהוא נזדוג לישראל תחלה, משל לאמבטי רותחת וכו' בא זה והפשיטה בפניהם', נמצא שממנו למדו הכל להזדוג לישראל להזיק להם חס ושלום. ומסיק בגמרא שלא נכתבו כלם אלא להגדיל תורה ויגדיר, כי באמת על-ידי הארבעה אבות נזיקין שהם הארבע מלכיות, על גדם דיקא יגדיל תורה ויגדיר, כי אחר-כך מוציאין מהם בלעם מפיהם, בבחינת (איוב ט): "חיל בלע ויקאנו", ועושין מזה תורה שנקראת 'אשת חיל', נמצא שדיקא על גדם נגדלת התורה.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל: 'אבות מכלל דאיפא תולדות', כי אלו הארבע מלכיות הם פלליות

ממון כנ"ל ועל-ידי-זה נזק ממונם כנ"ל, הם צריכין לקבל את הנבלה המתה לטפל בה למכרה, לברר הטוב והחיות, דהינו ניצוצות הקדושה של ממון ישראל שנשאר בה עדין. וזה מטל על הפעלים הנזקין שהם הישראל, כי להם לבד זה הכח לברר ולהוציא הטוב מן המתים והנשברים, כי גם הם חכים בזה וראוי להם לסבל גם כן קצת בהזק, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עו): 'והנזק והמזיק בתשלומין', שגם על הנזק חל תשלומי ההזק, הינו שבנדאי צריכין לתקן את אשר נמשכו אחריהם עד שנזדקו, כי אנו צריכין לשמר עצמנו מן ההזק, הינו לכלי למשך אחר תאוותיהם כנ"ל, ועל-כן כשלא שמרו עצמן עד שנזדקו מהם, דהינו שהתגברו עליהם כנ"ל, צריכין לטפל בנבלה המתה לברר הטוב ממנה, דהינו הממון שנשאר בה כנ"ל. ומותר ההזק מוציאין מן המזיקין, שמעמידין אותן בדין וצריכין לשלם במיטב כנ"ל, דהינו שמוציאין הטוב מהם כנ"ל.

וזה נעשה על-ידי השלשה דינים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ב): 'דיני נזיקין בשלשה'. כי השלשה דינים הם בחינת השלשה אבות, שהם בחינת שלש רגלים שבהם עולה המלכות מביניהם, ואזי נכנע הסטרא אחרא שהיא מלכות הרשעה, הינו שמוציאין הטוב מהם שמשלמין במיטב כנ"ל, וכמו שמבאר לעיל בהלכות דינים שזה בחינת שלשה דינים, עין שם.

ועל-כן נקראים אבות נזיקין, כנגד מלכות דקדושה שעקר שלמותה על-ידי שלשה אבות פמוכא, שזה בחינת שלש רגלים כנ"ל פמוכא במאמר 'מישראל הנ"ל, ואת זה לעמת זה, מלכות הרשעה מקבלין מאבות הטמאה שעקרם המת שהוא אבי אבות הטמאה, שהוא בחינת עמלק פמוכא, והם מקבלין משם, כי הוא כלל כלם, כמו שכתוב (במדבר טד): "ראשית גוים עמלק", כמו שכתב רבנו ז"ל שם. ועל-כן נקרא מלכות הרשעה ארבעה אבות נזיקין.

וזה שאמרו במשנה: 'לא הרי זה פהרי זה ולא הרי זה פהרי זה', כי הם בחינת עולם הפרוד, בחינת

השבעים אמין, נמצא שיש להם תולדות, דהינו השבעים אמין שמתפשטין מהם.

בחינת הבעל הבית של העולם, שהוא משגיח על כל העולם שלא יתגברו חס ושלום מאורי אש וכו'.

וזה שאמרו רבותינו ו"ל (בבא קמא ל): 'האי מאן דבעי למהוי חסידא ליקים מלי דנזיקין'. חסיד זה בחינת אברהם איש החסד, ששלמות עלית המלכות מן הארבע מלכיות על ידו, בבחינת (ישעיה טו): 'והוכן בחסד כסא'. ועל-כן רדף אחרי הארבעה מלכים, כמו שמבאר כל זה במאמר 'מישראל הנ"ל. וזה ליקים מלי דנזיקין, להכניע הארבע מלכיות, ארבעה אבות נזיקין, ואזי הוא בחינת חסיד, בחינת אברהם איש החסד כנ"ל.

ובשמות גבריין מאורי אש חס ושלום, שזהו בחינת חרפן בית-המקדש, התקון לזה לקום בחצות להתאבל על חרפן בית-המקדש, וה' יתברך הבטיח "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר" (ישעיה סא), 'פאר' זה בחינת כלליות הגנוין, בחינת ארבעה מחין תפלין וכו' וכו'. עין שם כל זה היטב:

וזה שאמרו עוד: 'ליקים מלי דאבות', הינו הך, כי שלמות המלכות על-ידי האבות כנ"ל:

ב וזה בחינת ארבעה אבות נזיקין, שהם נמשכין מהארבעה יסודות, הינו מהרע של הארבעה יסודות. כי זה ידוע שהארבעה יסודות למטה בגשמיות הם מערכים טוב ורע, וזה עקר עבודת האדם, לברר הטוב מהארבעה יסודות ולהכניע הרע שבהם כידוע. ומהרע שבהארבעה יסודות נמשכין ארבעה אבות נזיקין, ועל-כן הם ארבעה כנגד ארבעה יסודות. וזה בחינת נזקי ממון שהאדם צריך לשמר את ממונו שלא יזיק, כי כל ממונו של אדם נמשך מבחינת נהר יצא מעדן להשקות את הגן כנ"ל, כי זה הנהר היוצא מעדן נמשך מהמח, הינו מארבעה מחין שמשם נמשכין כל ההשפעות וכל הדברים שבעולם וכל הממון, דהינו כסף וזהב שהם כלל הממון נמשך משם.

הלכה ג

ענין ארבעה אבות נזיקין שהאדם צריך לשמרם שלא יזיקו ואם הזיקו חייב לשלם:

א על-פי המאמר המתחיל 'בראשית - לעיני כל ישראל' (בספר לקוטי מוהר"ן תנ"א סימן ס"ז), עין שם כל המאמר.

והב"ל, כי יש מאורי אור ויש מאורי אש, ומאורי אור הם בחינת ארבעה מחין שהם בחינת שם ה', בחינת תלת גונון דעינא וכת עין, וזה בחינת פאר, כלליות הגונון, בחינת תפלין. וזה בחינת צדיק הדור שהוא בחינת נהר יצא מעדן שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות, כי הנהר הנ"ל נמשך מבחינת ארבעה מחין, תלת גונון דעינא וכת עין וכו', ומשם נמשך הנהר היוצא מעדן הנ"ל, ומשם נמשך בחינת הארבעה יסודות שמהם נמשכין כל המדות. וכשנסתלקין מאורי אור חס ושלום, מתגברין חס ושלום מאורי אש שעל ידם נחרב הבית-המקדש וכו', עין שם. וזה בחינת (איכה ד): 'ויצת אש בציון ותאכל יסודתיה', על-ידי מאורי אש חס ושלום נפגמין הארבעה יסודות וכו', עין שם.

וזה בחינת (בראשית ב): 'ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד ויהיה לארבעה ראשים וכו', שם האחד וכו' הוא הסבב וכו' אשר שם הזקב, וזהב הארץ שהוא טוב שם הבדלח וכו', נמצא שכל הזקב נמשך מהנהר היוצא מעדן שמשם נמשכין כל הארבעה יסודות כנ"ל. וזה שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן כ"ה) שכל הגונון כלולין בכסף וזהב, עין שם, הינו בחינת תלת גונון דעינא וכת עין, שהם כלולין בבחינת הנהר הנ"ל שמשם נמשך כל הממון כנ"ל. וזה בחינת 'מחא תנרא ככספא', כי הממון נמשך מהמח, שמשם נמשך הנהר הנ"ל שמשם נמשכין כל ההשפעות כנ"ל.

ועל-כן האדם צריך לשמר את ממונו שלא יזיק, הינו לשמר את בחינת הארבעה יסודות

וזה הצדיק הדור הנ"ל שהוא הפאר וכו' שממנו נמשך הכל, זה בחינת 'בראשית' - 'ראש בית',

לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בליקוטי מוהר"ן